DESPRE AUTOR

Dr. ERICH STANGE s-a născut la 23 martie 1888 în Schwepnitz, Germania şi a decedat la 12 martie 1972.

"Constatăm", spune Hermann Kupsch, preşedintele Uniunii CVJM (Christlicher Verband Junger Mănner), în necrologul său pentru Erich Stânge, "că Dumnezeu, în fiecare generaţie, înzestrează cu deosebite daruri spirituale şi intelectuale o singură mare personalitate. Sîntem recunoscători lui Dumnezeu că ne-a dăruit în persoana lui Erich Stânge un asemenea om, a cărui viaţă a fost nedespărţită de istoria CVJM în Germania".

Erich Stânge era fiul unui pastor luteran şi a studiat teologia la Leipzig, Berlin şi Greifswald. între 1911 — 1913 a activat în Franţa, la Lyon; apoi, între 1913 — 1917, a condus parohia din Pulsnitz, în Saxonia. A obţinut licenţa în teologie, în 1914.

După primul război mondial, în sînul Tineretului Evanghelic din Germania s-a constatat nevoia de o personalitate care să se impună. Alegerea a căzut asupra lui Erich Stânge. El refuzase deja alte oferte, dar în lucrarea cu tineretul şi-a văzut menirea. Prin puternica lui personalitate, perioada dintre 1921 şi 1933 a fost pentru lucrarea evanghelică cu tineretul din Germania o perioadă de cea mai mare importanţă. Stânge a construit, în domeniul spiritual şi organizatoric, Uniunea Evanghelică a Tineretului din Germania (CVJM), făcînd din ea cea mai puternică organizaţie a tineretului creştin din Germania.

A iniţiat şi a pus pe picioare, încă o serie de alte mişcări. Ca de pildă, Grupările de lucru ale tinerilor; forma de organizare a "Studiului Bibliei"; citirea Bibliei în cursuri eşalonate pe patru ani, în colaborare cu "Planul de acţiune"; transformarea grupelor de gimnastică CVJM în "Crucea de Stejar". Să nu uităm nici înfiinţarea Centralei din Kassel-Wilhelmshohe, cu şcoala de secretare

CVJM, ca anexă. Liniile de orientare şi ţelul lucrării evanghelice cu tineretul, Stânge le-a expus în lucrarea în mai multe volume, intitulată "Manual pentru lucrarea evanghelică cu tinerii din Germania". Incepînd din 1922, el a reprezentat acţiunea germană în Organizaţia Mondială CVJM, ca membru în comitetul central şi în biroul executiv. Pentru meritele lui în cadrul lucrării evanghelice cu tineretul din Germania, Universitatea din Konigsberg i-a decernat în 1927, titlul onorific de doctor în teologie.
Avîntul luat de lucrarea evanghelică cu tineretul a fost întreruptă prin venirea la putere, în 1933, a nazismului. Un moment, Stânge a ezitat în faţa noilor şanse pe care le oferea aşa numitul "Creştinism pozitiv". Dar cînd în iarna 1933 — 1934, s-a opus la încadrarea tinerilor membri în "Tineretul hitlerist", a căzut în disgraţie şi a fost tratat ca "sabotor al unităţii tineretului german". Anul următor a preluat o parohie în Kassel, dedicîndu-se lucrării teologice.
La sfîrşitul atrocităţilor naziste, în 1945, i-a revenit pentru a doua oară lui Stânge misiunea de a repune pe picioare Organizaţia Tineretului Evanghelic. Conştient de amploarea noilor sarcini, (unele din ele aşa de importante, trebuind eşalonate pe mai mulţi ani, impunînd antrenarea întregii conduceri, dacă nu vrem să pierdem ocaziile pe care ni le oferă acum Dumnezeu) Stânge a găsit de cuviinţă să predea frînele în mîinile unor oameni mai tineri. El a cerut prezidiului să-i accepte demisia pe întîi aprilie 1946, data cînd, cu 25 ani în urmă, fusese numit preşedinte pe ţară. Prezidiul însă 1-a rugat să rămînă. Abia la 30 iunie 1954, la cea de a 10-a Conferinţă de la Stuttgart, şi-a predat Stânge mandatul, urmaşului său.
în raportul său "Opera unei vieţi în slujba tinerei generaţii", scrie despre el însuşi : "I se spune bătrînul preşedinte, şi el trebuie s-o accepte. Este imensă bogăţia experienţei şi

cunoştinţelor pe care le ia cu el acum la bătrîneţe. Mă întreb dacă el însuşi îşi dă seama de această mare bogăţie, care este în folosul celor ce vor veni după el. Cîteva din aceste experienţe preţioase :

— Carismatica evanghelică se împacă greu cu conduce-

rea spirituală; cel care o deţine pe prima^va dăuna mult, prin subiectivitatea lui pronunţată, în cea de a doua. Iar aceasta, prin obiectivitatea ei, înclină mai de grabă spre latura emoţională.

— în comunitatea lui Isus este periculos ca cineva să devină "mare". Reputaţia, reclama ce se face marilor oratori, unor conducători de mase, riscă să stingă smerenia în cel care nu este nici el altceva decît un "biet păcătos".

— Noi, cei cărora ne-a fost dat să slujim în comunitatea lui Isus, am primit un dar nemeritat, slujba noastră fiind de mare preţ. Trebuie totdeauna să ne simţim noi datori fraţilor noştri şi nicidecum să gîndim că ei ar avea vreo datorie faţă de noi.

— Un tînăr la 18—20 ani este tot ce poate fi mai de preţ, dar şi mai fragil între oameni. De aceea, datoria noastră este ca tocmai la această vîrstă să-i fim cît mai aproape...

Prin lucrarea lui de ani de zile cu tînăra generaţie, Stânge a ajuns să înţeleagă că marea taină a prezenţei lui Hristos depăşeşte cu mult toate cunoştinţele teologice şi bisericeşti; adevărul va fi descoperit celor "săraci cu duhul".

Că cineva putea fi numit "un om credincios", înainte sau după moarte, i s-a părut totdeauna lui Erich Stânge un. fel de umbrire a harului lui Dumnezeu, care singurul merită toată lauda.

CUVÎNTUL NOSTRU

Cetatea Corintului a fost cîndva rivala Romei şi a fost distrusă în anul 147 î.H. de către consulul roman Numi-us, acelaşi an

în care a căzut şi vestita Cartagină. Ea a fost apoi reconstruită în anul 43 de Iulius Cezar. Şi-a reluat repede strălucirea din trecut, şi pe vremea apostolului Pavel era o cetate prosperă, cu peste 700.000 locuitori. Avînd două porturi, Corintul era acum o metropolă comercială, mişunînd de oameni de pretutindeni. Aşezarea geografică avantaja oraşul, fiind în legătură atît cu Italia cît şi cu Asia. Era plasat pe drumul dintre Roma şi Efes, situat pe istmul cu acelaşi nume, domina aceste două porturi : Leheum, la 1 Kilometru şi jumătate spre Vest, şi Chencrea, la 12 Kilometri spre Est. Pe limba îngustă de pămînt, în care abia în timpurile moderne a fost săpat un canal, acostau ambarcaţiuni mai mici; încărcătura corăbiilor mai mari putînd astfel fi uşor transbordată. Se evita ocolirea costisitoare prin sudul Greciei. Era un oraş vestit pentru luxul şi imoralitatea locuitorilor. Se spunea chiar pe atunci : "A duce un trai corintic". Erau celebre banchetele şi beţivii corinteni. Totodată, Corintul era plin de filozofi, iar Corintenii se lăudau cu cultura lor înaltă.
Săpăturile arheologice moderne arată că centrul oraşului se afla în vremurile Noului Testament în Agora, în piaţa oraşului. Era o piaţă dreptunghiulară, lungă de 200 m. şi lată de 100 m., pavată cu plăci de marmoră. La marginea din sud se afla Stoa, o hală acoperită, susţinută pe coloane, în care veneau personalităţi proeminente pentru a discuta despre religie, filozofie sau afaceri. Avînd o lungime de 160 m. aceasta era cea mai mare hală cu colonade din întreaga Grecie. Aici găsea apostolul Pavel deseori ocazie să ţină cuvîntări. în partea dinspre nord a pieţii se aflau clădirile oficiale şi prăvălii. Chiar

în mijlocul pieţii, sub cerul liber, se afla o mare platformă numită Berna, unde trebuie să fi stat apostolul Pavel în faţa lui Galion (Fapt. Ap. 18 : 12-17). în exteriorul Agorei era un mare teatru şi Odeonul, ceva mai mic, un fel de sală de muzică. Pe o

colină joasă, în imediata apropiere, se afla splendidul templu al lui Apolon, din care au mai rămas pînă astăzi şapte coloane. Un alt templu îi era dedicat lui Asklepios, unde oamenii se puteau scălda, iar pacienţilor care căutau vindecare la zeul făcător de minuni, li se servea şi mîncare. Pe vîrful Acro-Corintului, pe
0 stîncă înaltă de 600 m. în afara oraşului, stătea templul Afroditei, zeiţa iubirii la Greci, care servea doar la menţinerea obiceiurilor păcătoase ale acestui oraş. Apostolul Pavel se referă la ele în epistola către Corinteni, şi cu siguranţă că s-a gîndit şi la ei atunci cînd scrie în Romani
1 : 18—32, despre nelegiuirile celor care nu cunosc pe Dumnezeu.
în acest oraş a sosit apostolul Pavel, fără îndoială, în anul 52, după vizita pe care a făcut-o la Atena. Din cartea Fapt. Ap. 8 : 1 şi 19 aflăm atît de succesele, cît şi de opoziţia întîmpinată de apostol în acest oraş, unde a petrecut mai mult de un an şi jumătate. în ciuda ostilităţii Evreilor, care au căutat să stîrnească împotriva lui poporul şi autorităţile Romane (Fapt. Ap. 18 : 12), apostolul Pavel a cunoscut bucuria de a vedea cum biserica ce a luat naştere aici, s-a dezvoltat cu repeziciune. A găsit aici nişte ajutoare preţioase în persoana lui Acuila şi Priscila, pe care i-a luat cu el la Efes, unde au contribuit la convertirea lui Apolo (Fapt. Ap. 18).
în timpul şederii la Efes, a scris Pavel, apoi, prima lui epistolă către Corinteni. Această epistolă redă minunat gîndirea apostolului în legătură cu disciplina ecleziastică şi constituie un document de prim ordin privind viaţa Creştinilor la Corint, virtuţile, darurile lor, dar şi primejdiile care-i ameninţau. De la bun început, îi vedem înclinaţi spre un orgoliu spiritual preocupaţi de a-şi însuşi "cunoaşterea" exclusivă; aceea "cunoaştere" care să se ridice deasupra simplităţii Evangheliei, deasupra a ceea ce apostolul numeşte "nebunia crucii" (1 Cor.

1 : 17 şi 25).

7

Au prins gustul discuţiilor inutile, care sfîrşesc prin dezbinare. Se grupează în partide şi se înflăcărează pentru anumite persoane, în loc să slujească pe Domnul, şi numai pe El. Unii îşi zic "discipoli ai lui Pavel", alţii "ai lui Petru", alţii "ai lui Apolo", iar alţii "ai lui Hristos", ca şi cum Hristos ar fi un şef de partid, sau ar exista rivalitate între apostoli. Acestei tendinţe nefaste, apostolul Pavel îi opune predicarea fidelă a Evangheliei. Apostolii nu sînt altceva decît nişte instrumente : ei sădesc, ei udă, dar Dumnezeu este Cel ce face să crească (1 Cor. 3 : 7). Adevărata "înţelepciune" este a lui Dumnezeu, înţelepciunea de la Dumnezeu este "Hristos cel răstignit" (1 Cor. 1 : 23). Isus Hristos este şi pentru noi "înţelepciune, neprihănire, sfinţire şi răscumpărare". Şi apostolul adaugă : "Pentru ca, după cum este scris : "Cine se laudă, să se laude în Domnul" (1 Cor. 1 : 31).

Această pretinsă înţelepciune a Corintenilor, formată din orgoliu şi ambiţii, iese la iveală şi printr-o slăbire a înfrînării moravurilor, nu numai prin spiritul de dezbinare. S-a întîmplat aici, în sînul bisericii, un grav scandal, despre care a fost informat şi apostolul Pavel, şi pe care-1 denunţă cu indignare şi durere. Se constată o delăsare în felul de a celebra cultul şi, mai ales, în celebrarea Cinei Domnului. Pretextînd "libertatea", mai mulţi membri ai bisericii cred că totul le este permis, devenind astfel prilej de tulburări. Apostolul, combătînd aceste abuzuri deplorabile, se vede silit să-şi spună părerea în legătură cu unele probleme delicate, ca de pildă : procese în faţa unor nelegiuiţi (1 Cor. 6 : 1 şi 8), căsătoria (1 Cor. 7 : 1 şi 40), cărnurile jertfite idolilor (1 Cor. 8 : 1 şi 13), comportarea femeilor în adunare (1 Cor. 11 : 2 şi 16), Sfînta Cină (1 Cor. 11 : 17 şi 34). Dar toate aceste amănunte sînt tratate de apostolul Pavel cu aceiaşi importanţă. Căci, în

gîndirea apostolului, toate trebuie să ducă la o concepţie normală a vieţii creştine. Dedesubtul lipsurilor pe care le semnalează în sînul bisericii din Corint, apostolul Pavel întrevede o rezistenţă ascunsă faţă de suveranitatea lui Isus Hristos; rezistenţă ascunsă la legea lui Isus Hristos, care este, în esenţă, legea iubirii între oameni.

8

Ultima problemă pe care o tratează, aceea a diferitelor daruri spirituale, îl obligă pe apostolul Pavel să le reamintească Corintenilor că darul suprem este acela al iubirii; că mai presus de aceste daruri este harul, harul iubirii divine, ce pătrunde în inima omului, inspirîndu-1 în mod continuu. Apostolul găseşte cuvinte minunate pentru a cînta măreţia acestei "iubiri", care este mai mare chiar decît credinţa şi nădejdea (1 Cor. 13). Această iubire trebuie să predomine toate manifestările vieţii ecleziastice, în special serviciul divin (1 Cor. 14).

Ori, această iubire emană direct de la Isus, de la Hristos cel răstignit şi înviat, nu de la Cel pentru care Corintenii se ceartă între ei, ci de la Cel pe care-L iubesc. La începutul epistolei, apostolul şi-a pus prietenii în prezenţa crucii. Acum, în încheiere, îi pune în prezenţa slavei. Viaţa adevărată este viaţa veşnică. Pentru că îşi are izvorul în Dumnezeu, ea sfîrşeşte la Dumnezeu. Ea este supranaturală în destinele ei, după cum este supranaturală în originea ei. Isus Hristos, învingînd păcatul, învinge şi moartea.

Astfel, această epistolă minunată, care este un adevărat cod al vieţii bisericeşti, sfîrşeşte prin preamărirea Celui care este Şeful bisericii. După ce a arătat că orgoliul ameninţă biserica, apostolul laudă şi preamăreşte pe Cel care este izvorul înţelepciunii, pentru că El este şi izvorul iubirii, şi izvorul vieţii. Biserica este puternică în măsura în care ea se supune în faţa Mîntuitorului; în măsura în care nu se laudă decît cu El;

nu-I slujeşte decît Lui. In viziunea Maestrului ei, a suferinţelor şi a biruinţei Lui, în comuniunea cu aceste suferinţe şi cu această biruinţă, găseşte biserica secretul succesului ei. La sfîrşitul capitolului 15, care este imnul învierii, apostolul Pavel exclamă: "De aceea, prea iubiţii mei fraţi, fiţi tari, neclintiţi, sporiţi totdeauna în lucrul Domnului, căci ştiţi că osteneala voastră în Domnul nu este zadarnică" (1 Cor. 15 : 58).
Comunitatea din Corint.
Apostolul Pavel a petrecut optsprezece luni la Corint,

în anii 50—52, predicînd Evanghelia. Prin alcătuirea ei, în comunitatea creştină, formată ca urmare a predicilor apostolului Pavel, se reflecta cu fidelitate oraşul Corint. Erau acolo şi bogaţi şi săraci (1 Cor. 11 : 21—22), dar cei dintîi în minoritate. în ansamblu, erau oameni săraci, sclavi (1 Cor. 7 : 21), persoane neînsemnate, chiar dispreţuite (1 Cor. 1 : 28). Aceşti creştini alcătuiau o comunitate vie şi plină de căldură, dar care rămînea totuşi expusă pericolului de a fi coruptă de mediul înconjurător : morala sexuală în plină destrămare; certuri, lupte între diferitele grupări; atracţia filozofiei de origine păgînă, care se infiltra în biserică învăluită într-o spoială creştină superficială (1 Cor. 1 : 19—2 : 10), şi care perverteau certitudinile fundamentale ale noii credinţe (1 Cor. 15). Mai era şi atracţia religiilor bazate pe mistere, ale căror manifestări dezordonate riscau să se reproducă în adunările de creştini (1 Cor. 14 : 26—38). Tînăra plantă creştină era sănătoasă şi plină de vigoare, dar rădăcinile ei erau înfipte într-un teren care nu era omogen. O situaţie anormală, căreia Duhul Sfînt îi vine în ajutor, distribuind din abundenţă daruri excepţionale (1 Cor. 12—14). Scriindu-le aceste epistole, apostolul Pavel încearcă să modifice situaţia, dînd tinerei plante "humusul" creştin care-i lipsea. în aceasta constă şi interesul primei epistole. Ea ne demonstrează, pe viu,

problemele ce s-au ridicat prin pătrunderea credinţei creştine în mijlocul unei culturi păgîne, şi mijloacele folosite de apostolul Pavel în rezolvarea acestor probleme.
împrejurările care au motivat trimiterea epistolei.
Să trasăm, pe scurt, cursul evenimentelor care separă prima predică a lui Pavel la Corint, de trimiterea primei epistole către Corinteni. După plecarea sa, apostolul Pavel rămăsese în contact cu comunitatea pe care o în-temeiase. Aflăm din 1 Cor. 5 : 9-13 că această epistolă fusese precedată de o altă scrisoare, care nu ne-a fost păstrată. Printre altele, apostolul Pavel vorbea în ea

despre relaţiile creştinilor cu cei "desfrînaţi". Mai ştim (Fapt. Ap. 18 : 24-28) că această comunitate din Corint primise la ea pe un predicator creştin de valoare în persoana lui Apolo, evreu din Alexandria, convertit la noua credinţă, la Efes. El a fost definitiv, cîştigat pentru Hris-tos de Acuila şi Priscila, din partea lor primind el scrisoarea de recomandare cînd a pornit spre Corint. Faptele Apostolilor precizează că Apolo avea darul vorbirii, că "era tare în Scripturi", şi că a fost de mare ajutor comunităţii din Corint, mai ales în ce priveşte controversele cu Kvreii. Probabil că Apolo era mai remarcabil decît apostolul Pavel, căruia i s-a şi reproşat că n-ar fi bun orator (2 Cor. 10 : 10). Se presupune că chiar de la început, s-a format o grupare care se reclama de partea lui Apolo, rivalizînd cu grupul de credincioşi care pretindeau a fi de partea lui Pavel (1 Cor. 1 : 12). Fără îndoială, Apolo n-a încurajat formarea acestui clan; el n-a rămas de fapt decît scurt timp la Corint. Cînd apostolul Pavel scrie prima lui epistolă către Corinteni, Apolo se afla alături de el la Efes, refuzînd să se întoarcă la Corint, cu toate insistenţele apostolului, desigur pentru a demonstra că nu aprobă gruparea care se pretindea a fi a lui (1 Cor. 16 : 12). Partidei lui Apolo i se opunea partida

lui Pavel, cea al lui Chifa şi partida lui Hristos (1 Cor. 1 : 12).
Prima grupare era compusă din creştini admiratori ai lui Pavel.
Cea de a doua s-a alcătuit cu ocazia trecerii prin Corint a unor
creştini care se recomandau a fi de partea lui Petru (Chifa fiind
numele lui Petru în limba aramaică). Din textul din capitolul
9 : 5 se pare că Petru era bine cunoscut la Corint, probabil că
trecuse şi el pe acolo. în ceea ce priveşte "partida lui Hristos",
ipotezele sînt împărţite : se poate să fi fost Evrei care nu voiau
să recunoască în I lristos decît pe Mesia venit pentru poporul
Evreu. Aceste grupări nu s-au putut ţine deoparte de atracţia pe
care o exercita la Corint o anumită filozofie esoterică, mistică,
căreia apostolul Pavel îi opune "înţelepciunea lui Hristos",
înţelepciunea crucii (1 Cor. 1 : 10—3 : 4).
Această stare alarmantă a comunităţii a ajuns la urechile lui
Pavel, atunci cînd se afla la Efes, în cursul celei de-a

treia călătorii. Intervenţia apostolului Pavel a fost cerută chiar
de Corinteni, care îi scriseseră despre unele din problemele lor.
De aceea, el abordează diferitele probleme în epistola sa.
Apostolul vrea să înlăture abuzurile; să facă să domnească
pacea, armonia în comunitate; să răspundă diferitelor întrebări
puse de creştinii din Corint, privind viaţa lor de fiecare zi.
Epistola poate fi datată jn primăvara anului 56.
Gravurile ce împodobesc prezenta lucrare, reprezintă fapte şi
valori istorice pentru a explica decursul autentic de pe
vremurile primei biserici creştine din Corint. Totodată sîntem
recunoscători celor care ne-au dat concursul grafic sau
colaborarea redacţională la alcătuirea acestui comentariu,
servind ca material preţios pentru cei ce lucrează pe ogorul
Evangheliei.
Pastor Ieremie Hodoroabă

INTRODUCERE

LA
ÎNTÎIA EPISTOLĂ
CĂTRE
CORINTENI
13

Piaţa din Corint pe vremea apostolului Pavel.

1 Bai in dreptunghiular
2 Primăria
3 Clădirea de archivâ
4 Caricelarea guvernatoruli
5 Fîntînă de marmoră
6 Scară exterioara
7 Coloane deasupra fîntinii peirenice
8 Apeduct cu colo;
9 Prăvălie cu statuie cultică a lui Serapis
10 Pasaj si scară către Basilica de sud
11 Prăvălii greceşti transformate în locaş de cult roman
12 Prăvălii pe strada spre l.icaonia
Bazilica de sud

14

COLONIA SFINŢILOR DIN CORINT

Rămîi cu o impresie de neuitat întreaga viaţă, dacă ai Itat o dată acolo sus, unde muntele cetăţii Corintului, la răscrucea dintre răsăritul şi apusul Mării Mediterane, se înalţă abrupt şi semeţ spre cer! De aici, ochiul rătăceşte departe, peste puntea îngustă de uscat dintre Grecia de Nord şi cea de Sud, pînă la munţii din Atica. Ei înconjoară ca o coroană cetatea zeiască a Atenei, pînă la mica insulă Salamina, unde, odinioară, în crîncena bătălie navală, apusul a zdrobit asaltul Asiei. Peste regiunea mun-loasă a Argolidei, privirea caută în sud acea cîmpie rodi-loare, în care anticele ruine de la Micene şi Tirint povestesc despre timpurile lui Agamemnon şi ale Ifigeniei.

Şi .nunei ochiul îmbătat de abundenţa peisajelor se îndreaptă peste golful Corintului, pe care-1 încadrează de partea Cealaltă munţii încununaţi cu zăpadă ai poeţilor, Parna-sul şi Heliconul, către apus, pe unde trece calea maritimă spre Brindisi, Siracuza şi Roma. într-adevăr, aici era odinioară punctul de întretăiere a două puternice curente de cultură omenească : unul, de la răsărit spre apus, adu-< ea cu sine ciudate culte şi religii străine, întîlnindu-se aici cu celălalt curent venind din apus, care, sub apăsarea legiunilor romane, asigura ordinea şi pacea lumii, odată CU dominaţia mondială a lui August şi a urmaşilor săi.
Jos de tot însă, la picioarele muntelui, se văd şi astăzi încă, urmele pieţelor şi străzilor din anticul Corint. în anul 146 înainte de Hristos, puterea Romei distrusese deja Odată oraşul. Un secol mai tîrziu, luliu Cezar 1-a ridicat din ruine. Dar spre deosebire de Atena, Corintul nu mai • ia acum un oraş pur grecesc şi cu populaţie compactă, (i una din marile pieţe de schimb ale comerţului mondial din epoca romană. Locuia acolo o populaţie adunată din toate naţiunile, mulţi călători, infectaţi de toate viciile desfrîului, aşa cum se cuibăresc şi astăzi în cartierele din porturi.

Pe aceste străzi şi cu această populaţie s-a întîmplat ceva cu totul extraordinar, în jurul anului 51 după Hristos, aşa dar, la 100 de ani după întemeierea din nou a oraşului. Un predicator călător, din cei ce se găseau adesea atunci şi de toate felurile, pe străzile mediteraneene, venise din nordul Greciei, trecînd prin Atena, la Corint. Căutase mai întîi ascultare şi legături la tovarăşii săi iudei de credinţă. în cele din urmă, cînd a părăsit, după un an şi jumătate oraşul, a lăsat după el o "colonie a sfinţilor lui Dumnezeu".
Aici nu era vorba decît de o asociaţie religioasă şi nicidecum de un club de discuţii filozofice, ce nu lipseau nici pe atunci

într-un oraş mare. Aceasta se vede din scurta relatare cu privire la şederea apostolului Pavel în Corint (Fapt. Ap. 18 : 1 — 17). Mesajul pe care el îl aduce, găseşte aici, ca şi în alte părţi, o puternică opoziţie la compatrioţii săi iudei, ducînd în cele din urmă chiar la conflicte zgomotoase. Destul de curînd s-a ajuns la o ruptură cu sinagoga; tînăra comunitate consta evident îndeosebi din foşti păgîni. Aceasta făcea cu atît mai mult senzaţie, cu cît un conducător al sinagogii, Crispus, se alăturase lor.
Dar, mult mai neobişnuit şi tulburător decît toate acestea, referitor la naşterea bisericii creştine în Corint, este ceea ce spune apostolul Pavel atunci cînd se gîndeşte mai tîrziu la ea : El nu-şi face iluzii cu privire la calitatea socială şi morală a membrilor acestei biserici. Cu o obiectivitate aproape crudă, el constată că "nu sînt mulţi înţelepţi în felul lumii, nici mulţi puternici, nici mulţi de neam ales" printre ei (1 : 26), ba chiar că unii provin din lumea răufăcătorilor (6 : 11). Şi sclavi se aflau printre ei (7 : 21; 12 : 13), şi se poate presupune pe drept, că viaţa comunităţii se desfăşura atunci mai ales în casele din spate, în ateliere goale, sau în alte locuri ferite de ochii lumii. Dar toate acestea nu împiedicau pe apostolul Pavel să se adreseze acestor oameni tocmai cu apelativul de "sfinţi" (vers. 2). Prin aceasta el nu are însă în vedere, aşa cum se înţelege azi în mod greşit, o destoinicie morală.

Apostolul Pavel îi numeşte aşa pentru că ei aparţin unei anumite sfere a Duhului Sfînt, sau unui "Templu" al lui Dumnezeu şi al Sfîntului său Duh (3 : 16; 6 : 19).
Dar ce se întîmplase acolo? Apostolul Pavel vestise în Corint că Isus din Nazaret, care fusese executat în mod ruşinos în Ierusalim mai înainte cu circa 20 de ani, este "Domnul". în urechile ascultătorilor săi greci aceasta suna cumva ca "Hitler-ul" nostru de ieri, pe cînd cititorii iudei ai Vechiului Testament

grecesc o înţelegeau ca o denumire a lui Dumnezeu. Unii au respins-o cu mînie, alţii au acordat încredere acestei vestiri. Cu aceasta nu s-ar fi întîmplat încă nimic altceva decît ce se întîmpla în vremea aceea şi pînă în zilele noastre cu tot felul de "mîntuitori". Apostolul Pavel însă putea să depună mărturie că oricine aparţine acestui Domn, este "un duh cu Kl" (6 : 17). Şi că nu este vorba numai de o legătură a Duhului în sens sufletesc, ci se înţelege prin aceasta o stare deosebită a vieţii : un "a fi în Hristos", sau un "a fi în Duhul lui Dumnezeu", acest lucru arătîndu-1 chiar o privire rapidă asupra afirmaţiilor apostolului despre "colonia sfinţilor".

Dacă ne limităm, în principal, la descrierea pe care o dă Intîia Epistolă către Corinteni, ies în evidenţă patru linii:

1. Apartenenţa la ceata "sfinţilor" se bazează pe o chemare specială (1 : 2 şi Romani 1:7), sau alegere (Co-loseni 3 : 12) de către Dumnezeu. Prin aceasta a devenit evident ceva ce poate fi atribuit numai unei acţiuni a Duhului lui Dumnezeu (2 : 10), care aşa dar este complet inaccesibil cunoaşterii naturale (2 :4). Botezul este cel prin care mijloceşte acest Duh al lui Dumnezeu şi astfel face legătura reală cu Hristos (6 : 11); în Cina Domnului ea este de asemenea reînoită (12 : 13). Cu aceasta însă, este creată totodată o legătură tainică chiar între sfinţi (12 : 13). Ea nu este numai o legătură sufletească, ci depăşeşte spaţiul şi timpul (5 : 3-4). Astfel, biserica se aseamănă unui Templu, dar cu totul diferit de cele care se aflau în număr mare în Corint; iar acest Templu al lui Dumnezeu, în care locuieşte Duhul Său este unul singur (3 : 16).

2. Acest lucru se **resfringe imediat în poziţia acestei biserici printre oamenii din jur.** Ea este cu totul altceva decît "lumea". Aceasta (şi nu doar calitatea morală) vrea să spună expresia "sfînt". Toţi ceilalţi din afara bisericii sînt numiţi pe

scurt "necredincioşi" (5 : 6; 10 : 27). Sfinţii sînt chemaţi să judece odată lumea (6 : 2) şi de aceea au şi datoria de a se separa în comportarea lor faţă de ceilalţi "nedrepţi" (6:1). Dar aceasta nu este numai un act de efort moral, ci îndeplinirea unei stări de fapt. Ei sînt curaţi, sfinţi, drepţi (6:11). Şi sînt aşa de puternic astfel, încît pot atrage în sfinţenia lor şi oameni din comunitatea lor intimă de viaţă — soţi, copii — (7 : 14).

3. Din acest nou fel (denumit în Romani 12:1 "jertfă sfînt ă pentru Dumnezeu" şi în 2 Corinteni 5 : 17 "o nouă făptură") rezultă acum un belşug de forţe noi. Ele sînt numite darurile harului sau forţe duhovniceşti, pentru că sînt un dar, care izvorăşte din darul Duhului Sfînt. Ele sînt, de fapt, diferite, dar îşi au, toate, originea în Duhul unic fiind iradieri ale acestuia (cap. 12).

4. Specifică este, în sfîrşit, **relaţia acestor oameni ai Duhului** cu corporalitatea **lor** pămîntească. Aici există o greutate : această corporalitate nu corespunde nicidecum prin putreziciunea ei , noii naturi a Duhului care locuieşte în ea şi care se manifestă pînă şi în domeniul vieţii sufleteşti. Ea este expusă încă în mod deosebit atacului Satanei, care se face simţit mai ales în moarte, fără ca prin aceasta să poată fi atinsă realitatea spirituală (15 : 44 şi 5 : 5). Astfel, siguranţa posedării Duhului lui Dumnezeu implică şi o nouă siguranţă, că acestui Duh i se va dărui cîndva şi ocorporalitate duhovnicească. Aceasta este însă legată de aşteptarea întoarcerii Domnului, de înnoirea creaţiei şi de moştenirea sfinţilor (Fapt. Ap. 20 : 32; Efeseni 1 : 18;Coloseni 1 : 12).'

A cunoaşte acest nou fel de biserică din Corint, schiţat aici doar în linii mari, este mult mai important decît orice am putea spune despre întîmplările sau componenţa ei.

18

Numai pornind de aici se poate înţelege epistola apostolului Pavel către Corinteni.

Căci au avut loc următoarele :
După ce Pavel şi-a luat rămas bun de la Corint şi (după un ocol la Ierusalim), stabilindu-se în Efes, dincolo de Marea Egee, el a rămas în legătură permanentă cu biserica din Corint. Nu numai traficul animat de călătorii din vremea aceea oferea lui Pavel ocazia să se orienteze cu privire la cele ce se petreceau în Corint (1 : 11; 5 : 1). Apostolul Pavel întreţinea şi un schimb de scrisori cu biserica din Corint. în 5 : 11 este amintită o scrisoare a lui către Corinteni, astăzi pierdută. Atunci, biserica ia Irimis din partea ei o epistolă, care pare să fi conţinut o mulţime de întrebări. Acestea toate au oferit prilejul ca Pavel să trimită Corintenilor scrisoarea, care a plecat în primăvara anului 55 din Efes spre Corint şi pe care noi o numim astăzi "întîia epistolă către Corinteni".
Ni se întîmplă, mai întîi, cu această scrisoare a lui Pavel, Ca şi cum într-o zi ne cade în mînă o scrisoare străină, i arc nu ne este adresată nouă, şi sîntem nevoiţi să ghicim printre rînduri, la ce se referă răspunsurile sale. Şi m 1 Corinteni am înţelege unele lucruri mai clar, dacă am şli precis ce s-a întîmplat la Corint, sau ce cuprindea scrisoarea Corintenilor către Pavel. La prima vedere, tabloul întrebărilor despre care este vorba, pare derutant de pestriţ. Ce nu este adus în discuţie — de la partidele din sînul bisericii, pînă la îndoiala cu privire la viaţa viitoare a creştinilor care au murit şi pînă l.i învelirea femeilor şi procesele din cadrul bisericii — unii interpreţi ai scrisorii au căutat, cu multă perspicacitate, .1 pună toate aceste greutăţi şi lipsuri într-o corelaţie in lima şi să le atribuie unui anumit curent duhovnicesc s;m partidă din cadrul bisericii. Impresia nemijlocită a .< nsorii contrazice însă această încercare, foarte artificială. Se pare mai degrabă că apostolul Pavel, urmărind in parte "lista de întrebări" a Corintenilor, se îndreaptă nesilit cînd spre o problemă, cînd spre alta, şi apoi, de

la caz la caz, are în faţa ochilor diferite grupe, persoane sau curente din mijlocul lor. De asemenea avem aici o lecţie neliniştitoare cu privire la contradicţiile şi confuziile ce apar într-o biserică creştină, fără ca pentru aceasta să fie bază o anumită "erezie", sau să se acţioneze pretutindeni în mod planificat. Pericolul poate să ia naştere şi dintr-o anume lipsă de iscusinţă şi de siguranţă în conştiinţa bisericii.
In acest sens, mai adînc, înapoia tuturor problemelor şi lipsurilor din Corint se află totuşi un punct de plecare, un punct central. Şi anume, ei aparţin cu toţii laolaltă acestuia, prin aceea că, acolo în Corint, era vorba de o colonie a sfinţilor lui Dumnezeu pe pămînt. Această situaţie nemaiauzit de nouă şi nespus de incomodă face ca biserica să ajungă într-o mulţime de greutăţi. Dar cum ar fi putut să fie altfel, dacă ne gîndim cît de tînără era încă, din ce elemente diferite se compunea şi ce exigenţe uriaşe apăsau asupra ei : a fi Templul Duhului Sfînt al lui Dumnezeu.
Aici se află însă şi sensul în care epistola apostolului ni se adresează direct şi nouă. Multe din situaţiile pe care el trebuie să le trateze — de exemplu, căsătoria cu mama vitregă sau dezordinea la masa iubirii (agape)- sînt unice. Ar trebui să aşteptăm mult pînă cînd unele din situaţiile petrecute cu mult timp înainte, ar trebui să fie transpuse artificial în situaţia noastră. Dar chiar o epistolă aşa de condiţionată istoric în timp, ca cea a lui Pavel către Corinteni, este pentru noi cuvîntul direct al lui Dumnezeu, prin aceea că Biserica, în toate timpurile, se află în aceeaşi situaţie faţă de lume, ca şi odinioară în Corint : De-a pururea o învăluie taina de a fi atelierul şi colonia Duhului Sfînt al lui Dumnezeu.
Dumnezeu şi-a rezervat pentru Sine interpretarea epistolei Sale. Astfel epistola către Corinteni întîlneşte tocmai astăzi creştinătatea într-o situaţie, care, chiar exterior, sa apropiat din nou şi în mod foarte lămurit de cea a creştinătăţii primitive.

Spre deosebire de timpurile de la început, pentru occident, creştinătatea şi populaţia au coincis, pe deplin, timp de un mileniu şi jumătate şi mai

mult. Aşa a fost cam din zilele împăratului Constantin, îndeosebi de cînd populaţiile germanice au intrat compact în biserica creştină, şi pînă la revoluţia franceză. In timpul acestui lung interval, pentru creştinătate a dispărut aproape total conştiinţa unei distanţe faţă de lumea din jur. Cît de uşor nu se auzea chemarea, care chema pe creştin afară din numărul oamenilor dimprejur, dacă de la naştere, de la sine înţeles şi în mod forţat trebuia să se aparţină acestei creştinătăţi! Unde rămînea caracteristica proprie a creştinătăţii — de exemplu, adresarea lor reciprocă de "fraţi" — dacă toţi compatrioţii, fără excepţie, aparţineau bisericii? Unde rămînea, de asemenea, distanţa soliei lor faţă de înţelepciunea lumii, dacă, aşa ca în evul mediu, filozofia şi ştiinţa căutau să se orienteze după concepţia creştină despre lume? Cum se putea exercita o disciplină bisericească, dacă, abstracţie făcînd de izgonirea din comunitatea poporului, nu exista de fapt nici o posibilitate de excludere deplină din comunitatea bisericească şi prin urmare, era posibilă numai o disciplină incompletă în cadrul bisericii? Şi nu pierdea orice sens, de exemplu, pretenţia ca creştiniii să nu aibă procese între ei înaintea judecătorilor păgîni, dacă în definitiv (oţi judecătorii erau totuşi "creştini"?
Cu toate acestea însă, nu era vorba de amănunte în poziţia bisericii faţă de lume cînd relaţia ei fundamentală M dislocase. In cercul culturii occidentale nu mai stătea ea minunea cea mare în mijlocul şi printre spiritele străine, colonia Duhului Sfînt. Mai degrabă ea apărea ca o latură a vieţii politice, inseparabilă de aceasta, o garnitură evlavioasă a vieţii poporului. Epitetul ce se cuvenise || origine comunităţii sfinţilor, împodobea acum numele "Simţului Imperiu Roman

de naţiune Germană".
Toate acestea au început să se schimbe din nou de la mijlocul secolului al optsprezecelea. Gîndirea europenilor s a îndepărtat de concepţia creştină despre lume; legea toi morală a mers treptat pe alte căi decît poruncile i H-ştinismului. Deoarece biserica şi statul coincideau încă DC deplin, a rezultat o desfigurare a ceea ce se numea mereu creştinătate. Lucrurile nu s-au schimbat prea mult
21
cînd (în secolul 19) a devenit posibil să fii cetăţean al statului, fără a aparţine bisericii. Căci, din pietate faţă de obicei şi bunăcuviinţă, adesea numai foarte puţini au folosit această posibilitate — cu excepţia unor ţări ca Franţa şi Statele Unite. Astfel, a luat naştere treptat o puternică încordare între cei pe care chemarea lui Dumnezeu îi atingea cu adevărat şi acum, şi instituţia bisericească. De aceea cei ce voiau cu seriozitate să fie creştini s-au reunit în cercuri, în chip diferit.
Şi iată că, deodată, reapare pentru biserica de astăzi aceeaşi situaţie, foarte asemănătoare cu cea de odinioară. Această adunare de creştini se simte în opoziţie cu lumea înconjurătoare. Ea ştie de chemarea ce a atins-o, şi de o slujire pe care o datorează celorlalţi din jur. Se trezesc şi revin din nou în uz darurile Duhului, pierdute de mult ca : evanghelizarea, cercetarea duhurilor, modurile de exprimare de la începutul creştinismului, ca de exemplu numele de "fraţi", pentru membrii comunităţii sau fraternităţii. Dealtminteri se formează un limbaj propriu, aşa cum odinioară limba greacă a bisericii din Corint se deosebea de cea a lumii înconjurătoare. Deodată sînt prezente, din nou şi acele probleme din Corint : ce atitudine trebuie luată faţă de lumea păgînă din jur, respectiv descreştinată (şi dacă astăzi nu mai este problema cărnii jertfite idolilor, este în schimb cea a distracţiilor publice cu dans, etc). De asemenea, această

adunare a sfinţilor are acum din nou necesitatea şi posibilitatea să exercite disciplina faţă de marii păcătoşi din mijlocul ei — şi aceasta, pînă la excludere — un procedeu care astăzi, în cercul modest al tinerilor din jurul Bibliei, apare tot aşa de elementar ca şi odinioară în Corint.

Astfel, tocmai întîia Epistolă către Corinteni se reactualizează pentru biserica credincioasă întocmai ca atunci în secolele trecute. Această biserică poate deveni mai clar conştientă de demnitatea ei specifică şi poate să cunoască mai precis primejdiile de care este ameninţată colonia sfinţilor pe pămînt, azi ca şi totdeauna.

Aceste pericole se află astăzi, ca şi atunci în Corint, în patru direcţii. Ele corespund celor patru linii, cu care am

descris colonia Duhului. Caracterizîndu-le pe scurt, dăm < u aceasta totodată, în trăsături mari, împărţirea epistolei :

I. Colonia sfinţilor se formează prin mărturia oamenilor despre Isus Hristos şi este de aceea expusă pericolului de a fi pusă la un loc cu alte vestiri, pe care le fac oamenii, prin înţelepciune omenească. Tocmai cînd caracterul omenesc al martorilor iese puternic în evidenţă, aşa cum era cazul în Corint, trebuie să se arate clar în ce măsură înţepciunea lui Dumnezeu este cu totul alta decît a oamenilor. Aceasta se face în capitolele 1—4.

II. Faptul că colonia sfinţilor nu este din această lume, dar locuieşte totuşi în ea, arată că o ameninţă mereu primejdia de a fi atrasă în natura acestei lumi. în ce măsură şi prin ce se poate delimita faţă de aceasta? O mulţime de probleme detaliate dau prilejul de a se răspunde la aceasta în capitolele 5—11.

III. Cunoscînd faptul că Duhul Sfînt se manifestă prin darurile duhovniceşti oferite sfinţilor, apare printre ei ceva străin şi tulburător la început. Unităţile de măsură pentru aprecierea acestor daruri duhovniceşti şi disciplinarea lor trebuie să fie

dobîndite din nou. Aceasta se face în capitolele 12—14, avînd în vedere dezordinea pe care o produsese un dar al Duhului deosebit de viu.
IV. Nu fără greutate dobîndesc sfinţii o privire de ansamblu asupra întregii dimensiuni a noii lor colonii. Sub bogăţia a ceea ce ei experimentaseră deja din minunile ei, sfinţii sînt prea uşor orbiţi, aşa încît privirea lor să nu pătrundă pînă în ultimile ei profunzimi. în acest punct îi ajută apostolul Pavel cu capitolul 15.
împotriva acestei împătrite ameninţări a coloniei sfîntului Duh din Corint — prin confuzie — pustiire — sălbăticire — scurtări — se repede scrisoarea apostolului Pavel cu pasiune sfîntă. El luptă ca un tată (4 : 14—15)

pentru copilul său. El dojeneşte, ameninţă, roagă, aminteşte, îndeamnă, avertizează, învaţă, dovedeşte şi face să răsune toate tonurile pe care le posedă o inimă îngrijorată plină de iubire. Dar oricît sînt de diferite motivele sale şi oricît de felurite problemele pe care le discută, am greşi foarte mult dacă am pune această epistolă pe acelaşi plan cu nişte discuţii oarecare, aşa cum de obicei se duc între un conducător şi discipolii săi. în cele din urmă şi în profunzime, îndărătul acestora, stă totuşi mereu, siguranţa nezdruncinată că în Corint, atunci cînd el propovăduia în oraş, s-a întîmplat o minune. Colonia sfinţilor poate fi oricît de puternic ameninţată — ea există însă într-adevăr acolo. La această situaţie, de fapt, revine apostolul Pavel mereu. Şi astfel, pînă în cele din urmă, el nu are nevoie decît să le aducă aminte : Nu ştiţi voi? Nu ştiţi voi? (3 : 16; 5 : 6; 6 : 2, 9, 15, 16, 19; 9': 13, 24). Aceste cuvinte caracteristice ar putea fi puse ca titlu sau cuvînt conducător la întreaga epistolă. Se va vedea atunci că apostolul Pavel, chiar şi acolo unde nu exprimă textual această întrebare, în fond nu face altceva decît să readucă pe sfinţii din

Corint mereu înapoi la marea taină care domneşte asupra lor : aceea de a fi Templul lui Dumnezeu şi locuinţa Duhului Său. Dacă înţelegem epistola astfel, din cea mai adîncă concepţie a apostolului despre biserica sa din Corint, atunci revine întrebarea searbădă : ce ar avea de fapt să ne spună nouă, astăzi, indicaţiile amănunţite ale apostolului? S-ar ajunge la gradări ciudate : acestea ar fi general valabile pentru toate timpurile; celelalte ar fi astăzi deosebit de "actuale"; altele ar fi numai condiţionate "în timp"? Este vorba însă de ceva mult mai important decît de discutarea anumitor "probleme", şi anume, de ameninţarea coloniei Sfîntului Duh, pe pămînt, de către **felul lumii,** care o invadează din afară şi chiar din mijlocul ei. Aceasta nu este, în cele din urmă, problema — care străbate întreaga istorie a bisericii lui Isus Hristos pînă la ora actuală ? Să nu ne intereseze nimic din ce are apostolul Pavel de spus în această privinţă ?

INTERPRETAREA EPISTOLEI

a) Adresare şi binecuvîntarea de salut (1 : 1—3).

/. Pavel, chemat să fie apostol al lui Isus Hristos, prin voia lui Dumnezeu,

2. către Biserica lui Dumnezeu care este în Corint, către cei ce au fost sfinţiţi în Hristos Isus, chemaţi să fie sfinţi, ţi către toţi cei ce cheamă în vreun loc Numele lui Isus Hristos, domnul lor şi al nostru :

3. Har şi pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, şi de la Domnul Isus Hristos!

***   *   ***

Avem în faţă introducerea unei epistole, cum se obişnuia pe vremea lui Pavel : întîi expeditorii, apoi destinatarii, ambii legaţi între ei printr-un salut de pace. Dar formula de stil apare aici, ca şi în toate epistolele lui Pavel, construită original, s-ar putea spune chiar ca o formulă '"ceremonioasă". Apostolul

Pavel este conştient dintru început, că în.momentul în care scrie unei comunităţi de creştini, intră în curentul unui cîmp de forţe al lui Dumnezeu. Cu aceasta este trasată scena celor ce urmează. Tot ce este tratat apoi în epistolă, are loc într-un cadru cu totul altfel decît un schimb obişnuit de epistole. *"Cel chemat (v.l), către cei chemaţi" (v.2),* acestea sînt cele două grupe care apar în primul plan al acţiunii. Dar aceasta arată imediat că îndărătul lor vorbeşte încă altceva : oare o voce ascunsă lasă să iasă o "chemare" ? Care este sensul acestei chemări ?
Apostolul Pavel, care scrie epistola, chemat ca împuternicit al lui Isus, ştia că prin aceasta 1-a atins un act al voinţei lui Dumnezeu. Încă înainte de a intra în cuprinsul epistolei, se înalţă într-al doilea plan, voinţa Domnului,

care pune măsură şi ţel oricărei voinţe omeneşti.
Apostolul Pavel pune alături de el pe unul pe care-1 numeşte modest "frate", aşa cum se numeau între ei creştinii ca membrii ai unei familii tainice; pînă cînd creştinismul, trei secole mai tîrziu, devenind religie de stat, a rezervat această expresie numai pentru împrejurări deosebit de solemne. Desigur nu greşim, dacă recunoaştem în Sosten pe acel fruntaş al sinagogii, care, la vremea sa, în Corint, a căzut pe neaşteptate jertfă persecuţiei antisemite, cînd apostolul Pavel a stat în faţa scaunului de judecată al lui Galion, (Fapt. Ap. 18 : 17). Mai tîrziu,el a găsit acelaşi drum spre biserica creştină ca şi tovarăşul său de slujbă, Crispus (Fapt. Ap. 18:8). Era deci un om pe care destinatarii epistolei din Corint îl cunoşteau bine. Numele lui apărea oarecum în introducerea epistolei ca martor al discuţiei ce urma, chiar dacă el probabil nu avea nici o contribuţie directă la conţinutul celor scrise.
Destinatarii i-a chemat vocea nevăzută să fie "sfinţi". Cu aceasta se reamintea experienţa cu totul personală a fiecăruia

— la fel de personală ca şi acea chemare adresată odată apostolului. Ce înseamnă acest cuvînt "sfinţi", s-a arătat deja în introducere. Aici, prin expresiile precedente, se arată în mod deosebit că în spatele acestor oameni s-a produs o întîmplare extraordinară : sfinţenia lor nu le este o lucrare proprie, ci ceva care s-a întîmplat cu ei şi care s-a născut din comunitatea lor de viaţă cu Hristos. Pentru că sînt proprietatea Lui, ei sînt "sfinţiţi în Hristos Isus". Totodată însă această grupă de "sfinţi" este denumită cu un nume care îi cuprinde pe toţi laolaltă : Cuvîntul pe care în acest loc (v.2) îl traducem "biseri-că", sună în limba greacă **"ecclesia".** El însemna pentru israeliţii ce vorbeau greceşte **"poporul lui Dumnezeu",** pe cînd Grecii păgîni, înţelegeau prin aceasta, adunarea politică a poporului. Creştinătatea primitivă s-a obişnuit repede să folosească acest cuvînt ca denumire pentru sine, pentru adevăratul Israel, şi aceasta atît pentru comunităţile locale, cînt şi pentru unitatea ei mondială. Cuvîntul este numit "intraductibil". Nu avem nici o expresie pe deplin corespunzătoare pentru acest cuvînt ecclesia, care

stă la mijloc, între cuvintele noastre "popor" şi "biseri-Că". Pentru a face lămurit acest lucru, vorbim adesea în interpretarea noastră de "colonia sfinţilor". Căci aceşti sfinţi sînt de fapt **o** selecţie de credincioşi separaţi de lume, dar totodată şi poporul cel nou, şi prin aceasta, începutul unei noi omeniri în mijlocul celei vechi.

Astfel, lui Pavel, în clipa în care se adresează sfinţilor din Corint, îi apare înaintea ochilor, de asemenea, o biserică mai mare, depăşind cu mult Corintul (2 : 6). Faptul că epistola se ocupă apoi numai de anumite probleme ale unei biserici, nu împiedică pe apostol să se adreseze totodată întregii creştinătăţi de pe pămînt. Cîmpul de forţe ale Duhului Sfînt pe pămînt se lasă aşa de puţin jalonat prin limite exterioare, încît

chiar şi numele de ecclesia desemnează atît întregul cît şi forma în care apare în fiecare loc. Astfel apostolul Pavel se gîndeşte în epistola sa în acelaşi timp şi la celelalte biserici (de exemplu 14 : 34).
Goncomitent, sfinţii de pe pămînt sînt caracterizaţi de data aceasta pentru a patra oară, ca **închinători ai Domnului Isus Hristos (ca în Romani 10** : **12).** în jurul Lui, se adună pretutindeni, ca în jurul unui centru invizibil, Biserica, precum Grecii adorau în mijlocul cetăţii statuia unui zeu, fără de care, începînd din vechime, nu era de conceput nici o colonie. în salutul de binecuvîn-^are : "Har şi pace", numele Domnului Isus Hristos este pus alături de numele : "Dumnezeu, Tatăl nostru" (v. 3), ca izvor al Harului şi al Păcii, Căruia Domnul Isus ne-a învăţat să ne adresăm cu **"Tatăl Nostru".**
b) Rugăciunea de mulţumire a apostolului pentru Biserică (1 : 4-9).
4. Mulţumesc Dumnezeului meu totdeauna, cu privire la voi, pentru harul lui Dumnezeu, care v-a fost dat in Isus Hristos.
5. Căci în El aţi fost îmbogăţiţi în toate privinţele, cu orice vorbire şi cu orice cunoştinţă.
6. în felul acesta mărturia despre Hristos a fost bine
27
întărită în mijlocul vostru.
7. aşa că nu duceţi lipsă de niciun fel de dar, în aşteptarea arătării Domnului nostru Isus Hristos.
8. El vă va întări pînă la sfîrşit, în aşa fel ca să fiţi fără vină în ziua venirii Domnului nostru Isus Hristos.
9. Credincios este Dumnezeu, care v-a chemat la părtă-şia cu Fiul Său Isus Hristos, Domnul nostru.
* *
Apostolul Pavel începe, cum se obişnuia pe vremea aceea a exprima într-o epistolă evlavioasă, să le reamintească faptul că el se roagă pentru destinatarii ei. La păgîni, aceasta era doar o

simplă formulă. Apostolul o însufleţeşte din viaţa înviorătoare a umblării sale tainice cu Dumnezeu. O comparaţie între diferitele epistole ale lui Pavel arată că aici este ceva mai mult decît un mod de vorbire obişnuit. Chiar în acest loc din epistolă se oglindeşte de fiecare dată imaginea ce o avea apostolul Pavel despre Biserica la care scrie.
în oraşul Roma (1 : 8 — 10) exista, de fapt, o biserică încă străină apostolului, dar care se bucura de un renume în toată lumea şi către care apostolul Pavel se simte puternic atras. în epistola către Filipeni (1 : 3 — 11) se vede o relaţie deosebit de cordială între apostol şi biserică, pe cînd în epistola către Galateni, lipseşte cu totul această introducere, din cauza încordării puternice dintre cei doi. Epistola către Efeserai (1 : 13-14), cu dimensiunea sa ecumenică, este în întregime în formă de "noi"; în timp ce epistola a (2 Corinteni 1 : 3), care a fost scrisă cu durerea unui tată pentru copiii săi este întocmită cu totul pe bază de relaţie personală, etc.
Aici, Ia începutul primei epistole către Corinteni, pentru înţelegerea a tot ce urmează, este de importanţă hotărîtoare ceea ce spune apostolul Pavel despre rugăciunea sa. în centru — în textul originar există o singură frază bogat ramificată — se exprimă mulţumirea pentru faptul că harul lui Dumnezeu a dăruit Bisericii din Corint o bogăţie nemărginită de daruri. Aceasta o spune el la

începutul unei epistole care va trebui să dojenească deseori pe destinatari, şi să descopere lipsuri şi neglijenţe. Ar fi fost o încercare fără perspective, să li se spună aici la repezeală cîteva amabilităţi măgulitoare. Dimpotrivă, nu este inutil, ci de o mîngîiere binefăcătoare, dacă .ipostolul îşi aminteşte iar, de la început, cum vorbeşte el în faţa lui Dumnezeu despre biserica sa din Corint. Ea poartă pentru el toate acele semne pe care le prezintă de Obicei coloniile sfinţilor (v. 7), care însă lui

Pavel nu-i sînt nicăieri aşa de evidente ca în Corint. Numai în 1 Corinteni şi în epistola către Romani (12 : 6) scrisă din Corint, vorbeşte apostolul Pavel despre ele, cu o expresie carac-i eristică : "daruri ale Harului" cum se numesc ele, — .ipostolul arată exemplificat cu două dintre ele — "Cuvîn-lul" şi "Cunoştinţa". Cine cunoaşte deja problemele din epistola ce urmează — şi cititorii din Corint ştiau deja ii înainte ce va urma — acela presimte că apostolul Pavel RU a ales aceste exemple la întîmplare. Despre "Cuvînt" şi "cunoştinţă" se va vorbi după aceea foarte serios, şi dincolo de acestea este vorba de "darurile harului" în genere.
A critica sau a blama astfel de daruri este foarte periculos. Prin observarea lipsurilor, prea uşor, poate fi distrusă bucuria, ba chiar siguranţa posedării darurilor. Pentru apostolul Pavel însă ar fi fără sens tot ce spune, dacă el n-ar fi ştiut că în Corint exista realmente o fundaţie deplin valoroasă a lui Dumnezeu cu toate dovezile harului corespunzătoare. De aceea el scoate foarte clar în eviden-ţă acest lucru, pentru sine şi pentru cei ce citesc, ca siguranţă a dialogului său cu Dumnezeu.
Totodată el ancorează această siguranţă atît în trecutul CÎt şi în viitorul sfinţilor : Ceea ce au ei acum provine dintr-o istorie a lui Dumnezeu cu ei (v. 6 şi 9, din nou acea chemare din v. 2); aceasta însă duce de asemenea la 0 istorie a lui Dumnezeu cu ei (v. 7—8). Deasupra trecutului, prezentului şi viitorului acestei colonii a lui Dumnezeu stă, central, fidelitatea Lui neclintită care i-a întărit şi-i va întări mai departe pe Corinteni în Isus Hristos (v. 9 -10 şi 13).

Ea a întărit şi va întări (v. 6—8) mărturia ce se află (v. 9) în Isus Hristos (v. 4—5), adică o comunitate de viaţă în Fiul Său; o contopire a lui Hristos şi a sfinţilor. Există aşadar un curent puternic de forţe neîndoielnice ale lui Dumnezeu, în mijlocul cărora apostolul care se roagă, vede aşezată Biserica din

Corint. (Despre aceasta, vom medita încă o dată privind înlănţuirea de verbe din v. 4—9). **Numai pornind de la această stare de fapt, se poate înţelege ce spune apostolul Pavel, în cele ce urmează, despre colonia sfinţilor.**

30

CAPITOLUL I.

ÎMPOTRIVA CONFUZIEI BISERICII DATORITĂ DEZBINĂRILOR

(1 Corinteni 1 : 10 - 4 : 21)

31

1. CONFUZIA CU PRIVIRE LA MESAJ (1 Corinteni 1:10-3:4)

a) Cauza şi însemnătatea dezbinărilor (1 : 10-17).

10. Vă îndemn, fraţilor, pentru Numele Domnului^ nostru Isus Hristos, să aveţi toţi acelaşi fel de vorbire^, să n aveţi dezbinări între voi, ci să fiţi uniţi în chip desăvîr-fti într-un gînd şi o simţire.

11. Căci, fraţilor, am aflat despre voi de la ai Cloei, că mire voi sînt certuri.

12. Vreau să spun că fiecare din voi zice : "Eu sînt al lui Pavel!"-"Şi eu, al lui Apolo!"~Şi eu, al lui Chifa!"
'■'Şi eu, al lui Hristos! "-

13. Hristos a fost împărţit ? Pavel a fost răstignit pentru voi ? Sau în numele lui Pavel aţi fost botezaţi ?

14. Mulţumesc lui Dumnezeu că n-am botezat pe nici-ii a ui din voi, afară de Crisp şi Gaiu,

15. pentru ca nimeni să nu poată spune că ap fost liotezaţi în numele meu.

16. Da, am mai botezat şi casa lui Ştefana; încolo, nu ştiu să mai fi botezat pe altcineva.

17. De fapt, Hristos m-a trimes nu să botez, ci să propovăduiesc Evanghelia : nu cu înţelepciunea vorbirii, ca nu cumva crucea lui Hristos să fie făcută zadarnică.

*   *   *

Fără ocol, apostolul trece direct la o slăbiciune a bisericii din Corint, de care se va ocupa pagini întregi : dezbinările, îşi mărturiseşte sincer sursele : se pare ca este vorba de slujitorii sau rudele unei distinse doamne, numi-la Cloe (ceea ce ar însemna "blonda"), care se stabilise, nu de mult, cu întreaga ei casă, venind de la Corint în Kles. Cu aceasta, apostolul scoate din cauză pe cei trei

33

trimişi ai Bisericii (v. 16—17), în mîinile cărora probabil a înmînat apostolul Pavel această epistolă de răspuns.

Despre ce era vorba în dezbinările amintite aici, putem deduce numai din expunerile ce urmează. Dar Corintenii au înţeles imediat ce avea în vedere apostolul Pavel cînd pomenea în acest context patru nume, printre care şi al său şi al lui Hristos (v. 12). Apolo era un Iudeu învăţat din Alexandria şi în Fapt. Ap. 18 ne este descris ca deosebit de elocvent. Sosirea lui în Corint — după un ocol prin Efes, unde a ajuns la cunoaşterea deplină a credinţei ■* (Fapt. Ap. 18 : 24—26), **a** avut loc abia după plecarea lui Pavel; şi acum, la întocmirea epistolei, el venise din nou la Pavel în Corint (1 Cor. 16 : 12). Aşadar, şederea lui în Corint nu durase mult. Cu toate acestea, mărturia sa în Biserică şi în controversele cu Iudeii fusese foarte puternică (Fapt. Ap. 18 : 27-28), aşa încît, se ajunsese la formarea de fracţiuni în cadrul coloniei sfinţilor, mai ales prin vorbirea sa plină de elocvenţă şi prin înţelepciunea dovedită. în orice caz, Apolo şi fracţiunea sa este citată adesea de Pavel (3 : 4-5 şi 22; 4 : 6), şi se poate presupune că şi în expunerile următoare (1 : 17), multe se referă tot la el. Pe lîngă aceştia, apostolul Pavel pomeneşte şi de fracţiunea lui Chifa. Se pare că aceasta era mai puţin importantă, căci Pavel se referă la ea numai o singură dată (3 : 22). Nu ştim dacă aici nu era vorba de o nouă manifestare a unei vechi contradicţii dintre Pavel şi

Petru (Galateni 2 : 11- 21) şi nici cum s-a putut naşte această grupare tocmai în Corint. Mai enigmatici sînt pentru noi cei care se numeau "ai lui Hristos". Voiau ei oare să se ţină în afara disputelor dintre ceilalţi, făcînd astfel, fără să vrea, din numele lui Hristos, denumirea unui partid ? O lozincă a acestei fracţiuni pare să fie în 2 Corinteni 10 : 7, iar în 3 : 23, probabil este o aluzie tot la ea.

Faptul că nu avem nişte imagini bine conturate ale celor patru fracţiuni, trebuie să ne oprească, a vedea în ele nişte formaţiuni rigide sau organizate, de partide, încercarea de a li se atribui diferitele "învăţături greşite", care sînt amintite în continuarea epistolei, este un ceva

forţat. în ce măsură este aici vorba de contrazicere făţişă | învăţăturii, aşa cum apare în Galateni 1 şi mai tîrziu în Biserica lui Hristos, se poate constata din relaţia netulbu-rală dintre Pavel şi Apolo la vremea întocmirii acestei epistole (16 : 12), ceea ce înseamnă că Pavel a discutat deschis această problemă cu colaboratorul său. Mai mult, apostolul Pavel nu procedează deloc indulgent nici cu fracţiunea ce-i purta numele. Dimpotrivă. (1 : 13).

în definitiv, era vorba aici de ceva ce se iveşte pînă în ziua de astăzi în toate comunităţile omeneşti şi chiar în bisericile creştinilor. Numim aceasta în mod obişnuit "formare de clică" : prin simpatie personală sau prin atracţia calităţilor omeneşti, oratorice sau de altă natură. Astfel se formează fracţiuni în jurul unor conducători, oratori, pastori, etc. şi îşi pun în joc idolul lor împotriva celui adorat de alţii. Adesea, numai şi invidiile partizanilor sînt prilej de frecuşuri între conducători, şi aici este valabil proverbul : "Dumnezeu să mă ferească de prietenii mei, că de duşmani ştiu să mă feresc şi singur".

Sîntem dornici să ştim ce poziţie ia apostolul Pavel faţă de

aceste lucruri. Am putea presupune că ar trece peste astfel de "exaltări" cu un zîmbet sau o observaţie ironică, că putea de asemenea să se întrebe, care fracţiune (probabil cea a lui Apolo ?) este vinovată de dezbinări şi care din ele are dreptate ? Şi în fine, neam putea gîndi că apostolul Pavel să arate în cîteva cuvinte, nerozia unui astfel de cult al oamenilor. Cu atît mai mult ne miră faptul că el consacră acestei probleme aproape patru capitole întregi din epistolă. El începe atît de solemn : **"Vă îndemn, fraţilor, pentru Numele Domnului nostru Isus Hristos" (v. 10).** Şi numaidecît îi loveşte cu una din cele mai grele întrebări ale sale : **"Hristos** a **fost împărţit** ?" **(v. 13).**
Aceasta arată că apostolul Pavel a privit situaţia cu totul altfel decît am fi înclinaţi s-o facem noi. **El a văzut în aceasta un atac la temeliile coloniei sfinţilor.** Aceasta este pentru el un trup în Hristos (comp. 12 : 27). Existenţa ei se bazează pe moartea Sa pe cruce şi pe botezul în Numele Lui (v. 13). Cînd nume de oameni — fie chiar şi

al său — apar alături de numele lui Hristos, atunci acest trup este împărţit şi prin aceasta, distrus.
Apostolul Pavel cunoaşte pericolul inevitabil care se află în faptul că oamenii sînt purtători ai Cuvîntului şi administratori ai sacramentelor lui Hristos. De aceea mulţumeşte lui Dumnezeu că el, cu înalta sa autoritate apostolică, a botezat doar cîţiva, şi nici nu este sigur dacă îşi mai aminteşte de aceşti puţini botezaţi de el (v. 16). Numeşte pe Crisp, fruntaşul sinagogii, al cărui botez a însemnat odată o breşă în Corint (Fapt. Ap. 18 : 8). De asemenea pe Gaiu, în casa căruia apostolul Pavel şi biserica din Corint şi-a avut după aceea adăpostul (Romani 16 : 23), şi adaugă conştiincios şi numele lui Ştefana (v. 16), probabil reamintindu-i aceasta chiar Ştefana, prezent la dictarea epistolei (comp. 16 : 15—17).

Sarcina apostolului era, înainte de toate, propovăduirea şi el a îndeplinit această slujbă cu toată puterea, încît Biserica se hrăneşte şi astăzi inevitabil cu mărturia lui. Şi aici ameninţă fireşte pericolul, să se amestece omenescul, mai puţin din partea unei legături personale, cît mai degrabă prin aceea că orice propovăduire trece prin gîndirea noastră omenească şi din această cauză este supusă riscului de a deveni înţelepciune omenească şi de a se lega astfel din nou de oameni. Totodată însă, propovăduirea fundamentală despre Isus Hristos, Cel răstignit, este împinsă la o parte. Aici nu există un "unul lîngă altul", ci numai un "sau... sau". Şi cu aceasta, apostolul Pavel atinge obiectul principal din paginile următoare ale epistolei.

b) Propovăduirea crucii ca linie de despărţire în omenire (1 Corinteni 1 : 18-2 : 5).

18. Fiindcă propovăduirea crucii este o nebunie pentru cei ce sînt pe calea pierzării: dar pentru noi, cari sîntem pe calea mîntuirii, este puterea lui Dumnezeu.

19. Căci este scris : "Voi prăpădi înţelepciunea celor înţelepţi, şi voi nimici priceperea celor pricepuţi".

20. Unde este înţeleptul ? Unde este cărturarul ? Unde

tite vorbăreţul veacului acestuia ? N-a prostit Dumnezeu ni (elepciunea lumii acesteia?

21. Căci întrucît lumea, cu înţelepciunea ei, n-a cunos-tut pe Dumnezeu în înţelepciunea lui Dumnezeu, Dumnezeu a găsit cu cale să mîntuiască pe credincioşi prin nebunia propovăduirii crucii.

22. Iudeii, într-adevăr, cer minuni, şi Grecii caută înţe-lepciune;

23. dar noi propovăduim pe Hristos cel răstignit, care //cntru Iudei este o pricină de poticnire, şi pentru Neamuri o nebunie;

24. dar pentru cei chemaţi, fie Iudei, fie Greci, este puterea şi înţelepciunea lui Dumnezeu.

25. Căci nebunia lui Dumnezeu, este mai înţeleaptă decît oamenii; şi slăbiciunea lui Dumnezeu, este mai tare decît oamenii.
26. De pildă, fraţilor, uitaţi-vă la voi, cari aţi fost chemaţi : printre voi nu sînt mulţi înţelepţi în felul lumii, nici mulţi puternici, nici mulţi de neam ales.
27. Dar Dumnezeu a ales lucrurile nebune ale lumii, ca să facă de ruşine pe cele înţelepte. Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să facă de ruşine pe cele tari.
28. Şi Dumnezeu a ales lucrurile josnice ale lumii, şi lucrurile dispreţuite, ba încă lucrurile cari nu sînt, ca să nimicească pe cele ce sînt;
29. pentru ca nimeni să nu se laude înaintea lui Dumnezeu.
30-. Şi voi, prin El, sînteţi în Hristos Isus. El a fost făcut de Dumnezeu pentru noi înţelepciune, neprihănire, sfinţire şi răscumpărare,
31. pentru ca, după cum este scris : "Cine se laudă, să se laude în Domnul".
CAPITOLUL 2 : 1-5
1. Cît despre mine, fraţilor, cînd am venit la voi, n-am venit să vă vestesc taina lui Dumnezeu cu o vorbire sau înţelepciune strălucită.
2. Căci n-am avut de gînd să ştiu între voi altceva decît

pe Isus Hristos şi pe El răstignit.
3. Eu însumi, cînd am venit în mijlocul vostru, am fost slab, fricos şi plin de cutremur.
4. Şi învăţătura şi propovăduirea mea nu stăteau în vorbirile înduplecat o are ale înţelepciunii, ci într-o dovadă dată de Duhul şi de putere,
5. pentru ca credinţa voastră să fie întemeiată nu pe înţelepciunea oamenilor, ci pe puterea lui Dumnezeu.

Apostolul Pavel vede lucrurile între Dumnezeu şi oameni în

linii mari şi clare, astfel :
1. Dumnezeu a lăsat o cale deschisă, prin care putea să-L cunoască mintea omenească naturală (21 a), aşa cum o arată apostolul Pavel amănunţit în Romani 1 : 19—20. Corintenii, în mijlocul cărora el a scris, mai tîrziu, epistola către Romani, şi cu siguranţă şi-a exprimat adesea astfel de gînduri, înţelegeau fără greutate aluziile făcute de Pavel aici.
2. Oamenii nu au cunoscut pe Dumnezeu pe această cale (21 a); ceea ce este descris detaliat în Romani 1 : 21-23.
3. Drept urmare Dumnezeu a orbit ochii oamenilor, aşa cum anunţase deja o profeţie de temut a lui Isaia (19 : 20), iar epistola către Romani (1 : 24-32) o întregeşte aici pătrunzător în privinţa laturii morale.
4: Acum Dumnezeu a hotărît să folosească o cale a nebuniei şi slăbiciunii, lăsînd să răsune "cuvîntul despre cruce" (v. 21 b-23).
5. Asemenea mesaj despre un mîntuitor al lumii executat în mod ruşinos, este supărător pentru Iudei şi nebunie pentru Neamuri, pentru că şi unii şi alţii caută în direcţii false — unii semne miraculoase, ceilalţi gînduri

ingenioase (v. 18 şi 23).
6. în schimb, printre oamenii de condiţie obişnuită, există unii care "cred". Lor li se dezvăluie mesajul crucii I,I fiind puterea şi înţelepciunea lui Dumnezeu (v. 18, 'I 25) şi cu aceasta, ca mîntuire a lor (18—20).
Aceste fraze nu sînt însă gîndite la masa de scris în Iun uria cuvintelor tari şi a contradicţiilor deconcertante, (i înapoia lor stă o dublă experienţă :
In primul rînd întîmplările amare pe care apostolul călător le trăise de sute de ori în ciocnirile din sinagogi ţi din pieţele lumii mediteraneene. Din ele rezulta însă cu ,ilîl mai clar şi mai luminos faptul de neînţeles că existau Oameni care

credeau în acest Hristos răstignit şi aflau în
< rucea Lui puterea lui Dumnezeu. Apostolul Pavel îi numeşte aici din nou ca în 1 : 2 "cei chemaţi" (v. 24). 1 >m experienţa pe care Pavel a făcut-o cu sine însuşi şi în OOlonia sfinţilor cu această chemare a lui Dumnezeu, i I au lămurit căile lui Dumnezeu cu oamenii. Tocmai de aceea el recunoaşte acum cuvîntul despre cruce, ca linia <l<- hotar în omenire, care delimitează Biserica de lumea dimprejur. Orice amestecare a cuvîntului despre cruce cu I uvinte de înţelepciune pămîntească (v. 17) ar însemna declinul Bisericii. Cu neînduplecată stăruinţă apostolul Pavel trasează de-a curmezişul întregii omeniri linia de «Icniarcaţie a coloniei sfinţilor pînă în veşnicie, între cei
< e sînt pe "calea pierzării" şi cei care sînt pe "calea mmtuirii" (v. 18) şi, cu o demnitate de neîntrecut, scrie llci cuvîntul "NOI" (v. 23).
Sfinţii din Corint pot avea şi ei parte în două feluri de această experienţă a lui Pavel : Este nevoie doar ca ei să N ^îndească la alcătuirea propriului lor cerc (1 : 26—31) ţi la felul propovăduirii lui Pavel printre ei (2 : 1—5). Ambele le dovedesc că drumul lui Dumnezeu nu trece l>tin înţelepciunea omenească. Ce fel de oameni sînt deci *t*<\ ce se numeau "sfinţii lui Dumnezeu" în Corint ? De
< ele mai multe ori robi, muncitori în port, oameni fără şcoală şi chiar bolnavi printre ei. Mai înainte ei erau, cu

un cuvînt, "nimic" (v. 28). Acum însă ei sînt "din Dumnezeu". El i-a apucat în Isus Hristos şi ia aşezat într-o altă existenţă. Căci Hristos este înţelepciunea noastră — pe cît este de sigur că în El, Dumnezeu şi-a exprimat ulti-mile şi cele mai profunde gînduri.
Apostolul Pavel adaugă : şi neprihănirea, sfinţirea şi răscumpărarea noastră. Aceasta ne duce de fapt, dincolo de

cursul direct al gîndurilor, care vrea doar să opună înţelepciunea lui Dumnezeu, înţelepciunii lumii; exprimă însă profund bogăţia lui Hristos, pentru care cuvîntul "înţelepciune", întrebuinţat greşit de lume, nu este suficient. Avem aici, în acelaşi timp, o parafrazare a expresiei "în Hristos", pe care apostolul Pavel o foloseşte atît de des. Această expresie înseamnă că fiinţa Domnului este fiinţa noastră; posedăm ceea ce este al Său, aşa dar sîn-tem înţelepţi, neprihăniţi, sfinţi şi răscumpăraţi, pentru că El este toate acestea. Aceasta este justificarea păcătosului.
Ceea ce mai sus se numea "chemare" (v. 24—26), apostolul Pavel descrie aici (v. 27—28) cu expresia repetată de trei ori "Dumnezeu a ales". Această cale singură duce la credinţă. Apostolul Pavel recunoaşte aici o domnie a neprihănirii lui Dumnezeu, care nimiceşte orice înţelepciune, tărie, nobleţe şi demnitate ce ar voi să-L înfrunte. Chiar Isus s-a bucurat de acest lucru (Matei 11 : 25). Apostolul Pavel vede şi aici (ca în v. 19) împlinit un cuvînt profetic, pe care el, prin modalitatea obişnuită lui, "în Domnul", îl transformă în nou testamental.
După cum felul Bisericii din Corint arată în mod deosebit de clar căile minunate ale lui Dumnezeu, tot aşa şi comportarea **lui** Pavel în ea este o ilustrare deosebit de pătrunzătoare a faptului că aici nu era vorba de lucruri ce depindeau de elocvenţă, ci de ceva în care se manifesta puterea Duhului lui Dumnezeu (2 : 1—5). Nu ştim bine ce 1-a adus pe apostolul Pavel, sosind în Corint, la hotărî-rea pe care o indică aici (cap. 2) şi dacă nu cumva aceasta era efectul experienţelor recente ale discuţiei cu filozofii din Atena (Fapt. Ap. 17). De asemenea, nu ne putem explica pentru ce a păşit el în faţa Corintenilor aşa de

l.il) şi de fricos ? Oare era boala, acel ţepuş în carne i" (".or. 12 : 7), pentru a se lupta cu Dumnezeu ? Sau îl dezorienta marele

oraş gălăgios ? Dar este foarte clar că 11 nu se scuză aici nici pentru simplitatea predicii sale şi nici pentru slăbiciunea fizică ce-1 cuprinsese. Ambele se deosebeau evident de puternic de felul cum s-a prezentat \|)olo, mai tîrziu, acolo la ei (Fapt. Ap. 18 : 27—28). Apostolul Pavel vede în aceasta, numai o călăuzire a lui Dumnezeu, care voia să facă deplin lămurit pe ce se baza i redinţa acestei colonii a sfinţilor în Corint. Făcînd penii II o clipă abstracţie de contrastul cu "înţelepciunea lumii", de care vorbeşte apostolul Pavel aici, acest text ne iiduce totodată o expresie proprie pentru conţinutul mesajului apostolului. El numeşte acest mesaj "propovă-duirea crucii", sau a lui Isus Hristos, Cel răstignit (1:18 ,i 22). Această cruce este pentru el ceva ce ascunde un <<>nlinut deosebit (1 : 17). Conţinutul, el îl numeşte puicrea lui Dumnezeu (1 :18 şi 24). Prin propovăduirea i meii, această putere se manifestă ca o acţiune a Duhului (2 : 4), atît mărturia însăşi, cît şi credinţa care îi răspunde, dovedindu-se a fi arătări ale acestei puteri a lui Dumnezeu (2 : 4). Fără a intra aici în explicaţii mai amănun-ţ11<•, apostolul Pavel arată prin aceasta că faptul naşterii Bisericii stă cu totul altceva decît o vorbire omenească şi Un asentiment omenesc. Şi spune : o casă a lui Dumnezeu de neînţeles, o lucrare a mîinilor lui Dumnezeu.
c) Şi există totuşi o înţelepciune a **lui** Dumnezeu (1 (iorinteni 2:6-3:4).
6. Totuşi ceea ce propovăduim noi printre cei desăvîr-fiţi, este o înţelepciune; dar nu a veacului acestuia, nici a fruntaşilor veacului acestuia, cari vor fi nimiciţi.
•7. *Noi propovăduim înţelepciunea lui Dumnezeu, cea tainică şi ţinută ascunsă, pe care o rînduise Dumnezeu, spre slava noastră, mai înainte de veci,*
8. şi pe care n-a cunoscut-o niciunul din fruntaşii veacului acestuia; căci, dacă ar fi cunoscut-o, n-ar fi răstignit he Domnul slavei.

9. Dar, după cum este scris : "Lucruri, pe cari ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, şi la inima omului nu s-au suit, aşa sînt lucrurile, pe cari le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc. "
10. Nouă însă Dumnezeu ni le-a descoperit prin Duhul Său. Căci Duhul cercetează totul, chiar şi lucrurile adinei ale lui Dumnezeu.
11. în adevăr, cine dintre oameni cunoaşte lucrurile omului, afară de duhul omului, care este în el ? Tot aşa : nimeni nu cunoaşte lucrurile lui Dumnezeu afară de Duhul lui Dumnezeu.
12. Şi noi n-am primit duhul lumii, ci Duhul care vine de la Dumnezeu, ca să putem cunoaşte lucrurile, pe cari ni le-a dat Dumnezeu prin harul Său.
13. Şi vorbim despre ele nu cu vorbiri învăţate de la înţelepciunea omenească, ci cu vorbiri învăţate de la Duhul Sfînt, întrebuinţînd o vorbire duhovnicească pentru lucrurile duhovniceşti.
14. Dar omul firesc nu primeşte lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci, pentru el, sînt o nebunie; şi nici nu le poate înţelege, pentru că trebuiesc judecate duhovni-ceşte.
15. Omul duhovnicesc, dimpotrivă, poate să judece totul, şi el însuşi nu poate fi judecat de nimeni.
16. Căci "cine a cunoscut gîndul Domnului, ca să-I poată da învăţătură ?" Noi însă avem gîndul luiHristos.
1 CORINTENI 3:14
1. Cît despre mine, fraţilor, nu v-am putut vorbi ca unor oameni duhovniceşti, ci a trebuit să vă vorbesc ca unor oameni lumeşti, ca unor prunci în Hristos.
2. V-am hrănit cu lapte, nu cu bucate tari, căci nu le puteaţi suferi; şi nici acum chiar nu le puteţi suferi,
3. pentru că tot lumeşti sînteţi. în adevăr, cînd între voi sînt

zavistii, certuri şi dezbinări, nu sînteţi voi lumeşti şi nu trăiţi voi în felul celorlalţi oameni ?
4. Cînd unul zice : "Eu sînt al lui Pavel!" Şi altul: "Eu sînt al lui Apolo" : Nu sînteţi voi oameni de lume ?

42

Kpistola lui Pavel face aici o întorsătură însemnată. Atunci, ca şi acum, poate că pe unii cititori i-a speriat indicata aspră a lui Pavel cu privire la toată înţelepciunea omenească. în inima omului este împlîntată adînc năzuinţa după cunoaştere de Dumnezeu şi bucuria cunoaşterii. Să aibă oare dreptate imputarea de obscurantism făcută creştinilor ?
Apostolul Pavel face însă o despărţire precisă între "înţelepciune" şi înţelepciune. El cunoaşte o înţelepciune care aparţine vremii de acum şi pe care o reprezintă "fruntaşii veacului acestuia", prin care apostolul Pavel înţelege puterea îngerilor căzuţi. La ei se referea apostolul Pavel mai sus (în 1 : 20, 22, 27; 2 : 1), cînd vorbea de
0 "înţelepciune" şi de "înţelepţi", pe care îi respingea şi cu care nu voia să aibă nimic de-a face (2 : 4 şi 13). El o numea pe această "înţelepciune omenească" sau "înţelepciunea acestei lumi" (2 : 5; 1 : 20) şi vorbea despre
1 .irturarii veacului acestuia (1 : 20). Această înţelepciune este cea pe care Dumnezeu o nimiceşte (1 : 19) şi o prosteşte (1 : 20), după cum şi fruntaşii veacului acestuia sînt destinaţi nimicirii (2 : 6, comp. 15 : 24).
Faţă de aceasta, apostolul Pavel se declară pentru o înţelepciune a lui Dumnezeu (2 :7). El a amintit mai sus (1 : 24—30), că mesajul lui Dumnezeu despre cruce este înţelepciune în sensul cel mai adînc. Acum el descrie mai precis această înţelepciune a lui Dumnezeu, tainică şi ţinută ascunsă : Ea se ascunde înapoia crucii lui Hristos (2 : 8), care dinafară pare o nebunie. Şi totuşi, ea nu s-a născut abia cu răstignirea lui Hristos, ci a existat din totdeauna în planul veşnic al lui

Dumnezeu (2 : 7).
Nu oricine este în stare să primească această înţelepciune, fiind nevoie în acest scop — vorbind în metafore de o "undă de recepţie" specială. Apostolul Pavel o numeşte "Duhul lui Dumnezeu" (2 : 10), sau, cu o minunată simplitate, determinată de citatul anterior din Isaia, "gîndul lui Hristos" (2 : 16). Pe oamenii care îl au, el îi numeşte "desăvîrşiţi" (poate ar fi mai bine : cei maturi) şi "oameni duhovniceşti" (2 : 6, 13, 15), după cum mai înainte îi numise şi mai simplu "credincioşi" (1: 21; 2 :5).

43

La aceştia, înţelepciunea lui Dumnezeu se arată în vorbiri "învăţate de la Duhul Sfînt" (2 : 13), altfel zis, care sînt de la "Duhul lui Dumnezeu" (2 : 14). Şi nici nu poate fi altfel, întrucît aici este vorba de un dar al harului lui Dumnezeu (2 : 12).

*   *   *

Să privim totul încă o dată : Apostolul Pavel, fie că arată înţelepciunea lumii în neputinţa ei adîncă în faţa lui Dumnezeu, fie că propovăduieşte înţelepciunea ascunsă a crucii, face o delimitare precisă, care scoate colonia sfinţilor pe deplin afară din ceea ce el numeşte "veacul acesta". Lucrurile lui Dumnezeu pe pămînt, precum şi propovăduirea aflată la baza Biserica, pot fi înţelese numai privite ca intervenţie, dinafară a lui Dumnezeu, în veacul acesta. Orice alt mod de considerare ce ar pune propovăduirea Bisericii pe aceeaşi linie cu evlavia sau filozofia din jur, trece pe lîngă lucrul în sine : Tocmai pentru că este cauza lui Dumnezeu, colonia lui Dumnezeu printre oameni, ea nu poate să-şi aibă originea în această lume şi în gîndurile ei. Aceasta o poate contesta numai cine nu ştie că veacul acesta a decăzut şi trăieşte într-o deplină orbire cu privire la sine : "s-a prostit". Această cunoaştere fundamentală a creştinului este amănunţit

expusă de apostolul Pavel în primele capitole ale epistole către Romani. In contextul nostru, el numai o menţionează şi o presupune existentă la Corinteni. Singură crucea lui Hristos este pentru el dovadă suficientă. Acest fel de execuţie nedemnă de un roman liber, se aplica numai la sclavi şi la străini ! Că Dumnezeu a lăsat să fie răstignit Domnul slavei ca unul din cei mai dispreţuiţi tîlhari (2 : 8), a fost o anulare a oricărei gîndiri omeneşti şi o provocare nemaiauzită.
în toate acestea, apostolul Pavel nu a uitat care era de fapt motivul acestei mari înlănţuiri de idei : Cearta fracţiunilor din Corint ! Reproşul lor faţă de apostolul Pavel era că el nu ar fi vorbit destul de "spiritual" şi de elocvent, cum poate îl lăudau pe Apolo în această privinţă. Apostolul Pavel le răspunde : Nu am putut face aceasta la

■ ii, pentru că voi nu faceţi parte dintre "oamenii duhov-m< eşti".
Se ridică întrebarea, cum poate apostolul Pavel să numească aici (3 : 1, 3) pe "sfinţii din Corint" cu astfel .Ic « uvinte aspre ca "oameni fireşti", prin urmare ca unii . .ii <- ar aparţine veacului acestuia pieritor. Nu ia cuprins I I oare mai sus (1 : 26 —31; 2 : 5) printre cei care erau l hemaţi, care credeau în mesajul crucii şi primiseră prin i. i ista înţelepciunea lui Dumnezeu ? Sau, vrea apostolul l'.ivel să tăgăduiască faptul că în Corint ar exista cu idevărat o Biserică a sfinţilor ? Dacă aşa ar sta lucrurile, întreaga lui epistolă n-ar mai avea niciun sens. Căci ceea i c impune în această epistolă este tocmai faptul că ipostolul Pavel, cu toate lucrurile amare pe care trebuie na le spună Corintenilor, are convingerea fermă că în Corint a avut loc o lucrare a lui Dumnezeu şi printre < lorinteni există colonia lui Dumnezeu (comp. 3 : 16).
Avem, aici, o dovadă de vechea înţelepciune a tălmă-> ii orilor Bibliei, şi anume, că Scriptura trebuie să fie înţeleasă prin

Scriptură, adică din contextul ei. Acest lucru trebuie avut în vedere mai cu seamă la un autor de epistole ca apostolul Pavel, care îşi dictează frazele cu atît il< multă forţă şi temperament, şi nu-şi dă totdeauna <>sicneala să nu fie înţeles greşit.
Contradicţia nu poate fi înlăturată aici zicînd că "înţelepciunea lui Dumnezeu" despre care apostolul Pavel vorbeşte în 2 : 6, ar fi altceva decît propovăduirea simplă .i crucii, despre care spunea mai înainte, că la ea au fost ihemaţi Corintenii (1 : 26). Am arătat chiar cum concepţia lui Pavel despre înţelepciunea lui Dumnezeu a fost indicată deja la propovăduirea despre cruce (1 : 24, 30). Primejdioasa cale greşită, de a deosebi două feluri de propovăduire, una pentru cei simpli şi una pentru cei avansaţi ("gnosticii") rămînea rezervată pentru o epocă ulterioară a Bisericii. Apostolul Pavel, în mod sigur, nu l-a făcut vinovat de ea. De altfel, nici în 3 : 1, el nu spune i a ceea ce propovăduia Corintenilor nu era "înţelepciunea lui Dumnezeu". Dar pentru apostolul Pavel, starea de creştin este o

45

devenire şi o maturizare. De aceea şi vorbeşte de "desă-vîrşiţi" (2 : 6). Toate îndemnurile din epistolele sale sînt o dovadă în acest sens. El spune întotdeauna, fără nici o grijă, "să fiţi !", alături de "sînteţi !". Posedarea Duhului este un dar; se primeşte în dar, şi deosebeşte fundamental pe omul duhovnicesc de omul sufletesc sau firesc. Dar această posesiune a Duhului vrea şi trebuie să se manifeste în om. In această privinţă Corintenii sînt încă deficitari. El nu-i numeşte "păgîni", ci "prunci în Hristos" (3 : 1). Şi ei aparţin, cu botezul lor, lui Hristos. Dar starea lor duhovnicească este încă nedesăvîrşită. Astfel ei apar, adesea, lui Pavel ca fiind încă "fireşti" (3 : 1, 3). Mai cu seamă, atunci cînd le predica apostolul Pavel, ei erau încă nematuri, sau de-abia îşi înlăturau

natura lor păgînă. Astfel propovăduirea lui Pavel nu era, de fapt, alta, în conţinutul şi natura ei, decît cea pe care o ţinea printre creştinii maturi — şi "laptele" este doar o hrană sănătoasă ! — dar trebuie să se limiteze la lucrurile simple neputînd să dezvolte întreaga bogăţie a gîndurilor lui Dumnezeu, aşa cum sînt ele indicate în 2 : 6—16. Aşadar nu este o deplină condamnare cînd apostolul Pavel îi numeşte pe sfinţii din Corint "fireşti" sau "oameni" — adică "lumeşti" (3:3), fără Duhul lui Dumnezeu (3:1) — : sau cînd vede la ei încă foarte puţin din manifestarea Duhului Sfînt. Şi tocmai felul cum ei "împart" trupul lui Hristos cu dezbinările lor este, pentru apostolul Pavel, o dovadă în ceasta privinţă (3 : 4).

46

2. CONFUZIA CU PRIVIRE LA POZIŢIA SLUJITORILOR BISERICII

(1 Corinteni3 : 5-4 : 21)

a) **împotriva unei supraaprecieri a învăţătorilor. (ICorinteniS : 5 - 23)**

5. Cine este Pavel ? Şi cine este Apolo 1 Nişte slujitori ni lui Dumnezeu, prin cari aţi crezut; şi fiecare după puterea dată lui de Domnul.

6. Eu am sădit, Apolo a udat, dar Dumnezeu a făcut să crească :

7. aşa că nici cel ce sădeşte, nici cel ce udă nu sînt nimic; ci Dumnezeu, care face să crească.

8. Cel ce sădeşte şi cel ce udă, sînt totuna; şi fiecare îşi va lua răsplata după osteneala lui.

9. Căci noi sîntem împreună lucrători cu Dumnezeu. Voi sînteţi ogorul lui Dumnezeu, clădirea lui Dumnezeu.

10. După harul lui Dumnezeu, care mi-a fost dat, eu, ca un meşter-zidar înţelept, am pus temelia, şi un altul clădeşte deasupra. Dar fiecare să ia bine seama cum clădeşte deasupra.

11. Căci nimeni nu poate pune o altă temelie decît cea care a fost pusă, şi care este Isus Hristos.
12. Iar dacă clădeşte cineva pe această temelie, aur, argint, pietre scumpe, lemn, fîn, trestie,
13. lucrarea fiecăruia va fi dată pe faţă : ziua Domnului o va face cunoscut, căci se va descoperi în foc. Şi focul va dovedi cum este lucrarea fiecăruia.
14. Dacă lucrarea zidită de cineva pe temelia aceea, rămîne în picioare, el va primi o răsplată.
15. Dacă lucrarea lui va fi arsă, îşi va pierde răsplata. Cît despre el, va fi mîntuit, dar ca prin foc.
16. Nu ştiţi că voi sînteţi Templul lui Dumnezeu, sică Duhul lui Dumnezeu locuieşte în voi ?

47

17. Dacă nimiceşte cineva Templul lui Dumnezeu, pe acela îl va nimici Dumnezeu; căci Templul lui Dumnezeu este sfînt : şi aşa sînteţi voi.
18. Nimeni să nu se înşele : Dacă cineva dintre voi se crede înţelept în felul veacului acestuia, să se facă nebun, ca să ajungă înţelept.
19. Căci înţelepciunea lumii acesteia este o nebunie înaintea lui Dumnezeu. De aceea este scris : "El prinde pe cei înţelepţi în viclenia lor".
20. Şi iarăşi: "Domnul cunoaşte gîndurile celor înţelepţi. Ştie că sînt deşarte".
21. Nimeni să nu se fălească dar cu oameni, căci toate lucrurile sînt ale voastre :
22. fie Pavel, fie Apolo, fie Chifa, fie lumea, fie viaţa, fie moartea, fie lucrurile de acum, fie cele viitoare; toate sînt ale voastre,
23. şi voi sînteţi ai lui Hristos, iar Hristos este al lui Dumnezeu.

* * *

Numai cînd se confundă natura propovăduirii crucii cu înţelepciunea lumii, poate fi pusă în joc învăţătura unui sol al lui Hristos, faţă de a altuia, în diferite grupări. Faptul că în Corint s-au format astfel de fracţiuni, dovedeşte că ei n-au înţeles opoziţia dintre propovăduirea crucii şi înţelepciunea lumii. Aşa a arătat apostolul Pavel pînă acum.
Dar rămîne încă o întrebare :
Ce poziţie au solii lui Dumnezeu şi specificul lor individual în cadrul coloniei sfinţilor ?
Apostolul Pavel răspunde, mai întîi, în mod hotărîtor : "Ei sînt slujitori (diaconi) ai credinţei voastre". Dar în aceeaşi răsuflare, recunoaşte şi diversitatea lor evidentă, pe care o numeşte daruri ale harului lui Dumnezeu (v. 5).
Apostolul explică relaţia Bisericii faţă de "slujitorii" ei,

pi m trei importante imagini :
1) Ogor al lui Dumnezeu (v. 6—9).
2) Clădire a lui Dumnezeu (v. 10—15).
3) Templu al lui Dumnezeu (v. 16—23).
Fiecare, are însemnătatea ei deosebită pentru clarificarea întrebării.
1) OGORUL. Dacă apostolul Pavel se descrie pe sine şi De Apolo ca împreună lucrători cu Dumnezeu pe "ogorul Sau", el foloseşte această comparaţie pentru a caracteriza, cu îndreptăţire, specificul lucrării lui Apolo, alături de a sa (v. 6) şi totodată pentru a accentua legătura de ncdesfăcut dintre ei (v. 8). El împiedică prin aceasta, atît alăturarea formală a celor doi slujitori cît şi încercarea de a li puşi în joc unul împotriva altuia. Alăturarea lucrătorilor (pastori, slujbaşi) în acelaşi cîmp de lucrare, ar lua OU totul altă înfăţişare, dacă ei ar privi în acest fel munca lor în comun ! Principalul pentru apostolul Pavel este să arate că în privinţa lucrării lor, partea lui Dumnezeu este hotărîtoare (v. 7).

2) CLĂDIREA. La sfîrşitul pasajului, ca şi cînd nu i-ar ajunge imaginea ogorului, apostolul Pavel adaugă o a doua comparaţie. Această comparaţie a Bisericii cu o clădire a lui Dumnezeu, scoate în evidenţă diversitatea lucrării şi partea fundamentală pe care o are apostolul Pavel la aceasta. Dar, hotărîtor este aici avertismentul că orice lucrare omenească la clădirea lui Dumnezeu este supusă încercării. Acest lucru este valabil, atît pentru punerea temeliei de către apostolul Pavel, despre care dă socoteală cu o frază puternică (v. 1), precum şi pentru < lădirea în continuare de către colaboratorii săi : el vede judecata din urmă, în imaginea unui foc, aşa cum arată şi Vechiul Testament (Maleahi 3 : 2, 18; Zaharia 13 : 9). Atunci se va arăta ce materiale de construcţie rămîn, sau sînt arse. Apostolul Pavel citează aici materiale ciudate, alături de metale nobile şi pietre preţioase, fîn şi paie; astfel istoria Bisericii este plină de contraste între slujirea nobilă şi abuzuri îngrozitoare.
49
Alături de Martin Luther se aflau cei ce botezau din nou, în Miinster, şi alături de redescoperirea mesajului Reformei în zilele noastre, apariţia "cercetătorilor biblici internaţionali" din America; toţi aceştia credeau că şi ei clădesc pe aceeaşi temelie : Isus Hristos.
Şi aici, ca mai înainte la oamenii de pe ogor, apostolul Pavel vorbeşte despre răsplata pe care o primeşte muncitorul (v. 14), dar aici i se alătură şi pedeapsa. Focul care nimiceşte lucrarea lor, îi cuprinde şi pe ei, fără însă a-i nimici complet (comp. 5 : 5 şi 11 : 32).
3) TEMPLUL. Dar încă o dată, şi in mod foarte puternic, apostolul Pavel reia limbajul comparaţiei, numind Biserica un Templu al lui Dumnezeu, în care locuieşte Duhul Sfînt. Acum nu mai este vorba de împreună lucrători, ci numai de primejdia ca mîna omenească să se atingă de acest Templu preţios şi

astfel să se expună pe sine însăşi nimicirii (v. 17). Aici apostolul Pavel face încă o dată aluzie la cutezanţa celor care vor să fie înţelepţi prin sine, "împărţindu-şi" astfel trupul lui Hristos. Pentru dovezi, Pavel ajunge din nou la Biblie. Orice mîndrie omenească cade în ridicol. De fapt ei toţi, Pavel, Apolo şi Chifa, ca şi tot ce este în lume, sînt la dispoziţia Bisericii (Romani 8 : 38—39); dar şi aceasta nu este stăpînă pe sine, ci este a lui Hristos şi prin aceasta, aparţinînd lui Dumnezeu. De aceea, numai a Lui este cinstea.
Pînă aici am urmărit, în linii mari, mersul ideilor acestei epistole. Rămîne însă să înţelegem ce se petrece, de fapt, aici, înaintea ochilor noştri ?
Trebuie să se ştie următoarele : Aici este vorba de o tendinţă puternică de a împinge înapoi personalitatea propovăduitorului omenesc şi în schimb, a face mare Biserica lui Dumnezeu. Pavel raportează aici mereu lucrarea slujitorului la o operă care este mai mare decît ea în sine. De trei ori reia această idee; ca şi cînd de fiecare dată imaginea avută în vedere, nu l-ar satisface. Dacă la comparaţia cu ogorul este încă vorba de "împreună lucrare", care, deşi jos de tot, stă totuşi alături de partea lui

Dumnezeu la recoltă; imaginea clădirii în focul judecăţii, supune orice activitate omenească din Biserică sentinţei neabătute a lui Dumnezeu. Astfel în cele din urmă lucrarea slujitorului se plasează cu totul în Biserică. Prin Imaginea Templului lui Dumnezeu, apostolul Pavel zugrăveşte colonia sfinţilor în toată măreţia ei, ajutînd-o prin aceasta să devină conştientă de demnitatea ei : "Nu ştiţi voi ?" Ce rost mai are lăudăroşenia cu diferiţi învăţători de vază — chiar dacă se numesc Pavel sau altminteri —, cînd aici este vorba de Biserica lui Dumnezeu, Mireasa lui Hristos şi prin urmare proprietatea lui Dumnezeu ?

Gradarea celor trei imagini comparative : ogor, clădire, Templul lui Dumnezeu, conduce la aceeaşi cunoaştere. Biserica sfinţilor este nu numai temelia lucrării lor, nu numai clădirea intenţionată, ci un Templu şi prin urmare o zidire sfîntă; aşadar, ţelul ultim al căilor lui Dumnezeu ! Lupta pentru cunoaşterea acestei stări de lucruri străbate toată istoria Bisericii pînă în ziua de azi. Lucrători ai Bisericii, ca de exemplu Martin Luther, au avut de-a dreptul teamă că numele lor ar putea fi legat cu pârlea lor la clădirea Bisericii. Şi totuşi n-au putut împiedica aceasta, pentru că felul "firesc" de a fi al "sfinţilor" so-coate mereu mai important ceea ce este în faţa ochilor — aşa dar şi lucrarea oamenilor — decît taina ascunsă a Duhului Sfînt al lui Dumnezeu, care şi-a aşezat locuinţa în Biserică. Şi chiar dacă un Apolo, sau cum s-ar mai fi numit ei, era cu totul nevinovat dacă în Biserică oamenii se strîngeau în jurul lui şi-şi făceau din numele lui un portdrapel împotriva celorlalţi slujitori ai lui Dumnezeu — este totuşi, pînă la urmă, o linie ispititoare, foarte fină, de a te afla între cei doi "împreună lucrători cu Dumnezeu" şi de a şti că "noi", nu însemnăm nimic. (3 : 7).

b) împotriva dispreţuirii slujitorilor Bisericii, în special a **lui Pavel însuşi (1 Corinteni 4 : 1-21).**

1. Iată cum trebuie să fim priviţi noi: ca nişte slujitori ai lui Hristos, şi ca nişte ispravnici ai tainelor lui Dumne-

zeu.

2. încolo, ce se cere de la ispravnici, este ca fiecare să fie găsit credincios in lucrul încredinţat lui.

3. Cît despre mine, prea puţin îmi pasă dacă sînt judecat de voi sau de un scaun omenesc de judecată. Ba încă, nici eu însumi nu mă mai judec pe mine.

4. Căci n-am nimic împotriva mea; totuşi nu pentru aceasta sînt socotit neprihănit : Cel ce mă judecă, este Domnul.

5. De aceea să nu judecaţi nimic înainte de vreme, pînă va veni Domnul, care va scoate la lumină lucrurile ascunse în întuneric, şi va descoperi gîndurile inimilor. Atunci, fiecare îşi va căpăta lauda de la Dumnezeu.
6. Fraţilor, pentru voi am spus aceste lucruri, în icoană de vorbire, cu privire la mine şi la Apolo, ca prin noi înşine, să învăţaţi să nu treceţi peste "ce este scris" : şi nici unul din voi să nu se fălească de loc cu unul împotriva celuilalt.
7. Căci cine te face deosebit ? Ce lucru ai, pe care să nu-l fi primit ? Şi dacă l-ai primit, de ce te lauzi ca şi cum nu l-ai fi primit ?
8. O, iată-vă sătui! lată-vă ajunşi bogaţi! Iată-vă îm-părăţind fără noi! Şi măcar de aţi împăraţi cu adevărat ca să putem împăraţi şi noi împreună cu voi!
9. Căci parcă Dumnezeu a făcut din noi, apostolii, oamenii cei mai de pe urmă, nişte osîndiţi la moarte; fiindcă am ajuns o privelişte pentru lume, îngeri şi oameni.
10. Noi sîntem nebuni pentru Hristos : voi, înţelepţi în Hristos ! Noi, slabi: voi, tari! Voi, puşi în cinste : noi, dispreţuiţi!
11. Pînă în clipa aceasta suferim de foame şi de sete, sîntem goi, chinuiţi, umblăm din loc în loc,
12. ne ostenim şi lucrăm cu mîinile noastre; cînd sîntem ocăriţi, binecuvîntăm; cînd sîntem prigoniţi, răb-dăm;
13. cînd sîntem vorbiţi de rău, ne rugăm. Pînă în ziua de azi -am ajuns ca gunoiul lumii acesteia, ca lepădătura tuturor.
14. Nu vă scriu aceste lucruri, ca să vă fac ruşine; ci ca
52
să vă sfătuiesc ca pe nişte copii prea iubiţi ai mei.
15; Căci chiar dacă aţi avea zece mii de învăţători în Hristos, totuşi n-aveţi mai mulţi părinţi; pentru că eu v am născut în Hristos Isus, prin Evanghelie.
16: De aceea vă rog să călcaţi pe urmele mele.
17. Pentru aceasta v-am trimes pe Timotei, care este copilul

meu prea iubit şi credincios în Domnul. El vă va aduce aminte
de felul meu de purtare în Hristos şi de fdul cum învăţ eu pe
oameni pretutindeni în toate Hisericile.
18. Unii s-au îngîmfat, şi şi-au închipuit că n-am să mai vinia
voi.
19. Dar dacă va voi Domnul, voi veni în curînd la voi, fi
atunci voi vedea nu vorbele, ci puterea celor ce s-au îngîmfat.
20. Căci împărăţia lui Dumnezeu nu stă în vorbe, ci în putere.
21: Ce voiţi ? Să vin la voi cu nuiaua, sau cu dragoste şi cu
duhul blîndeţei ?

*

Multă şi dăunătoare confuzie se ascundea în spatele faptului că în Corint se formaseră diverse grupuri în jurul unor slujitori ai Bisericii. Cine a observat vreodată un asemenea fenomen, presimte că el a fost precedat de tot felul de lucruri. Am auzit deja : o înţelegere greşită a modului de propovăduire şi o supraapreciere a formelor lui exterioare, o lipsă de claritate în privinţa maturităţii, o necunoaştere a diversităţii darurilor şi legăturilor, o exagerată preţuire a participării omeneşti la zidirea Bisericii şi o conştiinţă insuficientă a demnităţii coloniei lui Dumnezeu pe pămînt. Dar se pare că în Corint s-a mai adăugat ceva, sau a rezultat din toată această lipsă de maturitate de judecată, şi anume : critica amară şi neîncrederea faţă de apostolul Pavel. Comparînd felul de propovăduire a lui Apolo, cu cea al lui Pavel, comparaţia l>area să fie în defavoarea acestuia din urmă. De ea era legată şi o dispreţuire a slujbei apostolului, care prin

sărăcia ţinutei sale, contrasta cu înfăţişarea impunătoare a membrilor înstăriţi ai Bisericii. Şi în fine circulă de la om la om o bîrfeală muşcătoare cu privire la apostolul absent, după care planul său de călătorie, la Corint, n-ar fi serios, deci, nici în ce priveşte iubirea lui pentru Biserică.

Este desigur, una din cele mai grele situaţii pentru un slujitor al lui Hristos, care trebuie să se apere în Biserica sa, de atacuri personale. Uneori, se poate astfel, ca persoana să devină din nou mai importantă decît cauza, după ce Biserica de-abia fusese învăţată că slujitorul nu contează pe lîngă cauza căreia el îi slujeşte, şi că tocmai de aceea Biserica dispune de el (3 : 22). Cît de uşor se poate amesteca acum o grea amărăciune, mai ales în faţa unei aşa de mari nerecunoştinţe a Corintenilor, care îşi datorau totuşi creştinismul lor în mod exclusiv lui Pavel. Cît de aproape este în fine primejdia de a se cădea într-o ceartă meschină tocmai în urma unei critici nedrepte. Apostolul Pavel le avea în faţă pe toate acestea. Şi dacă cineva vrea într-adevăr să vadă cum este la lucru Duhul Sfînt in inima unui om, să studieze acest ultim capitol al marei controverse cu formările de grupe în interiosul Bisericii.

*   *   *

Primul lucru pe care îl face apostolul Pavel este să scoată încă o dată în evidenţă **poziţia de bază a învăţătorului în Biserică.** El îi numeşte aici din nou (ca şi în 3 : 5) "slujitori" — dar adaugă "ai lui Hristos" şi "ispravnici ai tainelor lui Dumnezeu", dîndu-le astfel o demnitate deosebită şi responsabilitate bine delimitată (v. 1). Toate pretenţiile nejustificate, peste ceea ce se cere de la slujitori şi ispravnici — anume evlavia (comp. Luca 16 : 10) — el poate să le respingă liniştit dinainte (v. 2). Pornind de aici, Pavel refuză să se supună judecăţii oamenilor, ba chiar, cu conştiinţa împăcată, nu consideră necesar să-şi facă vreo autocritică (v. 3). Un punct de vedere riscat de   care apostolul Pavel îşi dă seama, de aceea scrie :

(iu acestea fireşte, nu sînt încă socotit neprihănit. Apoi, urmează supunerea la judecata decisivă a lui Dumnezeu, l.i care apostolul Pavel îi trimite şi pe Corintenii cei gata la

critică.
Apostolul Pavel le scrie toate acestea, profund conştient de măreţia Bisericii, aşa cum am văzut mai înainte, şi nu va uita să scrie că sfinţii vor judeca lumea (6 : 2). Pen-Iru el este clar că în Biserică circulă o înfumurare dăunătoare şi tendinţa de a-şi da importanţă. în cuvintele "peste ce este scris", este evident că şi în domeniul învăţăturii, Biserica arată lipsă de orice respect. Apostolul Pavel lichidează şi aceasta în treacăt, cu toate că faptul nu ţine de contextul prezent. înainte de toate, Corintenii se dedau însă la comparaţii dăunătoare între Pavel şi Apolo. Şi aici apostolul Pavel loveşte cu putere : Cum poate el să le explice, că ei n-au niciun drept la o astfel de critică (v. 7). Cu ce ironie biciuieşte el atitudinea lor pompoasă (v. 8). Nu ne răsună încă în urechi judecata severă cu privire la "prunci" (3 : 1) ? Cît de emoţionant descrie apostolul Pavel starea jalnică a slujbei de apostol (ca şi în 2 Corinteni 6 : 4-10 şi 11 : 23-29), pentru care îi par potrivite chiar cele mai tari cuvinte de ocară de pe străzile Corintului (9—13), şi prin care radiază totuşi măreţia sa interioară, ca un reflex al Mîntuitorului care suferă. Aici nu este nimic de explicat, ci doar să se asculte această izbucnire pasionantă a unui suflet de apostol, care a fost rănit în adîncul său, din care cauză se dezvăluie tainele celor mai singuratice ore ale sale.
Cum poate el, apoi, să schimbe deodată tonul (v. 14) plccîndu-se binevoitor şi milos spre "prea iubiţii lui copii"! Aici, el trebuie doar să le reamintească ce s-a întîmplat cu ei (v. 15), şi poate, apoi, cu un singur cuvînt puternic, să restabilească legătura confuză dintre el şi (iorinteni : "Eu — exemplul vostru"!
Uşor şi repede sînt apoi puse în ordine şi neînţelegerile exterioare. Ameninţarea glumeaţă cu "nuiaua" (v. 21) caracterizează foarte bine superioritatea interioară cu care el stă în faţa minciunilor : pur şi simplu nu este adevărat, ce se

vorbeşte despre planurile sale (v.18—19).

Totuşi, în adîncul inimii seriozitatea este deplină : Unde se vorbeşte astfel, acolo nu este cu adevărat domnia lui Dumnezeu, căci acolo lipseşte acea putere, în care stă domnia lui Dumnezeu.

*   *   *

Să privim încă o dată acest pasaj (cap. 4) în întregime. Se poate ivi întrebarea dacă marea luptă pentru unitatea coloniei lui Dumnezeu în Corint (1 Cor. 1 : 10) nu s-a transformat într-o pură justificare personală a lui Pavel. Nimic nu ar fi mai greşit ca această bănuială! Luptînd pentru bunul său renume, apostolul Pavel apără totodată şi prestigiul slujbei de apostol ("noi, apostolii" 4 : 9). Şi apărîndu-se de dispreţuirea apostolatului, el apără temelia Bisericii lui Dumnezeu. — Noi cunoaştem chiar din zilele noastre deviza : "Avem pe Dumnezeu — ce ne mai trebuie Biserica"!
Apostolul Pavel răspunde acestei religiozităţi înfumurate cu aceeaşi causticitate tăioasă ca şi odinioară : "Ah, sînteţi deja aşa de bogaţi în cunoştinţa lui Dumnezeu, încît nu mai aveţi nevoie de serviciul Bisericii"! El ar arăta şi astăzi clar că dacă o stare creştină îşi tăgăduieşte rădăcinile, aceasta înseamnă distrugerea unei relaţii organice, de creştere, aşa ca distrugerea relaţiei dintre copil şi tată (4 : 15). Ţine de natura coloniei sfinţilor din Corint, că ea stă într-o legătură cu istoria Bisericii lui Hristos şi nu se poate desprinde arbitrar de ea.

CAPITOLUL II. ÎMPOTRIVA DISTRUGERII BISERICII
(1 Corinteni capitolele 5-11)

Fragment din vestita inscripţie cu oracolul din Delphi, care menţionează pe împăratul Claudiu şi Galion, proconsul al

Ahaiei. Apostolul Pavel a apărut în faţa scaunului de judecată al acestui Galion (Fapt. Ap. 18 : 12—17). Inscripţia permite stabilirea sosirii lui Pavel la Corint între anii 51 şi 53. Galion era un frate al lui Seneca, perceptorul lui Nero. Acest fragment se află la Şcoala Franceză din Atena.

58

1. EXCLUDEREA MARILOR PĂCĂTOŞI
DIN BISERICA

(1 Corinteni 5 : 1 — 13).

1. Din toate părţile se spune că între voi este curvie ; şi încă o curvie de acelea, cari nici chiar la pagini nu se pomenesc ; pînă acolo că unul din voi trăieşte cu nevasta tatălui său.

2. Şi voi v-aţi fălit ! Şi nu v-aţi mîhnit mai degrabă, pentru ca cel ce a săvîrşit fapta aceasta, să fi fost dat afară din mijlocul vostru !

3. Cît despre mine, măcar că n-am fost la voi cu trupul, dar fiind de faţă cu duhul, am şi judecat, ca şi cînd aş fi fost de faţă, pe cel ce a făcut o astfel de faptă.

4. în Numele Domnului Isus, voi şi duhul meu, fiind adunaţi la olaltă, prin puterea Domnului nostru Isus,

5. am hotărît ca un astfel de om să fie dat pe mîna Satanei, pentru nimicirea cărnii, ca duhul lui să fie mîn-tuit în ziua Domnului Isus.

6. Nu vă lăudaţi bine. Nu ştiţi că puţin aluat dospeşte toată plămădeala ?

7. Măturaţi aluatul cel vechi, ca să fiţi o plămădeală nouă, cum şi sînteţi, fără aluat ; căci Hristos, Pastele noastre, a fost jertfit.

8. Să prăznuim dar praznicul nu cu un aluat vechi, nici cu un aluat de răutate şi viclenie, ci cu azimele curăţiei şi adevărului.

9. V-am scris în epistola mea să n-aveţi nicio legătură cu curvarii. —

10. însă n-am înţeles cu curvarii lumii acesteia, sau cu cei lacomi de bani, sau cu cei hrăpăreţi, sau cu cei ce se închină la idoli, fiindcă atunci ar trebui să ieşiţi din lume.
11. Ci v-am scris să n-aveţi niciun fel de legături cu
59
vreunul care, măcar că îşi zice "frate", totuşi este curvar, sau lacom de bani, sau închinător la idoli, sau defăimător, sau beţiv, sau hrăpăreţ ; cu un astfel de om nu trebuie nici să mîncaţi.
12. In adevăr, ce am eu să judec pe cei de afară ? Nu este datoria voastră să judecaţi pe cei dinăuntru ?
13. Cit despre cei de afară, îi judecă Dumnezeu. Daţi afară dar din mijlocul vostru pe răul acela.

* * *

Hotărît, apostolul Pavel dă deoparte tot ce a discutat pînă acum atît de temeinic cu Biserica sa. Ca şi cum ar vrea să zică : Ce mai vorbim despre astfel de rătăciri în Biserică şi despre îndrăzneala unora, cînd acolo a avut loc ceva mult mai îngrozitor, şi anume pătrunderea păcatelor grele în colonia sfinţilor din Corint ?

Atîta timp cît o stare ruşinoasă, mai rea decît desfrîul păgîn (5 : 1), nu este stîrpită, se află în primejdie sfinţenia Bisericii. II doare că faima lor nu este bună (5 : 6). Din această cauză, simte şi mai amar înfumurarea pe care Corintenii o afişează (5:2; comp. 1 : 5 şi 18). Pentru aceasta — pentru cinstea Bisericii în faţa lui Dumnezeu — aici îl interesează în primul rînd, nu cel care s-a făcut vinovat de acest greu păcat. Aceasta nici n-ar ţine de o epistolă către Biserică, ci de o pastorală personală. Pentru că nu este vorba numai de cazul personal, ci de atitudinea luată de Biserică, această situaţie foarte gravă îi dă prilejul să se extindă asupra unei pretenţii fundamentale cu privire la comportarea sfinţilor faţă de păcatele grele.

a) RUPTURA

Este bine să ne adîncim mai întîi în versetul 11 al acestui capitol, pentru a înţelege bine la ce trebuie să coboare apostolul. In acest loc, este în mod evident presupus că există într-adevăr astfel de oameni, cum sînt cei menţionaţi. Ne cutremurăm cînd citim, că deja în Biserica origi-

Rară se găseau hoţi şi beţivi. Poate să ne mire cel mai mult şi faptul că sînt numiţi aici şi închinători la idoli. Dar trebuie să înţelegem cît de contopit era păgînismul OU viaţa generală a poporului în antichitate. Aceasta îşi K^isea expresia, nu numai în oferirea de carne jertfită idolilor la ospeţe, sau în pieţele publice (cap. 8—10), ci şi în actele de Stat care erau legate cu o jertfă pentru împăratul adorat ca o divinitate. De altfel, ne putem închipui că în Corint este vorba de o Biserică încă foarte lînără, alcătuită în parte din drojdia populaţiei unui oraş portuar (1 : 26—28). Comparînd starea ei de atunci cu cea a bisericilor noastre, reiese clar că nici în acestea din urmă situaţia nu este cu nimic mai bună, cu criminalii, hoţii de pe stradă, sau tăgăduitorii de Dumnezeu. Deosebirea stă în aceea că apostolul Pavel pretinde din partea Bisericii o ruptură faţă de astfel de păcate "grele" (v. 11 şi 12), care merge foarte departe, încît se interzice chiar luarea mesei credincioşilor cu cei numiţi în versetul 11. Motivul îl lămureşte apostolul Pavel printr-o comparaţie (v. 6—8). Se pare că vremea Paştilor era aproape, cînd apostolul Pavel scrie epistola. De aceea el reaminteşte că după legea Iudeilor, în timpul Paştilor, trebuia înlăturat din case orice aluat şi timp de şapte zile se mînea pîine nedospită (2 Moise 12 : 15). Aluatul vechi are proprietatea că puţin din el acreşte întreagă plămădeala. Chiar Domnul Isus a folosit această comparaţie pentru împărăţia cerurilor (Matei 13 : 33), unde aluatul apare ca ceva binefăcător. Dar el a avertizat şi împotriva "aluatului fariseilor şi saducheilor" (Matei 16 : 6). Astfel şi apostolul Pavel prezintă răutatea şi

viclenia care pătrund în Biserică, drept ceva primejdios, care poate distruge întreaga Biserică. Ei nu pot să sărbătorească învierea, dacă printre ei există încă această depravare. Ei sînt o plămădeală proaspătă, adică fără aluat vechi. Cu această imagine, apostololul Pavel desemnează sfinţenia Bisericii şi indică din nou spre taina ei cea mai adîncă. După cum pîinea nedospită de la Paşti rupea lanţul, care lega plămădeala veche de cea nouă, deoarece aluatul era luat din pîinea veche pentru cea nouă, tot aşa şi colonia sfinţilor

din Corint începe un şir pe deplin nou. Dar aceasta nu este meritul ei, ci se bazează pe faptul că Domnul Isus Hristos a fost adus ca mielul de jertfă al Bisericii (v. 7). Această jertfă sfîntă a dat comunităţii creştinilor sfinţenia.

b) REALIZAREA RUPTURII

Pornind de la un caz anumit, adus la cunoştinţa apostolului de către solii Bisericii, sau servitorii Cloei, de altfel destul de clar, încît nu mai necesita alte cercetări, apostolul ne arată în ce fel vede el posibilă ruptura (v. 1—5). După cîte se pare, era vorba de un membru din Biserică ce se căsătorise cu a doua soţie a propriului său tată (ea era desigur păgînă, căci nu se mai aminteşte aici de ea), după ce a doua căsătorie a tatălui fusese desfiinţată prin moarte, sau despărţire. O astfel de căsătorie era interzisă atît de Moise (Levitic 18: 7-8;20: 11; Deuteronom 22 : 30 ; 27 : 20), cît şi în dreptul roman. Interdicţia serveşte ocrotirii ordinii naturale a familiei şi apostolul Pavel o recunoaşte fără rezerve, fără ca ea să mai socotească necesară vreo motivare.

Apostolul Pavel hotărăşte aici cu autoritate, adică cu depline puteri apostolice. Din depărtare, el lasă să cadă sentinţa. Executarea ei, el doreşte să fie realizată într-o adunare a Bisericii. Atît la darea sentinţei, cît şi la îndeplinirea ei, apostolul Pavel se ştie prezent "în Duh", în Biserica din

Corint. Această idee ne surprinde. Vorbim de fapt de o prezenţă a lui Hristos, sau a Duhului Său în mijlocul Bisericii adunate, dar aproape ne-am desobişnuit de ideea că şi creştinul, ca purtător al Duhului, nu este legat de spaţiu, ci în virtutea faptului că este un mădular al trupului lui Hristos, este într-adevăr legat cu toate mădularele Trupului. Acest lucru este valabil, nu numai pentru unirea în rugăciune, cînd şi noi ne dăm seama de acest lucru în orele grele, ci nu mai puţin şi pentru acţiunile Bisericii. Noi participăm la acestea în calitate de creştini, chiar dacă nu sîntem prezenţi cu trupul. Dacă ne surprinde că apostolul nu însărcinează cu îndeplinirea

62

sentinţei sale pe nişte slujbaşi (presbiterii sau "profeţii" însărcinaţi cu propovăduirea Cuvîntului — 1 Cor. 14 : 3), Bşa cum desigur am face noi, trebuie să ne reamintim că slujba apostolică pe vremea aceea consta încă în puteri depline dominante. Abia cu moartea sa a crescut autorita-i»;i celorlalţi slujitori în Biserică, cărora a trebuit atunci .:i le fie transmisă şi darea sentinţei şi îndeplinirea ei. In primul rînd, în Biserică este prezent Domnul Isus (v. 4). Trebuie să reamintim aici că expresia, "în Numele Domnului Isus" însemna pentru apostolul Pavel şi pentru Hiserica originară o reală legătură de viaţă cu El (asemănător cu expresia "a boteza în Numele Domnului Isus"). De aceea era şi "puterea" acestui Domn cu adevărat prezentă în mijlocul lor, cînd ei se adunau în Numele Lui.

c) FELUL PEDEPSEI

Aşa cum este el descris în versetul 5, acest lucru îl BUtem înţelege numai dacă, mai întîi, ne devin limpezi (îleva idei conducătoare ale apostolului. Duhul este pentru creştini o realitate, care nu poate fi nimicită, sau anulată, nici prin păcate grele (ceea ce se întîmplă numai prin "păcatul împotriva Duhului", singurul de neiertat). l'c de altă parte, trupul

pămîntesc este aşa de legat cu păcatul, încît, cum vom vedea în 15 : 50, el nu poate intra în împărăţia lui Dumnezeu, ci trebuie înlocuit prin-ir-un trup duhovnicesc. Aceasta se poate numi, ca aici în versetul 5, o nimicire a cărnii, sau ca în Filipeni 3 : 21, o schimbare în slava Trupului lui Hristos, transformare ne-i esară tuturor creştinilor, fără excepţie, chiar dacă la unii va avea loc în forma deosebită a Harului unei schimbări din timpul vieţii la întoarcerea lui Hristos (2 Cor. 5 : 4). în realitate este o deosebire, dacă în cele din urmă trebuie să trecem prin valea întunecoasă a morţii şi să simţim încă o dată puterea Satanei asupra cărnii noastre sau dacă, fără distrugerea conştiinţei noastre şi fiind vii, cădem în mîinile creatoare ale Domnului nostru. Ştim din capitolul 15 al acestei epistole şi din epistolele către Tesaloniceni, cît de greu suporta Biserica primitivă faptul

că mulţi din membrii ei trebuia să meargă pe prima cale, adică să fie smulşi morţii înainte de întoarcerea Domnului.

De acestea leagă acum apostolul Pavel sentinţa sa cu privire la omul imoral din Corint. Ceea ce este iminent în sine, nu numai pentru el, ci şi pentru toţi care trebuia să moară din Biserică înaintea întoarcerii Domnului, adică nimicirea cărnii de către Satan.

Sentinţa lui Pavel nu implică aşa dar excluderea păcătosului din comuniunea cu Isus. Din contra : întrucît aici nu este vorba de păcatul împotriva Duhului Sfînt, rămîne încă posibilitatea pentru păcătos ca să fie mîntuit în ziua Domnului, asemenea tîlharului răstignit alături de Hristos. Dar el, în carnea căruia, prin desfrîu, puterea Satanei a devenit deosebit de evidentă, va fi predat morţii printr-o declaraţie solemnă a Bisericii (ca în Fapt. Ap. 5 : 1—11). Aceasta implică evident şi excluderea din Biserica din Corint (v. 2), chiar dacă aceasta nu se spune în mod expres în text.

Se poate ridica problema, dacă apostolul Pavel nu se abate aici de la cuvintele lui Isus, care în Matei 5 : 21, a înlăturat în mod clar deosebirea dintre păcatele grele şi cele uşoare. Aşa ar fi, dacă s-ar exclude păcătoşii mari de la întoarcerea în împărăţia lui Dumnezeu. Dar tocmai aceasta apostolul n-o face. Mai degrabă pentru el este vorba doar de o curăţire a Bisericii pămînteşti a lui Isus de cei care poartă pe nedrept numele de "frate" (v. 11), pentru că ei li dezonorează în mod public pe Domnul.

în realitate, păcatele mari pe care le enumera versetul 11, sînt în general acelea, care sînt păcate şi în ochii lumii. Biserica creştină a exercitat timp de secole o disciplină bisericească deosebită pentru păcatele mari. Chiar dacă raza acestora s-a micşorat treptat, în principal, numai desfrîul, crima şi ateismul mai erau tratate astfel. O grea vătămare a prestigiului Bisericii a fost, cînd în creştinătate, disciplina deosebită pentru păcatele mari a ajuns la o suprimare totală, sau limitată doar la "metoda pedepsei de serviciu" în slujba de propovăduire, sau la disciplina în cadrul acelor cercuri mici, care voiau cu seri-

o/.itate să fie creştini, şi cărora li se explicau toate acestea, pe cît posibil, ca fariseism.

Apostolul Pavel era de părerea că Biserica creştinilor trebuie să se deosebească şi în înfăţişarea ei exterioară de lumea din jur. Aceasta se va vedea clar încă o dată în pasajul unde el corectează înţelegerea greşită a unei scrisori mai vechi şi pierdute (v. 9 — 13). Acolo el deosebeşte (Iar pe "cei dinafară" şi "cei dinăuntru". El vede Biserica < rcştină ca un colectiv de familie în care trebuie să domnească o anumită disciplină. Ţinerea în ordine a lumii dinafară, el o lasă în grija lui Dumnezeu (v. 13).

2. PĂCĂTOŞII ÎNTRE EI (1 Corinteni6 : 1-11).

/. Cum! Cînd vreunul din voi are vreo neînţelegere cu nitul, îndrăzneşte el să se judece cu el la cei nelegiuiţi şi nu la sfinţi ?
2. Nu ştiţi că sfinţii vor judeca lumea ? Şi dacă lumea va fi judecată de voi, sînteţi voi nevrednici să judecaţi lucruri de foarte mică însem?iătate ?
3. Nu ştiţi că noi vom judeca pe îngeri ? Cu cit mai mult lucrurile vieţii acesteia ?
4. Deci, cînd aveţi neînţelegeri pentru lucrurile vieţii acesteia, voi puneţi judecători pe aceia pe cari Biserica nu-i bagă în seamă ?
5. Spre ruşinea voastră zic lucrul acesta. Astfel, nu este între voi nici măcar un singur om înţelept, care să fie în stare să judece între frate şi frate ?
6. Dar un frate se duce la judecată cu alt frate, şi încă înaintea necredincioşilor!
7. Chiar faptul că aveţi judecăţi între voi, este un cusur pe care-l aveţi. Pentru ce nu suferiţi mai bine să fiţi nedreptăţiţi ? de ce nu răbdaţi mai bine paguba ?
8. Dar voi singuri sînteţi aceia cari nedreptăţiţi şi păgubiţi, şi încă pe fraţi !
9. Nu ştiţi că cei nedrepţi nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu ? Nu vă înşelaţi în privinţa aceasta : nici curvarii, nici închinătorii la idoli, nici preacurvarii, nici malahii, nici sodomiţii,
10. nici hoţii, nici cei lacomi, nici beţivii, nici defăimătorii, nici hrăpăreţii nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu.
11. Şi aşa eraţi unii din voi! Dar aţi fost spălaţi, aţi fost sfinţiţi, aţi fost socotiţi neprihăniţi, în Numele Domnului Isus Hristos, şi prin Duhul Dumnezeului nostru.

67

De trei ori apără apostolul Pavel (în cap. 5 şi 6) colonia sfinţilor împotriva asaltului păcătoşilor. Dacă în cap. 5 era

vorba de păcătoşii mari, în ce priveşte poziţia lor faţă de Biserică, acest text (6 : 1—11) are de-a face cu **poziţia păcătoşilor între ei,** iar următorul (6 : 12—20) aduce în prim plan relaţia păcătoşilor cu Dumnezeu. De fiecare dată, apostolul nu vorbeşte în general, ci, din tot ce i s-a relatat despre Biserica din Corint, el ia un caz special şi arată despre ce este vorba. Dar de fiecare dată el o face, aşa încît ajunge să vorbească în definitiv de păcatele mari. Astfel, în textul de faţă, el porneşte de la procesele care surveneau în Biserica din Corint.
Două lucruri condamnă el aici : Că ei aduceau astfel de dispute înaintea judecătorilor păgîni (v. 1—6) şi mai ales că aveau ceartă şi nedreptate între ei (v.7). De ambele ori îi scutură cu întrebarea : "Nu ştiţi" ? (v. 2, 3, 9).
El opune, mai întîi, tăios faţă de sfinţi pe "nelegiuiţi", nevrînd prin aceasta să condamne din punct de vedere moral pe judecătorii păgîni, ci să-i pună în rînd cu necredincioşii (v. 6), care sînt lipsiţi de neprihănirea lui Dumnezeu, deci de sfinţenie. De aceea îi numeşte şi oameni care nu valorează nimic în colonia sfinţilor (ecclesia !). Mai demni îi doreşte a fi pe cei din Biserică, mai conştienţi de "demnitatea" lor (v. 2b), cărora li se va acorda judecarea lumii şi a îngerilor căzuţi (2 Cor. 12:7; Daniel 7 : 22; Matei 19 : 28 ; Apoc. 3 : 21). Cu o uşoară ironie, care trebuie să-i facă să se ruşineze, el întreabă dacă nu cumva printre aceşti sfinţi, care sînt aşa de mîndri de înţelepciunea lor, lipsesc cu totul oamenii care să aibă puţină minte pentru o judecată înţeleaptă între fraţi. Prin acestea el nu vrea să nesocotească justiţia publică din Corint, ci vrea ca sfinţii din Corint să fie conştienţi de demnitatea lor în cadrul adunării frăţeşti şi să nu devină public scandalul certei dintre ei (v. 6).
Apostolul Pavel ajunge astfel la tîlcul acestor procese : In faţa certurilor dintre fraţi, el pune întrebări (v. 7) ce reamintesc de

învăţăturile lui Isus (Matei 5 : 39—40). întrebări care arată cît de inadmisibilă este comportarea acestor fraţi între ei (v. 8).
68
Poate că tocmai amintirea cuvintelor lui Isus 1-a făcut De apostolul Pavel, în versetul 8, să treacă de la a face şi ,i suferi nedreptatea (Matei 5 : 39) mai departe la hoţie (Matei 5 : 40). în orice caz gîndurile sale trec acum (v. 9— 10) mult dincolo de procesele inofensive din Biserică şi dau, ca în 5 : 11 ; sau Galateni 5 : 19—21, un tablou în-spăimîntător al păcatelor grele, împotriva cărora el tre-Imie să avertizeze Biserica. Lucrul poate fi înţeles, dacă Ite gîndim din ce straturi ale oraşului portuar proveneau sfinţii din Corint (1 : 26), şi cît de mult erau ei expuşi pericolului de a cădea înapoi în păcatele trecutului (v. 1 1 a), dar de neîngăduit pentru moştenitorii, împărăţiei lui Dumnezeu. Lucru de asemenea imposibil, din cauza faptului puternic ce s-a întîmplat cu ei la botez (v. 11 b). Atunci, cînd Numele lui Isus Hristos a fost rostit asupra lor şi Duhul Sfînt i-a umplut, însuşi "Dumnezeul lor" a acţionat cu ei. Acuzaţia din 8 şi afirmaţia din 11 b se contrazic aici. Atunci, cum era, deci, cu membrii Bisericii din Corint ? Erau ei răufăcători sau drepţi ? Numai cine ştie ce înseamnă justificarea păcătosului şi colonia sfinţilor pe pămînt, poate să răspundă la o astfel de întrebare ; dar înţelege de asemenea că apostolul Pavel nu presează pe răufăcătorii cu : "daţi-vă osteneala ! îmbunătăţiţi-vă"! Ci doar îi scutură, spunînd : "Nu vă înşelaţi"! Vă aflaţi într-o situaţie imposibilă, dacă voi ca sfinţi săvîr-şiţi păcate.
69
3. PĂCĂTOŞII ÎNAINTEA LUI DUMNEZEU (1 Corinteni6 : 12-20).

12. Toate lucrurile îmi sînt îngăduite, dar nu toate sînt de folos ; toate lucrurile îmi sînt îngăduite, dar nimic nu trebuie să pună stăpînire pe mine.

13. Mîncările sînt pentru pîntece, şi pîntecele este pentru mîncări. Şi Dumnezeu va nimici şi pe unul şi pe celelalte. Dar trupul nu este pentru curvie : el este pentru Domnul, şi Domnul este pentru trup.
14. Şi Dumnezeu, care a înviat pe Domnul, ne va învia ţi pe noi cu puterea Sa.
15. Nu ştiţi că trupurile voastre sînt mădulare ale lui Ilristos ? Voi lua eu mădularele lui Hristos, şi voi face din ele mădulare ale unei curve ? Nicidecum !
16. Nu ştiţi că cine se lipeşte de o curvă, este un singur trup cu ea ? Căci este zis : "Cei doi se vor face un singur trup".
17. Dar cine se lipeşte de Domnul, este un singur duh cu El.
18. Fugiţi de curvie ! Orice alt păcat, pe care-l face omul, este un păcat săvîrşit afară din trup ; dar cine cur-rcşte, păcătuieşte împotriva trupului său.
19. Nu ştiţi că trupul vostru este Templul Duhului Sfînt, care locuieşte în voi, şi pe care L-aţi primit de la Dumnezeu 1 Şi că voi nu sînteţi ai voştri ?
20. Căci aţi fost cumpăraţi cu un preţ. Proslăviţi dar pe Dumnezeu în trupul şi în duhul vostru, cari sînt ale lui Dumnezeu.

*   *   *

Deja ultimile fraze ale textului precedent (începînd de l.i v. 9) au pus problema comportării sfinţilor între ei şi a poziţiei păcătosului înaintea lui Dumnezeu. Acum, în
71
v. 12—20, problema se află în primul plan. Totodată, apare aici (bineînţeles şi pe baza contradicţiei ciudate pe care am văzut-o la interpretarea v. 8 şi 11), acea înţelegere greşită care însoţeşte ca un rîs batjocoritor al Satanei de-a lungul secolelor, propovăduirea despre justificarea păcătosului. Deja pe vremea lui Pavel (Romani 6 : 1) ca şi după aceea, la predicarea lui Luther, se face auzită întrebarea dacă eliberarea din robia legii

nu este totodată un înscris de libertate pentru păcătuire. Iar în textul nostru apare expresia : **"Toate îmi sînt îngăduite",** care se pare că circula ca lozincă în Biserica din Corint, şi care revine în 10 : 23.
Nicăieri nu se poate observa mai bine ca în acest loc din epistola către Corinteni, cît de neechilibrată era încă conştiinţa de sine a Bisericii din Corint. Apostolul Pavel trebuia să le trezească demnitatea, deoarece se părea că ei uitaseră ce se cuvine sfinţilor (v. 1 — 11) ; aici se întîlneşte o siguranţă de sine exagerată, care-i face să uite că sfinţii nu-şi aparţin, ci sînt ai lui Dumnezeu (v. 19). Căci nu este nicidecum o plăcere oarecare a simţurilor ceea ce îi duce pe creştinii din Corint în bordelurile oraşului, ci mai degrabă o îngîmfare spirituală, de a se crede mai presus de orice este pămîntesc — ceea ce ar pune pe aceeaşi treaptă raportul sexual cu mîncarea, privindu-1 deci din punct de vedere al utilităţii. Poate contribuia la aceasta şi faptul că în colonia sfinţilor din Corint se întîlnea o respingere a căsătoriei din motive religioase (cum vom vedea în cap. 7), ca un factor ajutător, din moment ce bărbaţii îşi neglijau soţiile lor, cum că ar fi femei închinate Domnului, însoţindu-se în schimb cu prostituate.
Sîntem înclinaţi să ne întrebăm : Cum era posibil aşa ceva într-o Biserică creştină ? Căci se pare că aceasta nu are într-adevăr pereche printre creştinii serioşi din zilele noastre (abstracţie făcînd de unele exaltări nebuneşti). Dar mai bine să renunţăm la o astfel de indignare şi să ne aducem aminte de unde vine această diferenţă dintre noi şi Corinteni. Colonia sfinţilor din Corint simţea cu totul altfel decît noi, căci fusese smulsă din această lume veche prin primirea Duhului -Sfînt. Ceea ce la noi a

devenit o obişnuinţă comodă, apartenenţa la Biserica creştină, era în Corint o adîncă zguduire pentru bărbaţii şi femeile care

coborau în apa botezului, trăind astfel experienţa unei înnoiri desăvîrşite a vieţii lor. Ei puteau în orice caz să indice cu precizie data primirii Duhului Sfînt în viaţa lor ! Această experienţă îi scotea din toate făgaşele vechi. Nici o mirare că aveau Corintenii nevoie de timp şi de lecţii dureroase, pînă să ajungă din nou într-o poziţie justă faţă de lucrurile lumii din jur (de la procese pînă la prostituţie !).
Ne-am putea întreba cu amărăciune, dacă pentru bisericile creştine de astăzi, nu ar fi salutar să poată experimenta încă o dată în mod zguduitor, ce înseamnă a fi colonie a Duhului Sfînt al lui Dumnezeu pe pămînt, chiar cu riscul de a se strecura mai întîi tot felul de rătăciri şi exagerări. Astăzi, dimpotrivă, esenţa creştină este confundată în vechea rutină cu o bună morală civică, care, "natural" că se orientează corect în privinţa căsătoriei şi a relaţiilor sexuale, dar care tocmai de aceea nu scandalizează creştinătatea. Ci simte, cel mult, o ruşine cetăţenească, dacă în zona bisericilor noastre se întinde prostituţia şi desfrîul.
Să vedem cum aduce apostolul Pavel la echilibru pe sfinţii săi din Corint. Faţă de părerea inutilă în Corint, cum că raportul sexual este la fel ca mîncatul, apostolul Pavel face o deosebire netă între ele. El exprimă aceasta, prin deosebirea dintre "pîntece", adică corpul omenesc, care este dat nimicirii ca şi mîncarea primită de el, şi trupul, sau mai clar, "corporalitatea", căreia Dumnezeu i-a destinat în înviere un viitor veşnic, în forma unui nou trup (v. 13 — 14 ; cap. 15 : 44). Despre acest trup spune apostolul Pavel că este proprietatea Domnului, ba chiar mădular al Trupului Său (v. 13 b şi 15), şi prin urmare nu poate fi dat desfrîului (v.13 b) şi prostituatelor (v.15). Tocmai pentru că raportul sexual înseamnă o unire completă (v.16), desfrîul se deosebeşte de toate celelalte păcate (v. 18). El este cu atît mai grav, cu cît creştinul are cu Domnul său o legătură, pe care apostolul Pavel o arată a fi tot aşa de strînsă ca şi cea a

relaţiilor
73
sexuale. Prin această legătură cu Domnul, trupul este consacrat ca fiind un vas al Duhului Sfînt şi deci, nu ne mai aparţine„ci este al lui Dumnezeu, care ne-a dat Duhul (v. 19). Aceasta L-a costat pe Dumnezeu un preţ — cala răscumpărarea unui rob —, pentru care acum noi sîntem datori să-I aducem mulţumirea ascultării şi cu trupul nostru.
Cu acestea, apostolul Pavel a folosit expresia : **"Toate** îmi sînt îngăduite", indicîndu-i limitele. Desigur, creştinul se bucură de libertatea minunată a copiilor lui Dumnezeu — dar acest lucru este limitat de ţelurile mîntuirii şi de exigenţele suverane ale Celui căruia îi aparţin sfinţii.
Aşa dar, sfinţii lui Dumnezeu au primit o foarte înaltă demnitate ; de aceea şi stau sub responsabilitatea disciplinei sfinte. S-a arătat, pe bună dreptate, că nimic altceva nu poate ajuta, tocmai omului tînăr, în furtunile vieţii sale sexuale, decît această subliniere a apostolului : "Tu nu îţi aparţii chiar de loc ţie însuţi"! Cît de înaltă este această înţelegere a ordinii creştine de viaţă, deasupra reproşului că mesajul creştin ar distruge "onoarea" omului ! Şi unde rămîne flecăreala, după cît se pare, de nestîrpit, despre dispreţuirea trupului de către creştin ? Şi aici, în definitiv, apostolul nu are nimic altceva de făcut decît să reamintească : **"Nu ştiţi voi** ?" Dacă sfinţii au în vedere demnitatea legăturii lor cu Hristos, care este o adevărată apartenenţă la Trupul lui Hristos şi o locuire a Duhului Sfînt în ei, atunci toate celelalte decurg prin forţa lucrurilor, de la sine, şi nu mai este nevoie de prescripţii complicate. Aici se aude categoric numai un înflăcărat "NU" împotriva desfrîului ; un "nicidecum" (v.15) şi un strigăt de alarmă : **"Fugiţi de curvie"! (v. 18)** ; dar totodată şi un imn de laudă şi de bucurie al trupului în cinstea lui Dumnezeu, Creatorul (v. 20).

74

1. CREŞTINUL ÎN LEGĂTURILE PAMÎNTEŞTI ÎNDEOSEBI DESPRE PROBLEMELE CĂSĂTORIEI

(1 Corinteni 7 : 1-40).

a) Despre relaţiile conjugale ale soţilor creştini.

(1 Corinteni 7 : 1-7).

/. Cu privire la lucrurile despre cari mi-aţi scris, eu cred că este bine ca omul să nu se atingă de femeie.

2. Totuşi, din pricina curviei, fiecare bărbat să-şi aibă nevasta lui, şi fiecare femeie să-şi aibă bărbatul ei.

3. Bărbatul să-şi împlinească faţă de nevastă datoria de soţ ; şi tot aşa să facă şi nevasta faţă de bărbat.

4. Nevasta nu este stăpînă pe trupul ei, ci bărbatul. Tot astfel, nici bărbatul nu este stăpîn peste trupul lui, ci nevasta.

5. Să nu vă lipsiţi unul pe altul de datoria de soţi, decît doar prin bună învoială, pentru un timp, ca să vă îndeletniciţi cu postul şi cu rugăciunea ; apoi să vă împreunaţi iarăşi, ca să nu vă ispitească Satana, din pricina nestăpînirii voastre.

6. Lucrul acesta îl spun ca o îngăduinţă ; nu fac din el 0 poruncă.

7. Eu aş vrea ca toţi oamenii să fie ca mine ; dar fiecare are de la Dumnezeu darul lui: unul într-un fel, altul într-altul.

b) Trebuie să se căsătorească creştinii ?

(1 Corinteni 7 : 8-9).

8. Celor neînsuraţi şi văduvelor, le spun că este bine pentru ei să rămînă ca mine.

9. Dar dacă nu se pot înfrîna, să se căsătorească ; pentru că este mai bine să se căsătorească decît să ardă.

75

c) Căsătoriile creştine pot fi desfăcute ?

(lCorinteni7 : 10-11).

10. Celor căsătoriţi, le poruncesc nu eu, ci Domnul, ca

nevasta să nu se despartă de bărbat.
11. (Dacă este despărţită, să rămînă nemăritată, sau să se împace cu bărbatul ei). Şi nici bărbatul să nu-şi lase nevasta.
d) Despre căsătoriile mixte (1 Corinteni 7 : 12—16).
12. Celorlalţi le zic eu, nu Domnul: Dacă un frate are o nevastă necredincioasă, şi ea voieşte să trăiască înainte cu el, să nu se despartă de ea.
13. Şi dacă o femeie are un bărbat necredincios, şi el voieşte să trăiască înainte cu ea, să nu se despartă de bărbatul ei.
14. Căci bărbatul necredincios este sfinţit prin nevasta credincioasă şi nevasta necredincioasă este sfinţită prin fratele : altmintrelea, copiii voştri ar fi necuraţi, pe cînd acum sînt sfinţi.
15. Dacă cel necredincios vrea să se despartă, să se despartă ; în împrejurarea aceasta, fratele sau sora nu sînt legaţi: Dumnezeu ne-a chemat să trăim în pace.
16. Căci ce ştii tu, nevastă, dacă îţi vei mîntui bărbatul ? Sau ce ştii tu, bărbate, dacă îţi vei mîntui nevasta ?
e) **Despre chemarea creştinilor în general.**
(1 Corinteni 7 : 17-24).
17. încolo, fiecare să rămînă în starea în care l-a aşezat Domnul, şi în care l-a chemat Dumnezeu. Aceasta este rînduiala pe care am aşezat-o în toate Bisericile.
18. Dacă cineva a fost chemat pe cînd era tăiat împrejur, să rămînă tăiat împrejur. Dacă cineva a fost chemat pe cînd era netăiat împrejur, să nu se taie împrejur.
19. Tăierea împrejur nu este nimic, şi netăierea împrejur nu este nimic, ci păzirea poruncilor lui Dumnezeu.
20. Fiecare să rămînă în chemarea pe care o avea cînd a

fost chemat.
21. Ai fost chemat cînd erai rob ? Să nu te nelinişteşti de lucrul acesta ; dar dacă poţi să ajungi slobod, foloseş-le-te.

22. Căci robul chemat în Domnul, este un slobozit al Domnului. Tot aşa, cel slobod, care a fost chemat, este un rob al luiHristos.
23. Voi aţi fost cumpăraţi cu un preţ. Nu vă faceţi dar robi oamenilor.
24. Fiecare, fraţilor, să rămînă cu Dumnezeu în starea in care era cînd a fost chemat.

f) încă o dată : Să se căsătorească creştinii ?
(1 Corinteni 7 : 25-28).

25. Cit despre fecioare, n-am o poruncă din partea Domnului. Le dau însă un sfat, ca unul care am căpătat de la Domnul harul să fiu vrednic de crezare.
26. Iată dar ce cred eu că este bine, avînd în vedere slrîmtorarea de acum : este bine pentru fiecare să rămînă uşa cum este.
27. Eşti legat de o nevastă ? Nu căuta să fii deslegat. Nu eşti legat de o nevastă ? Nu căuta nevastă.
28. însă, dacă te însori, nu păcătuieşti. Dacă fecioara w *mărită, nu păcătuieşte. Dar fiinţele acestea vor avea necazuri pămînteşti, şi eu aş vrea să vi le cruţ.*

g) Toate acestea în vederea sfîrşitului.
(1 Corinteni 7 : 29-35).

29. Iată ce vreau să spun, fraţilor : de acum vremea s-a Kurtat. Spun lucrul acesta, pentru ca cei ce au neveste, să /ie ca şi cum n-ar avea ;
30. cei ce plîng, ca şi cum n-ar plînge ; cei ce se bucură ta şi cum nu s-ar bucura ; cei ce cumpără, ca şi cum n-ar slăpini;
31. cei ce se folosesc de lumea aceasta, ca şi cum nu s-ar folosi de ea ; căci chipul lumii acesteia trece.
32. Dar eu aş vrea ca voi să fiţi fără griji. Cine nu este

însurat, se îngrijeşte de lucrurile Domnului, cum ar putea să placă Domnului.

33. Dar cine este însurat, se îngrijeşte de lucrurile lumii, cum să placă nevestei.
34. Tot aşa, între femeia măritată şi fecioară este o deosebire : cea nemăritată se îngrijeşte de lucrurile Domnului, ca să fie sfîntă şi cu trupul şi cu duhul; iar cea măritată se îngrijeşte de lucrurile lumii, cum să placă bărbatului ei.
35. Vă spun lucrul acesta pentru binele vostru, nu ca să vă prind într-un laţ, ci pentru ceea ce este frumos, şi ca să puteţi sluji Domnului fără piedici.
h) Şi iarăşi : Căsătoria fetelor, din punct de vedere al părintelui (1 Corinteni 7 : 36—38).
36. Dacă crede cineva că este ruşinos pentru fata lui să treacă de floarea vîrstei, şi nevoia cere aşa, să facă ce vrea : nu păcătuieşte ; să se mărite. (1)
37. Dar cine a luat o hotărîre tare, şi nu este nevoit ci este slobod să lucreze cum vrea, şi a hotărît în inima lui să-şi păstreze pe fiică-sa fecioară, face bine.
38. Astfel, cine îşi mărită fata, bine face, şi cine n-o mărită, mai bine face.
i) Şi încă o dată : Recăsătorirea văduvelor. (1 Corinteni 7 : 39-40).
39. O femeie măritată este legată de lege cîtă vreme îi trăieşte bărbatul ; dar dacă-i moare bărbatul, este slobodă să se mărite cu cine vrea ; numai în Domnul.
40. Dar, după părerea mea, va fi mai fericită dacă rămîne aşa cum este. Şi cred că şi eu am Duhul lui Dumnezeu.
(1) Aici, fată, ca şi fecioară (în v. 25), unii interpretează aceasta ca "mireasă duhovnicească", fără legătură sexuală, aşa cum se găseau în biserica veche. După ei, aici nu ar fi vorba de grijurile tatălui, ci ale mirelui duhovnicesc, care se întreabă, dacă să mărite fata.

într-o revistă care elogia un nou păgînism, stătea scris : "După

părerea apostolului Pavel, căsătorirea este un rău regretabil". Şi în acest scop, era citat acest capitol 7 din epistola întîia către Corinteni.
Poate că omul citise numai prima parte din acest capi-lol ; şi atunci, aparent, ar avea dreptate. Dar noi nu putem fi aşa de comozi, ci trebuie să ascultăm cu grijă capitolul în întregime.
Ne surprinde faptul că apostolul Pavel nu expune aici sistematic şi cuprinzător concepţia sa despre căsătorie. El începe de fapt, ca şi cînd ar vrea să dea o învăţătură despre căsătorie — dar se ocupă îndată (deja în v. 3) (u chestiuni de amănunt privind viaţa conjugală. Ce urmează este apoi determinat de o mulţime de asemenea probleme :
— îndeplinirea legăturii conjugale (v. 3—6).
— Chestiunea, dacă cei necăsătoriţi şi văduvele să se căsătorească (v. 8—9).
— Despărţirea credincioşilor (v. 10—11).
— Căsătoriile mixte (v. 12—16).
— încă o dată, despre dreptul de căsătorire şi recăsă-lorire (v. 25-28).
Acelaşi lucru din punctul de vedere al tatălui responsabil (v. 36-38).
— Din nou despre recăsătorirea văduvelor (v. 39—40).
Printre acestea, apostolul ajunge desigur şi la conside-ii (ii fundamentale, de multe ori depăşind mult domeniul Vieţii conjugale, precum chestiunea generală : Cum stă Creştinul faţă de orînduirile acestei lumi ? Noi le numim Mtăzi, cînd s-a recunoscut importanţa "legăturii" — cu aceeaşi expresie pe care o foloseşte şi apostolul Pavel în i ontextul nostru (v. 27 şi 39).
Acest pasaj referitor la căsătorie se explică, evident, prin aceea că apostolul avea sub ochi scrisoarea Corinte-nilor, în care se aflau anumite întrebări privind viaţa con-(ugală a creştinilor. Dacă era o singură întrebare fundamentală, sau mai multe, nu

ştim, de aceea unele lucruri
79
nu le înţelegem pe deplin. Dar putem să deducem din răspunsul lui Pavel, că în Biserica din Corint domnea o mare confuzie asupra acestui punct. Am văzut deja în cap. 6 că Biserica era în pericol să abuzeze de libertatea dăruită ei de Hristos, ajungînd la desfrîu. De asemenea, se pare că în Corint s-a ivit părerea că viaţa conjugală ar fi o primejdie, ba chiar o vătămare a stării celei noi a sfinţilor, aşa cum s-a auzit de repetate ori şi mai tîrziu în creştinism. In fine, contribuţia cu siguranţă a faptului că Biserica primitivă conta pe o reîntoarcere apropiată a Domnului ei şi a sfîrşitului veacului acestuia, şi se pregătea pentru plecarea din lume ; în aceste împrejurări unii puteau considera căsătoria ca ceva de prisos. Apostolul Pavel pare să fi avut toate acestea în vedere, cînd a început să răspundă la întrebările Corintenilor cu privire la căsătorie. Dar cum probabil nici în scrisoarea Corintenilor lucrurile nu erau exprimate clar, ci se aflau mai mult printre rînduri, tot aşa şi aspostolul Pavel leagă ceea ce are de spus principial, de şirul menţionat mai sus al chestiunilor de amănunt. Oprindu-ne numai la amănunte, avem în faţă adesea contradicţii şi goluri în succesiunea de idei. Pentru a înţelege pe apostolul Pavel, este bine să considerăm expunerile lui în ansamblu şi să interpretăm detaliile pornind de la privirea generală asupra ideilor sale.

1. Indicaţiile lui Pavel asupra vieţii conjugale vizează trei direcţii :

a) Concordant, este evident, în şase locuri diferite din acest capitol, că apostolul Pavel acordă o preferinţă **vieţii celibatare.** Aceasta o spune foarte clar chiar prima frază (v. 1). Într-o formă la fel de directă revine această opinie şi în v. 26. El însuşi a reabilizat aceasta în viaţa sa şi o doreşte "tuturor oamenilor" (v. 7). Avînd în vedere exemplul său, el recomandă

celibatul celor necăsătoriţi şi văduvelor (era cumva şi apostolul Pavel un văduv ?), ca răspuns la întrebarea despre recăsătorirea lor (v. 8). Pentru văduve, acest lucru este repetat încă o dată (v. 10).

De asemenea sfătuieşte pe părinţii care trebuie să decidă asupra măritişului fiicelor lor, că este mai bună necăsă-tona (v. (38). în toate aceste cazuri apostolul Pavel are o atitudine pe care şi Isus a cunoscut-o şi a apreciat-o (Matei 19 : 10—12), şi care, faţă de căsătorie (spre deosebire de alte moduri de organizare specific umană, ca stat, societate etc.) este posibilă, pentru că nu ne naştem în ea, ci trebuie să decidem noi înşine în privita ei.

b) In nici unul din aceste locuri apostolul nu se limitează să exprime numai preferinţa sa pentru celibat : ci de fiecare dată adaugă un cuvînt despre dreptul căsătoriei. I'.l ştie că opinia sa personală nu este singura admisă în această chestiune. El poate, dacă înţelegem bine cap. 7 (comp. 12 : 11 b), să denumească atît celibatul cît şi căsătoria drept lucrări ale harului, şi de trei ori respinge înţelegerea greşită că căsătoria ar fi un păcat (v. 28, 36, 88). El chiar cunoaşte împrejurări în care căsătoria este de preferat celibatului (v. 9). Şi el socoteşte hotărîrea pentru căsătorie sau nu, inclusiv în cazul recăsătoririi, de domeniul libertăţii creştine (v. 39). Prin aceasta el se deosebeşte net de opiniile, care, atunci ca şi astăzi, considerau trupul şi viaţa sexuală ca ceva potrivnic lui Dumnezeu şi deci de condamnat.

c) Există şi cazuri cînd apostolul Pavel se pronunţă împotriva desfacerii căsătoriei. Unde ea există, trebuie ţinută cu adevărat (în deplină şi egală stimă, de bărbat ca şi de femeie) şi să nu fie numai o căsătorie de formă (v. 3—5). El întemeiază aceasta pe rînduiala lui Dumnezeu (din Geneză) a căsătoriei, potrivit căreia fiecare dintre soţi a devenit, într-adevăr, proprietatea

celuilalt. 0 excepţie admite numai pentru anumite răstimpuri de rugăciune (v. 5), care se pare că se obişnuiau (nu ştim despre aceasta nimic mai precis) în creştinătatea primului secol şi care, poate, erau asemănătoare posturilor de mai tîrziu ale Bisericii.

Astfel, el interzice încercarea de a desface o căsătorie existentă (v. 27) şi stabileşte în mod expres că numai moartea poate desfiinţa căsătoria (v. 39). Apoi, el interzice în mod clar despărţirea între soţii creştini şi merge atît

de departe, încît aici — şi numai aici — interzice recăsătorirea, dacă, în ciuda interdicţiei, s-a ajuns totuşi la o despărţire (v. 10—11 ; Matei 5 : 32). Aceasta se extinde şi la cazul cînd una din părţi este necredincioasă, aşa dar păgînă ; ceea ce pînă astăzi constituie o problemă grea pe cîmpul de misiune, mai ales unde există multe femei. Aici permite el o excepţie şi anume, cînd partea necredincioasă, care nu recunoaşte poruncile lui Hristos, vrea să se despartă, pentru că altminteri s-ar declanşa o ceartă nesănătoasă, care ar distruge, nu numai armonia exterioară, ci ar primejdui mai degrabă acea sferă a "păcii", în care au fost chemaţi creştinii.

2. Apostolul Pavel face aici mai mult ca oricînd, o deosebire netă între poruncile Domnului Său şi părerea sa proprie. Acolo unde este vorba de desfacerea căsătoriei, a poruncit Domnul, şi de aceea hotărîrea este limpede (v. 10). In alte locuri este vorba, după cum spune el în mod expres (comp. v. 6, 12, 25, 40), de părerea sa personală şi prin urmare, numai de un sfat sau de o îngăduinţă în vederea unei alegeri dintre două posibilităţi. Acest lucru de altfel este valabil şi atunci, cînd este vorba de îndemnul la exercitarea legăturii conjugale (v. 6). Pentru un asemenea sfat, apostolul Pavel revendică autoritatea unuia care a devenit credincios prin îndurarea lui

Dumnezeu (v. 25) şi care este sigur că are Duhul lui Dumnezeu (v. 40). Privim cu adînc respect conştiinciozitatea cu care apostolul îşi aplică puterile depline într-un domeniu aşa de greu şi de delicat. Asemenea grijă am dori-o tuturor acelora care, faţă de îndemnurile apostolului, au prea repede la înde-mînă sentinţa : "acest lucru nu mai este obligatoriu pentru noi" sau "celălalt nu mai este valabil astăzi".
3. Care sînt deci aici principiile îndemnurilor lui Pavel ? Unele părţi din acest capitol sună la început ca şi cum apostolul Pavel ar hotărî în problemele de căsătorie după
82
opiniile omeneşti în general, cum de altfel în lume se dau .laturi în situaţii de acest fel (locuri de sfătuire a căsni-. iilor). De fapt, el foloseşte de repetate ori motive care se Minează pe linia moralităţii generale şi pe care orice stat organizat şi orice orînduire socială sănătoasă le-ar aplica, dacă vrea să aibă o populaţie sănătoasă. Astfel, el recomandă căsătoria şi raporturile conjugale acolo unde ameninţă desfrîul(v. 25). De asemenea el apreciază cu I lubzuinţă şi aprinderea dorinţei sexuale, care la oameni BSte foarte diferită în ce priveşte tăria ei (v. 9, 36 şi 1 Timotei 5 : 11—14 faţă de văduvele tinere). El ştie desigur că aici este vorba de ceva mai mult decît de o "slăbiciune" omenească, şi că tocmai pe acest tărîm îl impresoară Satana pe om, pentru a-1 ademeni (v. 5). Şi totuşi, acest capitol din epistola către Corinteni nu poate fi deslipit de dituaţia generală în care se afla colonia sfinţilor din Corint. Am văzut deja că întrebările puse de Corinteni lui Pavel izvorau din poziţia specială în care îi adusese primirea Duhului Sfînt. Prin aceasta ei deveniseră "călători între două lumi" şi multe lucruri pe Care omul obişnuit — acest somnambul Ie priveşte cu o naivă siguranţă — erau acum îndoelnice pentru ei. Ochii lor se deschiseseră pentru fragilitatea tuturor condiţiilor pămînteşti. Şi chestiunea

atitudinii faţă de căsătorie era numai una — chiar dacă poate cea mai arzătoare — din problemele pe care le aveau de rezolvat atunci.
în realitate, răspunsul lui Pavel este întocmit foarte precis pe această situaţie a sfinţilor din Corint. El nu dă aici o morală generală a căsătoriei, ci vrea să sfătuiască această adunare ciudată de sfinţi, cum să se poarte în călătoria lor scurtă prin această lume care apune.
De aceea, la sfaturile sale concise privind diferite situa-ţii din viaţa conjugală, apostolul Pavel adaugă şi două discuţii principiale mai ample (v. 17—24 şi 29—35). Ambele nu se limitează la problema căsătoriei, ci se aduc ca exemple şi alte probleme asemănătoare : atitudinea faţă de iudaism (condiţionată naţional), faţă de robie, de bucurie şi suferinţă, de viaţa economică. Două mari linii ies aici în evidenţă :

a) Una porneşte de la ceea ce stă îndărătul sfinţilor
(v. 17-24).   .
Cînd chemarea lui Dumnezeu atinge pe om, acesta este smuls din existenţa lui de pînă acum ; de aici înainte el devine proprietatea Domnului, el este "în Domnul"; viaţa lui stă "înaintea lui Dumnezeu"; el este chemat într-o sferă a păcii. Dar totodată chemarea lui Dumnezeu 1-a ajuns într-o anumită "stare civică", fie în legătura naţională, caracterizată prin tăierea împrejur a iudaismului (în care prin tăiere împrejur erau primiţi şi ne-iudei), fie în cea a altor popoare (1), fie ca rob, fie ca om liber, etc.
Apostolul Pavel se mulţumeşte cu aceste două exemple, dar ar fi putut cita încă multe alte legături : avere, sărăcie, educaţie, lipsă de educaţie, etc.
întrebarea care se punea atunci în toate aceste colonii ale sfinţilor (v. 17 b: "în toate Bisericile") era : Ceva fi cu astfel de legături pămînteşti ? Răspunsul lui Pavel redă două aspecte şi

conţine o tensiune puternică. Mai întîi răspunsul sună : Aceste legături nu sînt "nimic" (v. 19). Dacă creştinul se consacră lor, este în pericol de a deveni din nou rob oamenilor (v. 23). Prin aceasta nu vrea să tăgăduiască realitatea lor — tocmai în acest capitol el ţine seama de una din legături, căsătoria. Dar o vede fără de valoare faţă de ceea ce singur are "valoarea cea mai înaltă", şi anune "împlinirea poruncilor lui Dumnezeu" în noua situaţie a celor care sînt "în Hristos". Aici libertatea şi dependenţa pămîntească sînt dizolvate într-o existenţă superioară (v. 22).
Dar sfatul lui Pavel nu sună : Părăsiţi aceste rînduieli fără valoare ! Ci mai degrabă : Rămîneţi în starea în care v-a găsit chemarea lui Dumnezeu (v. 17 şi 20) ! Apostolul Pavel apropie aici foarte mult starea civică de chemarea lui Dumnezeu. Chemarea lui Dumnezeu nu nimereşte în
(1) Pe vremea lui Pavel mulţimea de popoare diferite fuseseră amestecate de puterea romană, încît pentru apostolul Pavel numai Iudeii se bucurau de identitate proprie faţă de toţi ceilalţi.

|ol, ci întîlneşte un om în "legături" concrete. Astfel că şi aceste "legături", sau "starea" respectivă, dobîndeşte o strălucire nouă. Pentru că este "starea", în care ne-a njuns chemarea lui Dumnezeu, ea este în acelaşi timp Cuprinsă în voinţa lui Dumnezeu şi sfinţită ("cu Dumnezeu" v. 24). Astfel că apostolul Pavel poate să numească şi căsătoria un "dar" (v. 7), voit de Dumnezeu, după cum mai înainte vorbise de o proslăvire a lui Dumnezeu "în trupul nostru pămîntesc" (6 : 20). Oare el nu ar fi numit "daruri" şi chemarea pămîntească sau cumunitatea naţională ?
Despre căsătorie, de care este totuşi vorba în cap. 7, nu spune de altfel nimic deosebit acest pasaj principial din Capitol. Că apostolul Pavel avea însă căsătoria permanent în vedere, reiese

cînd în cele ce urmează (v. 27), el (rage aceeaşi concluzie pentru cei căsătoriţi ca şi pentru robi : niciun efort pentru schimbarea stării în rînduielile lumii ! Pe de altă parte, el pune recăsătorirea văduvelor (v. 39) sub genericul : "în Domnul", ceea ce este valabil pentru toate legăturile pămînteşti ale creştinilor (v. 24). Această viaţă nouă, în "pace", "în Domnul" sau "în Duh" este aşa de puternică, şi legătura căsniciei în care a pătruns chemarea lui Dumnezeu, aşa de strînsă, încît şi partea necredincioasă dintr-o căsătorie mixtă (precum şi copiii din căsătoriile creştine, chiar dacă ei nu participă la convertirea părinţilor) este atrasă în sfinţenia părţii credincioase, aşa încît apostolul Pavel poate să numească "sfinţi" (v. 14) şi pe astfel de femei şi bărbaţi "necredincioşi". Ne-am putea gîndi aici la relaţia dintre Hristos şi Biserică (Efeseni 5 : 25), dar mai rămîn şi alte probleme la care apostolul Pavel nu răspunde acum.
b) A doua linie, în care apostolul Pavel ia hotărîri, este orientată spre ceea ce stă înaintea sfinţilor (v. 29—35). Aceasta este perspectiva sfîrşitului, cînd forma acestei lumi va pieri. Din nou sînt avute în vedere toate legăturile pămînteşti ale creştinilor, nu numai problema căsătoriei. De aici rezultă două lucruri precise. Mai întîi, o anumită

distanţă interioară : a avea aceste relaţii, dar ca şi cum nu le-am avea (v. 19—31). Şi apoi : a avea mîinile libere, ca să lucrăm pentru cauza Domnului. Preocupaţi de lucrurile lumii sîntem copleşiţi de griji şi astfel abătuţi sufleteşte de la cauza Domnului.
In ce priveşte căsătoria, apostolul Pavel conchide aici următoarele : Cine este căsătorit, să fie ca şi cînd n-ar avea nevastă. Desigur, el se gîndeşte la sfîrşitul lucrurilor care va aduce cu sine o anumită vreme de strîmtorare (prigoana), cînd tocmai căsătoria poate însemna o agravare a greutăţilor

exterioare (v. 28). Totodată, cel căsătorit să vegheze, ca să nu fie abătut de la sinceritatea şi fidelitatea faţă de Tatăl său din cer. Apostolul Pavel ar hotărî tot aşa şi astăzi. De fapt revenirea lui Hristos s-a amînat cu mii de ani după aşteptarea primilor creştini, fără ca atitudinea principială a creştinului faţă de lume să se fi schimbat prin aceasta, iar ce este spus despre strîmtorarea de la sfîrşit (v. 26), creştinul trăieşte deja în persecuţiile mici şi mari suferite de Biserici.

Este în definitiv imposibil să se înlăture din aceste pagini ale epistolei lui Pavel ideea că un creştin trebuie să aibă faţă de orînduirile pămînteşti — chiar şi faţă de cele mai înalte dintre ele — cu o anumită rezervă şi chiar răceală, să nu se dedice lor aşa cum face omul în general. Aşa a gîndit de fapt apostolul Pavel şi a spus-o. Aşa dar, nu se poate împiedica faptul ca el să fie numit mizantrop şi dispreţuitor al lumii, de către cei care nu împărtăşesc părerea lui. Pe el îl va înţelege numai acela care ştie personal ceva despre intervenţia Duhului lui Dumnezeu în lume. Cu el s-a petrecut o revoluţie a lui Dumnezeu privind "valorile" oamenilor. Dacă chiar şi în cazul revoluţiilor pămînteşti se prăbuşesc vechile orînduieli, de ce nu ar fi la fel cînd izbucneşte revoluţia lui Dumnezeu printre noi?

Oare prin aceasta "sfinţii" devin nefolositori pentru stat, profesie, căsătorie ? Cine consideră că slujba de rob este mai convenabilă decît dăruirea omului liber, acela poate să deplîngă faptul că revoluţia lui Dumnezeu a făcut din oameni muritori şi păcătoşi, fii regeşti ai lui Dumnezeu. Desigur le va fi greu adesea, deoarece îşi

permit să măsoare şi realităţile acestei lumi cu unităţile de măsură ale lui Dumnezeu, avînd ca urmare în iubirea ca şi în ura lor, o ultimă barieră. In schimb ei rămîn, netulburaţi pe acest pămînt, ori de cîte ori vin marile dezamăgiri ale vieţii,

starea lor fiind mai trainică, pentru că ei nu mai sînt robi ai oamenilor, ci sînt chemaţi de Dumnezeu. Ei nu sînt surprinşi, nici desperaţi, cînd ademenirea iubirii pămînteşti îi dezamăgeşte şi puterea omenească se clatină. Ei nici nu s-au aşteptat la altceva şi de aceea stau şi aici "deasupra lucrurilor".

5. FOLOSIREA JUSTĂ A LIBERTĂŢII UNUI CREŞTIN-ÎNDEOSEBI FAŢĂ DE CARNEA JERTFITĂ IDOLILOR.

(1 Corinteni 8 : **1-11** : 1).

a) Prima normă : Iubirea (1 Corinteni 8 : 1 — 13).

1. în ce priveşte lucrurile jertfite idolilor, ştim că toţi avem cunoştinţă. Dar cunoştinţa îngîmfă pe cînd dragostea zideşte.

2. Dacă crede cineva că ştie ceva, încă n-a cunoscut cum trebuie să cunoască.

3. Dar dacă iubeşte cineva pe Dumnezeu, este cunoscut de Dumnezeu.

4. Deci, cît despre mîncarea lucrurilor jertfite idolilor, ştim că în lume un idol este tot una cu nimic, şi că nu este decît un singur Dumnezeu.

5. Căci chiar dacă ar fi aşa numiţi "dumnezei", fie în cer, fie pe pămînt (cum şi sînt în adevăr mulţi "dumnezei" şi mulţi "domni"),

6. totuşi pentru noi nu este decît un singur Dumnezeu : Tatăl, de la care vin toate lucrurile şi pentru care trăim şi noi, şi un singur Domn : Isus Hristos, prin care sînt toate lucrurile şi prin El şi noi.

7. Dar nu toţi au cunoştinţa aceasta. Ci unii, fiind obişnuiţi pînă acum cu idolul, mănîncă un lucru ca fiind jertfit unui idol; şi cugetul lor, care este slab, este întinat.

8. Dar nu carnea ne face pe noi plăcuţi lui Dumnezeu : nil cîştigăm nimic dacă mîncăm din ea, şi nu pierdem nimic dacă nu mîncăm.

9. Luaţi seama însă ca nu cumva această slobozenie a voastră să ajungă o piatră de poticnire pentru cei slabi.
10. Căci dacă te vede cienva pe tine, care ai cunoştinţă, că şezi la masă într-un templu de idoli, cugetul lui, care este slab, nu-l va împinge pe el să mănînce din lucrurile
89
jertfite idolilor ?
11. Şi astfel, el, care este slab, va pieri din pricina acestei cunoştinţe a ta : el, fratele, pentru care a murit Hristos !
12. Dacă păcătuiţi astfel împotriva fraţilor, sile răniţi cugetul lor slab, păcătuiţi împotriva lui Hristos.
13. De aceea, dacă o mîncare face pe fratele meu să păcătuiască, nu voi mînca niciodată carne, ca să nu fac pe fratele meu să păcătuiască.

* * *

Situaţia era deci următoarea : De jur împrejur se aflau templele şi statuile religiei antice şi superstiţia înflorea în casele din Corint. Şi în mijlocul acestora trăieşte fără templu, idoli şi formule magice, o colonie a sfinţilor. Ei au terminat definitiv cu această fantomă, nu în felul iluminaţilor reci, pentru care politeismul devenise deja de mult ridicol, şi care totuşi în taină nu se puteau desprinde de teama din jur faţă de puterile nevăzute, ci aceşti sfinţi ştiau că aceste puteri ale lumii nu sînt nimic, fie că erau reale sau închipuite. Domnul lor era Domnul tuturor Domnilor, nu numai azi şi mîine, ci din veşnicie (v. 6). Ce siguranţă superioară le dădea aceasta !
Dar atunci s-a întîmplat ceva neplăcut. Păgînismul din jur ameninţa pe neaşteptate să pătrundă în colonia sfinţilor. Din ce cauză ? Ea părea la început destul de neînsemnată.
înţelegerea modernă — sau mai degrabă înţelegerea greşită — a religiei ca o "problemă privată" a individului era străină pentru lumea antichităţii. In Grecia ca şi la Roma religia era o problemă de stat şi naţională, implicată adînc şi în viaţa

cotidiană a cetăţenilor din Corint. De exemplu, faptul că orice tăiere de animale era considerată totodată o jertfă. Aşa cum se poate vedea încă şi astăzi în ruinele de la Pompei, abatoarele erau legate templele zeilor, în care avea loc închinarea animalului către zei. Măcelarul oferea acolo zeilor măruntaiele sau cel puţin părul de pe frunte şi prin aceasta, în mod
90
simbolic, întregul animal. Astfel, orice bucată de carne de pe piaţă putea fi considerată ca jertfită idolilor.
De asemenea, din sacrificiile pentru jertfă din temple, numai o parte era folosită la mesele de jertfă, şi prisosul se vindea public. Aşa se face că pe lista de întrebări a Bisericii din Corint, apostolul Pavel găseşte şi problema dacă un creştin poate să mănînce carnea care se află într-un fel în legătură cu jertfa adusă idolilor. Apostolul Pavel se va ocupa de această problemă încă o dată, aşa cum ştim din Romani 14, cînd se va afla din nou în Corint. De altfel problema nici nu era nouă. Deja Daniel (Daniel 1 : 8) a fost confruntat cu această problemă la curtea din Babilon. în lupta lor pentru a nu fi copleşiţi de către neamuri, Iudeii, pe baza din Leviticul 17 : 8, au formulat reguli precise şi scrupuloase privind tăierea vitelor. Era momentul în care — aproximativ în anul 50 — prima Biserică din Ierusalim trebuia să ia poziţie faţă de înaintarea Evangheliei în lumea păgînă şi desprinderea ei de solul mamă al Israelului, iar problema tăierii vitelor dobîndea o importanţă aparte, (comp. Fapt. Ap. 15 : 20 şi 29 ; Apocalipsa 2 : 14).
Fireşte că tînăra creştinătate provenită dintre neamuri nu putea să se oprească la ce era hotărît atunci : ea ar fi trebuit, ori să preia prescripţiile iudeilor pentru tăierea vitelor — şi prin aceasta şi o parte din legea iudaică —, ori, după exemplul lui Daniel, să renunţe cu totul la carne, aşa cum apostolul Pavel, cînd scria din Corint la Roma (Romani 14), observase probabil

chiar atunci în Biserică. (Observaţia sa din v. 13 ţine seama de asemenea creştini). Dar ambele aceste căi nu corespundeau libertăţii la care Biserica se ştia chemată de Hristos : **Noua voastră colonie nu trebuie să fie un gheto închis cu teamă faţă de lume, ci o poartă de ieşire înspre întreaga lume din jur.**

Cunoscînd aceasta, unii creştini din Corint şi-au tras concluziile lor : Nu numai că cumpărau fără nici o grijă pe piaţă carnea oferită spre vînzare şi se lăsau invitaţi la mesele paginilor, dar ei luau parte — poate în legătură cu evenimente publice— chiar la mesele de jertfă în

templele zeilor. Aceasta se făcea, evident, în mod ostentativ, pentru a încuraja firile temătoare din Biserică — ei numeau aceasta "a zidi" (v. 10) — dar de cele mai multe **ori** efectul era contrar : Abia acum se trezea îngrijorarea celorlalţi, dacă nu cumva mîncarea cărnii jertfite idolilor ar fi o tăgăduire a credinţei creştine.

Se vede numaidecît că este în joc o problemă de principială importanţă. Căci dacă în Corint era vorba de carnea jertfită idolilor, în curînd apar întruna probleme noi de acelaşi fel. Precum băutul vinului, care la Greci era legat de o jertfă de băutură adusă zeilor, lucrurile stăteau exact la fel. (De aceea băutul vinului este amintit şi în 10 : 31 şi în Romani 14 : 17, 21). Chiar în inscripţiile monedelor imperiale era numit "divin". Şi slujba de stat şi serviciul militar constituiau pentru creştini situaţii grele, deoarece acestea, în imperiul roman, erau în strînsă legătură cu religia de stat şi mai ales cu cultul persoanei împăratului.

Dar astăzi ? O închinare la idoli organizată nu mai există azi în jurul nostru. Doar tinerele biserici misionare din Asia şi Africa sînt puse în faţa unor probleme asemănătoare cu cele ale creştinilor din Corint pe acea vreme. Dar lumea în care trăim

este tributară unor datini şi obiceiuri, provenind dintr-o altă concepţie despre lume decît cea creştină. **Cît de departe poate "participa" aici creştinul fără a-şi tăgădui sau primejdui credinţa, dacă el nu vrea să se retragă din lume într-o mînăstire** ?
Apostolul Pavel este conştient de însemnătatea întrebării privind atitudinea faţă de carnea jertfită idolilor. De unde şi modul amănunţit de tratare, ca în nici o altă parte. El ar fi putut să dea simplu cîteva scurte indicaţii pentru cazurile speciale.
Şi de fapt el face aceasta la sfîrşit, în cîteva rînduri (10 : 24—28). Dar mai întîi începe cu idei foarte principiale (8 : 1—13). Apoi urmează pasaje surprinzător de amănunţite asupra comportării sale personale, care (aşa cum am văzut deja la problemele căsătoriei în cap. 7), depăşesc cu mult întrebarea specială pusă la (9 : 1—27). In cele din urmă se obiectează dintr-un alt punct de
92
vedere, formulînd noi principii (10 : 1-22). Dar abia la sfîrşit întîlnim acele scurte indicaţii, în care vibrează esenţialul (10:23-11:1).
Modul cuprinzător şi foarte extensiv al răspunsului apostolului Pavel aici, ca şi în alte părţi, nu ne ajută în urmărirea firului ideilor sale, care este însă expresia minunată a unei conştiinţe pastorale, ce stă în întregime sub disciplina Duhului. Uşor ar fi putut printr-un răspuns scurt şi categoric, înlăturînd orice nedumerire, să **fie** prejudiciată sau distrusă tînăra colonie a sfinţilor din Corint ! Trei pericole o ameninţau : Dacă apostolul Pavel lua hotărît partea celor înguşti la judecată, pentru care orice atingere chiar neintenţionată cu lumea credinţei idolatre, li se părea periculoasă, atunci el atrăgea tînăra biserică a creştinilor înapoi către o atitudine fariseică, străină de lume, din care ea tocmai se smulsese. Dacă,

dimpotrivă, înlătura orice barieră faţă de lumea păgînă din jur, ceea ce lui îi părea de preferat, atunci se deschideau porţile coloniei sfinte pentru influenţe, care puteau s-o prejudicieze în ce avea ea mai specific. Iar afirmarea în acelaşi timp a celor două concepţii opuse, ameninţa să sfîşie frăţietatea.
Cu acest al treilea pericol începe apostolul Pavel mai întîi. El se socoteşte pe sine însuşi între cei care au "cunoştinţa" că orice idol este nimic (v. 4—6) şi declară aceasta în cuvinte solemne, care probabil proveneau din comoara mărturisirii de credinţă creştină de la botez (v. 6), pentru **singurul Dumnezeu şi singurul Domn** (observaţia adăugată ca o scurtă frază intercalată, că există totuşi "mulţi dumnezeu şi mulţi domni" (v. 5), vom vedea mai tîrziu în 10 : 19—20, ce înseamnă pentru el aceasta). Dar el ştie că nu toţi au această cunoştinţă (v. 7—8). Ceea ce nu-1 duce însă la un compropis, ci dimpo-trivă, el afirmă încă o dată că felul mîncării nu are influenţă asupra relaţiei cu Dumnezeu (v. 8; deja în 6 : 13 apare această idee). Fostul fariseu ştie că prin aceasta realizează o ruptură totală cu gîndirea iudaică (la **fel** în Romani 14 : 14 a; 17 : 20 b). Cu toate acestea nu renunţă de a abate pe cei fricoşi de la îngrijorarea lor.
93
Din nou, ca şi în Romani 14, îi numeşte "slabi" şi atrage atenţia celor "tari" cu toată severitatea, că dau pricină de poticnire, deşi ei cred că ajută unei credinţe slabe şi o "zidesc". Dar cel slab este determinat să acţioneze împotriva convingerii sale şi este astfel destinat pieirii. Romani 14 : 23 arată foarte lămurit aceasta (v. 9—12). Iubirea este cea care zideşte (v.l şi Romani 14 : 19 ; 15 : 2). Adevărata cunoştinţă, în contrast cu cea pur intelectuală, de care apostolul Pavel se va ocupa temeinic în cap. 13, se dovedeşte în iubirea faţă de Dumnezeu. Aceasta vrea apostolul Pavel să spună în v. 3, printr-o deosebită figură de stil atît de caracteristică pentru el, fără a

uita că si această cunoştinţă foarte adîncă nu ne aparţine, ci este un act al lui Dumnezeu, Cel care ne "cunoaşte" (comp. 13 : 2 ; Galateni 4:9), prin faptul că ne pătrunde cu Duhul Său (2 : 10-16).
Astfel se întregeşte un tablou al Bisericii sfinţilor, ce apăruse în faţa noastră deja în primele capitole ale epistolei. Biserica nu prezintă o uniformitate mecanică de cunoştinţe, ci cuprinde particularităţi şi gradaţii diferite, ceea ce face posibilă în cadrul ei şi o comportare practică diferită în situaţii asemănătoare. Proba la care este supusă Biserica este cu atît mai grea, cu cît comportarea diferită ameninţă unitatea şi în afară.
Dar astfel de tensiuni devin rodnice, cînd fiecare are în vedere cugetul celuilalt şi cultivă iubirea care renunţă de dragul altora. Iar sfinţii trebuie să facă aceasta, fiindcă un lucru îi uneşte pe toţi fără deosebire : Moartea lui Hristos pentru ei şi mîntuirea pe care El a dobîndit-o pentru toţi (v. 11— 12). De aceea, ori de cîte ori întîlnesc un frate, chiar unul "slab", ei întîlnesc pe Hristos. "Prin El" sînt ei (v. 6). Toate acestea sînt fapte pe care apostolul trebuie numai să le amintească, pentru că ele au fost conţinutul principal al propovăduirii sale printre Corin-teni şi temelia coloniei lor. Iată cum apostolul Pavel a prevenit dezbinarea Bisericii, care ameninţa să se producă, pornind de la carnea jertfită idolilor, tocmai în momentul în care le făcea cunoscut, adevărul despre ei înşişi.

b) Dreptul cel bun al lui Pavel (1 Cor. 9 : 1-12 a).

1. Nu sînt eu slobod ? Nu sînt eu apostol ? N-am văzut cu pe Isus, Domnul nostru ? Nu sînteţi voi lucrul meu în Domnul ?
2. Dacă nu sînt apostol pentru alţii, sînt măcar pentru voi; căci voi sînteţi pecetea apostoliei mele în Domnul.
3. Iată răspunsul meu de apărare împotriva celor ce mă cercetează.

4. N-avem dreptul să mîncăm şi să bem ?
5. N-avem dreptul să ducem cu noi o soră, care să fie nevasta noastră, cum fac ceilalţi apostoli, şi fraţii Domnului, şi Chifa ?
6. Ori numai eu şi Barnaba s-avem dreptul să nu lucrăm ?
7. Cine merge la război pe cehltuiala sa ? Cine sădeşte o vie, şi nu mănîncă din rodul ei ? Cine paşte o turmă, şi nu mănîncă din laptele turmei ?
8. Lucrurile acestea le spun după felul oamenilor ? Nu le spune şi Legea ?
9. în adevăr, în Legea lui Moise este scris : "Să nu legi gura boului care treieră griul!" Pe boi îi are în vedere Dumnezeu aici ?
10. Sau vorbeşte El înadins pentru noi ? Da, pentru noi a fost scris astfel; căci cine ară, trebuie să are cu nădejde, şi cine treieră griul, trebuie să-l treiere cu nădejdea că va avea parte de el.
11. Dacă am sămănat printre voi bunurile duhovniceşti, mare lucru este dacă vom secera bunurile voastre vremelnice ?
12. Dacă se bucură alţii de acest drept asupra voastră, nu ni se cade cu mult mai mult nouă ?
— Şi renunţarea sa la acest drept (1 Cor. 12 b—27).
12 b. Dar noi nu ne-am folosit de dreptul acesta ; ci răbdăm totul, ca să nu punem vreo piedică Evangheliei lui Hristos.
13. Nu ştiţi că cei ce îndeplinesc slujbele sfinte, sînt
95
hrăniţi din lucrurile de la Templu, şi că cei ce slujesc altarului, au parte de la altar ?
14. Tot aşa, Domnul a rînduit ca cei ce propovăduiesc Evanghelia, să trăiască din Evanghelie.
Dar eu nu m-am folosit de niciunul din aceste drepturi. Şi nu vă scriu aceste lucruri ca să cer să se facă aşa cu mine ; căci aş vrea mai bine să mor decît să-mi ia cineva pricina mea de

laudă.
16.   Dacă vestesc Evanghelia, nu este pentru mine o pricină de laudă, căci trebuie s-o vestesc ; şi vai de mine, dacă nu vestesc Evanghelia !
17. Dacă fac lucrul acesta de bună voie, am o răsplată. Chiar dacă-l fac de silă, este o isprăvnicie care mi-a fost încredinţată.
18. Care este atunci răsplata mea ? Este să vestesc fără plată Evanghelia, pe care o vestesc, şi să nu mă folosesc de dreptul meu în Evanghelie.
19. Căci, măcar că sînt slobod faţă de toţi, m-am făcut robul tuturor, ca să cîştig pe cei mai mulţi.
20. Cu Iudeii, m-am făcut ca un Iudeu, ca să cîştig pe Iudei; cu cei ce sînt supt Lege, m-am făcut ca şi cînd aş fi fost supt Lege (măcar că nu sînt supt Lege), ca să cîştig pe cei ce sînt supt Lege ;
21. cu cei ce sînt fără Lege, m-am făcut ca şi cum aş fi fără lege (măcar că nu sînt fără o lege a lui Dumnezeu, ci sînt supt legea luiHristos), ca să cîştig pe cei fără lege.
22. Am fost slab cu cei slabi, ca să cîştig pe cei slabi. M-am făcut tuturor totul, ca, oricum, să mîntuiesc pe unii din ei.
23.   Fac totul pentru Evanghelie, ca să am şi eu parte de ea.
24. Nu ştiţi că cei ce aleargă în locul de alergare, toţi aleargă, dar numai unul capătă premiul ? Alergaţi dar în aşa fel ca să căpătaţi premiul!
25. Toţi cei ce se luptă la jocurile de obşte, se supun la tot felul de înfrînări. Şi ei fac lucrul acesta ca să capete o cunună, care se poate vesteji: noi să facem lucrul aceste pentru o cunună, care nu se poate vesteji.
26. Eu, deci, alerg, dar nu ca şi cum n-aş şti încotro

alerg. Mă lupt cu pumnul, dar nu ca unul care loveşte în vînt.
27. Ci mă port aspru cu trupul meu, şi-l ţin în stăpîni-re, ca nu

cumva, după ce am propovăduit altora, eu însumi să fiu lepădat.

* * *

Cu ultima propoziţie din capitolul precedent (8 : 13), apostolul Pavel se aruncă el însuşi în desbaterea asupra renunţării de bună voie la dreptul cuvenit. Şi aici apar diferite lucruri care înseamnă mult mai greu decît simpla referire la masa de amiază. El are, nu numai aceeaşi libertate, precum cei care se credeau a fi "tari" în Corint (v. 1). Ci dincolo de aceasta, lui i se cuvin drepturile unui apostol în Biserică. Spunînd acestea, apostolul Pavel atinge o rană încă nevindecată, deoarece criticii lui din Corint îi contestau dreptul de a se numi apostol, simţin-du-se mînia apostolului în această privinţă, mai ales în epistola a doua către Corinteni, dar şi în versete ca 8, 15, unde el foloseşte probabil cuvintele de ocară ale adversarilor referitoare la el ("stîrpitură"). în textul de faţă se simte, cum el însuşi trebuie să lupte pentru a dovedi că fostul prigonitor al Bisericii, este acum în rîndul apostolilor Domnului. El arată aici, (în 1 Cor. 9 : 1—2), ca şi acolo (în Fapt. Ap. 26 : 13—18), motivele care încredinţează de misiunea sa : Viziunea Domnului avută în drumul spre Damasc, şi roadă pe care Domnul a dăruit-o muncii sale.

Dreptul unui apostol însemna că el şi nevasta sa puteau să fie întreţinuţi de Biserică, aşa dar, să fie eliberat de munca salariată (v. 4—6). Apostolul Pavel prezintă acest drept, motivînd diferit. Din viaţa de toate zilele el ia exemplul unui muncitor care îşi merită plata (v. 7) ; din cartea Legii lui Moise arată dreptul pe care îl are boul la hrană, şi vede aici o rînduială pe care Dumnezeu a stabi-lit-o, avîndu-ne pe noi în vedere (8—10); apoi, fără a mai preciza sursa, apostolul susţine dreptul plugarului şi al Ireerătorului. Ca urmare el accentuează şi dreptul său

special de a fi susţinut material de către Biserica din Corint (v. 11), arătînd în acest scop că şi alţii, care au făcut mult mai puţin pentru Corinteni, au beneficiat de acest drept (v. 12). în sfîrşit, menţionează regula care există pentru preoţii şi slujitorii din templu şi de la altar (v. 13), amintind peste toate o poruncă a Domnului însuşi, aşa cum o cunoaştem din Matei 10 : 10 şi din viaţa sa proprie.
Ne miră faptul că apostolul Pavel apără aşa de hotărît un drept, care de fapt nu era contestat în Corint, ci chiar practicat dar de care el nici măcar nu s-a folosit. Prin aceasta apare evident pretextul folosit de adversarii săi, pentru ai contesta demnitatea apostolică. Ei ziceau : "El însuşi nici măcar nu a luat în consideraţie dreptul apostolului la întreţinere gratuită, ci a lucrat ca un muncitor obişnuit (Fapt. Ap. 18:3); ceea ce ar arăta că el însuşi nu este sigur în privinţa slujbei sale de apostol, şi prin urmare el nu este un apostol autentic !" Neputînd înţelege cum un apostol poate să renunţe la dreptul său, le era de asemenea de neînţeles că el le pretindea în problema cărnii jertfite o renunţare din iubire pentru cei slabi. De aceea el trebuie mai întîi să-şi revendice temeinic pentru sine acest drept, înainte de a arăta că a renunţat la el şi pentru ce a făcut-o.
Această renunţare constituie tema dezbătută de apostol de la (v. 12 b pînă la 15). El citează două motive diferite, care l-au determinat la aceasta. Destul de des, atunci ca şi astăzi, s-a reproşat propovăduitorilor Evangheliei, de către oameni care n-aveau nici o idee despre osteneala acestei slujbe, că ei şi-ar face slujba numai de dragul cîştigului material. Orice pastor, care s-a aflat în luptă cu ateismul, a putut să audă spunîndu-i-se în faţă acest lucru. Este semnificativ pentru felul de a fi al lui Pavel, faptul că şi-a asumat pe lîngă slujba de apostol, şi munca zilnică, aspră la războiul de ţesut, decît să-şi atragă judecată pentru un oarecare folos personal, deşi aceasta

însemna deseori trudă grea, poate chiar lipsuri (cap. 4 : 12). Pe lîngă aceasta el mai era mînat şi de o altă dorinţă. Voia să aibă o "laudă" specială sau, cum îi zice
98
el, o "răsplată" la Dumnezeu. Este surprinzătoare pasiunea cu care îşi apără puncul de vedere : Ar vrea mai bine să moară, decît să-i fie luată (v. 15). El face aici o deosebire între ceea ce consideră a fi datoria sa — propovădui-rea Evangheliei, însărcinare primită direct dela Domnul în urma convertirii sale (Fapt. Ap. 9 : 6) — şi ceea ce face el în mod personal, adică renunţarea la întreţinerea sa de către Biserică. Apostolul Pavel, care desigur auzise nu odată, vocea : "Saule, Saule, pentru ce mă prigoneşti ?", era conştient că mai avea de reparat ceva în mod deosebit ? Sau îl stăpîneşte şi aici convingerea că mai mare decît ascultarea "ispravnicului" (v. 17) este iubirea care dăruieşte de bunăvoie ? O contradicţie aparentă faţă de Romani 3 : 27 va găsi aici numai cel care îşi întemeiază pretenţia pe cuvinte. Intre lauda, căreia Dumnezeu îi acordă un drept, şi lauda, care este bucuria unei inimi eliberate prin harul lui Dumnezeu, este desigur o deosebire ca între zi şi noapte ! Această renunţare la răsplată în favoarea slujbei sale de apostol este numai un caz aparte, dar făcînd parte din comportarea generală a apostolului, pe care acum (v. 19— 23) o prezintă în mod strălucit. Apare aici, din nou, puternic, în primul plan, motivul de la început — considerarea **slujbei sale pentru Evanghelie** (ca **în v. 12)** : "ca să **cîştig"** — care se repetă de cinci ori, ca un refren al acestei părţi de epistolă. Este vorba, pentru el, de salvarea vieţii din moarte (v. 22). Şi pentru aceasta nu-i pare prea mult nici o jertfă ! Aşa a înţeles el, să fie un Iudeu pentru Iudeu, un Grec pentru Greci, un slab pentru cei slabi, un rob pentru toţi, totul tuturora — iar pentru aceasta chiar epistolele lui Pavel sînt cea mai frumoasă ilustrare. Să ne gîndim la Romani 1—4, Romani 9—12 şi

multe texte din această epistolă către Corinteni şi chiar la cap. 8. Atunci amuţeşte de la sine orice bănuială că aici ar fi fost la mijloc o slăbiciune de caracter sau o "bastardă de rasă !" Nu, aici este felul propriu de a fi al lui Isus, care ia o formă nouă în apostolul Pavel : a-şi da viaţa în slujbă pentru alţii. Şi astfel i se împlineşte şi cealaltă dorinţă : lauda că are parte de Evanghelie (v.
99
23). Nu ca şi cînd din afară ar primi un "bacşiş" pentru slujba de vestitor, ci pe plan lăuntric, întrucît comportarea sa devine o bucată din Evanghelia, care, după natura sa, este dăruire.
Dar în timp ce exprimă aceste lucruri, apostolul Pavel îşi dă seama că ele nu sînt ceva de la sine înţeles. El ştie foarte bine cît de mult îi repugnă vechiului Adam o atare atitudine de iubire. Poate că cele ce spune despre viaţa sa în aceste rînduri din epistolă, l-au amărît destul la început ! Nu oricine vrea să obţină cununa de învingător a iubirii, o primeşte pînă la urmă (v. 24). Pentru aceasta este nevoie de un antrenament aspru (v. 25). El foloseşte imaginea alergătorului din (v. 26—27) şi cea a luptătorului : duşmanul pe care trebuie să-1 învingă îl are mereu în faţă. Propriul trup cu slăbiciunea cunoscută pentru comoditate şi viaţă plăcută, trebuie învins, pentru ca el să nu ne mai poată stăpîni, ci să devină robul nostru. Crede cineva că astfel de ispite "josnice" au rămas departe de apostol ? Dacă da atunci nu poate înţelege de ce îl cuprinde teama, ca nu cumva propovăduind altora, să se piardă chiar pe sine (v. 27). Cît de departe a ajuns el în înfrînarea trupului său, o va mărturisi mai tîrziu, în Filipeni4 : 12-13.
Avînd în vedere toate acestea, apostolul Pavel oferă (cap. 11:1) exemplul său ca model pentru sfinţii din Corint, întrucît ştie că el îl are ca model pe Hristos. Prin exemplul lui Pavel se lămureşte şi comportarea coloniei sfinţilor, aşa cum am descris-o la cap. 8. Nu este ca şi cînd această colonie, chiar

dacă nu exterior, cel puţin interior, s-ar fi desprins cu totul de omenirea din jur şi ar pluti pe oceanul lumii ca o insulă, de la care nu pleacă nici o luntre spre alte ţărmuri. Dimpotrivă : Neîncetat, iubirea, care vrea să salveze de Ia înnec, este în drum spre alţii. Şi făcînd aceasta, nu socoteşte omenirea din jur ca o gloată, ci pătrunde cu adevărat în diversitatea oamenilor, devenind chiar "un Român pentru Români" — cum ar fi spus cu siguranţă Pavel, dacă ne-ar fi cunoscut ! Acest proces al ieşirii din sine şi dăruirii către ceilalţi, se continuă şi în cadrul Bisericii. Aici nu este nimic static, ci

un mare dinamism. Poli opuşi stau unul lîngă altul, între ci se produc scînteile iubirii, care caută pe celălalt în ce |re el mai adînc. Astfel, întreaga comunitate a sfinţilor este străbătută permanent de un proces puternic, şi numai în măsura în care fiecare participă la acest proces, De care chiar un Pavel nu-1 consideră încheiat pentru sine (v. 27), poate să se salveze de la pieire.

c) A doua normă : nici o siguranţă falsă. (1 Corinteni 10 : 1-22).

1. Fraţilor, nu vreau să nu ştiţi că părinţii noştri toţi au fost sub nor, toţi au trecut prin mare,
2. toţi au fost botezaţi în nor şi în mare, pentru Moise;
3. toţi au mîncat aceeaşi mîncare duhovnicească,
4. şi toţi au băut aceeaşi băutură duhovnicească, pentru că beau dintr-o stîncă duhovnicească ce venea după ci; şi stînca era Hristos.
5. Totuşi cei mai mulţi dintre ei, n-au fost plăcuţi lui Dumnezeu, căci au pierit în pustie.
6. Şi aceste lucruri s-au întîmplat ca să ne slujească nouă drept pilde, pentru ca să nu poftim după lucruri rele, cum au poftit ei.
7. Să nu fiţi închinători la idoli, ca unu dintre ei, după cum

este scris : "Poporul a şezut să mănînce şi să bea ; şi s-au
sculat să joace."
8. Să nu curvim, cum au făcut unii din ei, aşa că într-o
singură zi au căzut douăzeci şi trei de mii.
9. Să nu ispitim pe Dumnezeu, cum L-au ispitit unii din ei,
cari au pierit prin şerpi.
10. Să nu cîrtiţi, cum au cîrtit unii din ei, cari au fost nimiciţi
de Nimicitorul.
11. Aceste lucruri li s-au întîmplat ca să ne slujească drept
pilde, şi au fost scrise pentru învăţătura noastră, peste cari au
venit sfîrşiturile veacurilor.
12. Astfel dar, cine crede că stă în picioare, să ia seama ţi nu
cadă.
13. Nu v-a ajuns nici o ispită, care să nu fi fost potrivită cu
puterea omenească. Şi Dumnezeu, care este credin-
101
cios, nu va îngădui să fiţi ispitiţi peste puterile voastre ; ci,
împreună cu ispita, a pregătit şi mijlocul să ieşiţi din ea, ca s-
o puteţi răbda.
14. De aceea, prea iubiţii mei, fugiţi de închinarea la idoli.
15. Vă vorbesc ca unor oameni cu judecată : judecaţi voi
singuri ce spun.
16. Paharul binecuvîntat, pe care-l binecuvîntăm, nu este el
împărtăşirea cu sîngele lui Hristos ? Pîinea, pe care o
frîngem, nu este ea împărtăşirea cu trupul lui Hristos ?
17. Avînd în vedere că este o pîine, noi, cari sîntem mulţi,
sîntem un trup ; căci toţi luăm o parte din aceeaşi pîine.
18. Uitaţi-vă la Israelul după trup : cei ce mănîncă jertfele,
nu sînt ei în împărtăşire cu altarul ?
19. Deci ce zic eu ? Că un lucru jertfit idolilor, este ceva ?
Sau că un idol este ceva ?
20. Dimpotrivă, eu zic că ce jertfesc Neamurile, jertfesc
dracilor, şi nu lui Dumnezeu. Şi eu nu vreau ca voi să fiţi în

împărtăşire cu dracii.
21. Nu puteţi bea paharul Domnului şi paharul dracilor ; nu puteţi lua parte la masa Domnului şi la masa dracilor.
22. Sau vrem să întărîtăm pe Domnul la gelozie ? Sîntem noi mai tari decît El ?

***   #   ***

Să ne reamintim că în Corint existau, nu numai oameni care mîncau carne jertfită, de pe piaţă, sau la ospeţe, în case păgîne, dar că unii îndrăzneau chiar să ia parte la mesele de jertfă în templele idolilor (cap. 8 : 10). La început apostolul Pavel a trecut peste acest fapt, care desigur era o excepţie. Acum însă el se întoarce anume la el şi compară o asemenea masă de jertfă cu cina Domnului (v. 21). Şi acum nu i se mai pare un lucru, care pentru ei, "tari în credinţă", nu ar însemna nimic. El ştie că în lume există şi alţi "dumnezei şi domni", în afară de singurul Dumnezeu (cap. 8 : 5). El îi numeşte aici "draci".
102
Aceste forţe demonice se află oriunde păgînii jertfesc idolilor lor : în realitate, jertfa este adusă lor — poate fără ca păgînii măcar să bănuiască aceasta (v. 20; comp. Deuteronom 32 : 17). Dacă un creştin ia parte la o masă de jertfă în templu, acest lucru nu este fără semnificaţie, ci înseamnă participarea la o închinare la idoli. Şi astfel, această participare îl pune pe creştin, în comuniune cu demonii v. 20), după cum cina Domnului este o comuniune cu sîngele şi trupul lui Hristos. Deci exista, pentru colonia sfinţilor numai un "ori... ori". Ceea ce pentru Iudei era de la sine înţeles (v. 18), trebuia să înveţe acum şi păgînii creştinaţi. Şi anume că aici nu este vorba de una dintre multele "religii", pe care omul antic putea să le reunească cu altele în mod inofensiv, ci este vorba de închinarea la singurul Dumnezeu adevărat, în contrast cu închinarea la idoli (v. 4). Cine trece cu vederea acest lucru, luînd parte la masa Domnului ca şi la masa demonilor, acela

încearcă o imposibilitate. Mai mult : îl provoacă pe Domnul la o probă de putere, din care omul iese întotdeauna învins.
Ceea ce spune apostolul Pavel aici (v. 15—22) în mod insistent, el a explicat mai înainte (v. 1 — 13), arătînd că a existat deja odată o colonie a lui Dumnezeu pe pămînt — Israel — care, mai apoi în cea mai mare parte a pierit, (5—10 cu refrenul înfiorător "au pierit"). Iar cauza a fost închinarea la idoli (v. 7), care se naşte din "pofte" rele (v. 6) şi dă naştere desfrîului şi împotrivirii faţă de Dumnezeu (v. 8—10). In vers. 12 este formulată clar concluzia : nici o falsă siguranţă.
înţelegerea acestui pasaj este grea pentru noi datorită faptului că apostolul Pavel, în "exemplul" lui Israel din (v. 1—4), vede deja prefigurate sacramentele conmunităţii creştine precum botezul şi cina Domnului. După cum la botez creştinul este cuprins complet de apă, sau îngropat în ea (Romani 5), la fel apa a înconjurat Israelul în trecerea lui prin Marea Roşie, care a fost astfel "botezat pentru Moise". Şi după cum creştinul primeşte la Cina Domnului hrană şi băutură duhovnicească, tot aşa a primit şi Israel mană şi minunea apei din stîncă. Intrucît

relatarea călătoriei prin pustie conţine două minuni în legătură cu apa (Numeri 20 : 7—13 şi 21 : 16—18), apostolul Pavel, asemenea învăţătorilor săi rabini, presupune că stînca din care a izvorît apa, a urmat pe Israel în călătorie. Dar apostolul Pavel adaugă : "Această stîncă era Hristos". Şi astfel devine clar că aici, ca şi în alte părţi, apostolul Pavel considera istoria Israelului, nu numai ca paralelă la cea a bisericii lui Hristos, ci şi ca una şi aceeaşi istorie, în care Hristos era deja activ, în mod tainic. Vechiul şi Noul Testament nu sînt pentru apostol două istorii unite doar prin legături exterioare. Ci, după cum lumea a fost creată prin Hristos (cap. 8 : 6), tot aşa El a fost întotdeauna salvatorul lui Israel, înainte de a fi apărut la sfîrşitul veacurilor (v. 11). Credinţa nu poate judeca alt fel,

dacă nu vrea să ajungă dependentă de un fapt "întîmplător", care ar trebui să i se pară un capriciu al lui Dumnezeu, deci să-şi bazeze nădejdea pe un teren nesigur. Dogmatica creştină exprimă aceasta în învăţătura despre o preexistentă a lui Hristos.
Exemplul lui Israel şi al pedepsirii lui, este deosebit de important pentru Biserica din Corint : Ea nu este cu nimic anvantajată. Ea este tot aşa de periclitată ca şi Israeliţii în pustie. Numai bizuirea pe purtarea de grijă a lui Dumnezeu face suportabilă pentru colonia sfinţilor o astfel de stare. în mijlocul celei mai fericite experienţe a comuniunii cu Hristos, iată că îi ameninţă căderea cea mai adîncă. Abia acum înţelegem forţa îndemnului din v. 14. Era nevoie de aceasta pentru a scutura siguranţa inconştientă a celor "tari" din Corint, care, din cauza greşitei înţelegeri a libertăţii creştine (8 : 1; 9 : 1) se legănau în iluzia lor că : "Toate lucrurile sînt îngăduite" (10:23).
d) îndemnuri de încheiere în problema cărnii jertfite idolilor (1 Corinteni 10:23-11:1).
23. Toate lucrurile sînt îngăduite, dar nu toate sînt de folos. Toate lucrurile sînt îngăduite, dar nu toate zidesc.
24. Nimeni să nu-şi caute folosul lui, ci fiecare să caute

folosul altuia.
25. Să mîncaţi din tot ce se vinde pe piaţă, fără să cercetaţi ceva din pricina cugerului.
26. Căci "al Domnului este pămîntul şi tot ce cuprinde el."
27. Dacă vă pofteşte un necredincios la o masă, şi voiţi să vă duceţi, să mîncaţi din tot ce vă pune înainte, fără să cercetaţi ceva din pricina cugetului.
28. Dar dacă vă spune cineva : "Lucrul acesta a fost jertfit idolilor", să nu mîncaţi, din pricina celui ce v-a înştiinţat şi din pricina cugetului; căci "al Domnului este pămîntul şi tot

ce cuprinde el."
29. Vorbesc aici nu de cugetul vostru, ci de cugetul altuia.
Căci dece să fie judecată slobozenia mea de cugetul altuia ?
30. Dacă mănînc, aducînd mulţumiri, de ce să fiu vorbit de
rău pentru un lucru, pentru care mulţumesc ?
31. Deci, fie că mîncaţi, fie că beţi, fie că faceţi altceva : să
faceţi totul pentru slava lui Dumnezeu.
32. Să nu fiţi pricină de păcătuire nici pentru Iudei, nici
pentru Greci, nici pentru Biserica lui Dumnezeu.
33. După cum mă silesc şi eu în toate lucrurile să plac
tuturor, căutînd nu folosul meu, ci al celor mai mulţi, ca să fie
mîntuiţi.
Cap. 11 : 1. Călcaţi pe urmele mele, încrucît şi eu calc pe
urmele lui Hristos.

***   #   ***

La sfîrşit, după ce a clarificat cazul cel mai grav, participarea la mese în temple, apostolul Pavel poate să pună în ordine, pe scurt, şi celelalte cazuri îndoielnice. Ca urmare, el revine în expunerea sa, atît la început (v. 23—24) cît şi la sfîrşit (v. 32—33) iarăşi la cele afirmate amănunţit în cap. 8 şi 9. El dă aici trei indicaţii :

1) Pentru carnea de pe piaţă (v. 25).
2) Pentru invitaţiile la masă (v. 27).
3) Pentru cazul special privind astfel de invitaţii, cînd cineva atrage atenţia că este vorba de carne jertfită idoli-

lor. Numai în acest al treilea caz el cere şi de la cei "tari" abţinere (v. 28-29 a).

Dar nu o face, fără a stabili încă o dată în mod deosebit **atitudinea de principiu** a **celor tari,** printre care se numără şi pe sine : Conştiinţa nu se simte vinovată nici în acest caz. Dimpotrivă, dacă n-ar ţine seama de fratele cel slab, ar putea să mănînce oricînd carne jertfită idolilor, întrucît la începutul

mesei (chiar şi la masa amfitrionului păgîn) el a mulţumit pentru darul bun al lui Dumnezeu — deci şi pentru carne. Această poziţie de principiu a apostolului se bazează pe cunoştinţa că pămîntul şi tot ce este pe el, al "Domnului este" (v. 26), şi de aceea să folosim toate aceste lucruri spre slava lui Dumnezeu.
Ultimile fraze dezvăluie, în sfîrşit, încă o dată însemnătatea deosebită a atitudinii lui Pavel în această chestiune aparent secundară, pentru viitorul "Bisericii lui Dumnezeu" (v. 32). Biserica apare aici ca avînd o dimensiune specială în sine, pentru Greci şi pentru Iudei. în acel ceas al istoriei Bisericii, acesta era lucrul cu cele mai grave consecinţe. Dar aceeaşi poziţie (v. 32) interzice totodată Bisericii lui Dumnezeu să se închidă faţă de lumea din jur. Membrii ei sînt invitaţi la aceeaşi atitudine faţă de Greci şi Iudei, ca şi cea pe care o au între ei. Şi astfel, capătă încă o dată o covîrşitoare importanţă faptul că această colonie a sfinţilor, clădită în mijlocul Iudeilor şi al Grecilor, nu este nimic altceva decît o singură şi mare "societate de mîntuire" (v. 33) pentru toţi.

6. CREŞTINUL ÎN PROBLEMELE DE BUNÂCUVIINŢĂ - DESPRE **ACOPERIREA** CAPULUI LA **FEMEI** (1 Corinteni 11 : 2-16).
2. *Vă laud că în toate privinţele vă aduceţi aminte de mine, şi că ţineţi învăţăturile întocmai cum vi le-am dat.*
3. *Dar vreau să ştiţi că Hristos este Capul oricărui bărbat ; că bărbatul este capul femeii, şi că Dumnezeu este capul lui Hristos.*
4. *Orice bărbat, care se roagă sau prooroceşte cu capul acoperit, îşi necinsteşte Capul său.*
5. *Dimpotrivă, orice femeie, care se roagă sau prooroceşte cu capul desvălit, îşi necisteşte capul ei, pentru că este ca una care ar fi rasă.*

6. Dacă o femeie nu se învăleşte, să se şi tundă ! Iar, dacă este ruşine pentru o femeie să fie tunsă ori rasă, să se învălească.
7. Bărbatul nu este dator să-şi acopere capul, pentru că el este chipul şi slava lui Dumnezeu, pe cînd femeia este slava bărbatului.
8. In adevăr, nu bărbatul a fost luat din femeie, ci femeia din bărbat ;
9. şi nu bărbatul a fost făcut pentru femeie, ci femeia pentru bărbat.
10. De aceea femeia, din pricina îngerilor, trebuie să aibă pe cap un semn al stăpînmi ei.
11. Totuşi, în Domnul, femeia nu este fără bărbat, nici bărbatul fără femeie.
12. Căci dacă femeia- este din bărbat, tot aşa şi bărbatul prin femeie, şi toate sînt de la Dumnezeu.
13. Judecaţi voi singuri: este cuviincios ca o femeie să se roage lui Dumnezeu desvălită ?
14. Nu vă învaţă chiar şi firea că este ruşine pentru un bărbat să poarte părul lung,
15. pe cînd pentru o femeie este o podoabă să poarte
107
părul lung ? Pentru că părul i-a fost dat ca învălitoare a capului.
16. Dacă iubeşte cineva cearta de vorbe, noi n-avem un astfel de obicei şi nici Bisericile lui Dumnezeu.

* * *

Cunoaştem deja felul lui Pavel de a scrie : el începe cu cîteva fraze foarte generale, pentru a formula apoi la intenţia sa propriu-zisă. Apoi trece de la cazul special, la marile adevăruri, de principiu, pentru ca la sfîrşit, ca un cap de familie conştiincios, să rezume încă o dată pe scurt şi concis rezultatul întregului. La fel şi aici.

Astfel stînd lucrurile, ne mirăm din nou ce urmează în faţa preocupărilor sale pentru detaliu ! Este vorba aici de faptul că în adunările pentru serviciu divin, participă la rugăciune şi la vorbirea profetică femei fără învălitoare pe cap (v. 5), lezînd buna cuviinţă a vremii (atît în cercurile iudaice cît şi în cele greceşti). Apostolul Pavel respinge net acest lucru. Trei consideraţii îl determină la aceasta :

a) Consideraţia faţă de morala publică, care stă la apostolul Pavel pe primul plan : El numeşte la fel o ruşine pentru bărbat, faptul de a-şi acoperi capul, ca şi pentru femei, acela de a şi-1 dezgoli (v. 6). El compară acest lucru cu modul ruşinos al prostituatelor de a se tunde sau rade (v. 5—6). Iar la sfîrşitul pasajului apelează încă o dată (v. 13) la sentimentul de decenţă al creştinilor. Prin aceasta, el aprofundează ceea ce ar putea apărea unora ca o modă întîmplătoare (cît de des se schimbă moda veşmintelor şi a coafurii !) printr-o referire la părul lung ce a prefigurat datoria femeilor de aşi înveli capul.

b) Pe lîngă aceasta însă, apostolul Pavel atribuie faptului un înţeles mai adînc. Pentru el, semnifică raportul dintre bărbat şi femeie ajuns în neorînduială — aşa cum în beţia libertăţii celei noi a spiritului, au fost denaturate şi alte rînduieli printre sfinţii din Corint, printre altele chiar

şi căsătoria (6 : 12—20). De aceea el se referă din nou la orînduirile divine, care îşi au baza în relatările Genezei : Că Adam (bărbatul) a fost creat cu o demnitate deosebită, după chipul lui Dumnezeu(v. 7), dar că Eva(femeia) a fost formată dintr-o coastă a bărbatului (v. 8), pentru a-i fi acestuia un ajutor. De aici, apostolul Pavel trage concluzia că femeia trebuie să poarte un înveliş pe cap, numit aici semnul stăpînirii ei de către bărbat "din pricina îngerilor" (v. 10), expresie greu de interpretat şi care poate vrea să indice pericolul unui atac din lumea spiritelor, probabil referindu-se la faptul că îngerii

iau parte la serviciul divin al Bisericii sau că ei au fost la creaţie muncitori ai lui Dumnezeu.
Odată stabilită prioritatea bărbatului faţă de femeie, se exprimă îndată ideea interdependenţei celor doi — mai întîi sub formă generală (v. 11), apoi prin indicaţia că astăzi bărbatul este "născut din femeie", aşa cum odinioară femeia a fost luată din bărbat (v. 12). Acest dublu fapt exista pentru apostolul Pavel "în Domnul" şi vine "de la Dumnezeu" (v.ll—12). Prin aceasta, opoziţia dintre bărbat şi femeie, care străbate întreaga istorie a omenirii şi a fost o sursă de nelinişte pentru ambele părţi, este pusă în echilibru, în cadru creştin, după expresia rezumativă din, Galateni 3 : 28 concretizîndu-se în cooperarea ambilor la serviciul divin. Acelaşi lucru 1-a făcut de fapt pe Pavel să scrie alăturînd : femeie-bărbat, Hristos-Dumnezeu (pentru Pavel sînt foarte caracteristice astfel de gradaţii culminînd în Dumnezeu ; comp. şi 3 : 23). Există şi între creştini ranguri diferite, aşa cum se găsesc pretutindeni în lumea creaţiei. Dar ele îşi pierd din însemnătate pentru că nu merg la infinit, în cele din urmă toate raportîndu-se la valoarea supremă : în Dumnezeu, faţă de care toate celelalte pălesc.
c) Dacă ne întrebăm în sfîrşit, ce 1-a făcut pe apostolul Pavel să acorde atîta importanţă unui fapt minor precum învelitoafea femeii, răspunsul se găseşte în ultima frază a pasajului (v. 16). El adaugă aici, pe lîngă sentimentul de bună cuviinţă, pe lîngă ordinea creaţiei, încă un al treilea

lucru. Şi anume, ca în tînăra Biserică să se impună tradiţia aşa cum o recunoştea el şi celelalte "Biserici ale lui Dumnezeu". Ceea ce astăzi, cînd creştinătatea are atîta tradiţie comună, poate să pară o deosebire fără importanţă, pe lîngă multele altele, odinioară, cînd tradiţia abia se forma printre puţinele aşezări ale creştinilor pierdute în lume, era un lucru arbitrar care ameninţa să se transforme în încăpăţînare. De aceea

pasajul începe (v. 2) exact aşa cum se termină : cu arătarea însemnătăţii pe care o are tradiţia unitară între Biserici. Felul cum apostolul Pavel spune aceasta, face să se presupună că Biserica din Corint avea înţelegere tocmai pentru această indicaţie, ba poate chiar întrebarea ei s-a referit la aceasta. în cele din urmă, şi aceasta ţine de tabloul acestei colonii a lui Dumnezeu în Corint, o întreprindere cutezătoare, luînd cu asalt cerul — este în acelaşi timp aşa de fragilă şi de ameninţată, încît apostolul Pavel veghează aproape cu teamă pentru a preveni orice alunecare de la adevăr.
110
7. DISTRUGEREA CINEI DOMNULUI (1 Corinteni 11 : 17-34).
17. Vă dau aceste învăţături, dar nu vă laud pentru că vă adunaţi laolaltă nu ca să vă faceţi mai buni, ci ca să vă faceţi mai răi.
18. Mai întîi de toate, aud că atunci cînd veniţi la, adunare, între voi sînt destinări. Şi în parte o cred,
19. căci trebuie să fie şi partide între voi, ca să iasă la lumină cei găsiţi buni.
20. Cînd vă adunaţi dar în acelaş loc, nu este cu putinţă să mîncaţi cina Domnului.
21. Fiindcă atunci cînd staţi la masă, fiecare se grăbeşte să-şi ia cina adusă de el, înaintea altuia; aşa că unul este flămînd, iar altul este beat.
22.Ce ? N-aveţi case pentru ca să mîncaţi şi să beţi acolo ? Sau dispreţuiţi Biserica lui Dumnezeu, şi vreţi să faceţi de ruşine pe cei ce n-au nimic ? Ce să vă zic ? Să vă laud ? în privinţa aceasta nu vă laud.
23. Căci am primit de la Domnul ce v-am învăţat; şi anume că, Domnul Isus, în noaptea în care a fost vîndut, a luat o pîine.
24. Şi, după ce a mulţumit lui Dumnezeu, a frînt-o, şi a zis :

"Luaţi, mîncaţi; acesta -este trupul Meu, care se frînge pentru
voi; să faceţi lucrul acesta spre pomenirea Mea:'
25. Tot astfel, după cină, a luat paharul, şi a zis: "Acest pahar
este legămîntul cel nou în sîngele Meu ; să faceţi lucrul acesta
spre pomenirea Mea, oridecîte ori veţi bea din el."
26. Pentru că, oridecîteori mîncaţi din pîinea aceasta şi beţi
din paharul acesta, vestiţi moartea Domnului, pînă va veni El.
27. De aceea, oricine mănîncă pîinea aceasta sau bea
paharul Domnului în chip nevrednic, va fi vinovat de
111
trupul şi sîngele Domnului.
28. Fiecare să se cerceteze dar pe sine însuşi, şi aşa să
mănînce din plinea aceasta şi să bea din paharul acesta.
29. Căci cine mănîncă şi bea, îşi mănîncă şi bea osînda lui
însuşi, dacă nu deosebeşte trupul Domnului.
30. Din pricina aceasta sînt între voi mulţi neputincioşi şi
bolnavi, şi nu puţini dorm.
31. Dacă ne-am judeca singuri, n-am fi judecaţi.
32. Dar cînd sîntem judecaţi, sîntem pedepsiţi de Domnul, ca
să nu fim osîndiţi odată cu lumea.
33. Astfel, fraţii mei, cînd vă adunaţi să mîncaţi, aştep-taţi-vă
unii pe alţii.
34. Dacă-i este foame cuiva, să mănînce acasă, pentru ca să
nu vă adunaţi spre osîndă. Celelalte lucruri le voi rîndui cînd
voi veni.

*   *   *

Am văzut cît de profund se implica această colonie a sfinţilor din Corint în lumea dimprejur. Fie că era vorba de viaţa în societate, cu ospeţele şi prieteniile ei, fie că era vorba de comerţ şi viaţa publică, sau de grupurile sociale — totul decurgea în mod "natural". De fapt, numai o anumită demnitate interioară şi uneori abţinerea îi deosebea de ceilalţi, din moment ce ieşiseră dintre zidurile sinagogii iudaice, cu

tăierea împrejur, ceremoniile, şi limbajul ei propriu.
Doar cu o ocazie ieşea în evidenţă colonia şi în afară. Atunci cînd "Ekklesia" îşi ţinea întrunirile în vreo casă particulară spaţioasă (comp. 16 : 19). Nu ştim dacă aceasta se întîmpla numai în "prima zi a săptămînii" (16 : 2 ; Fapt. Ap. 20 : 7) sau zilnic. Această posibilitate era desigur limitată pentru aceşti oameni cu slujbe publice şi, în parte, sclavi.
Modalitatea întrunirii lor se lega de acea oră solemnă, pe care ucenicii o petrecuseră în ultima seară cu Domnul lor, la masa de Paşti. Relatarea acesteia (ca şi cea a apariţiilor Celui înviat (15 : 3), constituia ceea ce solii tinerei creştinătăţi considerau drept o împuternicire specială şi

ca atare, o "transmiteau" deosebit de riguros noilor Biserici, le-o întipăreau într-o formă relativ fixă. Astfel, relatarea Cinei Domnului, pe care o face aici apostolul Pavel, sună de fapt, cuvînt cu cuvînt, ca şi aceea, pe care au preluat-o mai tîrziu primii trei evanghelişti, din sursele lor. Cît de solemn răsună dintr-o dată limbajul ! Cît de sumbră se aşterne umbra trădării peste ora cea sfîntă !
Aşa dar, ei se adunau pentru o masă, repetau la aceasta actul lui Isus cu pîine şi vin, şi vesteau totodată mesajul despre moartea pe cruce a Domnului lor ca o solie de mîntuire, de care ţine salvarea lor (1 : 18). Căci ştim deja (din 10 : 16—22), că această "masă a Domnului" înseamnă pentru ei o adevărată comuniune cu Hristos cel înviat. De aceea ei n-o celebrau aşa cum se obişnuia o masă de doliu la păgîni. Ci, ca nişte oameni care aşteaptă clipă de clipă pe Cel plecat să se întoarcă şi să se aşeze printre ei(v. 26; comp. Matei 26 : 29).
Să admitem că cel puţin această oră solemnă — asemenea celebrării Cinei Domnului, la noi, azi, — era un domeniu păzit cu grijă în intimitatea coloniei, pentru a nu pătrunde nimic din influenţele supărătoare ale lumii. Dar nu era aşa ! Dimpotrivă :

Tocmai de aici era ameninţată a fi distrusă Biserica (v. 17). Motivul era întreit.
a) în primul rînd, dezbinările din Biserică, despre care ni s-a vorbit amănunţit în 1 : 10—4 : 21, ele se manifestau, cînd membrii Bisericii se aflau împreună, în jurul unei mese. Apostolul Pavel atinge această problemă numai pe scurt — poate că observaţia lui din v. 9 conţine o uşoară ironie.
b)   Apoi rezultau dificultăţi din faptul că Biserica pe atunci nu avea un fond special al ei, ci participanţii îşi aduceau cu sine mîncarea şi băutura pentru masa comună. Bineînţeles că cei înstăriţi ajutau pe cei mai săraci (cum erau sclavii). Dar ne putem uşor închipui că începutul acestor întruniri nu putea fi precizat. In jur continua viaţa de toate zilele. Tocmai pentru cei fără avere, în deosebi pentru sclavi, nu era întotdeauna posibil să fie

punctuali. Şi de aici decurgeau acele neajunsuri pe care le indicăv.20—22 şi 33—34. Unii pierdeau răbdarea, să mai aştepte. Le era foame şi sete, şi îşi consumau mîncarea anticipat. Ba chiar foloseau timpul de aşteptare, pentru a se îmbăta ! O masă comună devenea astfel imposibilă, mai mult, cei săraci, care soseau mai tîrziu, erau urmăriţi cu privirea şi se simţeau jenaţi.
c) Pe toate acestea, apostolul Pavel le tratează, nu numai ca pe o neorînduială nedorită. Ea este uşor de înlăturat, după părerea sa, dacă fiecare îşi potoleşte mai întîi acasă foamea, înainte de a merge la adunare (v. 22 şi 34). în felul acesta, şi în mod definitiv, în creştinism, Cina Domnului a fost despărţită de masa comună. Apostolul Pavel vede mai degrabă atinsă aici o "demnitate" care se cuvine creştinilor, întrucît ei au parte de trupul şi sîngele Domnului lor. Faţă de El sînt ei vinovaţi, dacă tratează această masă ca o mîncare obişnuită şi nu o deosebesc de celelalte mese (v. 29).

Pavel constată urmările acestei purtări. Ele constau mai întîi în faptul că în colonia sfinţilor apare slăbiciunea, boala şi moartea. Cum era, în definitiv, posibil, ca oameni care intrau în comuniune cu trupul Celui înviat, să se îmbolnăvească şi chiar să moară ? Era o întrebare care i-a dat mult mai mult de lucru Bisericii primitive decît celei noi. Pavel se va ocupa în cap. 15 foarte detaliat de această problemă. El se exprimă clar, arătînd că trupul, de acum, nu este ultimul lucru pentru creştini (15 : 50). Dar nici nu putea să treacă aşa de uşor peste aceasta. Interpretăm v. 30, desigur, în sensul apostolului, dacă arătăm că păcatul este încă lipit şi de creştini; de aceea trupul lor de acum stă sub blestemul pieirii.
Aceasta nu trebuie să fie o încurajare a neatenţiei, ci mai degrabă o viaţă în disciplină şi autocercetare. Chiar prin slăbiciunea noastră trupească, Dumnezeu însuşi ne ajută să ne pregătim pentru ziua judecăţii Sale, pentru ca să nu cădem sub osînda cea mare. (Asemenea desfrîna-tului din 5 : 5). Şi mulţi bolnavi din creştinism, în toate

timpurile, au simţit binecuvîntarea unei astfel de "şcoli a suferinţei" (v. 31—32).
In sfîrşit, prin toate acestea, răsună şi aici, din nou, tonul puternic ce domină întreaga epistolă. Ce ciudată devine dintr-o dată, în v. 22, întrebarea : "Dispreţuiţi Biserica lui Dumnezeu ?" Nu ştiţi voi ce este o colonie a sfinţilor ? Săvîrşiţi ceva de neadmis, dacă purtarea voastră la masa Domnului se deosebeşte aşa de puţin de cea a lumii dimprejur cu egoismul şi lăcomia ei !
Luptător cu pumnul la Greci din vechime. (1 Corinteni9 : 25-26).

p o
H

t—H
Oi
<! U
OS
O
5 P
OS < Q
H ><
oq
■< c/3
>
2
H O
s
u ei
C/5
Să
SS z
H ■ tf>
O
z > o s p
Q
CM
JU
"o
'S.
ni O
■fi
V
o

1. Frizură de femeie Greco-Romană. 2. Frizură defemeie Greco-Romană. 3. Această femeie din vremea Greco-Romană poartă pe cap un văl care, nu totdeauna servea la acoperirea

feţei.
<X>
"Călăuziţi la idolii cei muţi" (1 Corinteni 12 : 2). în stînga mesei stă o femeie, care ţine în mînă un cuţit şi un ied pe care vrea să-1 jertfească lui Dionysos, prezentat la mijloc ca figură mică cu barbă şi cu coroană pe cap, ţinînd în dreapta un pahar şi în stînga un toiag. Pe altar arde un foc. Femeia din dreapta ţine în mîini un platou cu mîncare. Un vas din teracotă, din secolul IV în. Hr.
118
A. RECOMANDARE DE FOLOSIRE A DARURILOR DUHOVNICEŞTI
1. Un semn neînşelător al vorbirii
duhovniceşti adevărate.
(1 Corinteni 12 : 1-3).
1. în ce priveşte darurile dihovniceşti, fraţilor, nu voiesc să fiţi în necunoştinţă.
2. Cînd eraţi pagini, ştiţi că vă duceaţi la idolii cei muţi, după cum eraţi călăuziţi.
3. De aceea vă spun că nimeni, dacă vorbeşte prin Duhul lui Dumnezeu, nu zice : "Isus să fie anatema!" Şi nimeni nu poate zice : "Isus este Domnul", decît prin Duhul Sfînt.
2. Diferite daruri, dar acelaşi Duh.
(1 Corinteni 12 : 4-13 a).
4. Sint felurite daruri, dar este acelaşi Duh ;
5. sint felurite slujbe, dar este acelaşi Domn ;
6. sint felurite lucrări, dar este acelaşi Dumnezeu, care lucrează totul în toţi.
7. Şi fiecăruia i se dă arătarea Duhului spre folosul altora.
8. De pildă, unuia îi este dat, prin Duhul, să vorbească despre înţelepciune ; altuia, să vorbească despre cunoştinţă, datorită aceluiaşi Duh ;
9. altuia credinţa, prin acelaşi Duh ; altuia, darul tămă-

duirilor, prin acelaşi Duh ;
10. altuia, puterea să facă minuni; altuia, proorocia ; altuia,
deosebirea duhurilor; altuia, felurite limbi; şi altuia,
tîlmăcirea limbilor.
11. Dar toate aceste lucruri le face unul şi acelaşi Duh,
119
care dă fiecăruia în parte, cum voieşte.
12. Căci, după cum trupul este unul şi are multe mădulare, şi
după cum toate mădularele trupului, măcar că sînt mai multe,
sînt un singur trup, tot aşa este şiHristos.
13. Noi toţi, în adevăr, am fost botezaţi de un singur Duh, ca
să alcătuim un singur trup, fie Iudei, fie Greci, fie robi, fie
slobozi; şi toţi am fost adăpaţi dintr-un singur Duh.
14. Astfel, trupul nu este un singur mădular, ci mai multe.
15. Dacă piciorul ar zice : "Fiindcă nu sînt mînă, nu sînt din
trup", — nu este pentru aceasta din trup ?
16. Şi dacă urechea ar zice : "Fiindcă nu sînt ochi, nu sînt din
trup" — nu este pentru aceasta din trup ?
17. Dacă tot trupul ar fi ochi, unde ar fi auzul ? Dacă totul ar
fi auz, unde ar fi mirosul ?
18. Acum dar Dumnezeu a pus mădularele în trup, pe fiecare
aşa cum a voit El.
19. Dacă toate ar fi un singur mădular, unde ar fi trupul ?
20. Fapt este că sînt mai multe mădulare, dar un singur trup.
21. Ochiul nu poate zice mîinii: "N-am trebuinţă de tine" ;
nici capul nu poate zice picioarelor : "N-am trebuinţă de voi."
22. Ba mai mult, mădularele trupului, cari par mai slabe, sînt
de neapărată trebuinţă.
23. Şi părţile trupului, cari par vrednice de mai puţină cinste,
le îmbrăcăm cu mai multă podoabă. Aşa că părţile mai puţin
frumoase ale trupului nostru capătă mai multă frumuseţe,
24. pe cînd cele frumoase n-au nevoie să fie împodobite.
Dumnezeu a întocmit trupul în aşa fel ca să dea mai multă

cinste mădularelor lipsite de cinste :
25. pentru ca să nu fie nici o desbinare în trup : ci mădularele
să îngrijească deopotrivă unele de altele.
26. Şi dacă sufere un mădular, toate mădularele sufăr
împreună cu el; dacă este preţuit un mădular, toate mă-
dularele se bucură împreună cu el.
120
27. Voi sînteţi trupul lui Hristos, şi fiecare, în parte,
mădularele lui.
28. Şi Dumnezeu a rînduit în Biserică, întîi, apostoli; al
doilea, prooroci; al treilea, învăţători; apoi, pe cei ce au darul
minunilor ; apoi pe cei ce au darul tămăduirilor, ajutorărilor,
cîrmuirilor, şi vorbirii în felurite limbi.
29. Oare toţi sînt apostoli ? Toţi sînt prooroci ? Toţi sînt
învăţători ? Toţi sînt făcători de minuni ?
30. Toţi au darul tămăduirilor ? Toţi vorbesc în alte limbi ?
Toţi tălmăcesc ?
31 a. Umblaţi dar după darurile cele mai bune.
3. **Drumul înălţător al iubirii.**
(1 Corinteni 12 : 31 b **- 13 : 1-13).**
31 b. Şi vă voi arăta o cale nespus mai bună.
1. Chiar dacă aş vorbi în limbi omeneşti şi îngereşti, şi n-aş
avea dragoste, sînt o aramă sunătoare sau un chimval
zingănitor.
2. Şi chiar dacă aş avea darul proorociei, şi aş cunoaşte
toate tainele şi toată ştiinţa; chiar dacă aş avea toată credinţa
aşa încît să mut şi munţii, şi n-aş avea dragoste, nu sînt nimic.
3. Şi chiar dacă mi-aş împărţi toată averea pentru hrana
săracilor; chiar dacă mi-aş da trupul să fie ars, şi n-aş avea
dragoste, nu-mi foloseşte la nimic.
4. Dragostea este îndelung răbdătoare; este plină de
bunătate : dragostea nu pizmuieşte ; dragostea nu se laudă;
nu se umflă de mîndrie,

5. nu se poartă necuviincios; nu caută folosul său; nu se mînie; nu se gîndeşte la rău,
6. nu se bucură de nelegiuire, ci se bucură de adevăr,
7. acopere totul; crede totul; nădăjduieşte totul; sufere totul.
8. Dragostea nu va pieri niciodată. Prorociile se vor sfîrşi; limbile vor înceta ; cunoştinţa va avea sfîrşit.
9. Căci cunoaştem în parte, şi proorocim în parte ;
10. dar cînd va veni ce este desăvîrşit, acest "în parte"
121
se va sfîrşi.
11. Cînd eram copil, vorbeam ca un copil, simţeam ca un copil; cînd m-am făcut om mare, am lepădat ce era copilăresc.
12. Acum, vedem ca într-o oglindă, în chip întunecos ; dar atunci, vom vedea faţă în faţă. Acum, cunosc în parte ; dar atunci, voi cunoaşte deplin, aşa cum am fost şi eu cunoscut pe deplin.
13. Acum dar rămîn aceste trei: credinţa, nădejdea şi dragostea ; dar cea mai mare dintre ele este dragostea.

4. întîietatea proorociei faţă de vorbirea în limbi.

(1 Corinteni **14 :** 1-25).

1. Urmăriţi dragostea. Umblaţi şi după darurile duhovniceşti, dar mai ales să prorociţi.
2. în adevăr, cine vorbeşte în altă limbă, nu vorbeşte oamenilor, ci lui Dumnezeu ; căci nimeni nu-l înţelege, şi, cu duhul, el spune taine.
3. Cine prooroceşte, dimpotrivă, vorbeşte oamenilor, spre zidire, sfătuire şi mîngîiere.
4. Cine vorbeşte în altă limbă, se zideşte pe sine însuşi; dar cine prooroceşte, zideşte sufleteşte Biserica.
5. Aş dori ca toţi să vorbiţi în alte limbi, dar mai ales să prorociţi. Cine prooroceşte, este mai mare decît cine vorbeşte în alte limbi; afară numai dacă tîlmăceşte aceste limbi, pentru ca să capete Biserica zidire sufletească.

6. In adevăr, fraţilor, de ce folos v-aş fi eu, dacă aş veni la voi vorbind în alte limbi, şi dacă cuvîntul meu nu v-ar aduce nici descoperire, nici cunoştinţă, nici proorocie, nici învăţătură ?
7. Chiar şi lucrurile neînsufleţite, cari dau un sunet, fie un fluier sau o alăută : dacă nu dau sunete desluşite, cine va cunoaşte ce se cîntă cu fluierul sau cu alăuta ?
8. Şi dacă trîmbiţa dă un sunet încurcat, cine se va pregăti de luptă ?
9. Tot aşa şi voi, dacă nu rostiţi cu limba o vorbă înţeleasă, cum se va pricepe ce spuneţi ? Atunci parcă aţi vorbi în vînt.
122
10. Sînt multe feluri de limbi în lume, totuşi niciuna din ele nu este fără sunete înţelese.
11. Dar dacă nu cunosc înţelesul sunetului, voi fi un străin pentru cel ce vorbeşte, şi cel ce vorbeşte, va fi un străin pentru mine.
12. Tot aşa şi voi, fiindcă rîvniţi după daruri duhovniceşti, să căutaţi să le aveţi din belşug, în vederea zidirii sufleteşti a Bisericii.
13. De aceea, cine vorbeşte în altă limbă, să se roage să aibă şi darul s-o tălmăcească.
14. Fiindcă, dacă mă rog în altă limbă, duhul meu se roagă, dar mintea mea este fără rod.
15. Ce este de făcut atunci ? Mă voi ruga cu duhul, dar mă voi ruga şi cu mintea ; voi cînta cu duhul, dar voi cînta şi cu mintea.
16. Altmintrelea, dacă aduci mulţumiri cu duhul, cum va răspunde 'Amin" la mulţumirile, pe cari le aduci tu, cel lipsit de daruri, cînd el nu ştie ce spui ?
1 7. Negreşit, tu mulţumeşti lui Dumnezeu foarte frumos, dar celălalt nu rămîne zidit sufleteşte.
18. Mulţumesc lui Dumnezeu că eu vorbesc în alte limbi mai mult decît voi toţi.

19. Dar în Biserică, voiesc mai bine să spun cinci cuvinte înţelese, ca să învăţ şi pe alţii, decît să spun zece mii de cuvinte în altă limbă.
20. Fraţilor, nu fiţi copii la minte ; ci, la răutate, fiţi prunci; iar la minte, fiţi oameni mari.
21. în Lege este scris : "Voi vorbi norodului acestuia prin altă limbă şi prin buze străine ; şi nici aşa nu Mă vor asculta, zice Domnul. "
22. Prin urmare, limbile sînt un semn nu pentru cei credincioşi, ci pentru cei necredincioşi. Proorocia, dimpotrivă, este un semn nu pentru cei necredincioşi, ci pentru cei credincioşi.
23. Deci, dacă s-ar aduna toată Biserica la un loc, şi toţi ar vorbi în alte limbi, şi ar intra şi de cei fără daruri, sau necredincioşi, n-ar zice ei că sînteţi nebuni ?
24. Dar dacă toţi proorocesc, şi intră vreun necredincios sau vreunul fără daruri, el este încredinţat de toţi,
123
este judecat de toţi.
25. Tainele inimii lui sînt descoperite, aşa că va cădea cu faţa la pămînt, se va închina lui Dumnezeu, şi va mărturisi că, în adevăr, Dumnezeu este în mijlocul vostru.

5. Ordinea exterioară în adunările Bisericii.

(1 Corinteni 14 : 26-36).
26. Ce este de făcut atunci, fraţilor ? Cînd vă adunaţi laolaltă, dacă unul din voi are o cîntare, altul o învăţătură, altul o descoperire, altul o vorbă în altă limbă, altul o tălmăcire, toate să se facă spre zidirea sufletească.
27. Dacă sînt unii, cari vorbesc în altă limbă, să vorbească numai cîte doi sau cel mult trei, fiecare la rînd : şi unul să tălmăcească.
28. Daă nu este cine să tălmăcească, să tacă în Biserică, şi să-şi vorbească numai lui însuşi şi lui Dumnezeu.

29. Cît despre prooroci, să borbească doi sau trei, şi ceilalţi să judece.
30. Şi dacă este făcută o descoperire unuia care sade jos, cel dintîi să tacă.
31. Fiindcă puteţi să prorociţi toţi, dar unul după altul, pentru ca toţi să capete învăţătură şi toţi să fie îmbărbătaţi.
32. Duhurile proorocilor sînt supuse proorocilor ;
33. căci Dumnezeu nu este un Dumnezeu al neorînduie-lii, ci al păcii, ca în toate Bisericile sfinţilor.
34. Femeile să tacă în adunări, căci lor nu le este îngăduit să ia cuvîntul în ele, ci să fie supuse, cum zice şi Legea.
35. Dacă voiesc să capete învăţătură asupra unui lucru, să întrebe pe bărbaţii lor acasă ; căci este ruşine pentru o femeie să vorbească în Biserică.
36. Ce ? De la voi a pornit Cuvîntul lui Dumnezeu ? Sau numai pînă la voi a ajuns el ?

124

6. Recapitulare.

(1 Corinteni 14 : 37-40).

37. Dacă crede cineva că este prooroc sau insuflat de Dumnezeu, să înţeleagă că ce vă scriu eu, este o poruncă a Domnului.
38. Şi dacă cineva nu înţelege, să nu înţeleagă !
39. Astfel, deci, fraţilor, rîvniţi după proorocire, fără să împiedicaţi vorbirea în alte limbi.
40. Dar toate să se facă în chip cuviincios şi cu rîndu-ială.

***   *   ***

Acest pasaj arată clar cum propovăduirea apostolului, chiar cînd este vorba de lucruri evlavioase, nu se opreşte la părerile preconcepute, ci caută mereu să înainteze spre o judecată cît mai adîncă. De aceea să luăm mai întîi în consideraţie :

B. SUCCESIUNEA DE IDEI A APOSTOLULUI

Apostolul începe cu anunţul temei generale, ca şi cum şi-ar fi

ales el însuşi un subiect asupra căruia ar dori să facă expuneri fundamentale. Apostolul scrie aici mai multe pasaje, fără a ne putea da seama ce urmăreşte de fapt. Abia de la cap. 14 devine mai clar.
De fapt, şi acum, el consideră acele întrebări şi greutăţi foarte precise ale Bisericii din Corint, aflate în legătură cu darurile duhovniceşti.
Aceste aspecte le întîlnim de obicei în Biserica primară (Fapt. Ap. 2 : 12—14). Citind capitolul fără a zăbovi la amănunte, constantăm la început, că atenţia apostolului Pavel se afla vorbirea în limbi. Nu cunoaştem un astfel de fenomen din viaţa obişnuită a Bisericii noastre. Ne putem face o idee în această privinţă numai din cele spuse de apostolul Pavel. Să fi fost un fel de vorbire ce acţiona asupra ascultătorilor ca sunetele neclare ale unui instrument, sau ale unei limbi necunoscute (14 : 7—11) ?
125
Evident că ea putea fi cuvinte sau sunete izolate, care nu aveau nici un înţeles pentru ascultător, chiar dacă poate înţelegea unele expresii (12 : 3). Despre o vorbire în limbi a îngerilor ştim din 13 : 1 (poate despre aceasta vorbeşte apostolul şi în 2 Corinteni 12 : 4). Exista de asemenea un dar special, de a tălmăci vorbirea în limbi şi a o face astfel de înţeles pentru ceilalţi. De obicei aceasta o făcea chiar cel ce vorbea în limbi(14:13).
După cum am spus, astfel de fenomene erau obişnuite în Biserica primară (Fapt. Ap. 2 : 4 ; 10 : 46 ; 19 : 6). Felul cum se vorbeşte despre aceasta, arată că era vorba despre ceva cunoscut. Se numea o "vorbire în Duhul lui Dumnezeu". Dar nu ne îndoim, că acest fenomen apăruse pregnant în Biserica din Corint. Acest lucru era în legătură evidentă cu faptul că Biserica din Corint rîvnea mult după daruri duhovniceşti deosebite (14 : 13). Ştim deja din primul capitol al epistolei, ce

însemnătate acordau Corintenii darurilor pe care le aveau unii învăţători ai lor, ajungîndu-se din această cauză la dezbinări în sînul lor. în cap. 14 avem din nou un tablou viu al adunărilor Bisericii acelui timp şi mai ales în Corint. Trebuie mai întîi, să le cunoaştem bine, pentru a putea înţelege problemele ce se iviseră în Corint.

Apostolul Pavel face de trei ori (cap. 12) o enumerare a darurilor sau slujbelor din Biserică. Dacă le punem una lîngă alta, rezultă următoarea privire de ansamblu :

vers. 8-10	vers. 28	vers. 29-30
1. Apostoli	1. Apostoli	
6. Proorocia	2. Prooroci	2. Prooroci
3. învăţători	3. învăţători	
1. Vorbirea despre înţelepciune		
2. Vorbirea despre cunoştinţă		
3. Credinţa		
4. Darul tămăduirilor	5. Darul tămăduirilor	5. Darul tămăduirilor

126

5. Facerea de minuni	4. Minuni	4. Făcători de minuni
7. Deosebirea	6. Ajutorări duhurilor	7. Cîrmuiri
8. Vorbirea în (felurite)	8. Felurite limbi	6. Vorbirea în limbi limbi
9. Tălmăcirea vorbirii în limbi		7. Tălmăcirea vorbirii în limbi

Observăm că unele dintre daruri sînt numite de fiecare dată, pe cînd altele apar doar o dată sau de două ori. La lista din 12 : 28, modul de exprimare face să se înţeleagă, că primele trei slujbe (apostoli, prooroci şi învăţători) au o poziţie deosebită (comp. Efeseni 4 : 11), şi că ceea ce urmează nu mai are aceeaşi importanţă. De asemenea, numai pentru unele slujbe exista deja o denumire proprie (evident, preluate din Iudaism),

pe cînd altele sînt arătate numai prin acţiunile lor.
Comparînd aceste slujbe cu cele întîlnite astăzi, ne impune marea varietate a darurilor, pe atunci. Unele pot exista încă şi la noi, fără ca să le atribuim slujbe speciale, ca de exemplu : vorbirea despre înţelepciune alături de vorbirea despre cunoştinţă ca o deosebire între diferiţi predicatori sau chiar între modurile diferite de a predica ale aceluiaşi om. Cîte "tipuri" de predică există ? în ce stă însemnătatea deosebită a fiecăruia în parte ? Dar întîlnim daruri, a căror lipsă se resimte în Bisericile noastre. Nu numai vorbirea în limbi, ci şi darurile de tămăduire şi facere de minuni, care n-au mai fost dăruite niciodată în măsură aşa de bogată Bisericii lui Isus ca la începuturile ei. (Avem oare azi, în loc de acestea, alte daruri, în măsură mai mare decît în Biserica originară ? Să ne gîndim la teologia noastră, misiunea noastră interioară, etc.) Cel mai mult ne surprinde că în 12 : 9 (nu şi în celelalte două liste), apare şi credinţa ca un dar, care nu este comun tuturor creştinilor, ci numai unora dintre ei. Aceasta nu poate fi credinţa de care au parte toţi cei mîntuiţi, ci o putere deosebită a credinţei. Apostolul Pavel o descrie în 13 : 2 şi noi ne gîndim aici la "eroii

credinţei", ca Martin Luther la Worms, Georg Miiller la Bristol.
Dar aceasta este fireşte un alt tablou, decît cel pe care ni-1 făurim noi înşine despre noi, chiar dacă este vorba de Biserici vii ! Trebuie să fi trăit o trezire, sau să fi auzit de ea, pentru a-ţi reprezenta ceva asemănător. Poate s-ar asemăna cu vremea maturităţii din viaţa unui om. Ea se limpezeşte treptat, ca un vin care de la fermentaţie ajunge la maturizare. Această vreme de maturitate dă flori minunate, dar ascunde în sine şi foarte multe greutăţi şi primejdii.
Greutăţile nu lipsiseră în Corint. Să încercăm a descoperi

problemele pe care trebuie să le dezbată apostolul, încă de la primele trei fraze din cap. 12, transpare o anumită întrebare precisă. Mai ales la începutul dezbaterii totul ne pare ambiguu. De pildă cum se poate că cineva ar putea să aducă o anatemizare a lui Isus în legătură cu Duhul Sfînt (v. 3) ? Şi invers, nu se spune prea mult, dacă mărturisirea lui Isus ca Domn este în afară de orice îndoială semn al Duhului Sfînt (în vădită contradicţie cu Matei 7 : 21) ? De altfel trebuie să ne fie clar că apostolul Pavel (ca şi cititorii lui din Corint) are în vedere vorbirea în limbi, pe care o numeşte (12 : 3) o vorbire prin "Duhul lui Dumnezeu" sau prin "Duhul Sfînt".
Se pare că în Corint s-a întîmplat ca oamenii să se îndoiască, dacă un vorbitor în limbi este de fapt un om duhovnicesc, adică un creştin. De aceea apostolul Pavel le reaminteşte că în cazul vorbirii în limbi, printre tot felul de strigăte neînţelese, se putea auzi de asemenea "Isus este Domnul !" Aceasta, întrucît cel ce vorbeşte în limbi (spre deosebire de Matei 7 : 21), nu vorbeşte din gîndire proprie, ci printr-o constrîngere străină. Se petrece aici cu creştinul precum păgînului de odinioară aflat sub influenţa demonică a idolilor — iar această mărtueisire un semn sigur, că îl mînă Duhul lui Dumnezeu ; după cum hulirea lui Hristos este un semn că acolo nu domneşte Duhul lui Hristos.
Bănuim că şi în următoarele pasaje, apostolul se gîn-

deşte la dificultăţi care însoţeau darul vorbirii în limbi. în cele trei liste menţionate, privind slujbe şi daruri, este indicată de fiecare dată vorbirea în limbi şi, de remarcat, totdeauna la sfîrşitul listei. Chiar acest fapt arată că apostolul are în vedere vorbirea în limbi, încă din cap. 12, cînd vorbeşte în general despre darurile Duhului. El o aşează apoi printre acele daruri duhovniceşti, cărora în 13 : 1—3 le contrapune iubirea ca superioară. El ştie bine că aici tratează un domeniu foarte

delicat, în care Corin-tenii ar putea uşor să devină pătimaşi. De aceea vorbeşte mai întîi despre darurile duhovniceşti în genere pentru a-i face să înţeleagă unele lucruri şi astfel să le aplice şi vorbirii în limbi. Astfel, pasajul din 12 : 4—13 tratează problema : "Ce este şi cum se manifestă unitate a diferitelor daruri duhovniceşti !" Apoi în 12 : 14—16 "Eşti exclus din Biserică, dacă nu ai un anumit dar (vorbirea în limbi !) ?" Iar în 12 : 17-30 "Cei care au Duhul (mai ales cei ce vorbesc în limbi) sînt îndreptăţiţi să privească dispreţuitor la ceilalţi ?"
După ce a dezbătut în principiu problema darurilor duhovniceşti, amintind de fiecare dată vorbirea în limbi printre celelalte daruri, Pavel face lumină în problema cea mai dificilă : "Care este locul vorbirii în limbi printre celelalte daruri duhovniceşti ?" Aceasta, după ce în 12 : 31a, face recomandarea : **"Umblaţi dar după darurile cele mai bune".** Astfel apare, pentru prima dată, ideea că există o deosebire calitativă între darurile duhovniceşti. Este o idee reluată în 14 : 1 b **"Urmăriţi... mai** ales **să prorociţi".** Să lăsăm acum deoparte tot ce am menţionat din 12 : 31b pînă la 14 : 1 a, precum şi întreg capitolul 13, şi să vedem, mai întîi, cum intervine apostolul pentru a înlătura confuzia care exista în Corint privind vorbirea în limbi.
în 14 : 1—6 el răspunde la întrebarea, **dacă există un dar, care** să **fie mai preţios decît vorbirea în limbi** ? Răspunsul este categoric afirmativ, indicînduse darul prooro-ciei. Ce înţelegea el prin aceasta, spune clar 14 : 3. Era, se pare, ceva asemănător cu predicile noastre. După cum şi profeţia vechi-testamentală însemna nu numai prezicerea

viitorului, ci şi intrepretarea voinţei lui Dumnezeu în raport cu prezentul. Dar, trebuie să se înţeleagă în ce consta valoarea mai mare a proorociei faţă de vorbirea în limbi. Acest lucru

este dezvoltat în 14 : 7—25, întîi avînd în vedere zidirea Bisericii, apoi pe ascultătorii păgîni care asistă la serviciile divine.
începînd cu 14 : 26 apostolul dezbate şi alte probleme legate de vorbirea în limbi. De exemplu uneori vorbeau mai mulţi în acelaşi timp (14 : 27), sau unele forţe duhovniceşti se înghesuiau necuviincios, ca să iasă în relief faţă de celelalte (14 : 27-33).
Aparent în treacăt este reglementată aici şi problema **comportării femeilor** în adunările Bisericii (v. 34—36).
în final apostolul nu-şi ascunde îngrijorarea, la gîndul că nu-i va fi uşor să impună rînduială între aceşti purtători ai Duhului din Corint. El ştie că în definitiv, nu are altă autoritate decît aceea pe care o oferă nemijlocit Duhul însuşi prin prezenţa Sa în cei credincioşi. Avînd siguranţa prenzenţei Duhului lui Dumnezeu în viaţa sa, el contestă legătura cu Dumnezeu, a celor care nu percep vocea lui Dumnezeu (v. 38).
Oare acum au înţeles ei totul? Apostolul Pavel a pornit precaut la lucru, luînd-o pe departe. Unele probleme s-au amestecat. Va fi deci bine să rezume încă o dată la sfîrşit **punctul** esenţial (v. 39-40). **Nu** este căutată o **încheiere "plină de efect",** ci apostolul apare ca un tată de familie, care cu răbdare şi multă înţelepciune sa ocupat de plîngerile şi greutăţile alor săi, iar acum la sfîrşit, ar vrea să mai arate încă o dată, foarte clar, dorinţele sale.
Bineînţeles că nu am schiţat încă pe deplin şirul de idei din aceste trei capitole. O mare parte (de la 12 : 31b pînă la 14 : 1 a) a fost lăsată deliberat la o parte. Pentru că aicLse întîmplă ceva neliniştitor.
S-a arătat mai înainte cum apostolul Pavel, făcînd recomandarea din 12 : 31 a **"Umblaţi dar după darurile cele mai bune",** ne oferă un nou şir de idei. Odată cu întrebarea privind valoarea diferită a darurilor duhovniceşti, el pregăteşte

reluarea temei mai tîrziu, în 14 : 1 b. Deocamdată, însă, el se opreşte din analiză (în 12 : 31 b) prin
130
cuvintele : **"Şi vă voi arăta o cale nespus mai bună",** in-terupînd şirul de idei început, găsind prilejul să ofere acel preafrumos **capitol despre iubire.**
Să încercăm a înţelege, modul de gîndire al apostolului. Ne aducem aminte cu ce probleme aparent minore a trebuit să se ocupe, vorbind despre darurile duhovniceşti: precum femei "emancipate", care căutau să încalce tradiţia adunărilor iudaice şi creştine — astfel că o biserică este aproape gata să se ruineze şi să se pună în contradicţie cu toate celelalte Biserici — sau dezordinea din adunări, unde sînt nesocotite chiar cele mai elementare reguli ale ordinii (să nu vorbească mai mulţi deodată), nemai-vorbind de acea ascunsă mîndrie, înfumurare, legate de darul vorbirii în limbi.
înţelegem : De toate acestea, apostolul Pavel se apropie cu mare prudenţă. El vrea să evite ca spiritele sensibile din Corint să fie altfel stîrnite, dacă ar folosi cuvinte aspre. El arată sfială, să coboare pe acest plan de intrigi şi copilării. Astfel se explică lunga introducere a cap. 12; explicaţiile sînt de principiu, totdeauna, în primul plan, aflîndu-se vorbirea în limbi şi greutăţile ei ; acolo unde problema este chiar amintită, numai marginal, ea apare încadrată în aspectul general al unui serviciu divin creştin, fără a fi aduse încă precizările necesare. Pornind de aici, devine foarte clar de ce în momentul în care vrea cu adevărat să coboare în atmosfera de invidie omenească, neorînduială, zgomot şi lipsa de iubire, cînd în sfîrşit trebuie să se ocupe de problema arzătoare privind aprecierea vorbirii în limbi faţă de celelalte daruri duhovniceşti, începe această grea misiune cu o primă afirmaţie (v. 31 a), nu fără o anumită ezitare. Este ca şi cum ar avea nevoie, pentru sine, mai întîi, de o adîncă respiraţie de aer din

înălţimi, avînd să dea, de la început o imagine a permanenţei vieţii lăuntrice faţă de provizoratul pe care îl reprezintă aceste daruri duhovniceşti cu larma din jurul lor ?
Cine nea urmat sfatul şi a citit mai întîi cele trei capitole, a putut vedea cum cu 13 : 1, **ritmul limbajului** se schimbă brusc. Aici nu mai are loc o argumentare cu
131
motivări, consecinţe şi comparaţii, ci în mod surprinză-sînt date deodată la o parte darurile duhovniceşti şi slujbele pînă acum aşa de importante. Precum vorbirea în limbi, proorocia, cunoştinţa care şi-a dovedit deja insuficienţa în 8 : 1—3 la mîncarea cărnii jertfite idolilor, şi credinţa, ca un dar deosebit al Duhului în 12 : 9. însăşi faptul moral considerat ca o jertfă, precum dăruirea întregului avut săracilor şi moartea de martir, trebuie să se dea înapoi în fata iubirii, fără de care toate celelalte sînt nimic.
Iar acum frazele apostolului Pavel devin solemne. De trei ori începe : **"Dacă aş... şi n-aş avea dragoste...".** Pen-ru ca începînd cu v. 4 să schimbe brusc construcţia frazei. Apar propoziţii foarte scurte, ca lovituri de ciocan. Se ajunge la incomparabila descriere a iubirii, ca un şirag de perle.
Abia în a treia parte a acestui capitol (v. 8—13) modul de exprimare readuce în dezbatere darurile duhovniceşti de la care am pornit. Abia acum înţelegem ce-1 interesa pe apostolul Pavel în contextul problemelor care se iviseră în Biserica din Corint. El vrea să arate că toate aceste daruri duhovniceşti sînt trecătoare, ele reprezentînd numai părţi şi trepte pregătitoare. Pe cînd un singur lucru rămî-**ne** veşnic : Iubirea. In versetul 13, apostolul pune în mod surprinzător credinţa şi nădejdea alături de iubire, parcă încălcînd logica ideilor, pentru ca în finalul capitolului, să înalţe încă o dată, iubirea deasupra tuturor celorlalte.
Observăm cît de neaşteptat şi de puternic apar toate acestea în

cadrul discuţiei despre valoarea darurilor duhovniceşti. Presimţim poate **ce** se petrecea în sufletul apostolului : era dezgustat de toate aceste certuri şi pretenţii de întîietate printre cei cu daruri duhovniceşti din Biserică. El se îndepărtează oarecum de ei, de toţi aceşti oameni care-şi dădeau importanţă. Cînd dezbătuse problema cărnii jertfite idolilor, oare nu dovedise, de asemenea, că mîndria de a poseda "Cunoştinţa" cea justă, dusese la jignirea fratelui (8:1)? Dar toate acestea se dovedesc a fi probleme efemere dintr-o lume în care oamenii vorbesc prea mult, chiar dacă cuvinte cucernice,

chiar în activarea darurilor lor duhovniceşti. Calea mai înaltă la care el ridică brusc Biserica sa din Corint, este una mult mai tăcută şi modestă. Un copil şi un străin, care nu se mai poate descurca printre multele daruri duhovniceşti ale Bisericii, pot înţelege iubirea de fraţi ca fiind mai înaltă decît toate celelalte. Iată **o poziţie, în întregime, numai a** sa, care nu este altceva decît oglindirea slavei lui Dumnezeu, ce ia fost descoperită apostolului în Isus Hristos. Aceasta pentru că Dumnezeu este iubire, iar în Biserica Sa, pe pămînt, iubirea este valoarea supremă.

CONCLUZII

Să ne întoarcem la lupta apostolului cu erorile şi lipsurile Bisericii din Corint. Cît de banale ni se par multe din lucrurile cu care el a trebuit să lupte ! Cît de la sine înţelese ni se par altele pe care el le-a accentuat în mod expres în epistola sa, şi cît de neconceput, unele lucruri în Corint ! Şi faţă de toate acestea se naşte întrebarea :

Trebuie cu adevărat să se întîmple aşa, acolo unde Biserica se adună pentru adorare şi reculegere ?

De fapt, există întotdeauna creştini care cred că "serviciul divin" ar fi un fel de domeniu sfînt, în care n-ar putea pătrunde influenţele rele şi aberaţiile vieţii de toate zilele. Aici omul

fiind cu adevărat "pios", pe cînd afară, în restul zilelor săptămînii, trebuie să lupte cu ispitirile diavolului. Şi iată că apostolul Pavel nu şi-a făcut iluzii despre realitatea "orei pioase" într-o biserică. El o considera ca ceva provizoriu, stînd sub judecata lui Dumnezeu. Folosind o exprimare categorică, apostolul prezice sfîrşitul şi a celor mai preţioase daruri duhovniceşti : ele vor dispare sau vor fi nimicite în întregime (13 : 8—10).
De aceea este nevoie de o sfîntă disciplină pentru tot ce este de "natură pioasă" — chiar la serviciile noastre divine, şi în adunările noastre urmărind zidirea creştină. Diavolul îşi are şi aici locul său, procucînd acelaşi rău ca fi în adunările Bisericii din Corint. începînd cu predicato-
133
rul de la amvon, pînă la diaconul care în slujba Bisericii aleargă în sus şi-n jos, toţi sînt expuşi ispitei de a se considera mai importanţi decît ceilalţi. Gelozia şi pretenţia de a avea totdeauna dreptate există, nu numai între pastori, ci şi în cele mai restrînse cercuri biblice de tineret. Şi dacă pericolul fanatismului scade într-o creştinătate raţionalistă, cu atît mai mult se revarsă cunoaşterea teologică, pustiind cu modul ei polemic, Biserica lui Isus Hristos de mii de ani.
Pentru disciplina darurilor duhovniceşti în Biserică, apostolul Pavel prescrie şapte lucruri :
1. El readuce diferitele daruri ale Duhului înapoi la rădăcină, recunoscînd Celui din plinătatea căruia curg toate, puterea de decizie cu privire la ele. Prin aceasta, apostolul Pavel înlătură baza oricărei abordări mecanice sau oricărei activităţi, cu pretenţii de autonomie (12 : 4-11).
2. Apostolul Pavel înţelege varietatea darurilor, într-o deoarece nu pot fi rupte unele de altele. El accentuează în acelaşi timp faptul că întregul este mai important decît fiecare parte a lui. Astfel apostolul Pavel preîntîm-pină totodată

timiditatea celui care se crede sărac, pentru că îi lipseşte un anumit dar duhovnicesc, cît şi **îngîmfarea** altora, care din cauza darului lor deosebit, dispreţuiesc pe alţii (12 : 12-30).

3. Darul duhovnicesc, oricît ar fi de extraordinar şi impresionant, astfel încît oamenii să arate cu degetul : "Iată, ce cucernic este !" nu are un sens şi un scop în sine. El este valoros numai în măsura în care serveşte la zidirea Bisericii. în felul acesta este condamnat orice **egoism pios,** care îşi este deajuns sie însuşi, uitînd de ceilalţi (12 : 7 şi 14 : 1-19).

4. Apostolul Pavel a aşezat proorocia mai presus de vorbirea în limbi. A făcut aceasta, cu toate că el însuşi

134

poseda în mod deosebit darul vorbirii în limbi (14 : 18) şi era vorba de un fenomen ce apărea mult mai extraordinar, mai impresionant decît slujba aparent modestă de zidire, încurajare şi mîngîiere. Prin aceasta, apostolul Pavel a luat o hotărîre, care pentru Biserica lui Hristos pe pămînt, s-a dovedit mult mai importantă decît bănuim, deoarece în vremurile de trezire spirituală se manifestă **forţe duhovniceşti care sînt foarte aproape de exaltare.** Acestea ar vrea să iasă în prim plan, **ca** fiind deosebit de "pioase". De fapt apostolul Pavel nu a înăbuşit acest fenomen în Biserica din Corint, ci dimpotrivă. Astfel, a asigurat pentru toate vremurile, dreptul acţiunilor neînţelese ale Duhului în raport cu birocratismul Bisericii. Dar punînd pe ultimul loc vorbirea în limbi, printre celelalte puteri duhovniceşti, şi dînd întîie-tate predicării, Pavel a determinat în istoria creştinătăţii un recul al acestui dar şi astfel Biserica creştină a fost ferită de sălbăticire (14:1—19).

5. Apostolul Pavel a instituit şi pentru viaţa cea mai intimă a Bisericii lui Hristos legile ordinei şi simplităţii. Nu numai că a smuls astfel oricărei "neglijenţe" şi dezordini creştine masca unei aparente cucernicii, dar în acelaşi timp arată cum **ordinea mîntuirii se intemeiază pe ordinea creaţiei (14** : 28—33).

6. Pare de puţină importanţă faptul că apostolul Pavel interzice vorbirea femeilor în adunările Bisericii (1). Dar interdicţia pronunţată de el se baza pe un obicei (11 : 2—16), care domnea în toate Bisericile sfinţilor, adică în întreaga creştinătate de pe vremea aceea. Apostolul Pavel mustră cu severitate (v. 36), o Biserică care îşi permitea
(1) Pentru că în 11 : 2—16 este vorba de femei care se roagă şi proorocesc, unii interpreţi cred că ar fi vorba numai de zidirea creştină în particular, cumva într-o casă, pe cînd alţii spun că în 14 : 34—36 nu este oprită apariţia femeii cu darurile ei duhovniceşti în adunarea Bisericii, ci numai să întrebe în public, aşa cum, după exemplul adunărilor iudaice era obiceiul şi la serviciile divine creştine.

să încalce un obicei creştin, atentînd astfel la orînduirile fundamentale ale lui Dumnezeu ("Legea" v. 34). Pavel corectează astfel acţiunile arbitrare ale bisericilor, indi-cîndu-le limitele şi deschizînd drumul spre unitatea şi disciplina rînduielilor în creştinism. Dacă această regulă ar fi fost respectată de la început, creştinătatea ar fi fost scutită de multe lucruri nedorite.
7. In sfîrşit, mai presus de orice, apostolul propovădu-ieşte cu autoritate o altă cale, nespus mai bună, calea iubirii, care va dăinui veşnic, chiar dacă odată toate darurile duhovniceşti ale creştinilor se vor sfîrşi. Prin aceasta Pavel extinde viaţa Bisericii pe pămînt pînă la orizontul veşniciei, nimicind definitiv siguranţa de sine, cu care colonia sfinţilor ar vrea să se ştie, ca şi cînd ea ar fi trăind împlinirea căilor lui Dumnezeu. Minunatele cuvinte despre iubire, din cap. 13, sînt adesea înţelese sentimental de către oamenii moderni. Deşi în realitate ele fulgeră în jurul lor trăznetele zilei de apoi, cînd toate orînduirile omeneşti, chiar şi instituţiile pioase ale bisericii, precum şi "formele sfinte ale serviciului divin" vor fi

măturate ca o zdreanţă de vîntul năprasnic al lui Dumnezeu. S-a spus, pe bună dreptate, că în descrierea acestei iubiri, se arată mai mult ce ea nu este, decît ce este ea (de nouă ori "NU" în 13 : 4—6). Ceea ce ne face să atragem atenţia : Aici nu este vorba de o iubire din această lume, ci de împlinirea căilor lui Dumnezeu.

CAPITOLUL IV.

ÎMPOTRIVA REDUCERII MESAJULUI BISERICII (1 Corinteni 15).

«H
s
u-
—
1
u|
u

>
c
<I
wO
4
V

c.
u—
<
<U
/ H
!
VO

J
- 4
n-
J
C
t •
i C
. o
i
a
3
T3 r
>rt -
> o
CU O
i* Cu
cu >^
tu 6-
<*j* '« <3 -O.
»- « +^»~ C3
Cu cu
fe.S
Cu -M.
■tî s"
■OH S-
cu
-s '
a o
o
? 3
«u a

-l

<3
~a e cu
&   -   £
CU   Cu   -CU
(^ **^ **XIT[1] tu « ^3**
-   ţa
(o ■—.
<u
13 "ÎS 'a
3
cu
S tu
Su
s *"
3   •
cu   O
« s -S
A.
3 *i.
a 'c a S

.Xl
.•§.

•S
.<3
a <S
Ev
«
•Cu **O**
.c
<£.
.-&.

O **S** HU B
■a **s** **■** **^** **w**
tu +->..«
u> «
tU Cu ~ **£** **"«** **'s**
■~» **-^** **-o**
o **s** **<E**
? **■*** **'a**
ir **VJ** **o -2** **S** **S**
tv, "*-» <<*» O *» ^
•~ > **a**
S n ti ■Cu <u .
^~ **"3**
Vi
S S
<_, tu
<-*n*
-«li
S **a** ***-**
'5 **?** **'K**
a tu (_,
a **u>**
• **a** **tu**
4 **>S3** **-w '«** **«L S**
. *VL* Q . ~ . . '« >- >n ^o -ţs
3 **-S**
to
O
o
a" o
<3

£.5

3
"a
'3 *k*
s a
3
~ 2
^ B
S B
•a, |
'<3 c ^
tu
B
3
B
'O
<s
a 3
■° 5
•- -B tu -~ ■~ tj B .
S ?
■§ ^ J« 3
^J
3 tu '» •«
«, Ui 3 '«
q o
O 3
«-q " -2
B .U>
tu tu
a
K
3
Jo a

■cu
o
«u «*.
5
E

3
-a
S E
.B U^
t^ 00 C?>
«3
tu tu *■
"^ "^ ,s
Ja ~ ta +*. 3 nS
«
5
a
>(«
in
V r-H
u
-s-a
> *V* Bl U
-o
>B3
>BJ
c
-a
u
O
. *V*
CM *-a*

.a
a **a**
a;
tu
3
T3
a o «u o
■Cu
tu
O»
CO
't3
Cu «3

cu
.Cu
a
<H o
cu
3 S
'« cu C3
q
■r- *■. ^
o -2 '-< a
a ^ a

Ruinele prăvăliilor din partea de Nord-Vest a Agorei din vechiul Corint. **Piaţa avea o lungime** de 200 metri şi era prevăzută cu un pasaj cu coloane. La exterior erau 71, la interior 34 de astfel de coloane Dorice. In piaţă erau 34 dughene, fiecare avînd tarabe şi puţ cu apă curgătoare.

00
CO

(RV 176-496)

14. Şi dacă n-a înviat Hristos, atunci propovăduirea noastră este zadarnică, şi zadarnică este şi credinţa voastră.
15. Ba încă noi sîntem descoperiţi şi ca martori mincinoşi ai lui Dumnezeu ; fiindcă, am mărturisit despre Dumnezeu că El a înviat pe Hristos, cînd nu l-a înviat, dacă este adevărat că morţii nu înviază.
16. Căci, dacă nu înviază morţii, nici Hristos n-a înviat.
17. Şi dacă n-a înviat Hristos, credinţa voastră este zadarnică, voi sînteţi încă în păcatele voastre,
18. şi prin urmare şi cei ce au adormit în Hristos, sînt pierduţi.
19. Dacă numai pentru viaţa aceasta ne-am pus nădejdea în Hristos, atunci sîntem cei mai nenorociţi dintre toţi oamenii!

3. De la învierea lui Hristos începe împlinirea.

(1 Corinteni 15 : 20-28).

20. Dar acum, Hristos a înviat din morţi, pîrga celor adormiţi.
21. Căci dacă moartea a venit prin om, tot prin om a venit şi învierea morţilor.
22. Şi după cum toţi mor în Adam, tot aşa, toţi vor învia în Hristos ;
23. dar fiecare la rîndul cetei lui. Hristos este cel dintîi rod ; apoi, la venirea Lui, cei ce sînt ai lui Hristos.
24. In urmă, va veni sfîrşitul, cînd El va da împărăţia în mîinile lui Dumnezeu Tatăl, după ce va fi nimicit orice domnie, orice stăpînire şi orice putere.
25. Căci trebuie ca El să împărătească pînă va pune pe toţi vrăjmaşii supt picioarele Sale.
26. Vrăjmaşul cel din urmă, care va fi nimicit, va fi moartea.
27. Dumnezeu, în adevăr, "apus totul supt picioarele Lui". Dar cînd zice că totul l-a fost supus, se înţelege că afară de Cel ce I-a supus totul.
28. Şi cînd toate lucrurile Ii vor fi supuse, atunci chiar şi Fiul

Se va supune Celui ce l-a supus toate lucrurile,
140
pentru ca Dumnezeu să fie totul în toţi.

4. Viaţa creştină fără credinţa în înviere este lipsită de sens. (1 Corinteni 15 : 29-34).

29. Astfel, ce ar face cei ce se botează pentru cei morţi ? Dacă nu înviază morţii nicidecum, de ce se mai botează ei pentru cei morţi ?
30. Şi de ce sîntem noi în primejdie în orice clipă ?
31. în fiecare zi eu sînt în primejdie de moarte ; atît este de adevărat lucrul acesta, fraţilor, cît este de adevărat că am de ce să mă laud cu voi în Hristos Isus, Domnul nostru.
32. Dacă, vorbind în felul oamenilor, m-am luptat cu fiarele în Efes, care-mi este folosul ? Dacă nu înviază morţii, atunci "să mîncăm şi să bem, căci mîine vom muri".
33. Nu vă înşelaţi: "Tovărăşiile rele strică obiceiurile bune".
34. Veniţi-vă în fire, cum se cuvine, şi nu păcătuiţi! Căci sînt între voi unii, cari nu cunosc pe Dumnezeu : spre ruşinea voastră o spun.

5. **Felul învierii din morţi.**
(1 Corinteni 15 : 35-49).

35. Dar va zice cineva : "Cum înviază morţii ? Şi cu ce trup se vor întoarce ?
36. Nebun ce eşti! Ce sameni tu, nu înviază, dacă nu moare mai întîi.
37. Şi cînd sameni, sameni nu trupul care va fi, ci doar un grăunte, cum se întîmplă : fie de grîu, fie de altă sămînţă.
38. Apoi Dumnezeu îi dă un trup, după cum voieşte ; şi fiecărei seminţe îi dă un trup al ei.
39. Nu orice trup este la fel; ci altul este trupul oamenilor, altul este trupul dobitoacelor, altul este trupul păsărilor, altul al peştilor.
40. Tot aşa, sînt trupuri cereşti şi trupuri pabintinteşti;

dar alta este strălucirea trupurilor cereşti, şi alta a trupurilor paveriminteşti.

41. Alta este strălucirea soarelui, alta strălucirea lunii, şi alta este strălucirea stelelor ; chiar o stea se deosebeşte în strălucire de altă stea.
42. Aşa este şi învierea morţilor. Trupul este sămănat în putrezire, şi înviază în neputrezire ;
43. este sămănat în ocară, şi înviază în slavă ; este sămănat în neputinţă, şi înviază în putere.
44. Este sămănat trup firesc, şi înviază trup duhovnicesc. Dacă este un trup firesc, este şi un trup duhovnicesc.
45. De aceea este scris : "Omul dinţii Adam a fost făcut un suflet viu". Al doilea Adam a fost făcut un duh dătător de viaţă.
46. Dar întîi vine nu ce este duhovnicesc, ci ce este firesc ; ce este duhovnicesc, vine pe urmă.
47. Omul dintîi este din pămînt, pămîntesc ; omul al doilea este din cer.
48. Cum este cel pămîntesc, aşa sînt şi cei pămînteşti; cum este Cel ceresc, aşa sînt şi cei cereşti.
49. Şi după cum am purtat chipul celui pămîntesc, tot aşa vom purta şi chipul Celui ceresc.

6. Sfîrşitul căilor lui Dumnezeu.
(1 Corinteni 15 : 50-58).

50. Ce spun eu, fraţilor, este că nu poate carnea şi sîn-gele să moştenească împărăţia lui Dumnezeu ; şi că, putrezirea nu poate moşteni neputrezirea.
5.1. Iată, vă spun o taină : nu vom adormi toţi, dar toţi vom fi schimbaţi,
52. într-o clipă, într-o clipeală din ochi, la cea din urmă trîmbiţă. Trîmbiţa va suna, morţii vor învia nesupuşi putrezirii, şi noi vom fi schimbaţi.

53. Căci trebuie ca trupul acesta, supus putrezirii, să se îmbrace în neputrezire, şi trupul acesta muritor să se îmbrace în nemurire.
54. Cînd trupul acesta supus putrezirii, se va îmbrăca
142
în neputrezire, şi trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvîntul care este scris : "Moartea a fost înghiţită de biruinţă.
55. Unde îţi este biruinţa, moarte ? Unde îţi este boldul, moarte ?"
56. Boldul morţii este păcatul; şi puterea păcatului este Legea.
57. Dar mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruinţa prin Domnul nostru Isus Hristos !
58. De aceea, prea iubiţii mei fraţi, fiţi tari, neclintiţi, sporiţi totdeauna în lucrul Domnului, căci ştiţi că osteneala voastră în Domnul nu este zadarnică.

*

Ştim de acum că apostolul Pavel începe cu generalităţi şi abia treptat lasă să se vadă că are în vedere o situaţie precisă a Bisericii sale din Corint. Şi aici, la început, pare că ar vrea să facă un rezumat principal al predicii sale. Sună aproape ca în catehism : "mort, îngropat şi înviat" (v. 3—4). Apoi apare o recapitulare a celor arătate privi-torla învierea din Evanghelii (v. 5—8). Observăm astfel, Etici, că dintre cele şase apariţii ale Celui înviat, prima poate fi găsită în Luca 24 : 34 ; a doua în loan 20 : 19 — 23 ; a cincea în Matei 28 : 16-20 ; Marcu 16 : 14-18 şi Luca 24 : 36—49. Pavel înţelegînd prin "apostoli" în v. 7 un cerc mai mare decît cei doisprezece din v. 5 ! A şasea în Fapt. Ap., dar a treia şi a patra apariţie nu au un corespondent. S-a presupus că acest pasaj din epistola lui Pavel este mai vechi decît fixarea definitivă în scris a relatărilor evanghelice şi prin urmare deosebit de preţios

pentru noi, ca mărturie a istoricităţii învierii. Apostolul Pavel este conştient de importanţa celor spuse, arătînd în mod expres (v. 6) că trăiesc încă sute de "martori oculari" ai apariţiei Celui înviat. Deşi apostolul Pavel nu se poate număra printre aceştia fără ca, avînd în vedere trecutul său, să preamărească Harul lui Dumnezeu faţă de el, "o stîrpitură" printre copiii născuţi legitim (v. 9—10).

Abia după aceea (v. 12) aflăm ce a determinat pe apos-

143

toi la acestea, şi anume un lucru surprinzător : în Corint existau oameni care tăgăduiau învierea morţilor. Să observăm bine : Ei nu tăgăduiau învierea lui Hristos, aşa cum se întîmplă printre noi, cînd totodată este tăgăduită învierea morţilor în general. Din contra : învierea lui Hristos era sigură pentru aceşti oameni.

A. Cum se putea ajunge atunci la o tăgăduire a învierii ucenicilor lui Isus ?

1. Trebuie să ştim că cei din Corint erau încă o Biserică constituită de curînd, abia de şase ani. Că aceşti creştini puteau muri înainte de revenirea Domnului nostru Isus Hristos ; însemna pentru ei o experienţă nouă şi foarte grea. Deoarece, ca majoritatea creştinilor din vremea aceea, ei aşteptau reîntoarcerea lui Hristos încă în timpul vieţii lor pămînteşti. Dacă totuşi unii dintre ei mureau mai înainte, cine ştie din ce cauză, trebuia să creadă în ceva aşa de neobişnuit precum învierea din morţi ?

2. Se ştia că pentru Grecii de atunci (de asemenea şi pentru o parte din Iudei, Marcu 12 : 18), învierea morţilor era ceva bizar. Pentru ei, trupul era carcera sufletului. La ce bun atunci o înviere a trupului ? (1)

3. în sfîrşit, trebuie să ştim că în acele vremuri de început ale creştinismului, diferitele părţi ale credinţei creştine nu erau aşa de bine cunoscute ca mai tîrziu. Tocmai am văzut (v. 2-3) cum

s-au format începuturile mărturisirii de credinţă. în situaţia aceasta, se putea strecura la una sau alta din domeniile învăţăturii creştine, vreo rătăcire — aşa ca aici, la credinţa în "învierea trupului".
Era aceasta o "eroare inofensivă ?" Se putea trece uşor peste ea zicînd : Lasă Corintenii să gîndească ce vor, dacă stau în credinţa în Hristos şi învierea sa, nu este impor-
(1) Aşa ceva se poate auzi şi astăzi printre noi : cînd mulţi, fără să recunoască, dispreţuiesc trupul, aşa cum au învăţat de la filosofii greci. De exemplu, o întreprindere pentru incinerare şi-a luat ca lozincă pentru munca ei : "Flacără, desfă ce este trecător ; liberează ce este numuritor".

tant ce gîndesc despre amănuntele mărturisirii de credinţă ? Pornind de la aceasta, apostolul Pavel putea să presupună probabilitatea unei vieţi după moarte, a unei învieri din morţi, etc. El putea să dezvolte unele idei filozofice din vremea sa, dar n-ar fi ajuns la nimic altceva decît la un străveziu "poate" cu care, aşa de des, a încercat să se mîngîie teama omului în faţa morţii. Dar apostolul Pavel vede problema cu totul altfel : Pentru el mărturisirea de credinţă nu este un mozaic de diferite învăţături, ci aici toate formează un întreg. Astfel că dacă se elimină una, se prăbuşeşte totul. Dar nu ca şi cînd ar fi vorba de o construcţie de idei, artificială, semănînd unui castel din cărţi de joc. Dimpotrivă. Aici totul depinde de un fapt foarte consistent al realităţii : Acesta fiind admis, toate celelalte se clădesc pe el — ca o casă pe fundaţia ei. Iar dacă se respinge una din urmări, este vizat totodată şi fundamentul.
Iată, în mod clar cu ce trebuia să înceapă apostolul Pavel : El îşi asumă în mod responsabil sarcina de a arăta
învierea **creştinilor** în legătura **ei** inseparabilă cu învierea
Domnului Isus Hristos,
şi prin aceasta, cu întreaga credinţă şi viaţă a Bisericii. El face

aceasta :
a) Dovedind din nou faptul învierii lui Isus Hristos (v. 1-11).
b) Arătînd apoi că acest fapt ar deveni fără sens, iar întreaga credinţă s-ar prăbuşi, dacă nu ar exista o înviere a morţilor (v. 12—19).
c) Dezvăluind că pe învierea lui Hristos se bazează nu numai învierea morţilor, ci şi realizarea domniei lui Dumnezeu prin nimicirea tuturor celorlalte puteri, în cele din urmă şi a morţii (v. 20—28).
d) Subliniind că o tăgăduire a învierii atinge adînc viaţa practică a Bisericii : Obiceiul unor creştini din acea vreme — asupra căruia Pavel nu se pronunţă aici — de a se boteza, ca înlocuitor pentru cei ce au murit nebotezaţi, ar

deveni de asemenea fără sens. Ca de altfel orice strădanie morală a creştinului şi chiar viaţa plină de jertfă a apostolului (comp. Romani 16 : 4). Se pare că unii din Biserică ajunseseră practic la această convingere, dedîndu-se unei vieţi uşuratice (v. 33), şi trebuind astfel să fie chemaţi la ordine. Astfel, o abatere izolată în mărturisirea de credinţă, cum este tăgăduirea învierii, poate conduc în cele din urmă la erori grave, deoarece Dumnezeu nu este înţeles în fiinţa Sa adevărată (v. 29—34). Dar lucrul cel mai uimitor pe care-l putem cunoaşte în fiinţa lui Dumnezeu şi pe care se bazează credinţa noastră (v. 11) este faptul că "pentru păcatele noastre" (v. 3) Hristos a trecut prin moarte şi a avut parte de înviere, cu El înce-pînd o nouă serie de morţi, adică răzbaterea vieţii prin moarte (v. 21—22, comp. Romani 8 : 29).
Astfel se înfăptuiesc în patru trepte :
1. învierea lui Hristos (v. 28).
2. învierea discipolilor lui Hristos, la întoarcerea Sa (v. 23).
3. Nimicirea tuturor domniilor şi chiar a morţii, precum şi predarea împărăţiei în mîinile Tatălui (v. 24—25).

4. Supunerea Fiului faţă de Tatăl (v. 28) — împlinîndu-se ţelul căilor lui Dumnezeu : Dumnezeu este acum "totul în toţi" (v. 28).

B. De aici rezultă obligatoriu o a doua întrebare : Cum **va fi alcătuit trupul învierii** ?

Tocmai de aici **au** pornit îndoielile între Corinteni. Ei credeau, probabil, că aşa cum erau, oameni din carne şi sînge, să poată trăi reîntoarcerea Domnului. Şi pe de altă parte nu-şi puteau imagina cum vor învia cei morţi. De fapt, această întrebare se pune mereu cînd ne gîndim la viaţa de după moarte. Grecii antici, precum şi vechi Germani, îşi aveau reprezentările lor în această privinţă, şi chiar printre Iudeii contemporani cu Pavel existau tot felul de fantezii asupra vieţii viitoare a celor pioşi. Toate acestea pornesc de la ideea că viaţa viitoare nu ar fi decît

146

o continuare a vieţii de acum şi o zugrăvesc în mod corespunzător. Aşa iau naştere mituri omeneşti, îndărătul cărora nu se află nici o realitate.

Dar apostolul Pavel nu poate urma această cale. De aceea nu găsim nici aici o descriere a vieţii viitoare. Dar găsim altceva :

C. O diferenţiere între acest trup pămîntesc şi forma viitoare a celui înviat.

Mai accentuată apare aceasta la sfîrşitul şirului de idei în v. 50. Pe ce îşi bazează apostolul Pavel această convingere ? Mai întîi, este surprinzător, că el se referă la procese din natură : Cu exemplul bobului de grîu (v. 36— 38) el reaminteşte faptul că numai prin moarte există viaţă nouă, precum şi de diversitatea "trupurilor", pe care Dumnezeu le dă după voia Sa (v. 36—38). Astfel apar deosebiri în privinţa strălucirii (sau "slavei") corpurilor, precum între cele pămînteşti şi cele cereşti (v. 40—41). în continuare apostolul Pavel face deosebirea între trupul vechi şi cel nou, care contrastează puternic între ele : unul fiind putrezire, ocară, neputinţă — celălalt

neputrezire, slavă şi putere (v. 42—43), avînd la bază deosebirea dintre "sufletesc" şi "duhovnicesc" (v. 44) pe care o cunoaştem deja din 2 : 14—3 : 4 şi pe care apostolul Pavel o documentează cu citatul din Scriptură despre Adam (v. 45). Astfel, acesta este pus în opoziţie cu al celui de "al doilea Adam", cu care începe o nouă umanitate ; oameni care au Duhul şi sînt formaţi după chipul Domnului lor Hristos (v. 47—49).

D. Ultimul pasaj (v.50—58) duce toate acestea pe o culme, arătînd o lege a lui Dumnezeu :

în împărăţia lui Dumnezeu coexistenţa celor pieri-toare şi muritoare este o imposibilitate ("nu poate" v. 50; "trebuie" v. 53). Acest lucru l-au scăpat din vedere creştinii din Corint, cînd îşi închipuiau că, aşa cum sînt, ar putea lua parte la realizarea domniei lui Hristos. De aceea

le dezvăluie o taină, pe care niciun duh omenesc no poate înţelege şi descrie : vom fi schimbaţi cu toţii, fie că vom fi în viaţă la întoarcerea Domnului, fie că murim mai înainte (v. 51—52). Căci moartea este un duşman ce trebuie să fie învins (v. 54—56). De ce este aşa ? Pentru că moartea este în legătură cu păcatul care a fost arătat prin Lege (Romani 7 : 7—24 ; Geneza 3 : 19) şi abia prin păcat moartea şi-a dobîndit puterea ei, ("acel ghimpe" folosit pentru a mîna înainte animalul leneş). Pînă acum de două ori (v. 3 "pentru păcatele noastre" şi v. 17 "încă în păcatele voastre") şi aici pentru a treia oară, este dezvăluit motivul grav care a distrus relaţia oamenilor cu Dumnezeu şi prin aceasta viaţa. Cu atît mai minunat se încheie totul, precum în Romani 7 : 25, printr-un imn de slavă pentru Dumnezeu şi lucrarea Sa biruitoare în Isus Hristos.

Dar nu se termină aşa ! Ci precum (comp. 14 : 39) nu se uită aplicaţia în viaţă a acestei învăţături (v. 58), de-păşindu-se grupul mic al Bisericii, cu ale cărei îndoieli Pavel s-a ocupat

îndelung, ci cuprinsă acum în marea ceată a "fraţilor iubiţi". Tuturor acestora le spune : Osteneala voastră nu este zadarnică, pentru că voi aparţineţi Domnului şi în El aveţi şi învierea din morţi. Aşa că acum se poate înainta pe un teren ferm, fiind învinsă orice nesiguranţă cu privire la moarte si viată (comp. v.
32).
:.■:•■;
*   *   *

După ce am prezentat astfel principalele idei ale apostolului, ne putem iar întreba : Ce s-a întîmplat cînd apostolul scria toate acestea ? Trebuie să vedem că nu s-a întîmplat nimic altceva decît
un act al revelaţiei lui Dumnezeu, care străbate toată gîndirea oamenilor.
Cunoştinţele apostolului nu sînt luate din "probabil", "poate", nici din "în parte" şi "eventual", ci dintr-o reve-

laţie radicală şi de aceea fără seamăn a lui Dumnezeu.
I. încă de la expunerea principiilor propovăduirii sale, apostolul Pavel impune o seriozitate, care o deosebeşte complet de oricare alte comunicări. Nu este vorba de o veste, oricît de importantă, despre evenimente trecute, ci despre cuvîntul prin care vine mîntuirea şi a cărui părăsire compromite întreaga viaţă de credinţă (15 : 1—2). Pentru a fi cît mai clar, apostolul repetă : "Şi voi aşa aţi crezut" (v. 11). El găseşte aceasta atestat în Biblia sa (v. 3—4) şi are în vedere aici locuri ca Isaia 53 ; Osea 6:2; Psalm 16 : 10.
II. O ilustrare puternică şi personală a lucrării lui Dumnezeu se face prin aprecierea asupra lui însuşi — deşi aici numai în treacăt (v. 9 —10) : Intr-o situaţie în care calitatea sa de apostol era viu contestată, el nu se teme să primească provocarea fără ezitare. Nu există nicio dezvinovăţire pentru

prigonirea din partea lui a Bisericii, cum ar fi fost interesul elevului fariseilor care "nu ştia, ce făcea" ; nici măcar menţionarea bine intemeiată a lucrării sale necontenite în slujba lui Hristos nu putea să mai "îndrepte" nimic aici ; aici are importanţă numai ceea ce Harul lui Dumnezeu a realizat prin el.

III. Cei din Corint nu tăgăduiau această parte principală din mesaj ; dar ajunseseră să separe învierea lui Hristos de învierea morţilor. Apostolul Pavel nu explică această contradicţie, ci o înlătură simplu, direct, în v. 13 şi încă o dată în 15 b şi 16, şi pentru a patra oară în v. 20. Este cu atît mai ciudat, cu cît pe această afirmaţie "nedovedită" se bazează de fapt tot ce urmează.

IV. Deşi în felul acesta s-au pus capăt discuţiilor purtate în Corint, Pavel arată, în cuvinte care lovesc implacabil, cum este cuprins acest adevăr în toată credinţa creştină (v. 18—19) : Expresiile sînt extrem de drastice, "zadarnic", "martori mincinoşi", aşadar sperjuri "pierduţi", "cei mai nenorociţi dintre toţi oamenii"). La

sfîrşit (v. 18— 19) el descrie şi consecinţele ce decurg din tăgăduirea învierii ; dar refuză să le lege numai de această eroare din Corint, căci atunci s-ar deschide din nou uşa speculaţiilor corintene, cum ar fi întrebările : contează cu adevărat cei cîţiva decedaţi ? Nu vom revedea noi cei mai mulţi pe Hristos încă în această viaţă ? Toate acestea sînt retezate prin faptul că aici este vorba de consecinţele unei atacări a "punctului principal" : "dacă n-a înviat Hristos".

V. Dovada (acel "căci") pentru legătura dintre învierea lui Isus şi cea a morţilor, de care am fost lipsiţi pînă acum, vine în mod surprinzător. Ea constă în aceea că Isus, ca "cel dintîi rod" şi ca al doilea Adam, începe o nouă linie a omenirii (comp. Romani 5 : 12 şi 18). Ca urmare, învierea Sa implică

învierea tuturor celor ce vin după El, după cum moartea primului Adam a adus-o pe cea a fiilor săi. Iese astfel la iveală faptul că Isus nu există doar pentru sine în omenire, ci că El este integrat în lanţul uman şi de aceea, începînd de aici, istoria lumii (v. 23—26), ba chiar istoria lui Dumnezeu însuşi (v. 27— 28), face o cotitură decisivă. Este acum aceasta o dovadă "raţională" ? Să facem experienţa de a spune aceste lucruri celor care se află în afara puterii Duhului sfînt ! Vor rîde ca de o nebunie. De fapt aici nu este expusă o evoluţie istorică, ci, pe baza revelaţiei Vechiului şi Noului Legămînt, este prezentată o mărturie care preschimbă toată istoria. Abia acum devine clar, cît de lipsit de sens este, cînd unii oameni din Corint vor să ignoreze o parte din această istorie a împlinirii căilor lui Dumnezeu, pentru că într-un fel oarecare nu le este pe plac. Ori, dacă trebuie ca Dumnezeu să fie totul în toate — cum putem sustrage autorităţii Sale soarta celor morţi ?

VI. Dar în clipa în care gîndurile apostolului par să se piardă în depărtările aşa de puţin cunoscute ale lucrări-lui Dumnezeu, ele revin brusc, fără nicio tranziţie, la viaţa de toate zilele. Nu numai căile lui Dumnezeu devin lipsite de sens, dacă morţii nu înviază, ci şi viaţa cotidia-

nă si drumul de luptă al creştinilor (v. 29 —34). A deveni fără sens, înseamnă pentru apostolul Pavel "a păcătui", adică totala înstrăinare de Dumnezeu. Şi astfel, orice consideraţii de natură umană, ca o scuză uşoară, dă înapoi în faţa unui categoric "NU !"

VII. Apoi, cînd este vorba de un nou trup, avem pentru moment impresia că măcar aici, realităţile lui Dumnezeu rămîn în planul lumii trăirilor omeneşti. Felul deosebit al trupurilor viitoare pare să fie doar o varietate a ceea ce cunoaştem la plante, animale şi astre (v. 35—41). Dar

apostolul Pavel renunţă la această "explicaţie" a orîndui-rilor lui Dumnezeu, atît de apropiată fariseilor şi Grecilor. Folosind o graduare puternic tensionată, el depăşeşte valorile supreme omeneşti : (neputrezire, strălucire, putere) pentru a trece în domeniul incomparabil, necuprins şi neînţeles al Duhului (Pneuma). Aici el accentuează, în (v. 45—49) faptul de cotitură a omenirii prin noul Adam (v. 47), care nu înseamnează o simplă "îmbunătăţire", ci este o nouă creaţie.
VIII. S-a arătat în cele expuse pînă acum, modul în care *oate se reduc la o ultimă şi neschimbată lege a lui Dumnezeu (v. 50—53). Apostolul Pavel se încumetă, după ce toate dovezile au fost expuse, să explice exigenţa primordială a lui Dumnezeu. Dar descoperirea acestei taine nu se face pe calea unei gîndiri sofisticate, care încearcă să se avînte cutezător pînă la tronul lui Dumnezeu şi de acolo să primească "concepţia despre lume", ci privind la Isus Hristos, subliind că, de fapt, biruinţa Lui este biruinţa lui Dumnezeu (v. 57).

I

Inscripţie din Corint. Al doilea cuvînt de jos din colţul din stînga înseamnă "Piaţă de carne". Este traducerea Latină a cuvîntului Grec folosit de apostolul Pavel în 1 Corinteni 10 : 25.

OBSERVAŢII DE ÎNCHEIERE

(1 Corinteni 16).

1. Colecta pentru Ierusalim.

1. Cit priveşte strîngerea de ajutoare pentru sfinţi, să faceţi şi voi cum am rînduit Bisericilor Galatiei.

2. In ziua dinţii a săptămînii, fiecare din voi să pună deoparte acasă ce va putea, după cîştigul lui, ca să nu se strîngă ajutoarele cînd voi veni eu.

3. Şi cînd voi veni, voi trimite cu epistole pe cei ce îi veţi

socoti vrednici, ca să ducă darurile voastre la Ierusalim.
4. Dacă va face să mă duc şi eu, vor merge cu mine.
2. Planuri de călătorie.
5. La voi am să vin după ce voi trece prin, Macedonia, căci
prin Macedonia voi trece.
6. Poate mă voi opri pe la voi, sau poate chiar voi ierna la
voi, ca apoi să mă însoţiţi acolo unde voi avea să mă duc.
7. De data aceasta nu vreau să vă văd în treacăt, ci trag
nădejde să mai rămîn cu voi cîtăva vreme, dacă va îngădui
Domnul.
8. Voi mai rămînea totuşi în Efes pînă la Cincizecime,
9. căci mi s-a deschis aici o uşă mare şi largă, şi sînt mulţi
protivnici.
10. Dacă soseşte Timotei, aveţi grijă să fie fără frică la voi;
căci el este prins ca şi mine la lucrul Domnului.
11. Nimeni dar să nu-l dispreţuiască. Să-l petreceţi în pace,
ca să vină la mine, pentru că îl aştept cu fraţii.
12. Cît pentru fratele Apolo, l-am rugat mult să vină la voi cu
fraţii, dar n-a voit nicidecum să vină acum ; va veni însă cînd
va avea înlesnire.

3. Rămas bun.
13. Vegheaţi, fiţi tari în credinţă, fiţi oameni, întăriţi-vă !
14. Tot ce faceţi, să fie făcut cu dragoste !
15. încă un îndemn, fraţilor. Cunoaşteţi casa lui Ştefana ; ştiţi
că ea este cel dintîi rod al Ahaiei, şi că s-a pus cu totul în
slujba sfinţilor.
16. Fiţi şi voi supuşi unor astfel de oameni şi fiecăruia care
ajută la lucru şi se osteneşte.
17. Mă bucur de venirea lui Ştefana, luiFortunat silui Ahaic ;
ei au împlinit ce lipsea din partea voastră,
18. căci mi-au răcorit duhul meu şi al vostru. Să ştiţi dar să
preţuiţi pe astfel de oameni.

19. Bisericile din Asia vă trimet sănătate. Acuila şi Priscila, împreună cu Biserica din casa lor, vă trimet multă sănătate în Domnul.
20. Toţi fraţii vă trimet sănătate. Spuneţi-vă sănătate unii altora cu o sărutare sfîntă.
21. Urările de sănătate şînt scrise cu însăşi mîna mea : Pavel.
22. Dacă nu iubeşte cineva pe Domnul nostru Isus Hris-tos, să fie anatema ! "Maranata" (Domnul nostru vine !).
23. Harul Domnului Isus Hristos să fie cu voi.
24. Dragostea mea este cu voi cu toţi în Hristos Isus. Amin.

*   *   *

Aceste rînduri de încheiere arată încă o dată colonia lui Dumnezeu din Corint (ca la început, în cap 1 : v. 2), aşezată în mijlocul unui organism de locaşuri în care acţionează Duhul Sfînt — în Biserica lui Dumnezeu pe pămînt.
Printre ele, Biserica-mamă din Ierusalim iese în evidenţă. **Colecta** convenită solemn între conducătorii Bisericii din Ierusalim şi apostolul neamurilor, reaminteşte acest lucru. Ea se continuă ani de zile (Fapt. Ap. 24 : 17) prin schimbul de scrisori al lui Pavel (Romani 15 : 25 ; 2 Corinteni 8 : 9) în activitatea sa în Galatia (v. 1), în Macedo-

nia (2 Corinteni 8 : 1) şi influenţează planurile lui de călătorie (v. 4). Fiecărui creştin în parte i se reamintea din nou legătura Duhului între Biserici şi prin obiceiul darului săptămînal introdus de apostolul Pavel (v. 2).
Alături de acestea, ceea ce aflăm privind planurile de călătorie ale apostolului şi colaboratorilor săi ne dau o imagine vie asupra felului cum se realizau încă de pe atunci, pe vremea corăbiilor cu pînze, relaţiile directe dintre biserici. Ştim deja ce veşti aduseseră oamenii Cloei, mutaţi împreună cu stăpîna lor din Corint la Efes (cap. 1:11) Apoi aflăm de alexandrinul

Apolo întors de la Corint în Efes (v. 12), primit ca un frate de către apostolul Pavel, cu toată confuzia pe care o produsese prezenţa lui în Corint. Cînd scria Pavel colaboratorului său Timotei împreună cu un mic grup de fraţi (v. 11) în drum spre Corint (4 : 17), era reţinut momentan în Macedonia, aşa încît epistola lui Pavel (pe calea mării) va ajunge înainte de sosirea lui Timotei în Corint. Purtătorii epistolei sînt chiar cei trei trimişi ai Corintenilor, care tocmai se pregătesc acum să se înapoieze la Corint (v. 17). Apostolul Pavel însuşi vrea ca după Rusalii — aşa dar, cam în şapte săptămîni — să meargă, trecînd prin Macedonia, spre Ahaia (provincia a cărei capitală era Corintul — v. 5—8). Şi în fine, în curînd va face şi Apolo aceeaşi călătorie (v. 12). în jurul lui Pavel se afla în Efes soţii Acuila şi Priscila, tovarăşi de meserie, în casa cărora în Corint apostolul lucrase odinioară (Fapt. Ap. 18 : 2) şi pe care el îi adusese cu sine din Corint la Efes (Fapt. Ap. 18:8) — prin urmare şi ei erau martori vii ai acelor zile uimitoare din Corint.

Nici o mirare, deci, că are loc un viu schimb de salutări între Biserici (v. 19—20). Pe vremea aceea ei se cunoşteau personal bine, deoarece numărul lor era încă aşa de mic, iar adunările aveau caracterul unei familii (v. 15 şi 19). Printre ei trece un fel de circuit electric al iubirii. Sărutul sfînt, cu care se salută la adunările lor, nu dovedeşte doar că sînt fraţi şi surori în Domnul, ci totodată este simbolul unei frăţietăţi peste ţări şi mări (v. 20). Prin sărutul "fratelui", întreaga Biserică sărută pe frage.

155

Apostolul Pavel trebuie să ajungă acum la capăt cu acest lung pasaj a cărui compunere a durat desigur zile întregi şi care, în cele din urmă, conţine aşa de multe lucruri foarte personale. Poate că apostolul Pavel s-a simţit cumva ca noi astăzi, pe cheiul unui port la plecarea unui transatlantic. Există aşa de

multe aspecte şi lucruri la care trebuie să ne gîn-dim încă ; şi totuşi trebuie luat şi un rămas bun, poate pentru toată viaţa. Atunci, printre planuri şi recomandări, se mai aud apeluri energice, puternice, concentrînd toate gîndurile apostolului cu privire la Biserica sa de departe (v. 13—14). Apoi, el ia condeiul din mîna celui căruia îi dictase pînă acum şi pune cu mîna proprie, cu scrisul lui mare şi colţuros (comp. Galateni 6 : 11) o salutare în josul epistolei (v. 21). El mai adaugă cîteva rînduri. Nu mai este nimic de "aranjat" ; de fapt totul a fost spus. Dar el izbucneşte într-un strigăt scurt, pasionat. Un blestem împotriva duşmanilor Domnului său. Apoi un ciudat cuvînt aramaic, care vorbeşte de întoarcerea Domnului — cunoscut cu siguranţă Corintenilor din orele lor solemne (de asemenea în Apocalipsa 22 : 20). Şi la urmă, de tot, numai strigăte, cum le aruncă cineva cînd apa se întinde deja între vapor şi uscat — cît timp mai poate striga încă : Urare de binecuvîntare — izbucnirea iubirii sale — şi în amîndouă Numele — Numele cel slăvit, care pentru el este totul.

PROFIL

LA EPISTOLA ÎNTÎIA CÂTRE CORINTENI

CUVÎNTUL VEŞNIC ÎN DECURSUL TIMPULUI

OBSERVAŢIE : Următoarea secţiune prin 1 Corinteni presupune o cunoaştere prealabilă a ideilor cuprinse în epistolă. Pentru cei care au citit comentariul de faţă, ea poate servi la a releva încă o dată retrospectiv marile linii ale epistolei. In special, ea vrea să facă evident, cum înapoia discuţiei agitate a apostolului privind numeroasele probleme ale Bisericii din Corint, acţionează Cuvîntul Veşnic. El pătrunde mereu de la suprafaţa cotidianului, pînă în ultimile profunzimi ale marilor taine ale credinţei, aşa cum le mărturisim noi. Atunci devine încă o dată evident că, aici nu este vorba numai de o discuţie, care a fost dusă odinioară,

acum aproape 2000 de ani, într-o situaţie determinantă, cu anumiţi oameni, ci în acelaşi timp de o revelaţie a lui Dumnezeu către toate timpurile şi prin urmare şi către noi.

I.

EU CRED ÎN ISUS HRISTOS (1 Corinteni cap. 1—4).

Cuvîntul taie drept, trecînd peste înţelepciunea **lumii.**

1. El renunţă la modul de gîndire oferit de inţelepciunea acestei lumi, (cap. 1 : 18-25; 2 : 6-16; 3 : 16-23) şi din el desprindem următoarele :

157

a) Hristos este înţelepciunea. (Cap. 1 : 24, 30; 2 : 7; 3 : 11).

b) Această înţelepciune nu este recunoscută de către lume. (Cap. 1 : 20—21; 2 : 8 şi 14, ci este considerată nebunie 1 : 18, 21, 23).

c) Dar, procedînd astfel, înţelepciunea lumii a devenit ea însăşi nebunie. (Cap. 1 : 19—20 şi 27; 2 : 6).

d) Se dovedeşte astfel, că înţelepciunea omenească **nu** cuprinde nimic din înţelepciunea divină. (Cap. 1 : 17; 2 : Îşi 4).

e) Este nevoie pentru a avea înţelepciunea lui Dumnezeu, ca şi pentru primirea Cuvîntului, de un organ special, **de Duhul lui** Dumnezeu. (Cap. 2 : 4, 10-13; si 16; 3 : 18; 4 : 20).

2. Cuvîntul divin este la bază pentru conştiinţa de slujire a purtătorilor slujbei dumnezeieşti sub triplu aspect :

a) Slujitorul în atitudinea sa interioară. (Cap. 4 : 1—2; 3 : 5. Apoi 3 : 9; 4 : 14-15; 4 : 3-4; 2 : 2; 3 : 7 şi 10).

b) Aprecierea slujitorului de către Biserică. (Cap. 3 : 4şi21;3 :22;4 : 5).

c) Folosirea slujitorului de către Dumnezeu. (Cap. 2 : 3 şi 4 : 9-13).

II.

CRED,IN DUMNEZEU, CREATORUL

(1 Corinteni cap. 5—11).

Cuvîntul ca reînnoire a creaţiei. 1. O linie : Respectul faţă de creaţie.
a) Ordinea pusă de Dumnezeu în creaţie trebuie recunoscută şi păstrată. (Cap. 11 : 2—16).
b) Situaţia (starea) naturală, aşa cum este ea consacrată prin chemarea lui Dumnezeu, hotărăşte. (Cap. 7 :17—24).

c) Puterea creatoare a lui Dumnezeu (Tată şi Fiu) este singura reală — faţă de idoli. Cap. 8 : 4 şi 6).
d) Libertatea creştinului în folosirea darurilor creaţiei. (Cap. 9 : 1, în special 4; 7 : 28 şi 36).
2. Altă linie : Noua creaţie.
a) Cina Domnului mijloceşte o comuniune cu trupul Celui înviat, prin urmare cu noua creaţie. (Cap. 10 : 14— 22 şi 11 : 17-34; în special 30).
b) Creştinul este în genere mădular al trupului lui Hristos — al noii creaţii. (Cap. 6 : 12—20; în special 6 : 15).
c) Creştinul se află în "curăţie şi adevăr", aşa dar într-o nouă existenţă. (Cap. 5:8).
d) înfăţişarea acestei lumi trece şi trebuie să determine de aceea o atitudine de reţinere faţă de o creaţie supusă stricăciunii. (Cap. 7 : 26, 29, în special 31).
III.
CRED IN DUHUL SFÎNT
(1 Corinteni 12-14).
Cuvîntul veşnic ca măsură **a acţiunilor Duhului** în Biserică.
1. Prin raportarea darurilor duhovniceşti la realitatea lui Dumnezeu.
a) In delimitarea faţă de idolatrie. (Cap. 12 : 2—3).
b) Pentru accentuarea unităţii în diversitate (Cap. 12 : 4-11).
2. Prin legile ordinii creaţiei date de Dumnezeu.
a) Care condiţionează diversitatea. (Cap. 12 : 4—6; 8-10; 12-30).

b) Care preîntîmpină confuzia. (Cap. 14 : 26—33).
159
3. Prin raportarea la Biserică şi la cei necredincioşi.
a) Pentru stabilirea priorităţii proorociei faţă de vorbirea în limbi. (Cap. 14 : 1-25; şi 12 : 7).
b) Pentru remedierea dezordinii. (Cap. 14 : 26; "pentru zidire". (Cap. 14 : 31).
4. "O cale nespus mai bună". (Cap. 13 : Iubirea).
a) Sfîrşitul a tot ce este extraordinar, (v. 1—3).
b) Puterea fără margini, (v. 4—7).
c) Ceea ce durează după apusul lumii. (v. 8—13).

IV.

CRED IN DUMNEZEUL TRINITAR

(1 Corinteni 15).

Cuvîntul veşnic are prioritate asupra oricărei speculaţii idealistice.

1. Ca şi Cuvîntul în Hristos (care ca Cel înviat începe o nouă creaţie). (Cap. 15 : 20—28; comp. 45 şi 47).
2. Ca un întreg indivizibil. (Cap. 15 : 13-19; 30-34).
3. Ca şi Cuvîntul din minunea creaţiei. (Cap. 15 : 35—49).
4. Ca şi Cuvîntul din legile împărăţiei lui Dumnezeu. (Cap. 15 : 50-53).
5. Ca şi Cuvîntul din împlinire. (Cap. 15 : 54—58).

160

IUBIREA IN NOUL TESTAMENT

Folosim interpretarea dată, pentru a ne forma o privire generală despre ceea ce se înţelege în Noul Testament prin iubire. Trebuie să ne aşteptăm la surprize : Este posibil ca ceea ce numim noi de obicei "iubire" să nu aibă absolut nimic de-a face cu sensul nou-testamental.

Se ştie că limba greacă cunoaşte cel puţin trei cuvinte diferite pentru "iubire". Unul este "eros" (pe care noi îl cunoaştem din neologismul "erotică") şi desemnează o iubire sensuală,

pasionată, care doreşte pe celălalt pentru sine.
Apoi se întrebuinţează cuvîntul "philein" (de exemplu "filozofie") pentru o iubire prevenitoare, care uneşte pe prieten de prieten. Noul Testament foloseşte uneori acest cuvînt în compusul "iubire de fraţi" (Filadelfia).
în sfîrşit mai exista şi cuvîntul "agapan". Acesta este cuvîntul pe care îl întrebuinţează apostolul Pavel în 1 Corinteni 13, precum şi în restul Noului Testament despre iubirea dintre Dumnezeu şi om, şi din care provine denumirea "agape" pentru mesele de iubire ale primilor creştini. întrucît, înainte de toate, acest cuvînt desemna iubirea dăruitoare (spre deosebire de cea egoistă), el era potrivit pentru a caracteriza iubirea lui Dumnezeu. Chiar şi traducerea greacă a Vechiului Testament a folosit acest cuvînt, pentru a elimina astfel orice senzualism introdus de lumea păgînă în relaţia de iubire dintre Dumnezeu şi oameni.
Totodată, în acest cuvînt se aflâ un scop conştient, care îşi alege obiectul iubirii şi îl păstrează, în contrast cu iubirea nediferenţiată, generală din îndemnuri de tipul : "Fiţi îmbrăţişate, milioane". Preluînd acest cuvînt şi folosindu-1 pentru a reda plinătatea iubirii lui Dumnezeu, Biserica creştină dobîndea un mijloc minunat de expresie pentru a desemna suprema taină divină, inegalat de-a
161
lungul timpului, superior limbajului modern, care numeşte lucrul cel mai înalt cu acelaş cuvînt pe care-1 foloseşte şi cabaretul unui oraş mare, sau lipsă de conţinut a unei "fraternităţi universale".
Este cu atît mai important, pentru noi, a înţelege cît mai bine ce înseamnă iubirea întîlnită în Noul Testament, spre deosebire de cuvîntul de toate zilele. Dăm aici doar b grupare a celor mai importante afirmaţii despre iubire din Noul Testament şi lăsăm cititorul să-şi formeze prin aceasta, o părere. Făcînd aceasta, îi

poate fi de ajutor întrebarea : Prin ce se deosebeşte acest fel de iubire de cea a lumii din jur ?

A. **Iubirea lui Dumnezeu,** ca expresie **pentru** voinţa **ultimă** şi cea **mai înaltă** a **lui Dumnezeu.**

a) Pentru lume. (loan 3 : 16).

b) Pentru Fiul Său. (Ioan 17 : 24 şi **26; Matei 3 : 17).**

c) Pentru copiii lui Dumnezeu. (2 Tes. 2 : 16; 1. Ioan 4 : 10 şi 19; Romani 5 : 5 şi 8; 8 : 35 şi 39).

B. Iubirea lui Hristos pentru ai Săi. (Ioan 13 : 34; Apoc. 1 : 5; Romani 8 : 39; 2 Corinteni 5 : 14; Galateni 2 : 20).

C. Iubirea creştinilor.

a) Pentru Dumnezeu. (Luca 10: 27; Matei 22 : 37; Rom. 8 : 28; 1 Cor. 2 : 9; 8 : 3; 2 Tes. 3 : 5; 1 Ioan 4 : 19;Iacovl : 12).

b) Pentru Hristos. (Ioan 14 : 15; 21 : 15; 1 Cor. 16 : 22; Efeseni 6 : 24; 1 Petru 1:8).

c) Pentru fratele, aproapele şi pentru oricine. (Ioan 13 : 24; 15 : 12-13; Luca 10 : 27; Matei 22 : 39; Rom. 12 : 9-10; 13 : 8; 14 : 15; 1 Petru 1 : 22; 1 Cor. 16 : 14; Gal. 5 : 6, 13-15; Filipeni 2 : 1-2; 1 Tes. 4 : 9; 3 : 12 (comp. Gal. 6 : 10); 2 Petru 1 : 7; 1 Ioan 3 : 11 şi **14; 4 : 11; Evrei 10 : 24; 13 : 1).**

d) Pentru duşmani. (Matei 5 : 44; Luca 6 : 27; Rom. 12 : 14 şi 20).

162

EPISTOLA A DOUA CÂTRE CORINTENI

163

< x
U
I
a H
Q £

< P

i
u U
i
u u
*r w
▶o
J s
H
D >
<
o U
i
s
—
< <
S
)
O K
-|
^ O
H
H c
J /i
D **O**
H
H U
3
x
;
tU o
o
Ui

W
>nj
O
>ni
"3 'S
C

w
3 3 CM
.S o
u. *i o '
C3 4-»
o .5
li U.
— HO
c/l Pv _»
u o-H
>ns **tu**
es c w O
tu
ca £
r/v ^
i"P
y
cu ■—>
u <u
■ -3 g
—H T3 -73
.2 CM ,
CU t/l
'-' c/5 "S
6
CT)

(U
£ . 3 -C
- o- 8" u
3 < 2 "
2 *
•*si* O- >P3
O "î o
Kî — gj
tu _S >n3 -
u ° **£ •-**
^ »ra u
>ta .tQ Cu"
cu cu <u
j c/i
CT3 ini
5 *o
03 ni Cu S ;3 ii
l-. 1- «D O. Cu O
.£ <5
.- °u f'«
-a ■«
•S 5
>nj .
CU CO
C ^
"'^CM *T "-u 3 ..
T3
s
'S >-
£^ c. «
ra 5
Q-a
r- nj

00 <S
c -E ^
3 °
Cu Cu
-<
H *6*
3 a
u -o
^ -O
•- >rt **ţ/> u**
<3. «J
îw C c/i
- ni
.2 BS
u
.2 5 cu
m
.-•nu
3 g m
"~* ni c/i
O ca ca
c/i g IA
a,0-1 »
** IA
v 3 a
•-1 3
,.yu2-S
C\J U^ QJ IU
u.
Cu
3 C • -
Cu «j +J- _i
(U +L <—' '

>- p. 3 >câ
)Ki 3
> — u —i
T3 3
Cug 3 +J .3
fi
u-i iu
3 3 CuU
iu 'TO
ca-y
c/i- ^
<S 5
Cu
.— ni Cu '-3 W
ni
^ S -a
w C
o ^ a
CU +j
ni c/5 — {/> O
3 ni <+u +-»
u m ni
^^ s
U 3 S
o o
IA
ni cu
O o
3 -
cu 3 .2 3 _Q -C
2 ^
_o —i o
S-i CU

Cut3
3 <S
s
.s 8 .
•> o. »
ty
iu s S 'cu PH ;
.« "5 3 E
3 -C
O Cu +-» ,__.
o 3
Cu tu
ni u
o
ni 3
cu on
4-1
4-» ni
•c o
o
3£
ca rs
■55.1
ni -~ cu W
•2" N
3 n) _3 J3
cn- 3
2 Cu._; H
jc >ta
ni u
Cu _
ni >cj
u N

.E 3
3 ca
3 —
<U tu
'3 tS
13 tu
>«J >
> >H
O +J
Cu ^
2 S
cu tu
cn U
î 3
-O
>m ni
o .«
ni U tu
Cu
tu
Iu
tu
Cu ni
CM H
Cu. 5 « **g**
a -c
rt ^
CA Ca
^S
T3
ni
3 IU ni Cu
(U ^

r/>
.9 -
'tf cd
^.E S E
c —
3 >ni "C ţi] 3 O
-a
«n C
u
3 T3
<S
N
tu ii
,u
Ui
3 c/3
tu
fi
m 4J
tu
CM rj< .«
3 U
>ni
x< C ni <—
u
n
i
t
- t
!
Ct ' 3
Mu 3
7 **3**

^ " T
S 3
)
t C d
u
> n
i
t Q
u
2 3
S _i>
O T3
H ir . 3
13 <y
fi tu
> ^ .5
>nj "Q
o Ti ni o
ni "* .—i)ni
<u eu
ni Cu O
CM
>ca'S.
CA . r,
ca -3
tu 3
u —<
ni .„
-O 'i
fi S .3 .d .3 Uu
li
u tu
» Cu

" CuS O >nj
T3 tu
w S **n>^ O** c
Cu Cu £:?
ijo „
>ni tu
4-> H
fi Jj
v ^
3 .3
c-> Cu
tu Si
.£ °
'£ "5.
_r >u
3 _Q
05- vi IU
d ni
>ni tu
3,9.5
S CM
w
^_ _W ni +J

la
-M O
O t»
cu'S-
ni
tu
»•«
^^-Si
a ci

T3 Hh
3-2
" ni
tu *2*
w ni
+^ u
c£
CU Uu
ta 3
***Si* <3**
ni cu
._ "O
cu)p3
>ca |
u §
>ni u
.§ >ca
CA cn
>ca g
<« c
>ni ^>
U
ca-s

Canalul din Corint a fost dezgropat în anul 1893. încă lulius Cezar avusese de gînd să-1 sape, dar abia Nero a făcut prima săpătură, folosindu-se de o lopată din aur. Soldaţii Romani şi 6000 de Evrei luaţi în captivitate de Vespasian au executat lucrarea. Săpăturile au încetat chiar la moartea lui Nero în anul 68. Nu se făcuseră decît o cincime din săpăturile plănuite.
C^ X;r-A v: :v
(Ed." Alinări) N.» 24882. CORINTHE - *Orice.* Vue du Cana

te

"Noi sîntem robii voştri, pentru Isus" (2 Cor. 4 : 5). Şi mai vrea să le stimuleze dărnicia, rugîndu-i să participe la colecta organizată în Macedonia pentru creştinii din ludea, loviţi de foamete. Vrea să-i facă să înţeleagă mai bine, din proprie experienţă, ce înseamnă sacrificiul, prin serviciul pe care-1 fac. Dăruind banii lor, se dăruiesc pe ei înşişi. în felul acesta, îi va abate de la neînţelegerile lor; de la vanitatea lor spirituală, făcîndu-i să-1 iubească mai mult, dar mai ales, să-L iubească şi mai mult pe Domnul. "Aş vrea", le scrie el, "să pun la încercare curăţia dragostei voastre. Căci cunoaşteţi harul Domnului nostru Isus Hristos. El, măcar că era bogat, s-a făcut sărac pentru voi, pentru ca prin sărăcia Lui, voi să vă îmbogăţiţi" (2 Cor. 8 : 8-9).

Apostolul le scrie, gîndindu-se la o viitoare întîlnire cu ei. Şi într-adevăr, el va merge curînd la Corint. Ştim că a fost; că în timpul celor cîteva săptămîni de şedere acolo, a scris epistola către Romani (Fapt. Ap. 20 : 2). Ce emoţionantă şi solemnă trebuie să fi fost această întîlnire cu fraţii din Corint ! Apostolul şi-a continuat aici lucrarea despre care vorbea în cele două epistole, lucrarea de "a clădi" şi nu de a distruge (2 Cor. 13 : 10). Chiar mai mult decît în scrisori, el se va arăta ca fiind "păstorul model"; nu numai cel care veghează la respectarea disciplinei, dar mai ales cel care veghează la dezvoltarea vieţii spirituale a bisericii.'

In această epistolă apostolul Pavel foloseşte un stil viu şi energic pentru a-şi afirma dependenţa de Hristos şi numai de El. Vrea să păstreze cu orice preţ unitatea bisericii din Corint şi să contribuie la edificarea ei. Epistola aceasta a figurat de la început printre manuscrisele lui Pavel. Ea dezvăluie, mai bine ca alte epistole ale lui, stilul şi vigoarea formulărilor apostolului. Unele din frazele lui au devenit celebre : "Slova omoară, dar Duhul dă viaţă" (2 Cor. 3 : 6), sau "El, măcar că

era bogat, s-a făcut sărac pentru voi, pentru ca prin sărăcia Lui, voi să vă îmbogăţiţi" (2 Cor. 8 : 9). Pentru a combate şi chiar a condamna energic slăbiciunile Corintenilor, apostolul nu ezită să folosească umorul şi agerimea spiritului. Este
166
suficient să citim 2 Cor. cap. 8 şi 9 pentru a descoperi excepţionala valoare literară. Dacă i se reproşa a nu fi un bun orator, vedem cum ştie să folosească această lipsă în favoarea lui : "Chiar dacă sînt un necioplit în vorbire, nu sînt însă şi în cunoştinţă" (2 Cor. 11:6). în ce priveşte diversitatea mijloacelor de expresie folosite de apostol, 2 Corinteni depăşeşte adesea toate celelalte epistole.

Destinatarii.

Destinatarii sînt aceiaşi ca pentru prima epistolă. Tot ce s-a scris în prima în legătură cu comunitatea din Corint rămîne valabil. Legătura dintre apostol şi destinatarii epistolei a trecut printr-o criză profundă. Epistola vizează geloziile lor, certurile dintre ei, chiar tendinţa lor de a părăsi credinţa. Generozitatea Corintenilor părea să fie mai mult verbală decît reală, iar spiritul lor de organizare l-au folosit în a face pe alţii să realizeze la colecta ecumenică, iniţiată de ei.

Adversarii apostolului.

Greu de aflat cine sînt de fapt adversarii apostolului. Sînt ei membri ai comunităţii ? Formează ei un grup omogen ? Sau este vorba de mai multe grupări care se opun lui Pavel ? Sînt aceiaşi despre care a scris el şi în prima epistolă ? Unul din membrii comunităţii a comis o greşeală care i-a întristat pe toţi (2 Cor. 2 : 5). Apostolul Pavel îl clasifică printre "cei ce au păcătuit mai înainte, şi nu s-au pocăit de necurăţia, curvia şi spurcăciunile, pe care le-au făcut" (2 Cor. 12:21).

Lectura căpiţelor 10—13 ne evidenţează o altă grupă de adversari, de inspiraţie iudaică. Textul nu precizează dacă este vorba de slujitori ai lui Hristos, iudeo-creştini, sau dacă nu

erau cumva chiar Iudei. Ei sînt numiţi "apostoli mincinoşi, nişte lucrători înşelători, cari se prefac în apostoli ai lui Hristos" (2 Cor. 11 : 13). Aceştia au o mare încredere în ei înşişi. Consideră ei oare fără valoare hotărîrea luată la adunarea din Ierusalim (Fapt.

Ierusalim (Fapt. Ap. 15 şi Galateni 2), care a fixat pentru păgîni un minimum de prescripţii ? Vor ei să impună celor care sînt de altă origine totalitatea practicilor Iudeilor ? Aşa se pare.

împrejurările şi datele.

împrejurările în care a fost redactată şi data la care a fost trimisă această a doua epistolă nu pot fi precizate. Se menţionează trimiterea unor scrisori, despre care nu ştim mai mult. Se pare că apostolul Pavel le-a trimis Corintenilor cel puţin patru epistole.

Cum pot fi precizate unele date ? Epistola către Romani a fost redactată fie în anul 57, fie în 58 în primăvară, în timpul unui scurt popas al apostolului la Corint. Schimbul de scrisori între apostol şi biserica din Corint trebuie să fi avut loc înainte de această dată.

Să ne amintim că apostolul Pavel a părăsit Corintul în vara anului 52. Un an mai tîrziu, deci în 53, a venit la Efes, unde i-au parvenit ştirile alarmante în legătură cu situaţia din Corint. Prin urmare, schimbul de scrisori a avut Ioc între anii 54 şi 57. Evenimentele probabil să se fi desfăşurat în felul următor : în timpul şederii la Efes, apostolul află de dezordi-nele grave ce aveau loc în biserica din Corint. El le trimite o primă scrisoare (care s-a pierdut) şi-i roagă să nu aibă de-a face cu cei desfrînaţi şi să nu se amestece cu ei (1 Cor. 5:9). Văzînd că scrisoarea lui a rămas fără efect, apostolul Pavel îl trimite acolo pe Timotei (1 Cor. 4 : 17), ca să le reamintească doctrina pe care le-a predat-o el.

I se pun apostolului o serie de întrebări (1 Cor. 7:1), cărora el le răspunde, punct cu punct, trimitîndu-le prima sa epistolă, probabil în cursul anului 55.
Urmează apoi plecarea lui Tit din Efes. El se duce la Corint spre a pregăti colecta ce fusese prevăzută în 1 Cor. 16 : 1—4. Situaţia pe care o găseşte acolo îl desamă-geşte : cele două scrisori ale lui Pavel şi vizita lui Timotei n-au dat rezultatele dorite.
Apostolul Pavel hotărăşte să meargă personal la Corint,
168
după 2 Cor. 2 : 1 se pare că a luat urgent această hotă-rîre. Are loc o confruntare violentă, şi apostolul Pavel se întoarce brusc la Efes. Aici redactează a treia epistolă, foarte dură, "scrisă cu lacrimi" (2 Cor. 2 : 3—4).
Pentru a trece peste acest eşec, apostolul Pavel îl însărcinează pe Tit, abil diplomat, să meargă să reia legătura cu Corintenii. Nu ştim dacă Tit a luat cu el scrisoarea lui Pavel, sau dacă acesta le-a trimis-o după plecarea lui Tit. Apostolul Pavel este nerăbdător să cunoască rezultatele vizitei lui Tit şi a primirii epistolei sale. Dar împrejurările îl obligă să părăsească Efesul pentru a se duce la Troia, şi apoi în Macedonia. Acolo abia îl găseşte Tit, care vine să-i aducă veşti bune (2 Cor. 7 : 13). Apostolul Pavel şi-a regăsit liniştea; redactează acum o frumoasă apologie a activităţii sale de apostol. Tit se întoarce la Corint, unde pregăteşte sosirea apostolului Pavel. Spre sfîrşitul anului 56, sau în cursul lui 57, apostolul Pavel vine pentru a treia oară la Corint. Şi în timpul acestei şederi aici, el scrie, într-o deplină claritate de spirit, epistola către Romani.
Apostol al **lui** Isus Hristos.
Interesul profund al celei de a doua epistole către Corinteni constă în faptul că leagă strîns evenimente omeneşti de prezenţa activă a Mîntuitorului.
Lucrarea Duhului şi lucrarea lui Hristos sînt adesea asociate (2

Cor. 1 : 21; 3 : 18), uneori adăugîndu-se şi intervenţia lui Dumnezeu (2 Cor. 1 : 21—22). Astfel, Hristos, Duhul Sfînt şi Dumnezeu sînt prezentaţi în cel mai strîns raport (2 Cor. 3 : 3 şi 13 : 14). Aceste formulări schiţează ceea ce va fi numită, cîteva secole mai tîrziu, Trinitatea, Sfînta Treime. Apostolul Pavel insistă asupra unităţii de acţiune dintre Hristos, Dumnezeu şi Duhul Sfînt.

Un fapt atrage atenţia : apostolul pune accentul pe Hristos. Expresiile "în Hristos" şi "cu Hristos" afirmă legătura viitoare, încă şi mai strînsă, după trecerea prin moarte şi prin înviere. Apostolul îşi exprimă crezul în Hristos cu o remarcabilă plenitudine : "Hristos este

169

chipul lui Dumnezeu" (2 Cor. 4 : 4). Hristos este Cel care-1 descopere oamenilor pe Dumnezeu; este chipul lui Dumnezeu; este Cel în care omul îl poate recunoaşte pe Dumnezeu.

2 Corinteni este, prin excelenţă, epistola apostolatului. Apostolul merge în cortegiul triumfal al lui Hristos şi răspîndeşte pretutindeni "mireasma cunoştinţei Lui" (2 Cor. 2 : 14—17). Mesajul lui apostolic este "literă vie", "Voi sînteţi epistola noastră", le declară apostolul Pavel Corintenilor (2 Cor. 3 : 2). Ştie despre el însuşi că este "un trimis împuternicit al lui Hristos" (2 Cor. 5 : 20), slujitor al unui legămînt nou" (2 Cor. 3:6).

O singură biserică.

în jurul anului 55, adică la o generaţie după moartea şi învierea lui Isus Hristos, exista riscul ca fiecare comunitate locală să-şi evidenţieze specificul, în detrimentul deplinei comuniuni dintre toate bisericile. Pentru apostolul Pavel a început "timpul mesianic" (prezis în Isaia 60— 62). El este primul care propune o colectă, pe care unii au numit-o "ecumenică", trebuind să pună în valoare legătura existentă între toate bisericile, pentru a veni în ajutorul credincioşilor

din Ierusalim, încercaţi de o mare foamete. Corintenii se entuziasmează pentru această colectă. Sînt primii care propun extinderea colectei şi la alte biserici. Colecta trebuie să exprime legătura ce există între biserici. în ciuda diferenţelor, ea trebuie să sublinieze unitatea noului popor al lui Dumnezeu, compus din Evrei şi din Greci.
Actualizare.
A doua epistolă a lui Pavel către Corinteni descopere cititorului, pe viu, un om, un pastor, un apostol confruntat cu probleme noi şi dificile. în această perioadă de început a bisericii, totul înseamnă "căutare"; totul trebuie "găsit". Din acest punct de vedere, 2 Corinteni poate aduce numeroase informaţii şi poate indica soluţii

I
pentru bisericile care, în condiţii de mari schimbări a mediului din jur, trebuie să dovedească capacitatea de afirmare a credinţei.
Pastor Ieremie Hodoroabă

Ruinele prăvăliilor pe strada antică ce conducea pînă la portul Licaion. După toate presupunerile apostolul Pavel a trecut deseori pe această stradă, deoarece el a locuit în Corint aproape doi ani.
RV 176 550

INTRODUCERE LA EPISTOLA A DOUA CÂTRE CORINTENI
O INIMĂ ÎNGRIJORATA ŞI ZDROBITA
Cine îl cunoaşte pe apostolul Pavel din "întîia Epistolă către Corinteni", cu greu îl va putea recunoaşte în paginile pe care le numim Epistola a două către Corinteni.
Acolo am văzut un om care, în mod obiectiv, dădea răspuns

unei Biserici ce apelase la el cu întrebările şi necazurile ei, sau punînd lucrurile în ordine şi explicînd greutăţile pe care le cunoştea personal sau din alte surse. Făcea impresia că în timp ce dicta prima epistolă către Corinteni, apostolul Pavel ar fi avut în faţă o listă cu întrebări, pe baza căreia el discuta acum în linişte şi obiectiv. Desigur că nu făcea aceasta fără o participare vie, ba uneori chiar cu adîncă emoţie, aşa cum am văzut adesea pe faţa apostolului. Dar el rămînea totdeauna, lăuntric, superior, purtătorul unei slujbe apostolice sau părintele ce stă în fruntea familiei sale.

Cît de diferită este situaţia în Epistola a doua către Corinteni ! In această epistolă există două mari părţi, între capitolul 7 şi 8, şi între capitolul 9 şi 10. Dar cele trei părţi născute astfel (1—7 ; 8 şi 9 ; 10—13) nu stau una lîngă alta fără nici o legătură, aşa cum se crede adesea. Vom vedea mai tîrziu că încercarea de a scoate o parte din epistolă, nu reuşeşte, tocmai din cauza legăturii strînse a cursului de idei şi a vocabularului. Dar conside-rînd trei părţi, apare ca lipsită de sens orice altă împăr-ţire în pasaje autonome. Fireşte, se poate întîlni tendinţa spre o ramificare mai amplă şi o progresie mai avîntată de idei. Dar de fiecare dată, acestea sînt întrerupte prin pasaje intermediare şi linia ideilor seamănă mai mult cu

o mare frămîntată, decît cu o urcare progresivă.

Acestor deosebiri exterioare le corespunde însă şi o **atitudine interioară** care se diferenţiază. Aici nu ni se prezintă un om, care răspunde cu obiectivitate întrebărilor ce i s-au pus. Ci avem în faţă un om copleşit de un necaz personal cu care se luptă din greu pe multe pagini ale epistolei. Chiar dacă specificul apostolului Pavel este de **a** crea şi întreţine în scrierile sale o atmosferă foarte personală, de data aceasta elanul mărturisitor se dovedeşte de o emoţionantă sinceritate. Se poate spune că în întreaga literatură universală nu există o a

doua scriere de dimensiuni asemănătoare, în care să fim martori direcţi, chiar părtaşi, la zguduirea unui suflet omenesc. Dar acestea nu sînt mărturisiri retrospective (ca în renumita carte a lui Augustin), ci din imediată actualitate.
Ne întrebăm : Ce s-a **întîmplat** ?
Desigur, între redactarea primei epistole către Corinteni şi **a** celei de **a** doua, s-au întîmplat tot felul de lucruri, dar nimic din ce ne-ar putea face să bănuim o clătinare aşa de importantă. Dacă vrem să ne facem mai întîi o idee generală despre relaţiile lui Pavel cu Biserica sa din Corint, cel mai simplu este să folosim rezumatul lui R. Henning (întregit de mine), în care anii şi unele date au numai valori aproximative :
Relaţiile dintre Pavel (în Efes) şi Biserica din Corint :
1. Epistola pierdută a lui Pavel către Corinteni (1 Cor. 5:9) scrisă înaintea primei epistole pe care o avem.
2. Epistola de răspuns a Bisericii (1 Cor. 7:1).
3. Vizita foştilor salariaţi ai lui Cloe la Pavel în Efes (1 Cor. 1 : 11).
4. Trimiterea lui Timotei la Biserica primejduită (1 Cor. 4 : 17 ;lCor. 16 : 10).
5. Sosirea lui Ştefana şi a celorlalţi în Efes (1 Cor. 16 : 17).
6. Redactarea primei epistole, în Efes, în primăvara
174
anului 56.
7. Vizita între timp a lui Pavel în Corint — insucces ! (2 Cor. 2 : 1 ; 13 : 2).
8. Călătoria de întoarcere a lui Pavel, desigur la Efes.
9. Epistolă intermediară către Corinteni, dusă de Tit — pierdută (2 Cor. 2 : 1-4 şi 9 ; 7 : 8).
10. Călătoria lui Pavel din Efes la Troa şi în Macedonia (2 Cor. 2 : 12-13 ;7 : 5).
11. întîlnirea acolo cu Tit, care aduce veşti bune despre Biserică (2 Cor. 2 : 13 ; 7 : 5-16).

12. Redactarea celei de a doua epistole către Corinteni (pe care o avem noi) în Macedonia în anul 57.
13. Tit şi fraţii călătoresc mai înainte şi duc această epistolă la Corint (2 Cor. 8 : 6, 16-19, 23 ; 9 : 5).
14. Pavel călătoreşte din Macedonia la Corint (2 Cor. 13 : 1).

*   *   *

Se vede din cele de mai sus că după trimiterea primei Epistole către Corinteni (nr. 6), nu a fost întreruptă legătura dintre apostol şi Biserică. Din Efes, de unde apostolul expediase deja prima sa epistolă Corintenilor, el face o scurtă vizită la Corint, al cărei motiv nu-1 cunoaştem şi pe care nu-1 aminteşte nici Faptele Apostolilor — la o distanţă de 400 km în linie dreaptă, pe mare, trei pînă la patru zile, dus şi întors, (nr. 7 şi 8). Această "vizită intermediară" a avut urmări neliniştitoare încît, Pavel, după întoarcerea sa, scrie din Efes, din nou, "epistola intermediară" (nr. 9), care conform cu 2 Cor. 2 : 4 este numită şi "epistola lacrimilor", al cărei conţinut nu-1 cunoaştem. Este de presupus că Tit, colaboratorul său (împreună cu un frate nenumit) a dus personal această epistolă, desigur, pe mare de la Efes la Corint. Apoi apostolul Pavel însuşi a pornit din Efes spre Corint, dar pe uscat (nr. 10), aşa cum îşi propusese (1 Cor. 10 : 5) şi cum este relatat în Fapt. Ap. 20 : 1—2). In acelaşi timp Tit avea sarcina ca din Corint să meargă pe uscat în întîmpinarea apostolului, întîlnirea avînd loc în Macedonia (nr. 11), după ce

Pavel îl aşteptase în zadar la Troa (2 Cor. 2 : 13). Aşa dar, în Macedonia, poate din Filipi, scrie apostolul Pavel a doua epistolă către Corinteni şi o trimite prin Tit şi doi fraţi, nenumiţi, la Corint (nr. 13), înainte de a face şi el apoi acelaşi drum.
Urmarea acestei legături personale şi epistolare însufleţite este că între 1. Corinteni şi 2. Corinteni s-au întîm-plat multe

lucruri cu apostolul şi cu Biserica, pe care ei le cunoşteau, dar noi cu greu le putem deduce abia din indicaţiile din 2 Corinteni. Cu toate acestea, asupra fondului problemei sîntem în clar : situaţia era destul de tristă. Ea poate fi rezumată astfel :

Relaţiile dintre apostolul şi Biserică fuseseră adînc zdrucinate în timpul acestui an.

Este evident că asupra apostolului se năpustesc reproşuri, calomnii şi insulte, din partea Bisericii din Corint. Dăm aici o descriere a principalelor teme în dezbatere, tratarea lor în amănunt urmînd să fie făcută mai tîrziu, cînd se vor aduce multe alte precizări. în general trebuie să recunoaştem, că nu ştim decît ceea ce spune sau indică apostolul Pavel în epistola sa, putînd doar presupune că în realitate atacurile puteau să fi fost mult mai ample, mai întinse şi chiar în parte motivate. Dar, şi ceea ce ştim, ne dă un tablou general neliniştitor.

Chiar la începutul epistolei ne întîmpină ecoul reproşului făcut lui Pavel, că **a acţionat uşuratec în planurile sale (1 : 17).** în legătură cu aceasta el respinge învinuirea, că epistolele sale ar fi **echivoce** (1 : 13) şi subliniază de mai multe ori faptul, că el spune adevărul (7 : 14 ; 11 : 31 ; 13 : 8) ; cum scrie numai cineva care este bănuit **a** fi tăinuit adevărul.

Nu putem trece cu vederea, că apostolul Pavel trebuie să se apere împotriva acuzaţiei de prefăcătorie şi vicleşug (4 : 2 ; 12 : 16). Foarte clar străbate, în părţi lungi din epistolă, acuzaţia că **el se laudă singur** (3:1;5:12;4: 5 şi 10 : 12).

Acestea indică o posibilă atitudine critică a Corinteni-

176

lor cu privire la poziţia generală a apostolului, îndeosebi privind purtarea sa. I se reproşează "lipsa de vlagă" şi faptul că această purtare personală mai puţin fermă este în contradicţie cu tonul categoric şi greutatea epistolelor sale (10 : 10). Slăbiciune care este comparată cu felul puternic al altor

"apostoli" pe care — Pavel îi numeşte "nespus de aleşi" (11 : 5 ; 12 : 11). Pavel o recunoaşte ocazional, cînd este vorba de darul vorbirii (11:6), cum mai fusese vorba despre sine în 1 Cor. 2 : 1—4. Dar critica "slăbiciunii" sale înseamnă în gîndirea apostolului, o impresionantă răsturnare a valorilor omeneşti şi la mărturisirea acelei unei profunde experienţe (12 : 9 ; 11 : 21 ironic ; 11 : 30 ; 12 : 5 ; 13 : 8). Aşadar, respingînd temeinic această acuzaţie, apostolul Pavel ne sugerează caracterul fără echivoc şi accentuat al învinuirilor aduse de către Corinteni.
în opoziţie ciudată cu învinuirea precedentă stă apoi reproşul de **asprime,** care se referă în primul rînd la epistola sa. I s-a reproşat desigur că **ar** fi vrut să întristeze intenţionat Biserica (2 : 4 comp. 2 : 1 ; 7 : 8 ; 10 : 9), fiind bănuit că ar vrea să se facă stăpîn pe credinţa altora (1 : 24). Iar acestea nu erau spuse în treacăt, ci exprimau regretul că el nu a **acţionat drept,** ba chiar că a **vătămat** pe unii (7 : 2). Pavel însuşi foloseşte, o dată referindu-se la sine, cuvîntul de ocară "înşelător", de parcă ar fi fost **bănuit de necinste în afaceri băneşti.** Ce apără el în 2 : 17 şi 12 : 17 este greu de arătat.Apărîndu-se energic în 8 : 20, parcă vrea să evite de la început orice bănuială în problema colectei, te izbeşte şi poate sta în legătură cu alte reproşuri de **exploatare.**
Acestea toate culminează în final cu un atac **privind atitudinea generală a apostolului.** Ceea ce pentru el însemna esenţa îndepărtării de Dumnezeu : **Umblarea după firea pămîntească** (10 : 2—4 ; **1** : 12 şi 17). în felul acesta i se contestă însăşi **starea sa de creştin. I** se contesta legătura cu Hristos, chiar dacă acest lucru nu era spus în mod expres (13 : 3 ; 10 : 7).
Toate acestea nu sînt decît probe din potopul de ocări ce se revărsaseră cu găleata asupra apostolului. Ocara

merge însă totdeauna mult mai departe decît cuvîntul direct rostit şi decît acuzaţia propriu zisă. înjosind pe cineva sub anumit aspect, se urmăreşte ca pînă în cele din urmă orice învinuiri să pară posibile, chiar şi cele nerostite. De aceea, tot ce scrie cel atacat, chiar dacă nu se referă direct la anumite reproşuri, se încheagă într-o permanentă apărare.
Cine să se mire, că astfel de suspiciuni fără frîu au atins pe apostol în adîncul inimii ? Ce altceva avea acest călător fără adăpost prin ţările întinse ale Mării Mediterane, acest om sărac ca un cerşetor, în afară de Bisericile Creştine, care luaseră fiinţă în urma propovăduirii sale ? încrederea lor, iubirea lor, fidelitatea lor erau singura sa avere pămîntească. In slujba lor se consuma el şi lua asupra sa, an de an, osteneli şi primejdii, de care noi cu greu ni le putem închipui. Corintul ocupa printre aceste biserici, alături de Efes, o poziţie deosebită. Aici stătuse Pavel un an şi jumătate (Fapt. Ap. 18 : 11). Aici trecuse el şi prin grele experienţe interioare (1 Cor. 2 : 1 —3). Iubirea lui Pavel pentru Biserica din rîndul Corintenilor era deosebită (1 Cor. 4 : 14—16). Aşadar, ceea ce se în-tîmpla aici, nefiind numai o simplă neascultare, ci o deteriorare gravă a legăturilor de încredere, atunci aceasta însemna pentru el o foarte mare şi grea întristare.
In realitate, la Pavel nu este vorba aici doar de o enervare trecătoare, sau supărare ocazională, ca de exemplu la (1 Cor. 1 : 11 ; 5 : 1 ; 6 : 1). Ci de o zdrucinare care îi atinge întreaga personalitate, răscolindu-i conştiinţa, şi formînd baza întregei epistole.
Modalităţile de expresie, specificul vocabularului folosit, difirenţiază această epistolă de toate celelalte epistole. Expresii care apar rar la el sau chiar deloc, se întîlnesc în lungi pasaje, presărate de-a lungul întregii epistole.
Un asemenea procedeu indică totdeauna o adîncă trăire interioară ce stăpîneşte pe om. De fapt, Pavel nu foloseşte

cuvinte "noi", ci unele pe care obişnuia să le asocie ze anumitor situaţii, dar devin aici, pentru el, cuvinte curente, exprimînd acum o nouă importanţă.
Ceva asemănător putem observa la oamenii care au

trăit o convertire spontană sau la cei care au trecut prin-tr-o suferinţă grea, zguduitoare. Este cazul lui Pavel, a cărui experienţă de viaţă creştină îşi găseşte expresia în această epistolă. In acest sens pot fi date mai multe exemple foarte interesante. (1)
Există în limba greacă un cuvînt care înseamnă "a apăsa", "a împinge", dar care a primit şi semnificaţia de "a asupri", a necăji". Astfel este desemnată o suferinţă cauzată nu printr-o singură lovitură, ca de trăznet, a soartei, ci treptat : "a fi împins la colţ", printr-o mulţime de neplăceri care sfîrşesc prin a umple măsura răbdării omului ; neavînd de-a face cu forma "eroică" a sufe-rinţei,ci cu măruntele, apăsătoarele mărunţişuri de fiecare zi care uzează lent o viaţă : răutatea oamenilor, "per-fidia", neplăcerile serviciului, etc.
Apostolul Pavel cunoştea cuvintele "necaz" şi "a necăji" încă mai dinainte. Le-a folosit de mai multe ori în epistola către Tesaloniceni, o dată, de asemenea, în 1 Corinteni, şi ele vor apărea şi mai tîrziu în epistolele sale. Dar epistola a doua către Corinteni este de-a dreptul inundată cu ele. Din 31 locuri, unde apar, în cele 13 epistole ale lui Pavel, epistola a doua către Corinteni conţine 12, deci 2/5(1 : 4 de două ori ; 1 : 6 şi 8 ; 2 : 4 ; 4 : 8 şi 17 ; 6 : 4-5 ; 8 : 2 şi 13).
Un sens asemănător au cuvintele "strîmtoare", "strîm-torare", "nevoie" şi respectiv "a strimtora", etc. Acestea
(1) La această grupă de cuvinte nu este vorba — poate cu o singură excepţie, a familiei de cuvinte "slujbă, serviciu" — de cuvinte speciale sau de specialitate, aşa cum apar în mod natural cînd se tratează o anumită temă, ca de exemplu

"limbi". Că acest cuvînt apare de 21 de ori în 1 Corinteni 12—14, din totalul de 24, găsit la Pavel, nu este de mirare, deoarece 1 Corinteni se ocupă special de această problemă.
Aici este vorba de acele cuvinte care au în sine o anumită întindere şi o puternică valoare de simţire, şi nu sînt legate direct de o problemă specială. Apariţia lor, în număr mare, indică mai mult, o anumită dispoziţie fundamentală sau orientare generală şi nu o temă propriu zisă. Ele se implică în descrierea unor procese ale subconştientului ce stau înapoia problematicii raţionale, precis conturate, constituind informaţii semnificative, privind atitudinea de bază a persoanei care scrie.
179
apar, relativ, mai tîrziu, în limba greacă. în Noul Testament se găsesc numai la Pavel. El foloseşte de 7 ori cuvîntul "strîmtorare" în epistola noastră (4 : 8 ; 6 : 4 şi 12 de două ori şi 12 : 10).
Aceste "necazuri", care, adesea, nu se ştie de unde provin, este "întristarea" — durerea sufletească, de obicei pricinuit de un motiv bine cunoscut. Expresiile greceşti pe care noi le traducem cu acest cuvînt, sînt folosite de apostolul Pavel, în epistolele sale, de 23 de ori, din care doar epistola a doua către Corinteni conţine 18, aşa dar, aproape 3/4 !
In general este vorba aici de expresii care indică o subminare a întregei personalităţi; o zdrucinare a conştiinţei şi a încrederei în sine, prin urmare, se depăşeşte cadrul unor trăiri izolate.
Apare apoi o altă grupă de cuvinte, în legătură cu un termen lingvistic desemnînd greutăţile pe care trebuie să le înfrunte cineva în viaţă, precum : lipsă, sărăcie, înjosire etc.
Toate acestea se întîlnesc de 16 ori în epistolele lui Pavel — din care, de 7 ori în 2 Corinteni! Se cunoaşte cuvîntul "slăbiciune", deoarece în viaţă avem mereu prilejul de a vorbi despre astfel de piedici ale forţei de viaţă. Dar aici este vorba

uneori de experienţe deosebit de grele : în cele trei capitole din 2 Corinteni 11—13, expresia apare de 12 ori.
Incercînd astfel de experienţe ale vieţii sale interioare, care ici şi colo sînt redate şi cu alte expresii ("a descuraja", a fi făcut de ocară"), autorul epistolei a doua către Corinteni se află într-o luptă grea, care determină limba-julpropriu al acestei scrieri, prilejuind expresii care indică respingerea cu succes a unor astfel de atacuri şi necazului, al întristării, al lipsei, etc.
Există o anumită "mîndrie", care reflectă sănătatea vieţii personale şi fără de care un om se leapădă de bună voie de viaţă. Această mîndrie este pusă în legătură cu unele realizări sau însuşiri pozitive ; dar în esenţă ea reprezintă mai mult decît aceste simţăminte. Este vorba mai degrabă de o atitudine caracteristică omului care este
180
vizată atunci cînd cei din jur ne batjocoresc sau ne dispreţuiesc. Nici o mirare deci, că grupa de cuvinte, tradusă de regulă cu "laudă", "a se lăuda", ia un spaţiu larg în epistola a doua către Corinteni : o întîlnim de 24 ori, pe cînd toate celelalte epistole ale apostolului Pavel o folosesc în total de 26 ori.
Şi totuşi, pentru problema în discuţie, această expresie este riscantă, întrucît poate fi greşit înţeleasă, deoarece foarte uşor poate fi confundată această "laudă" cu în-gîmfarea sau "lauda de sine". Probabil că tocmai adversarii lui, prin atacurile lor, au obligat pe apostol să utilizeze această expresie (comp. 10 : 13). De aceea el este nevoit mereu să delimiteze sensul acestui cuvînt de o înţelegere sau folosire greşită (de exemplu 10 : 13 ; 11 : 17). Cu toate că îşi are "lauda sa (1 : 14 ; 11 : 10), el respinge orice laudă de sine (neadevărată 12 : 1). La fel, se întîmplă cînd apostolul vrea "să pună înainte" ceva pentru sine — folosind o expresie ce apare în 2 Corinteni de 4 ori (10 : 2 şi 12 ; 11 : 21) ; altminteri întîlnită rar la Pavel (de 4 ori) în

epistola noastră, comportînd o mare rezervă interioară, pentru a indica propria lui purtare.
Controversa cu adversarii săi explică de ce apostolul Pavel foloseşte în 2 Corinteni pentru sine această expresie, care trezeşte bănuieli dacă este raportată de vorbitor la sine însuşi : "a se recomanda" sau "a se prezenta ca ceva". Cu atît mai mult cu cît apostolul Pavel respinge, în principiu, o asemenea atitudine (3 : 1 ; 5 : 12 ; 10 : 12 şi 18) iar o utilizează, o face, cum s-ar zice, între ghilimele : "pentru a folosi expresia voastră !" (4 : 2 ; 6 : 4). Dacă este vorba de o "recomandare" (recunoaştere), ea trebuie să vină de la alţii (10 : 11), chiar de la Domnul (10 : 18 b). Cît de puţin îl caracterizează pe apostolul Pavel, un atare mod de exprimare, se vede foarte clar din faptul că el nu mai apare în nici o altă epistolă.
Apostolul Pavel foloseşte un alt cuvînt care redă cel mai bine lucrul care îl interesează şi pentru care el se opune pasionat atacului adversarilor. Cuvîntul înseamnă "a fi plin de încredere" şi arată o dispoziţie nobilă a sufletului şi în raport cu ceilalţi oameni (7 : 16 ; 10 : 1),
181
deşi, nu depinde de aceştia (5 : 6 şi 8). Este ciudat că acest cuvînt aparte, se întîlneşte numai în 2 Corinteni (de 5 ori) din toate epistolele apostolului Pavel, în restul Noului Testament mai fiind folosit o singură dată (Evrei 13 : 16).
De asemenea în 10 : 2 este exprimat ceva ce ar putea fi redat prin cuvintele "încredere" sau "siguranţă". Rădăcina cuvîntului implică ideea de "a fi convins de ceva". Cuvîntul respectiv apare rar la Pavel, dar din 6 locuri în care poate fi găsit, 4 sînt în 2 Corinteni (1 : 15 ; 3 : 4 ; 8 : 22) şi arată limpede cel interesează mai mult pe Pavel privitor la persoana lui şi în raporturile sale cu oamenii.
Ceva asemănător exprimă un cuvînt care de cele mai multe ori este socotit opus "necazului", "strîmtorării", şi care s-ar putea

traduce cu "odihnă" (7 : 5 ; 8 : 13 ; 2 Tesaloniceni 1 : 7). Ca şi în cazul altor expresii ale lui Pavel pentru echilibrul lui interior, este evident că ceasta "odihnă" nu depinde de om, ci de ceva mai înalt (în 2 : 13 "în Duh"). încă o dată avem de-a face cu un mod de exprimare pe care apostolul Pavel îl foloseşte numai aici (în 2 Tes. 1 : 7 cuvîntul nu se referă direct la sine) — aşa dar este ceva ce apostolul Pavel a "învăţat" prin experienţe cu totul deosebite.
De asemenea în cazul cuvîntului "mîngîiere" se evidenţiază dispoziţia interioară a apostolului născută în urma biruinţei asupra acelor piedici denumite mai sus "strîmto-rări, etc. Acest cuvînt "mîngîiere" — şi nu "bucurie" caracterizează starea sa sufletească. Cuvîntul "bucurie" apare de fapt şi în 2 Corinteni, dar nu mai des decît în alte epistole ale lui Pavel (de exemplu Filipeni şi 1 Tesaloniceni), pe cînd cu "mîngîiere" şi "a mîngîia" situaţia este alta : în toate epistolele apare de 72 de ori, din care, de 28 ori în 2 Corinteni (în 4 versete (1 ; 4—7 chiar de 10 ori).
Lucrul în care apostolul se regăseşte pe sine şi pacea inimii sale, îl numeşte "slujbă" sau "slujire", cuvînt care se regăseşte în termeni precum : "diaconie, diacon, diaco-niţă". Acest cuvînt aparţine lexicului special al epistolei noastre, fiind folosit de 20 de ori (din totalul de 52 ori,

în toate epistolele lui Pavel). Abia din context (mai ales 3 :5 ; 4 : 1 ; 5 : 18) se va putea vedea ce bogăţie implică pentru Pavel acest cuvînt aparent simplu, motiv pentru care lupta lui Pavel se duce şi împotriva defăimării acestei "slujbe".
Intre aceste două mari contrarii, cea mai adîncă suferinţă şi cea mai înaltă bucurie, este cuprinsă întreaga trăire a apostolului, eroul acestei epistole. Din astfel de adîncimi porneşte şi spre astfel de culmi se înalţă drumul său, şi împreună cu el, trăim şi noi, rînd pe rînd, acest urcuş. De aceea avem impresia

generală de tumult, prin mărturia unei încordări neobişnuite a relaţiilor între apostol şi ai săi.
Există în limba greacă două grupe de cuvinte care redau amploarea şi bogăţia unei asemenea trăiri — cuvinte traduse cu expresiile "din belşug", "peste măsură de mult", sau "deosebit". Tocmai acestea sînt caracteristice epistolei noastre. Din cele 65 expresii provenind din această grupă în epistolele lui Pavel, a doua epistolă către Corinteni conţine singură 31. Ea este cu adevărat cartea "prisosului" de experienţe "deosebite" în ambele sensuri: ale profunzimilor şi ale înălţimilor.
* *
Cu aceasta, sa trasat şi sarcina pe care o are interpretarea acestei epistole pentru Biserica cititorilor de azi ai Bibliei. Ei nu pot fi reţinuţi mult timp cu presupuneri adesea contradictorii, privind trăirile ce stau în spatele acestor pagini — pe care le vedem neclar, ca printr-un văl, dar indubitabile. Cu atît mai puternic este luminat sufletul sufletul apostolului. Tema propriu zisă a acestei epistole este lupta lui Pavel înaintea lui Dumnezeu, pentru pacea inimii sale, ceea ce doreşte a fi şi darul către Biserică, iată ce avem de prelucrat în interpretarea noastră la această epistolă.
Deoarece această luptă nu s-a născut în urma stărilor pur personale, ci din relaţia sa cu Biserica, epistola ne dezvăluie totodată şi în natura intimă a comunităţii nou-
183
testamentale.
Astfel ea conţine ambele elemente, unul alături de altul : experienţele personale ale unui creştin şi propovă-duirea marilor lucrări ale lui Dumnezeu. Aceeaşi epistolă relatează, de trei ori, (4 : 7 ; 6 : 3 ; 11 : 23) istorisirea zguduitoare a suferinţelor apostolului în centrul căreia (5 : 19) se înalţă ca vîrful unui gheţar, într-o frază compactă care cuprinde cerul şi

pămîntul, timpul şi veşnicia, mesajul despre împăcarea dintre Dumnezeu şi lume.

1. Introducere şi **salutul** de binecuvîntare.
(2Corinteni 1:1-2).
1. PA VEL, apostol al lui Isus Hristos, prin voia lui Dumnezeu, şi fratele Timotei, către Biserica lui Dumnezeu care este în Corint, şi către toţi sfinţii, cari sînt în toată Ahaia :
2. Har şi pace vouă de la Dumnezeu, Tatăl nostru, şi de la Domnul Isus Hristos !
începutul epistolei corespunde celui din epistola întîia către Corinteni. Cele spuse acolo pot fi recitite.
In locul lui Sosten aici apare coautor Timotei, care se întorsese la Pavel din călătoria sa în Corint (1 Cor. 4 ; 17 şi 16 : 10). De aceea se întîlneşte aşa de des cuvîntul "noi" în cuprinsul epistolei ; şi totuşi trecerea subită adesea de la "noi" la "eu" dovedeşte că Pavel este autorul propriu zis (de exemplu 7 : 2 —8).
Printre destinatarii epistolei, apostolul Pavel include, în afară de Biserica din Corint, şi pe toţi creştinii din provincia Ahaia, **al** cărui guvernator roman îşi avea sediul la Corint, — provincie care cuprindea Grecia Continentală, pînă la Olimp, prin urmare şi Biserica din Atena.
2. Aducerea mulţumirilor. (2 Corinteni 1 : 3-11).
3. Binecuvîntat să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, Părintele îndurărilor şi Dumnezeul oricărei mîngîieri,

4. care ne mîngîie în toate necazurile noastre, pentru ca, prin mîngîierea cu care noi înşine sîntem mîngîiaţi de Dumnezeu, să putem mîngîia pe cei ce se află în vreun necaz !

5. Căci, după cum avem parte din belşug de suferinţele lui Hristos, tot aşa, prin Hristos avem parte din belşug şi de mîngîiere.
6. Aşa că, dacă sîntem în necaz, sîntem pentru mîngîierea şi mîntuirea voastră ; dacă sîntem mîngîiaţi, sîntem pentru mîngîierea voastră, care se arată prin faptul că răbdaţi aceleaşi suferinţe ca şi noi.
7. Şi nădejdea noastră pentru voi, este neclintită, pentru că ştim că, dacă aveţi parte de suferinţe, aveţi parte şi de mîngîiere.
8. In adevăr, fraţilor, nu voim să vă lăsăm în necunoş-tinţă despre necazul care ne-a lovit în Asia, de care am fost apăsaţi peste măsură de mult, mai pe sus de puterile noastre, aşa că nici nu mai trăgeam nădejde de viaţă.
9. Ba încă ne spunea gîndul că trebuie să murim ; pen-tu ca să ne punem încrederea nu în noi înşine, ci în Dumnezeu care înviază morţii.
10. El ne-a izbăvit şi ne izbăveşte dintr-o astfel de moarte, şi avem nădejde că ne va mai izbăvi încă.
11. Voi înşivă ne veţi ajuta cu rugăciunile voastre, pentru ca binefacerea făcută nouă prin rugăciunile multora să fie pentru mulţi un prilej de mulţumiri lui Dumnezeu pentru noi.

* * *

Rugăciunea de mulţumire cu care începe şi această epistolă, aşa cum se obişnuia pe vremea aceea, este caracteristică, astfel că versetele 3—7, ca un preludiu, dau tonul întregii lucrări. Rugăciunea nu este îndreptată, ca alte ori (Romani, 1 Corinteni, Filipeni, Coloseni, 1 şi 2 Tesaloniceni), către destinatarii epistolei, pentru ca împreună cu ei şi pentru ei să binecuvinteze harurile lui Dumnezeu faţă de Biserică. Ea se opreşte mai întîi la trăirea personală a lui Pavel

— ca în epistola către Efeseni, dar diferit de aceasta. Ea se

ocupă în întregime, sau cel puţin în părţile ei importante, cu experienţele adînci ale apostolului, avînd, ca nici o altă epistolă a lui Pavel, un caracter profund personal. In această privinţă, ea constituind un document unic al literaturii universale. Dar departe de a fi vorba de un "plan" chibzuit dinainte, de către cel ce a scris epistola. Dimpotrivă, te uimeşte profunzimea şi spontaneitatea exprimării gîndurilor şi sentimentelor apostolului, cînd dicta această epistolă — efectul răscolitor pînă în adîncul fiinţei sale.

Privind la aceste prime fraze, recunoaştem vocabularul specific al epistolei a 2 către Corinteni. Este vorba aici de acel "necaz" şi acele "suferinţe", cît şi răsunetul unui imn de mulţumire pentru acea "mîngîiere", care le acoperă pe toate celelalte. Tot aici este vorba şi despre trăirea "din belşug" (v. 5), pe care noi am considerat-o caracteristică.

Acest înalt imn despre "Părintele îndurărilor şi Dumnezeul oricărei mîngîieri" ne conduce totodată către cele mai adînci taine ale experienţei apostolului cu Hristos. Căci nu un Dumnezeu "oarecare" este cel care mîngîie, ci "Tatăl Domnului nostru Isus Hristos" (v. 3). "Prin Hristos", avem parte de mîngîiere (v. 5). Ceea ce ne impune este o legătură ascunsă între suferinţă şi mîngîiere. Suferinţele sînt, pentru apostolul Pavel, nu simple "întîm-plări" arbitrare, ci "suferinţele lui Hristos" — expresie care trebuie înţeleasă precum în Coloseni 1 : 24, ca provenind din comuniunea cu Hristos, în care trăieşte creştinul Pavel. Apoi, expresia "după cum... tot aşa", din v. 5 arată o legătură interioară : întrucît pentru creştin, suferinţele îndurate au fost asimilate "suferinţelor" lui Hristos", ele dobîndesc un sens nou. Prin urmare, nu mai sînt lipsite de sens, ci cuprind în ele mîngîierea lui Dumnezeu.

In sfîrşit, aceste cinci versete, arată felul nemijlocit în care se contopeşte trăirea personală a apostolului, cu cea a Bisericii

sale şi în special a Conrintenilor. Este caracteristica de bază, care străbate întreaga epistolă, (ca şi în
187
alte părţi, de exemplu, în expresia particulară din Romani 1 : 11-12. Chiar în prima frază el aduce mulţumiri pentru mîngîierea ce a primit-o, (figură de stil indicînd slujba sa de mîngîiere faţă de alţii), (v. 3). Aceasta aruncă o primă lumină asupra suferinţei apostolului : el dăruind din experienţa sa despre "Dumnezeul oricărei mîngîieri", şi Bisericii lui din Corint (v. 6). Este o experienţă a tuturor păstorilor sufleteşti adevăraţi, arătînd că slujba lor faţă de alte suflete este făcută rodnică şi prin ceea ce au trăit ei înşişi în deosebite experienţe personale. In afară de acestea, apostolul Pavel ştie că Biserica este unită şi în suferinţă cu el (v. 6 b). Astfel, el păstrează cu ea legătura cea mai intimă înaintea Părintelui îndurărilor. în cele din urmă izbucneşte nădejdea plină de încredere pentru ei (v. 7), precum în toate rugăciunile sale de mulţumire pentru Biserici,deşi acum trebuie să fie risipiţi mai întîi norii care umbresc relaţia sa cu Biserica.
Abia acum este eliberat drumul pentru a continua obiceiul său epistolar din totdeauna (de exemplu la fel în Romani 1 : 13) : inserînd o comunicare personală despre propria sa situaţie (v. 8). Dar totul redevine grav ! Nu ştim despre ce primejdie de moarte relatează Pavel aşa de impresionant, dar simţim spaima sufletului său. Gîndul s-a dus la Fapt. Ap. 19 : 23 şi chiar la întîmplarea arătată în 1 Corinteni 15 : 32. Agitaţia din Efes, cu greu l-ar fi adus pe Pavel în primejdie de moarte, şi această altă "luptă cu fiarele" cădea deja înainte de vizita intermediară pe care Pavel o făcuse în Corint şi prin urmare nu era nimic nou pentru Biserică. Socotim vizate mai degrabă : această primejdie, cît şi desele pericole pe care le enumera apostolul (4 : 10-11 ; 6 : 9 ; 11 : 23 ; Romani 15 : 31 ; 16 : 4) dintre care, Fapt. Ap. ne relatează puţine. Mai important, pentru

interpretarea noastră, este faptul că aici ni se dezvăluie unde află Pavel mîngîierea lui Dumnezeu, pe care ceva mai înainte a lăudat-o aşa de bucuros : Nu este o mîngîiere sufletească, ci mesajul despre Dumnezeul care înviază morţii (v. 9). Dacă adăugăm şi faptul (v. 5), că mîngîierea îi vine "prin Hristos", nu mai poate fi nicio îndoială : este mărturisită legătura
188
prin credinţă cu învierea lui Hristos. Ei i se opune încrederea de sine a omului care îşi închipuie că ar putea să-şi asigure propria mîntuire (v. 9). Deci este nevoie, mai întîi, de încercarea de foc a suferinţei pentru a îndrepta privirea spre izvorul vieţii autentice şi rnîntuirii adevărate. De aici se naşte pentru apostol un al doilea răspuns la marele "pentru ce ?", al căii sale de suferinţă. El poate fi deosebit de clarvăzător în faţa unui pericol de moarte, cînd cineva şi-a rostit singur sentinţa. Un răspuns care este însă valabil pentru orice suferinţă. Intrucît ispita de a ne pune încrederea în noi înşine, şi nu în Dumnezeul vieţii, ne pîndeşte ceas de ceas. Prin urmare, apostolul Pavel nu relatează aici un eveniment ocazional, ci o experienţă fundamentală a vieţii sale, pe care tocmai o pune în capul epistolei durerii sale.
Astfel dobîndind o nădejde, o siguranţă, în vederea a tot ce mai poate veni (v. 10 b). Ceea ce trebuie să fie important pentru noi este harul mereu înnoit al lui Dumnezeu. De aceea în încheiere, dînd la o parte, (v. 11), încă o dată (ca în v. 7), tot ceea ce stătea între el şi Biserica din Corint, el exprimă nevoia de a fi ajutat pentru ca imnul de mulţumire pentru astfel de minuni ale harului lui Dumnezeu să poată fi intonat cu toată puterea cuvenită. Şi după cum pe el se numeşte (6 : 1) un "împreună lucrător" la mijlocirea harului lui Dumnezeu către Biserică, la fel îi doreşte a fi pe aceşti Corinteni, împărtăşind aceeaşi slujbă de onoare. în felul acesta el restabileşte o comuniune de mijlocire, care stă mai presus de toate

neînţelegerile, jignirile şi învrăjbirile dintre ei.
189
Piatră sculptată cu o cruce de pe tribuna "Bema" — tribuna oratorilor — unde apostolul Pavel sa înfăţişat în faţa lui Galion pentru apărarea sa (51—53 după Hr.).
RV 176 591
190
CAPITOLUL I.
OMUL ŞI SLUJBA SA **SUB BĂNUIALA OAMENILOR (2Corinteni 1 : 12 - 7 : 16)**
191
Un cioban aduce o jertfă în faţa icoanei lui Dionysos, zeul vinului. Pe masă se vede un coş cu brînză; de o ramură atîrnâ un fluier ciobănesc. Un alt vas se folosea la tămîiere. De la numele Corint provine denumirea unui sort de stafide.
192
1. DESPRE PLANURI DE CĂLĂTORIE
ŞI DISCIPLINA BISERICEASCĂ (2Corinteni 1 : 12-2 : 11).
12. Lauda noastră este mărturia, pe care ne-o dă cugetul nostru că ne-am purtat în lume, şi mai ales faţă de voi, cu o sfinţenie şi curăţie de inimă date de Dumnezeu, bizuindu-ne nu pe o înţelepciune lumească, ci pe harul lui Dumnezeu.
1.3. Nu vă scriem altceva decît ce citiţi şi cunoaşteţi. Şi trag nădejde că pînă la sfîrşit veţi cunoaşte,
14. cum aţi şi cunoscut în parte, că noi sîntem lauda voastră, după cum şi voi veţi fi lauda noastră în ziua Domnului I sus.
15. în această încredinţare, voiam să vin mai înainte la voi, ca să aveţi un al doilea har.
16. Voiam să trec pe la voi ca să mă duc în Macedonia ; apoi din Macedonia să mă întorc la voi, şi să fiu petrecut de voi în ludea.
17. In luarea hotărîrii acesteia, am lucrat eu în chip uşuratic ? Sau hotărîrile mele sînt nişte hotărîri, pe cari le iau

în felul lumii, ca să fie în mine "Da, da" şi Nu, nu'-' ?
18. Credincios este Dumnezeu că vorbirea noastră faţă de voi n-a fost şi "Da", şi "Nu".
19. Căci Fiul lui Dumnezeu, Isus Hristos, care a fost propovăduit de noi în mijlocul vostru, prin mine, prin Silvan, şi prin Timotei, n-a fost "da" şi "nu", ci în El nu este decît "da".
20. în adevăr, făgăduinţele lui Dumnezeu, oricîte ar fi ele, toate în El sînt "da"; de aceea şi "amin", pe care-l spunem noi, prin El, este spre slava lui Dumnezeu.
21. Şi- Cel ce ne întăreşte împreună cu voi, în Hristos, şi care ne-a uns, este Dumnezeu.
22. El ne-a şi pecetluit, şi ne-a pus în inimă arvuna

Duhului.
23. Iau pe Dumnezeu martor faţă de sufletul meu, că n-am mai venit pînă acum la Corint tocmai ca să vă cruţ.
24. Nu doar că am avea stăpinire peste credinţa voastră ; dar vrem să lucrăm şi noi împreună la bucuria voastră ; căci staţi tari in credinţă.
(2Corinteni 2 : 1-11).
1. Am hotărît dar în mine, să nu mă întorc la voi cu întristare.
2. Căci, dacă vă întristez, de la cine să mă aştept la bucurie, dacă nu de la cel întristat de mine ?
3. Şi v-am scris cum v-am scris, ca, la venirea mea, să n-am întristare din partea celor ce trebuia să-mi facă bucurie ; şi sînt încredinţat, cu privire la voi toţi, că bucuria mea este bucuria voastră a tuturor.
4. V-am scris cu multă mîhnire, şi strîngere de inimă, cu ochii scăldaţi în lacrămi, nu ca să vă întristaţi, ci ca să vedeţi dragostea nespus de mare, pe care o am faţă de voi.
5. Dacă a fost cineva o pricină de întristare, nu m-a întristat numai pe mine, ci pe voi toţi; cel puţin în parte, ca să nu spun

prea mult.
6. Este destul pentru omul acesta pedeapsa, care i-a fost dată de cei mai mulţi ;
7. aşa că acum, este mai bine să-l iertaţi, şi să-l mîngî-taţi, ca să nu fie doborît de prea multă mîhnire.
8. De aceea, vă rog, să vă arătaţi iarăşi dragostea faţă de el ;
9. căci v-am scris şi cu gîndul ca să vă pun la încercare şi să văd dacă sînteţi ascultători în totul.
10. Dar pe cine iertaţi voi, îl iert şi eu. în adevăr, ce am iertat eu, — dacă am iertat ceva — am iertat pentru voi, în faţa lui Hristos,
11. ca să nu lăsăm pe Satana să aibă un cîştig de la noi; căci nu sîntem în neştiinţă despre planurile lui.

*   *   *

194

Cine are mult de-a face cu călătoriile ştie cum poate deveni repede necesar să răstorni cele îndelung plănuite. Apoi, cît de greu este, de cele mai multe ori, să convingi de justeţea acestor schimbări pe cei interesaţi ! Bucuria anticipată este astfel zădărnicită şi sînt alimentate bănuielile false, iar reaua voinţă are prilejul pentru calomnii supărătoare. Iar o atare primejdie este mai probabilă, dacă anterior au şi avut deja loc dezbinări şi interpretări greşite, care au semănat neîncrederea.

Aceasta era oarecum situaţia cînd apostolul Pavel **a** scris pagina de epistolă pe care **o** avem în faţă. Este vorba aici de **planuri de călătorie schimbate şi totodată de dificultăţile mai adinei ce stăteau în spatele lor.** Dar dacă destinatarii din Corint ai epistolei ştiau la fiecare indicaţie foarte exact ce avea apostolul în vedere, noi căutăm oarecum în întuneric, ca unul ce găseşte pe stradă o scrisoare şi nu ştie la ce se referă diferitele amănunte din ea.

Ne putem închipui evenimentele cam în felul următor :

Apostolul Pavel, după plecarea din Efes făcuse o vizită scurtă

("o a doua vizită") la Corint (2 : 1 ; 13 : 2). Un membru al acestei Biserici, pe care apostolul nul numeşte, se făcuse vinovat de o faptă care-1 indignase deosebit pe apostol, ceea ce îndurerase întreaga Biserică sau cel puţin pe unii care simţeau la fel ca Pavel (2 : 5). Aceasta 1-a determinat pe apostol să ia poziţie scriind această epistolă, ştiut fiind că mai intervenise într-o situaţie asemănătoare (1 Corinteni 5 : 1—5). Despre această epistolă către Corint, care se interpune între 1 şi 2 Corinteni, aflăm numai din textul de faţă (2 : 3—4 şi 9) şi dintr-o menţiune ulterioară în 7 : 8. Avînd în vedere observaţia apostolului Pavel din 2 : 4, ea mai este numită "epistola lacrimilor" şi ceea ce spune apostolul în textele amintite, este suficient să ne facă să înţelegem cît de încordate erau relaţiile dintre el şi Corintenii săi pe vremea aceea.
Dar tocmai atunci apostolul Pavel este nevoit să-şi schimbe planurile de călătorie. Iniţial, aşa cum ştim din 1 Corinteni 16 : 5 el avea intenţia să meargă, părăsind Efesul (unde scrisese 1 Corinteni), spre Nord, în Macedonia, unde avea Biserici fidele în Filipi şi Tesalonic, de
195
acolo spre Sud la Corint, aşa cum făcuse şi în prima sa călătorie în Europa. Dar, cum ştim din textul nostru (2 Corinteni 1 : 15—16), a schimbat acest plan, vrînd ca drumul de la Efes spre Macedonia să nu-1 mai facă prin Dardanele, ci de la Efes, mai întîi pe mare, pînă la Corint şi de aici spre Nord, în Macedonia, iar de aici încă o dată înapoi la Corint, apoi pe mare spre Iudeea. In felul acesta apostolul putea să viziteze de două ori Biserica din Corint, atît la dus cît şi la întors. Acum cînd scrie 2 Corinteni, apostolul se află deja în Macedonia (2 : 12— 13). Aşa dar, apucase drumul prevăzut în primul plan şi care îl ducea prin Corint numai o dată, nu de două ori.
în atmosfera încordată care domnea în Corint faţă de apostol şi

pe care o vom cunoaşte ulterior mai exact, această nouă modificare a planului de călătorie avusese un efect nefericit. Nu ştim dacă expresiile "în chip uşuratic" şi "în felul lumii" (adică, planuri în felul lumii) redau chiar cuvintele spuse de Corinteni. Dar într-un fel oarecare, ele tot au fost rostite în acest sens la adresa apostolului, altminteri el n-ar fi ajuns să se apere de asemenea reproşuri. în pasajul de care ne ocupăm, apostolul Pavel tocmai ia poziţie împotriva acestor răstălmăciri. Şi oricine a trecut prin situaţii asemănătoare, va urmări cu mult interes cum procedează aici apostolul.
Luarea lui de poziţie se împarte în două :
1) Mai întîi (1 : 12—22) precum ar face oricare acuzat de uşurinţă şi contradicţie, el respinge ferm reproşul. Fireşte, surprinde gravitatea cu care el respinge acuzaţia. Chiar din primele fraze vedem că apostolul se simte profund atins în fiinţa sa de creştin. El dezvăluie care este domeniul cel mai adînc în care se înrădăcinează toată purtarea sa în viaţă (am putea spune, existenţa sa) : Harul lui Dumnezeu.
Această expresie, care descrie ultima taină a stării lui de creştin, o foloseşte apostolul şi atunci (1 : 15) cînd ajunge să vorbească direct despre planurile sale de călătorie, pentru a arăta importanţa vizitei sale la Biserica din
196
Corint. Noi am ales aici în traducere "dovadă de bunăvoinţă" ; Martin Luther spune "binefacere" ; în textul originar există însă acelaşi cuvînt, care aici cît şi în alte părţi din Noul Textament, este tradus prin "har", semn că sensul de bază este mult mai bogat decît poate reda traducerea noastră. Dacă cuvîntul "har" a devenit în limba noastră un termen teologic, în limbajul obişnuit fiind rar folosit (de exemplu în "graţiere"), în limba greacă a apostolului el era mai plin de viaţă. Pavel îl foloseşte, cum vom vedea mai tîrziu, şi în cap. 8, ca expresie pentru colectă. în limba germană, cuvîntul "Huld" (=graţie),

dacă nu ar fi devenit atît de rigid, ar fi dat poate o traducere unitară a cuvîntului grecesc. De aceea trebuie să folosim în traducere expresii diferite precum în textul de faţă, reamintindu-ne că Pavel consideră vizita sa la Corint, nu numai ca o dovadă de încredere faţă de Biserică, ci şi ca o lucrare ce se datora în sine aceluiaşi har ca şi venirea lui Dumnezeu pe pămînt în persoana domnului nostru Isus Hristos.
Acum înţelegem de ce, din cauza acestor planuri de călătorie aparent o problemă relativ secundară, Pavel cheamă ca martor pe însuşi Dumnezeu (1 : 18), pentru a dovedi onestitatea intenţiei sale. Pornind de la această împrejurare aparent banală, se intră dintr-o dată, surprinzător, în ultimile mari corelaţii ale Evangheliei (1 : 19— 22). Apostolul se consideră pe sine şi însoţitorii lui de călătorie, ca soli ai Fiului lui Dumnezeu, ca martori ai lui. "Da şi amin", pe care Dumnezeu 1-a rostit în Fiul său, la toate făgăduinţele Sale. într-o lume în care totul este nesigur, inclusiv promisiunile şi angajamentele omeneşti, acest Da al lui Dumnezeu rămîne ca o stîncă de neasemuită putere. De la el primeşte şi Da-ul creştinului, pînă în cele mai mici decizii ale vieţii de toate zilele, tăria şi motivarea sa ultimă. în cuvinte care reamintesc actul botezului ("a unge, "a pecetlui, "arvuna Duhului") este descrisă această legătură dintre Hristos şi martorii Lui (1 : 21-22).
2) Aproape s-ar crede că autorul epistolei, fascinant de

gîndurile veşnice ale lui Dumnezeu, a uitat cu totul problema care îl preocupa pînă acum. In v. 23 el se întoarce brusc înapoi. După ce respinsese cu tărie nedreapta acuzaţie de nestatornicie — nu numai ca un om de onoare, ci şi cu demnitatea incomparabilă a unui martor al credinţe adevărate — se străduieşte, (1 : 23 pînă la 2 : 11) cu adevărat părinteşte,

săi lămurească pe Corintenii tulburaţi, cum s-a ajuns la modificarea planurilor sale de călătorie.
Privind înapoi, putem constata şi de această dată că (comp. 1 : 3—7), apostolul stă într-o foarte adîncă legătură de viaţă cu Biserica sa. Vorbind despre "lauda" sa, el reamintea Corintenii or (1 : 14) că "în ziua" pe care o aştepta el şi ei, nu vor putea sta în picioare unii fără ceilalţi, adică apostolul fără Biserica sa, şi aceasta fără apostolul ei. De asemenea, cînd descrie relaţia personală dintre creştin şi Hristosul său (1 : 21), el integrează aici pe cititorii săi, trecuţi, ca şi el, prin botez, cu toate că aici n-ar fi fost necesară acea indicaţie : "împreună cu voi" (comp. 4 : 14). înţelegem deci, că pentru creştini nu este felul general de lucrare omenească, numai dintr-o "solidaritate" bazată pe anumite interese şi evenimente limitate : membrii Bisericii Lui Isus îşi au începutul vieţii lor înnoite în faptul botezului, pînă în ziua împlinirii, fiind legaţi împreună într-o istorie care îşi are rădăcinile în însăşi acţiunea lui Dumnezeu şi de aceea constituind o cumunitate nelimitată.
în mod solemn, invocînd pe Dumnezeu, apostolul spune Corintenilor motivul modificării planului său de călătorie. Este la mijloc o îndurare : voinţa de ai "cruţa" (1 : 23), de a nu veni la ei cu "nuiaua" (1 Cor. 4 : 21), atîta timp cît împrejurarea nefericită nu a fost înlăturată de Corintenii înşişi (2 : 6). Aceasta aduce cu o atitudine de stăpîn. Dar el înlătură îndată orice interpretare greşită (1 : 24) : ei stau doar ca şi el "în credinţă", ceea ce vrea să spună "împreună cu voi" din v. 21. Intre ei nu poate exista decît o legătură de bucurie şi pentru a nu o tulbura, el a renunţat să-i viziteze tocmai în acele împrejurări deosebit de supărătoare. Adică atîta timp cît acea situa-

ţie inacceptabilă nu era rezolvată. Cu mult tact, apostolul arată (2 : 2—3), că altfel ar fi fost periclitată şi bucuria lui pentru ei,

şi bucuria lor pentru el. Legat de aceasta, îi încredinţează (2 : 4), că acea "epistolă a lacrimilor", care atunci a fost pentru el tot aşa de grea ca şi pentru Corinteni, nu era nimic altceva decît o dovadă a dragostei sale.
Pornind de aici, el poate să soluţioneze difinitiv şi împrejurarea despre care este vorba (v. 5—11). Nu ştim ce s-ă întîmplat în amănunt. Raportarea la 1 Cor. 5 : 1 nu este justificată. Apostolul Pavel consideră a fi suficientă pedeapsa pe care majoritatea Bisericii (v. 6) a aplicat-o răufăcătorului nenumit (comp. 7 : 12) ; el ştie că o asprime prea mare poate produce amărăciune (v. 7) şi dorea ca acum Biserica să dovedească iertare, mîngîiere şi iubire. Toate acestea el nu le impune ca unul care oferă soluţii din afară, ci se consideră pe sine ca întotdeauna, cu ei. Chiar despre fapta rea în chestiune, poate să spună (2 : 5) că nu el a fost atins, ci Biserica din Corint sau, cel puţin, acea "majoritate" care era una cu el în aprecierea faptei. El participa, deci, personal la această problemă, nu numai în măsura unui judecător care apără dreptatea. Astfel, îi îndeamnă acum (v. 10) pe Corinteni să ierte în locul lui, aşa cum şi el a făcut, în cea mai strînsă unire cu ei.
Toate acestea se petrec aparent, în felul cum oamenii obişnuiesc să rezolve astfel de întîmplări neplăcute. La început niciun cuvînt nu arată că avem de-a face cu creştinii care acţionează între ei. Pînă cînd, deodată, la sfîrşi-tul v. 10, se ridică cortina care separă timpul de veşnicie : judecătorul lumii stă pe tronul său şi priveşte la apostolul care trebuie să acţioneze pe pămînt, printre oameni, ca locţiitor al său. Iată cum se furişează Satana, care caută să distrugă cu vicleniile sale Biserica lui Hristos. Implicat în această istorie sfîntă, apostolului îi este imposibil să acţioneze altfel decît o face aici, adică, din iubire milostivă şi iertătoare. Pentru noi este important să înţelegem că deciziile creştinului au o bază mai

profundă decît cea a oamenilor îndeobşte. Devine posibilă pe deplin iertarea şi împăcarea, doar atunci cînd eul
199
nostru este învins, copleşit de îndurarea divină care pe Golgota sa aruncat pe sine în conflictul infinit. Pentru că apostolul a stat sub această cruce, viaţa sa are marea linie şi tactul pînă în cele mai mici şi adesea supărătoare osteneli. Atunci şi "mărunţişurile" care distrug încrederea, sînt luate cu totul în serios. Dar aceste "perturbări" nu sînt date la o parte cu vorba, ci înlăturate pe baza legăturii cu Hristos din adîncimile împăcării lui Dumnezeu cu lumea. Felul deosebit al Bisericii lui Hristos pe pămînt nu se vede din aceea că în comunitatea creştinilor ar lipsi neînţelegerile şi alte lucruri mai rele, ci din modul modul în care ele sînt învinse.
200
2. MĂREŢIA SLUJBEI
(2Corinteni2 : 12-3 : 18).
12. Cînd am ajuns la Troa pentru Evanghelia lui Hristos, măcar că mi se deschisese acolo o uşă in Domnul,
13. n-am avut linişte in duhul meu, fiindcă n-am găsit pe fratele meu Tit ; de aceea, mi-am luat ziua bună de la fraţi, şi am plecat in Macedonia.
14. Mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne poartă totdeauna cu carul Lui de biruinţă în Hristos, şi care răspîndeşte prin noi în orice loc mireasma cunoştinţei Lui.
15. In adevăr, noi sîntem, înaintea lui Dumnezeu, o mireasmă a lui Hristos printre cei ce sînt pe calea mîntui-rii şi printre cei ce sînt pe calea pierzării:
16. pentru aceştia, o mireasmă de la moarte spre moarte ; pentru aceia, o mireasmă de la viaţă spre viaţă. Şi cine este de ajuns pentru aceste lucruri ?
17. Căci noi nu stricăm Cuvîntul lui Dumnezeu, cum fac cei mai mulţi; ci vorbim cu inimă curată, din partea lui

Dumnezeu, înaintea lui Dumnezeu, în Hristos.
(2Corinteni3 : 1-18).
1. începem noi iarăşi să ne lăudăm singuri ? Sau nu cumva avem trebuinţă, ca unii, de epistole de laudă, către voi sau de la voi ?
2. Voi sînteţi epistola noastră, scrisă în inimile noastre, cunoscută şi citită de toţi oamenii.
3. Voi sînteţi arătaţi ca fiind epistola lui Hristos, scrisă de noi, ca slujitori ai Lui, nu cu cerneală, ci cu Duhul Dumnezeului celui viu ; nu pe nişte table de piatră, ci pe nişte table cari sînt inimi de carne.
4. Avem încrederea aceasta tare în Dumnezeu, prin Hristos.
5. Nu că noi prin noi înşine sîntem în stare să gîndim

ceva ca venind de la noi. Destoinicia noastră, dimpotrivă, vine de la Dumnezeu,
6. care ne-a şi făcut în stare să fim slujitori ai unui le-gămînt nou, nu al slovei, ci al Duhului; căci slova omoară, dar Duhul dă viaţa.
7. Acum, dacă slujba aducătoare de moarte, scrisă şi săpată în pietre, era cu atîta slavă încît fiii lui Israel nu puteau să-şi pironească ochii asupra feţei lui Moise, din pricina strălucirii feţei lui, măcar că strălucirea aceasta era trecătoare,
8. cum n-ar fi cu slavă mai degrabă slujba Duhului ?
9. Dacă slujba aducătoare de osîndă, a fost slăvită, cu cît mai mult o întrece în slavă slujba aducătoare de neprihănire ?
10. Şi în privinţa aceasta, ce a fost slăvit nici n-a fost slăvit, din pricina slavei care o întrece cu mult.
11. în adevăr, dacă ce era trecător, era cu slavă, cu cît mai mult va rămînea în slavă ce este netrecător !
12. Fiindcă avem dar o astfel de nădejde, noi lucrăm cu multă îndrăzneală ;
13. şi nu facem ca Moise, care îşi punea o maramă pe faţă,

*pentru ca fiii lui Israel să nu-şi pironească ochii asupra
sfîrşitului a ceea ce era trecător.*
*14. Dar ei au rămas greoi la minte : căci pînă în ziua de
astăzi, la citirea Vechiului Testament, această maramă rămîne
neridicată, fiindcă marama este dată la o parte în Hristos.*
*15. Da, pînă astăzi, cînd se citeşte Moise, rămîne o maramă
peste inimile lor.*
*16. Dar oridecîteori vreunul se întoarce la Domnul, marama
este luată.*
*17. Căci Domnul este Duhul; şi unde este Duhul Domnului,
acolo este slobozenia.*
*18. Noi toţi privim cu faţa descoperită, ca într-o oglindă,
slava Domnului, şi sîntem schimbaţi în acelaşi chip al Lui, din
slavă în slavă, prin Duhul Domnului.*

*   #   #

202

în aparenţă, povestind în mod obiectiv, apostolul Pavel continuă în textul nostru (2 : 12) să informeze despre călătoria sa. Ceea ce începuse să facă în 1 : 15. Dar el trebuie să arate şi neliniştea care 1-a mînat mai departe de la Troia (în colţul de nord-vest al Asiei Mici) în Macedonia (conf. Fapt. Ap. 16 : 11—12 la Filipi). Pentru că aştepta cu nerăbdare ştirile trimisului său, Tit, cel care din Corint călătorea spre nord în întîmpinarea lui, el retrăieşte în parte tensiunile grave care marcau relaţiile sale cu Corintenii. Era de fapt, cauza trimiterii lui Tit. Aşa că relatarea abia începută a călătoriei este întreruptă din nou în v. 14, pentru a fi reluată mai tîrziu în 7 : 5.

Epistola devine acum, pentru un timp, deosebit de neliniştită şi discontinuă. Mai întîi, prin toată neliniştea inimii sale răzbate bucuria unei radioase rugăciuni de mulţumire. Amintirea celor trăite în timpul călătoriei se cristalizează în două puternice imagini simbolice (v. 14—16). El se vede ca un om din suită (sau ca prizonier ?) în marşul triumfal, pe care Domnul său

Hristos îl face prin lumea întreagă ; incomparabil, mult mai puternic decît marşurile triumfale prin care Cezarii şi comandanţii de oşti romani îşi sărbătoreau biruinţele. Dar, pentru că aici nu este vorba de biruinţă asupra unui duşman din afară, ci de o cucerire tainică a inimilor, apostolul Pavel schimbă imaginea războinică cu o alta mai delicată : o mireasmă de cunoştinţă a lui Dumnezeu se degajă din el — "miroase a Dumnezeu" unde ajunge apostolul Pavel — un miros care provine din comuniunea de viaţă cu Hristos. Fireşte că orice altceva este un "parfum" poetic, dar foarte înşelător — aşa cum a produs adesea o propo-văduire superficială despre "bunul Dumnezeu". Mireasma lui Dumnezeu este pentru unii mai degrabă un gaz otrăvitor, ucigător. Pentru alţii însă un elixir care trezeşte la viaţă. Rămîne desigur, aici, fără răspuns întrebarea gravă : pentru ce aceeaşi slujbă de sol al Domnului are un efect aşa de diferit ? (comp. 1 Cor. 1 : 18 şi Rom. 8 : 28—30). Dar, cine a simţit în el cît de împovărător este omul de la natură pentru semenul său, cum înapoia fardului exterior stăruie un miros de egoism, mîndrie şi

sete de putere — pentru ca apoi să se găsească în faţa minunii, care seamănă cu o mireasmă revărsată asupra fiinţei, pe unii ajutîndu-i să creadă mai uşor în Dumnezeu — acela înţelege cum apostolul Pavel, pentru toate acestea, poate, doar să-şi înalţe mîinile spunînd : "mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu". Chiar în mijlocul bucuriei unui om copleşit de măreţia slujbei sale, răsună întrebarea : Cine este deajuns pentru aceste lucruri ? (v. 16 b). în spatele ei nu stă doar înfiorarea în faţa marilor răspunderi, ci cum se va vedea curînd (v. 17), şi amintirea dispreţului pentru slujba sa. Se pare că aici s-a mers aşa de departe, încît i s-au atribuit apostolului înjositoare intenţii de folos personal, bănuite conform indicaţiilor lui din 7 : 2 ;8 : 20 ; 12 : 14. Apostolul Pavel este realist, recunoscînd că aşa ceva

este posibil şi în Biserica lui Hristos ("cum fac cei mai mulţi"). Dar imediat, o bănuială în cu totul altă direcţie, pătrunde în gîndul autorului epistolei : Poate că erau aceiaşi oameni care iau atribuit cele mai mîrş ave bănuieli şi care apoi au înfierat imediat orice apărare a lui drept o înfumurată "laudă de sine" (3 : 1). încă o dată, Pavel primeşte acuzarea, dar pentru a o întoarce adversarilor săi : Tocmai ei, cînd au venit la Corint, au umblat cu "scrisori de recomandare" (comp. 10 : 12 şi 18), care nu sînt altceva decît o formă ascunsă de laudă de sine. Atunci apostolul poate să-şi numească Biserica printr-o frumoasă metaforă, ca fiind scrisoarea sa de recomandare (2 : 3). Aceasta este scrisă în inimile Corintenilor (spre deosebire de textul lui Luther şi bazaţi pe unul din manuscrisele vechi, noi spunem "în inimile voastre" în mod greşit ; "a noastră" în loc de "a voastră" se afla, probabil, deja, în exemplarul original al epistolei, întrucît, la dictarea lui Pavel, ambele cuvinte sunau în greceşte aproape la fel). Hristos însuşi ţine condeiul, Duhul lui Dumnezeu, cerneala, şi Pavel purta această scrisoare de recomandare cu sine, pentru a se legitima cu ea ca apostol în faţa lumii întregi. Un vechi cuvînt din Scriptură care vorbeşte despre inimile "de piatră" şi "de carne" Isaia 11 : 19 şi 36 : 26), cuvînt care pentru apostolul Pavel era printre marile

promisiuni pentru Noul Legămînt, îl conduce la opoziţia dintre tablele "de piatră" ale Vechiului Legămînt (Exodul 31 : 18) şi noul "material de scris" al Duhului Sfînt. Acest lucru se va dovedi de mare importanţă pentru cursul ulterior al ideilor (3:4 —18).

Dacă am arătat just lupta gîndurilor apostolului din 2 : 12—3 : 3), atunci ne aflăm în faţa inimii sale de o deosebită putere.. Idei frumos orînduite, pot, în linii mari, să cuprindă destul de uşor, zbaterile şi neliniştele din adîn-curile unui suflet

omenesc. Vocile dinafară şi dinăuntru vorbesc permanent, împrăştiind corelaţiile şi tranziţiile, arătîndu-ni-se, ca unor martori direcţi, lupta în care credinţa trebuie să dureze zi şi noapte. Aşa dar, ceea ce la începutul pasajului nostru (v. 14—15) răsună ca o bucurie, nu sînt fraze chibzuite ale unei idei evlavioase scrise în linişte, ci însăşi rugăciunea prin care o inimă dispreţuită şi profund jignită, se luptă să răzbească la imnul de biruinţă al unui sol al lui Dumnezeu. Şi acele fraze delicate care după ce (2 : 3) caracterizează din nou relaţia dintre apostol şi Biserica din Corint, dobîndesc greutate prin absenţa unor "complimente". Este iubirea, care nu pleacă urechea la bănuieli otrăvitoare, aduse de vînturi potrivnice, dar singură în stare să citească scrierea faptelor tainice ale lui Dumnezeu — cu o "obiectivitate" care nouă ne apare aproape supranaturală.
Siguranţa despre care mărturiseşte acum Pavel (v. 4), face legătura din nou, (peste replica tratată în v. 1—3, cu 2 : 17) şi cu întrebarea din 2 : 16 "Cine este deajuns pentru aceste lucruri?" Apostolul Pavel a încheiat cu mărturisirea cutezătoare că propovăduirea sa despre Dumnezeu este făcută "înaintea lui Dumnezeu, în Hristos". Acest "în Hristos", peste care noi trecem aşa de uşor cînd citim, este hotărîtor pentru Pavel. El nu este unul din mulţii "credincioşi ai lui Dumnezeu" care în istoria religiilor şi-au luat ei înşişi această sarcină, ci "slujba" sa se bazează pe Hristos şi pe "Noul Legămînt" întemeiat de El (v. 6). Aici apare, prin expresia legată de celebrarea Cinei Domnului (Luca 22 : 16 ; 1 Corinteni 11 : 25), contrastul faţă de "Vechiul Legămînt". Totoda-

tă opoziţia menţionată a tablelor "de inimi omeneşti". Ea este exprimată mai întîi, în opoziţia "slovă — Duh". Se înţelege că nu se are în vedere acel "duh" care este opus ca simţire interioară formei exterioare, cînd este citat în ziare sau discuţii

(v. 6 b). Ci este vorba de Duhul dătător de viaţă al lui Dumnezeu, în opoziţie cu Legea Vechiului Legămînt. De aceea se afirmă cu aceeaşi deplină atît "spre moarte" cît şi "spre viaţă" ca în 2 : 16.
Această opoziţie, cît şi expresia "legămînt" trezesc amintirea acelor table de piatră. Deoarece apostolul Pavel le numeşte dovada unei slujiri a slovei (v. 7) care nu scapă de la moarte, altfel decum se poate trăi după Duh, apostolul Pavel are în vedere evenimentul de pe Sinai, cum este povestit în Exodul 34, şi. trezeşte un nou şir de idei ce se leagă, în special de Exodul 34 : 30—35.
Cele ce urmează, (3 : 7—18) apar cititorului de azi, la început, ciudate, dar pot fi mai uşor înţelese dacă se are în vedere acea **experienţă directă a apostolului,** care răsună în 3 : 14—16). "Pînă astăzi", (de două ori : 14 şi 15), a fost lucrul cel mai amar, pe care 1-a trăit zi de zi, purtătorul soliei de bucurie, în drumurile sale; îndată ce intra în sinagogile Iudeilor şi acolo se citea de pe "scaunul lui Moise" (Matei 23 : 2) Scriptura Vechiului Legămînt (Pavel accentuează din nou această expresie legată de Exodul 31, dar spune, în loc de ea, şi scurt "Moise"), se repeta mereu acelaşi lucru. Acelaşi cuvînt, din care el auzea toată slava Noului Legămînt, rămînea mut pentru compatrioţii săi Iudei. Este ca şi cum simţurile ar fi orbite — ca şi cum cu urechi bune nu ar auzi (v. 14). Poate că la început, aceasta a fost pentru Pavel, ceva cu totul de neînţeles. Dar cînd această experienţă se repetă, devenind regulă, îl cuprinde bucuria şi groaza totodată : groaza pentru cele ce s-au întîm-plat cu Israel şi bucuria pentru experienţa sa proprie. El ştie acum, după ce se despart duhurile: "prin Hris-tos" (v. 14) că este înlăturat piedica supărătoare şi este necesară o întoarcere "la Domnul". Cine este acest "Domn" din Vechiul Testament, el o ştie acum în lumina celui nou ; şi astfel el dă frazei din Exodul 34 : 34 o

interpretare care depăşeşte cu mult sensul ei originar.
De la ceea ce am numit aici experienţa lui Pavel duce o linie directă pînă la noi. O confuzie de mii de ani a ajuns să facă din Evanghelie un obiect al raţiunii, ba chiar ceva lipsit de viaţă. Fie că se numea o dogmă, un ideal, un adevăr raţional, sau altceva. Apostolul Pavel dimpotrivă ştia şi o mărturiseşte deschis, că este mai degrabă vorba de un **eveniment** care se îndeplineşte mereu, oriunde este vestit cuvîntul lui Dumnezeu. Fie în sala Bisericii ori în piaţă, fie într-o discuţie în tren, ori cu Biblia în faţă, în adunare sau în cămăruţă, totdeauna se întîmplă acolo un lucru din două posibile : inimile oamenilor sînt orbite, sau sînt deschise. Şi ambele sînt făcute de o mînă tainică, în spatele căreia stă un "Domn", care, ca "Duh", este atotprezent şi atotputernic. De aceea este în stare să rupă toate lanţurile. Un creştin care citeşte acestea, ar putea să adauge experienţele propriei sale vieţi cu Hristos, realizînd semnificaţia lor cea mai adîncă.
Acum vedem că apostolul Pavel, fiind neliniştit de lipsa de înţelegere a ascultătorilor săi Iudei, caută fără încetare o explicaţie. Idei pe care le va expune amănunţit mai tîrziu în epistola către Romani 11 : 25, răsună deja aici. Ele sînt îmbrăcate în interpretarea ralatării din Vechiul Testament, despre învelitoarea pe care şi-o pune Moise pe faţă, cînd vorbeşte cu Dumnezeu (Exodul 34 : 33—35).
Apostolul Pavel **deduce din** acest **pasaj biblic, mai întîi** două **lucruri** (v. 7) :
1. Slujba pe care o făcea Moise, avea şi ea o slavă, care se manifesta prin strălucirea de pe faţa lui Moise ca reflex al maiestăţii lui Dumnezeu (în limba greacă, cuvintele "slavă" şi "strălucire" sînt redate prin acelaşi cuvînt ; Martin Luther îl traduce aici ca şi în 1 Cor. 15:41 prin cuvîntul "strălucire").
2. Dar această strălucire a lui Moise era trecătoare ! De aici

rezultă pentru Pavel comparaţia dintre Vechiul şi Noul Testament. Cu toate că el ştie şi recunoaşte că şi

slujba Vechiului Legămînt îşi are slava sa, aceasta îi serveşte numai pentru a recunoaşte o maiestate cu atît mai înaltă pentru Noul Legămînt (alcătuirea asemănătoare a frazelor în v. 7 v. 9 : "dacă... cu atît mai mult...") faţă de care pînă la urmă, cealaltă slavă nu mai este nimic (v. 10). El, Pavel, numeşte aceasta o "nădejde" (v. 12) — fireşte, în sensul adînc pe care îl are acest cuvînt pentru apostol, în contrast cu nădejile omeneşti pline de nesiguranţă şi de teamă ascunsă (Rom. 5 : 5 ; 8 : 24 ; 15 : 13). Surprinzător de tăioase sînt contrastele pe care le formulează apostolul Pavel aici :

Vechiul Testament = slujba morţii (v. 7) = slujba osîndi-rii (v. 9) = cele trecătoare.

Noul Testament = slujba Duhului = slujba neprihănirii = cele netrecătoare.

înţelegem aceasta numai dacă ne reamintim experienţele zguduitoare făcute de apostolul Pavel printre compatrioţii săi ; ceea ce-i arătase în mod necruţător că cuvîntul vechitestamental poate să împingă pe om de-a dreptul la osîndire, dacă... Cînd deci ?

Cu această întrebare apostolul Pavel se întoarce la acel pasaj din Biblie pe care-1 avea în faţa sa, dovedind că Moise, dacă apărea în faţa poporului cu faţa strălucitoare, punea totuşi peste ea o învelitoare. Aceasta însemna o protecţie faţă de puterea neobişnuită ce se răspîndea din maiestatea lui Dumnezeu (comp. Exodul 33 : 20 ; Jud. 6 : 22), căreia nu-i poate rezista niciun ochi muritor. Apostolul Pavel, care era încă la ideea dispariţiei acelei străluciri de pe faţa lui Moise, vede în această acoperire strădania de a cruţa pe copiii lui Israel de decepţia ce le-ar fi produs-o stingerea strălucirii (v. 13), şi consideră aceasta o nouă confirmare a felului cu totul

deosebit al slujbei sale de apostol : "nu facem ca Moise"! întrebarea privind destinul nefericit al lui Israel îl face să folosească imaginea vălului şi în alt sens (v. 14—16) : marama înseamnă acum acoperirea cuvîntului din Vechiul Testament şi devine simbolul împietririi lui Israel ; aşa cum, la vizita noastră în sinagoga din Samaria, am
208
văzut unul din străvechile suluri ale Legii acoperit cu ştergare, putînd fi deschis şi citit, numai după ce s-a luat de pe el această "maramă". întîmplarea vechitestamen-tală de pe Sinai este lăsată la o parte şi expresiile ei îi servesc apostolului numai pentru a reda experienţa sa cea mai profundă : Suveranitatea prin care Dumnezeu îşi rezerva dreptul să ridice marama (v. 16), ceea ce se întîmplă "în Hristos" (v. 14). După cum mai înainte erau puse faţă în faţă Duhul care dă viaţă şi slova care omoară (v. 6), "slujba Duhului" şi "slujba morţii" (v. 7), tot aşa acum apostolul ajunge să spună "Domnul este Duhul" (v. 17). Şi astfel găseşte legătura de idei cu cele dinainte, dovedind că marea slobozenie, al cărei vestitor este, nu este lucrare numai promisă, ci şi îndeplinită în apariţia istorică a lui Isus.
Această relaţie dintre Vechiul şi Noul Testament a avut chiar pentru apostolul Pavel o mare însemnătate. De aici a căpătat apostolul Pavel acea "îndrăzneală" (v. 12), care i-a înlăturat din comportament orice timiditate. Ca şi cînd ar fi rupt-o cu Vechiul Testament şi ar fi fost un rău Israelit dacă mergea pe calea "eliberării faţă de Lege".
Totodată el a dobîndit o vedere care trecea peste situaţia sa personală. Pasajul început pentru apostol în mod personal, sfîrşeşte prin a ne include pe toţi, ţinînd de cele mai mari şi tainice experienţe ale creştinilor. în cuvinte, în care mai răsună limbajul imaginativ de mai înainte, apostolul Pavel vorbeşte acum despre ceva ce se petrece în faţa creştinului, care nu mai

are nevoie de maramă. Aici interpretările diferă. Traducerea noastră vrea să spună : Hristos este oarecum imaginea în oglindă a lui Dumnezeu şi uitîndune la El, privim fără piedică în maiestatea lui Dumnezeu (v. 16). (Dacă luăm traducerea lui Martin Luther : "noi oglindim", atunci s-ar spune : strălucirea lui Dumnezeu cade direct pe faţa noastră, ca odinioară pe faţa lui Moise).
In această întîlnire cu maiestatea lui Dumnezeu se petrece în creştini ceva uimitor : Ei sînt transformaţi după chipul lui Dumnezeu — nu dintr-o dată, ci treptat, pînă Ia ţelul final care este arătat în Rom. 8 : 21 ; 1 Cor. 15 :

49 ; Fii. 3 : 21 şi 1 Ioan 3 : 2.
Ultimile cuvinte accentuează încă o dată (în legătură cu v. 17) că acest proces rezultă din relaţia creştinilor cu Hristos, Domnul lor şi confirmă astfel traducerea aleasă de noi. Pentru că Domnul este Duhul, transformarea începe deja de pe acum în cei care au Duhul lui Dumnezeu.
Numai pentru că Biserica lui Hristos din zilele noastre a dat de-o parte cunoştinţa despre lucrarea Duhului în mijlocul ei, a fost posibil să se treacă cu vederea faptele pe care le descrie apostolul Pavel în această ultimă frază. Desigur, cele spuse de batjocoritori, că creştinii ar trebui să "arate" mai mîntuiţi, dacă cred în Mîntuitorul lor, pot induce în eroare — cum ne va arăta foarte clar apostolul Pavel în pagina următoare a epistolei. Cu toată starea noastră jalnică de creştini în această lume, se îndeplineşte în noi neabătut acea transformare după chipul lui Hristos, ceea ce înseamnă că Duhul este o realitate în noi, iar comuniunea de viaţă creştină apare ca un eveniment de o forţă extraordinară.
Cu această frază a apostolului (3 : 18) atingem un punct central al credinţei şi propovăduirii sale. Aceeaşi idee exprimată mereu, dar cu alte cuvinte, şi luînd forme fericit

alese, în cele ce urmează : de exemplu în 4 : 4 şi 6 ; dar şi în 5 : 17. Nu intră aici şi metafora despre "mireasma lui Hristos"? (2 : 15). Faţă de interpretarea greşită că apostolul Pavel ar vorbi aici numai despre un cuvînt ce este adresat creştinului ca o sarcină dinafară, este evident că persoana mesagerului este ea însăşi purtătoarea mesajului. Cu ea s-a petrecut o schimbare (5 : 17); acest fapt constituie o mărturie prin sine însuşi. Fraza din 5:18 arată cum sînt legate între ele slujba predicatorului şi cele întîmplate cu predicatorul. Trebuie să remarcăm însemnătatea care revine **acţiunii Duhului lui Dumnezeu** în consacrarea pentru "slujbă în Noul Testament". Tocmai pentru că apostolul Pavel nu vorbeşte niciodată direct despre aceasta, ci totdeauna doar secundar, putem să presupunem că pentru el acesta este un fapt fundamental cu totul de la sine înţeles. Să comparăm şi 3 : 3, 6, 8, 17, apoi cuvintele de încheiere ale ultimei fraze

210

(v. 18), care fac să se înţeleagă clar că tocmai acea transformare profundă a însuşi mesagerului este produsă de Domnul care este Duhul. Cînd se vorbeşte de noua făptură a creştinului, Ia mijloc este lucrarea Duhului (comp. 4 : 13 ; 5 : 5 ; 6 : 6 şi printre rînduri chiar în 5 : 16). Astfel este înlăturată şi eroarea de interpretare potrivit căreia apostolul Pavel ar şti numai despre o revelaţie în trecutul istoric, dar nu şi de o intervenţie continuă, mereu nouă a lui Dumnezeu printre noi.

211

O pagină din întîia epistolă către Corinteni, făcînd parte din "Codex Vaticanus", manuscris biblic în limba greacă din secolul patru după Hr.

(< ^ S fr j»M W C£ >C-T S-'hi H O*-
tH r**- M AnANTecAiA*
KA-W ^ t C-M*^ n A'M-rCcyC^
P/CN^A-T A^-V O V Ci N î A-yA

T\UN MHriAHT6tr/ru;5
C^|CA/\Ao^CNvMWrtM
H[1LH/\0 V 'Te*.£ TA- X Aţ-JCIM
7)<±e>YRĂPB0AHN∧d)M'
45- ^M'KA&\^NYM.J£AN7HT rAw cxAlcV oJHANSf41' ,
noî HA 4.AU3K/WVUO KACf ACurHA TA'riH M*A^M-
îieW'-. re'r^HAKAAK^'cAxtPH
*o xp,*pA-M T-4-XÎA ı Tr A O fMTf*%
212
3. ÎMPOTRIVA DESCURAJĂRII
(2 Corinteni 4:1-5: 10).
1. Deaceea, fiindcă avem slujba aceasta, după îndurarea pe care am căpătat-o, noi nu cădem de oboseală.
2. Ca unii, cari am lepădat meşteşugirile ruşinoase şi ascunse, nu umblăm cu vicleşug şi nu stricăm Cuvîntul lui Dumnezeu. Ci, prin arătarea adevărului, ne facem vrednici să fim primiţi de orice cuget omenesc, înaintea lui Dumnezeu.
3. Şi dacă Evanghelia noastră este acoperită, este acoperită pentru cei ce sînt pe calea pierzării,
4. a căror minte necredincioasă a orbit-o dumnezeul veacului acestuia, ca să nu vadă strălucind lumina Evangheliei slavei lui Hristos, care este chipul lui Dumnezeu.
5. Căci noi nu ne propovăduim pe noi înşine, ci pe Domnul Hristos Isus. Noi sîntem robii voştri, pentru Isus.
6. Căci Dumnezeu, care a zis : "Să lumineze lumina din întuneric", ne-a luminat inimile, pentru ca să facem să strălucească lumina cunoştinţei slavei lui Dumnezeu pe faţa lui Isus Hristos.
7. Comoara aceasta o purtăm în nişte vase de lut, pentru ca această putere nemai pomenită să fie de la Dumnezeu şi nu de la noi.
8. Sîntem încolţiţi în toate chipurile, dar nu la strîm-toare ; în grea cumpănă, dar nu desnădăjduiţi;

9. prigoniţi, dar nu părăsiţi; trîntiţi jos, dar nu omorî ţi.
10. Purtăm întotdeauna cu noi, în trupul nostru, omo-rîrea Domnului Isus, pentru ca şi viaţa lui Isus să se arate în trupul nostru.
11. Căci noi cei vii, totdeauna sîntem daţi la moarte din pricina lui Isus, pentru ca şi viaţa lui Isus să se arate în trupul nostru muritor.
12. Astfel că, în noi lucrează moartea, iar în voi viaţa.
13. Insă fiindcă avem acelaş duh de credinţă, potrivit
213
cu ceea ce este scris : "Am crezut, de aceea am vorbit!" şi noi credem, şi de aceea vorbim.
14. Şi ştim că Cel ce a înviat pe Domnul Isus, ne va învia şi pe noi împreună cu Isus, şi ne va face să ne înfăţişăm împreună cu voi.
15. Căci toate aceste lucruri se petrec în folosul vostru, pentru ca harul mare, căpătat prin mulţi, să facă să sporească mulţumirile spre slava lui Dumnezeu.
16. De aceea, noi nu cădem de oboseală. Ci chiar dacă omul nostru de afară se trece, totuş omul nostru din lăuntru se înoieşte din zi în zi.
17. Căci întristările noastre uşoare de o clipă lucrează pentru noi tot mai mult o greutate veşnică de slavă.
18. Pentru că noi nu ne uităm la lucrurile cari se văd, ci la cele ce nu se văd ; căci lucrurile cari se văd, sînt trecă-toate, pe cînd cele ce nu se văd, sînt veşnice.
(2 Corinteni 5 : 1-10).
1. Ştim, în adevăr, că, dacă se desface casa pămînteas-că a cortului nostru trupesc, avem o clădire în cer de la Dumnezeu, o casă, care nu este făcută de mînă ci este veşnică.
2. Şi gemem în cortul acesta, plini de dorinţa să ne îmbrăcăm peste el cu locaşul nostru ceresc,
3. negreşit dacă atunci cînd vom fi îmbrăcaţi nu vom fi găsiţi

desbrăcaţi de el.
4. Chiar în cortul acesta deci, gemem apăsaţi; nu că dorim să fim desbrăcaţi de trupul acesta, ci să fim îmbrăcaţi cu trupul celalt peste acesta, pentru ca ce este muritor în noi, să fie înghiţit de viaţă.
5. Şi Cel ce ne-a făcut pentru aceasta, este Dumnezeu, care ne-a dat arvuna Duhului.
6. Aşa dar, noi întotdeauna sîntem plini de încredere ; căci ştim că, dacă sîntem acasă în trup, pribegim departe de Domnul, —
7. *pentru că umblăm prin credinţă, nu prin vedere. —*
8. Da, sîntem plini de încredere, şi ne place mult mat mult să părăsim trupul acesta, ca să fim acasă la Domnul.
214
9. Deaceea ne şi silim să-I fim plăcuţi, fie că răminem acasă fie că sîntem departe de casă.
10 Căci toţi trebuie să ne înfăţişăm înaintea scaunului de judecată al lui Hristos, pentru ca fiecare să-şi primească răsplata după binele sau răul, pe care-l va fi făcut cînd trăia în trup.
*   *   *

Am văzut cum în aceste pagini ale epistolei nu sînt de aşteptat idei depersonalizate prin sistematizare excesivă. Dar se simte acea intervenţie a Duhului Sfînt, de viaţă fierbinte care clocoteşte, şi aceasta în mod direct, cum rar s-a mai întîlnit în istoria Bisericii lui Hristos.
Observăm în textul nostru (4:1) mai întîi o direcţie specială a ideilor, care este caracteristică şi semnificativă pentru aceste pasaje din scrisoare. Noua introducere se leagă direct de pasajele precedente prin expresia : "De aceea, fiindcă avem... noi...". Aşa cum spunea în 3 : 12 "Fiindcă avem... noi...", tot aşa va spune în 4 : 13 "fiindcă avem... de aceea...", precum şi în 5 : 6 "ştim că dacă sîntem...". De fiecare dată are loc

respingerea acuzării de timiditate, nesiguranţă, lipsă de curaj. Ceea ce urmează, de regulă, după un punct culminant de siguranţă entuziasmată a apostolului (3:11;5:5;3:18) — apare ca un salt îndrăzneţ din înălţimile fericite, în valea lucrurilor mici şi totuşi aşa de grele ale cotidianului. Ca şi cum, cu acest "De aceea, fiindcă...", piciorul îndrăzneţului săritor, ar căuta un ultim sprijin pe stînca de granit a credinţei, înatinte de a se încumeta la marea săritură. (Asemănător în 5 : 11 ; 7 : 1 şi într-o altă formă, în 1 : 12 ; 1 : 15 ; 3 : 4). Precum un alpinist îşi asigură temeinic mai întîi un picior, înainte de a face cu celălalt un pas nou, riscant. Putem urmări cît de puţin înaintează apostolul, cum trebuie să-şi cucerească permanent o poziţie stabilă prin cele mai grele eforturi.
El luptă greu cu descurajarea ceea ce se vede lămurit din expresia 4 : 1 "de aceea... nu cădem de oboseală", care mai tîrziu (4 : 16), constituind leitmotivul în jurul

căruia se orînduiesc toate celelalte fraze. Din acest motiv, spre deosebire de alţi interpreţi, noi am considerat capitolul 4 ca un pasaj unitar.
Dar curînd ne dăm seama că nu vom întîlni consideraţii teoretice pe tema "curajos şi fără teamă". Continuarea ideii este surprinzătoare în 4 : 2. Ne-am fi aşteptat să să spună : "ci sîntem curajoşi". Dimpotrivă, îl găsim apărîndu-se deodată de ruşini ascunse şi respingînd acuzaţii, ca "viclenie" şi "stricarea Cuvîntului lui Dumnezeu". Privim inima apostolului copleşită de ploaia de calomnii, pentru noi de neconceput, aşa cum ne-a fost dat să constatăm în introducerea la această epistolă, în felul acesta, se descoperă cauza propriu zisă a ispitei descurajării cu care apostolul Pavel lupta din greu şi care revine stăruitor ori de cîte ori inima lui voia să se odihnească o clipă pe un teren sigur.
Pentru creştinul Pavel, acestea sînt numai o ocazie pentru a

lupta din nou să răzbească prin hăţişul intrigilor. Este folositor să vezi cum în scurtul pasaj din 4 : 2—6 este repetată în rezumat întreaga luptă din 2 : 17—3 : 18.
în 2 : 17 se luau în considerare aceleaşi acuzaţii ca şi în 4 : 2. Am arătat acolo cum simpla respingere a unor asemenea calomnii, a atras după sine, în mod direct, bănuiala de "laudă de sine" (3 : 1). Aici ca şi acolo (3 : 3), lui Pavel îi este de ajuns să arate simplu că propovădu-irea sa înaintea oamenilor şi a lui Dumnezeu, nu are nimic ascuns, de aceea nu are nevoie de altă "recomandare".
El accentuează că adevărul pe care îl mărturiseşte, este ceva făcut cunoscut tuturor, de o "descoperire", este cuprins de teama (ca în 2 : 15 şi 3 : 13), că nu toţi cei ce aud mărturia sa, văd acest adevăr : că există oameni pentru care Evanghelia este acoperită şi care vor trebui să piară din această cauză (4 : 3). Dacă în 3 : 14 vorbea despre aceasta încă aluziv, ca despre o tainică orbire, aici (4 : 4) îl numeşte pe autor, pe Satana, folosind expresia "dumnezeul veacului acestuia". Aşa dar pentru apostolul Pavel, vestea îmbucurătoare indică ceva ce se poate vedea — sau nu se poate vedea, fiind opuse în contrast clar

(ca în 3 : 7) împărăţia întunericului faţă de strălucirea pe care o răspîndes te în lume propovăduirea slavei lui Hristos, care este chipul lui Dumnezeu.
Este un spectacol impresionant în faţa căruia apostolul se apleacă cu adîncă umilinţă. Chiar dacă se referă la măreţia mărturiei sale, el recunoaşte (4 : 5 ca şi în 3 : 5) că nu persoana sa, ci Hristos ca Domn este singurul conţinut al propovăduirii sale, iar faţă de Corinteni este ca un rob în slujba lui Hristos.
Iată cum în cîteva rînduri ale epistolei, sînt condensate, impresionante stări în contradictoriu : bănuiala alături de un

cuget bun, biruinţa evidentă a adevărului alături de întunericul deplin, putere reală a domnitorului acestei lumi în raport cu strălucirea lui Dumnezeu, cea mai semeaţă afirmare a unui martor al adevărului lîngă adînca umilire ca salahor al Stăpînului —, împlinîndu-se lucrarea Duhului Sfînt. Aceste tensiuni greu de explicat sînt tot atîtea ispite pentru gîndirea şi conştiinţa de sine a apostolului. Siguranţa cu care gîndul său le străbate, cristalizînd în forme concise, aproape că ar putea fi numită un automatism.
Dar aici nu este un "somnambul", ci un om care stă într-o astfel de lumină încît pentru descrierea ei cuvintele omeneşti par să nu mai ajungă şi de aceea se inşiruie doar în lanţ (v. 6). Aici epistola se ridică la aceleaşi înălţimi ca în 3 : 18, aşa încît una din aceste fraze ar putea fi descrisă şi interpretată prin celelalte. Aici este vorba de lucrarea aceluiaşi Dumnezeu, care odinioară a aprins lumina în prima zi a creaţiei şi care acum a făcut să strălucească în inimile creştinilor, privind la faţa lui Hristos, o lumină care înseamnă cunoştinţa slavei lui Dumnezeu. Aşa s-a petrecut cu apostolul Pavel odinioară pe drumul Damascului (Fapt. Ap. 9:3).
Ce momente înălţătoare am trăit împreună cu acest om care, trecînd prin mlaştini ale calomniei omeneşti, a urcat pînă la acea oră a Taborului ! Care, ca o "comoară" nepreţuită, este taina vieţii fiecărui creştin. Cine nu ar vrea să rămînă pe aceste înălţimi ? Dar apostolul coboară cu o hotărîre neaşteptată (4 : 7) din nou la cele de jos.

El cunoştea purtarea de grijă a lui Dumnezeu, care veghează ca oamenii să nu-i atingă onoarea ; el cunoştea ispita acestor ore ale Taborului pentru oamenii păcătoşi, de aşi însuşi pe nedrept ceeea ce este darul lui Dumnezeu. De aceea apostolul Pavel consideră că între taina intimă a creştinilor şi existenţa lor în această lume, este o adîncă contradicţie.

Şi cît de temeinic face el această meditaţie ! Intr-un lanţ cu patru articulaţii (v. 7—9), sînt enumerate acum crăpăturile şi spărturile din vasele de lut. Şi nu este trecut sub tăcere nimic din mizeria fiinţei omeneşti. Doar sînt propriile experienţe dureroase.
Cu toate acestea, este de remarcat modul surpriză în care apsotolul Pavel face această enumerare. Ne-am fi aşteptat ca el să continue după cum a început ("comoara — în vase de lut"), "încolţiţi, dar nu la strîmtoare ;în grea cumpănă, dar nu desnădăjduiţi" etc. Dar el explică enumerarea, aşa încît ea nu devine o tînguire cu privire la ceea ce lipseşte vaselor, ci o proslăvire a conţinutului lor.
Cu a cincea pereche de contrarii (v. 10), apostolul Pavel face apoi un pas mai departe în natura ascunsă a suferinţei creştinilor. Moartea şi viaţa nu mai stau aici una lîngă alta, ca în v. 9 "trîntiţi jos, dar nu omorîţi", ci una este înţeleasă ca o condiţie prealabilă necesară pentru cealaltă ("pentru ca"). Astfel, apostolul Pavel descopere o relaţie care cuprinde toată suferinţa creştinului ca o dominantă a şirului de idei, pînă la sfîrşitul capitolului. După cum în cazul Domnului nostru Isus Hristos n-a existat înviere fără moarte pe cruce, tot aşa şi pentru creştini nu există "viaţa lui Isus" şi nici "înviere" (v. 14), fără ca ei să fi murit mai întîi cu Isus, ideea favorită a lui Pavel, care cuprinde şi botezul, (comp. şi 1 : 5 ; 13 : 4 ; Rom. 6 : 3 ; 8 : 17 ; 1 Cor. 15 : 31 ; Gal. 6 : 17 ; Fii. 3 : 10).
Că apostolul Pavel este determinat la aceste reflecţii, dar avînd mereu înainte Biserica sa, reiese impresionant din v. 12. Neam fi aşteptat să continue sau să rezume cam aşa : "astfel că moartea lui Isus precum şi viaţa sa lucrează în noi". în loc de aceasta, apostolul aşează cu
218
întreaga recunoştinţă a sufletului moartea şi viaţa între el şi Biserica sa — dar nu ca şi cînd lui nu şi-ar atribui nimic din

viaţa lui Hristos, iar Bisericii sale nimic din moartea lui Hristos. Prin modul său de lucrare exprimă faptul că el şi Biserica stau într-o comunitate de viaţă în care unul trăieşte şi suferă şi pentru celălalt (1 : 6).
Această referinţă la Biserică, îi reaminteşte apostolului de slujba sa de martor. Referindu-se la un cuvînt din Psalmul 116 : 10, care pune în cea mai intimă legătură credinţa şi vorbirea, şi după tranziţia arătată (vezi interpretarea şi la 4 : 1), apostolul Pavel se declară solemn în slujba Cuvîntului, punîndu-se pe sine şi viaţa sa în timp şi veşnicie, în comuniune desăvîrşită cu fraţii. Acest "cu voi" din v. 14 se află în centrul de greutate al comunicării, care se împleteşte apoi în v. 15 (vezi şi interpretarea la 1:1-11).
Cu v. 16, apostolul Pavel revine la cele din v. 11 şi v. 1, şi rezumă totul în antiteză : "Omul de afară + întristări uşoare + ce se vede + trecătoare" pe de o parte. De cealaltă : "Omul din lăuntru + greutate veşnică de slavă + ce nu se poate vedea + veşnice". Viaţa aparent dublă din v. 16 redobîndeşte o unitate interioară, în care slava viitorului îşi are temelia în întristarea prezentului. Aceasta, desigur, nu are nimic de-a face cu o compensare impusă între suferinţă şi fericire, cum ar găsi just o credinţa raţională. Ci trebuie înţeles cu adevărat, după cum am încercat pînă acum (v. 11), cum se realizează legătura dintre moartea şi viaţa lui Hristos. Avînd privirea aţintită la Hristos, aşa cum este descrisă în v. 10, vom cuprinde motivul acelei zilnice "înnoiri" care se realizează în starea creştinului. Această lucrare nu are nimic comun cu puterile lumii acesteia, deoarece tot ce este vizibil —temporal ţine de omul exterior care se trece, şi dimpotrivă omul interior se reînnoieşte din ce este invizibil — veşnic.

O nouă realitate.

Apostolul Pavel a obţinut acum o nouă "direcţie a privirii" — iar în faţa ei stă o nouă realitate. Aceasta se vede

imediat în 5 : 1. înapoia a ceea ce avem în faţa ochilor, ceea ce Pavel numeşte aici "casa pămîntească a cortului trupesc", după cum în 4 : 7 exprima "vase de lut", se află o clădire pe care a pregătit-o însuşi Dumnezeu. Cele trei cuvinte puternice cu care o caracterizează : "nu este făcută de mînă", ci este veşnică în cer, arată limpede că ea "nu este din lumea aceasta". Dar în timp ce privirea îi este atrasă la o realitate a unei lumi, apostolul rămîne conştient că trăieşte în această lume a "distrugerii" (v. 5) şi a "celor muritoare", ceea ce îi smulge un suspin adînc. Cît de mîngîietor este acesta pentru noi ! Altminteri, sub impresia cuvintelor de neuitat cu care se încheie capitolul 4, am fi putut crede că apostolul Pavel nu suferea tot aşa de real ca noi sub apăsarea "întristării de o clipă". De două ori (v. 2 şi 4) izbucneşte din el dorinţa de a trece din această lume a celor trecătoare, în cea a vieţii adevă-rate (v. 4 comp. 1 Cor. 15 : 55). Imaginea de pînă acum, cea a unui schimb de locuinţă, se regăseşte sub înfăţişarea unei alte înveşmîntări (ca în 1 Cor. 15 : 52). Pentru el trupul nu este o povară de prisos, inutilă (cum considerau atunci unele orientări filosofice greceşti) ; duşmănia faţă de trup îi este străină, încît s-ar simţi de-a dreptul "despuiat", deci necinstit, dacă după distrugerea acestui corp pămîntesc nu va fi îmbrăcat cu o altă "haină" (v. 3). Dorinţa lui merge atît de departe încît doreşte ca această "dezbrăcare" tranzitorie — moartea, să-i fie cruţată. în felul acesta (la venirea Domnului : 1 Tes. 4 : 15—17) să poată "îmbrăca" trupul cel nou peste cel vechi. Răzbate aici o adevărată frică de moarte, pe care şi creştinul o cunoaşte, pentru că "viaţa" înseamnă pentru el comuniune cu Domnul său. Dar toate acestea se întîmplă deşi avem asigurarea că Dumnezeu însuşi ne-a pregătit pentru o viaţă nouă şi ne-a dat Duhul Său, ca o arvună — "comoara" (v. 5 comp. 4:7).

Abia acum se eliberează calea pentru strigătul entuziast al bucuriei. Acel cuvînt preţios "plin de încredere", repurtează victoria. Desigur, nu este vorba de o bucurie exagerată, ci de una bine cumpănită. Ea ştie că nu trăieşte încă în desăvîrşirea credinţei "prin vederea" Dom-

nului. Bucuria şi dorul de a fi acasă se împletesc aici aşa de puternic, încît în textul original, alcătuirea frazelor este confuză. Caracteristic pentru obiectivitatea lui Pavel este modul profund uman (v. 6) în care vorbeşte despre existenţa actuală, ca despre "acasă în trup", ca şi cum nu mai înainte şi-ar fi făcut clar lui şi cititorilor, gîndul că va exista totuşi un "trup" şi atunci cînd vom fi la Domnul, în acest trup pămîntesc, el trăieşte un anume fel de exilare ceea ce îl face să-şi strige cu atît mai puternic dorinţa de a ajunge "acasă la Domnul".

"A fi acasă la Domnul" — nu este o evadare, o reverie, ci o foarte gravă responsabilitate etică. Căci este vorba de Domnul şi Judecătorul lumii — şi nu poţi fi "la El", dacă nu te conduci după poruncile Lui (v. 9—10). Numai cine nu cunoaşte nimic din natura comuniunii autentice, poate să vadă aici (şi în alte locuri unde apostolul Pavel vorbeşte despre judecată şi răsplată, Romani 14 : 12 ; 1 Cor. 3 : 13 etc), o sentinţă implacabilă de pedeapsă şi răsplată. Pentru comuniunea reală cu Dumnezeu este caracteristic tocmai modul de a vorbi al lui Pavel despre "arvuna Duhului" şi despre lupta etică angajată pentru satisfacţia veşnicului Judecător. Deoarece "sfinţii" au ceea ce doresc, îşi pot orîndui viaţa după regulile Domnului lor. Aceasta este valabil, pentru timpul nostru, ca şi pentru veşnicie — "acasă sau în pribegie".

Monede corintice cu ghirlandă de lauri pentru decorarea învingătorilor la jocurile ismitice. învingătorii căpătau

"premiul" şi "o cunună, care se poate vesteji" (1 Cor. 9 : 24-25).

4. CEA MAI INTERIOARĂ ÎNDEPLINIRE
A SLUJBEI
(2 Corinteni5 : 11 -6 : 10).

11. Ca unii cari cunoaştem deci frica de Domnul, pe oameni, căutăm să-i încredinţăm ; dar Dumnezeu ne cunoaşte bine, şi nădăjduiesc că şi voi ne cunoaşteţi bine în cugetele voastre.
12. Cu aceasta nu ne lăudăm singuri iarăş înaintea voastră, ci vă dăm un temei de laudă cu privire la noi, ca să aveţi cu ce răspunde acelora cari se laudă cu ce este în înfăţişare şi nu cu ce este în inimă.
13. In adevăr, dacă ne-am ieşit din minţi, pentru Dumnezeu ne-am ieşit ; dacă sîntem întregi la minte, pentru voi sîntem.
14. Căci dragostea lui Hristos ne strînge ; fiindcă socotim că, dacă Unul singur a murit pentru toţi, toţi deci au murit.
15. Şi El a murit pentru toţi, pentru ca cei ce trăiesc, să nu mai trăiască pentru ei înşişi, ci pentru Cel ce a murit şi a înviat pentru ei.
16. Aşa că, de acum încolo, nu mai cunoaştem pe nimeni în felul lumii; şi chiar dacă am cunoscut pe Hristos în felul lumii, totuş acum nu-L mai cunoaştem în felul acesta.
17. Căci, dacă este cineva în Hristos, este o făptură nouă. Cele vechi s-au dus : iată că toate lucrurile s-au făcut noi.
18. Şi toate lucrurile acestea sînt de la Dumnezeu, care ne-a împăcat cu El prin Isus Hristos, şi ne-a încredinţat slujba împăcării;
19. că adică, Dumnezeu era în Hristos, împăcînd lumea cu Sine, neţinîndu-le în socoteală păcatele lor, şi ne-a încredinţat nouă propovăduirea acestei împăcări.
20. Noi dar, sîntem trimeşi împuterniciţi ai lui Hristos ; şi, ca

şi cum Dumnezeu ar îndemna prin noi, vă rugăm
223
fierbinte, în Numele lui Hristos : împăcaţi-vă cu Dumnezeu !
21. Pe Cel ce n-a cunoscut niciun păcat, El L-a făcut păcat pentru noi, ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El.
(2 Corinteni 6 : 1-10).
1. Ca unii cari lucrăm împreună cu Dumnezeu, vă sfătuim să faceţi aşa ca să nu fi primit în zădar harul lui Dumnezeu.
2. Căci El zice : "La vremea potrivită, te-am ascultat, în ziuă mîntuirii, te-am ajutat. Iată că acum este vremea potrivită ; iată că acum este ziua mîntuirii".
3. Noi nu dăm nimănui nici un prilej de poticnire, pentru ca slujba noastră să nu fie defăimată.
4. Ci, în toate privinţele, arătăm că sîntem nişte vrednici slujitori ai lui Dumnezeu, prin multă răbdare, în necazuri, în nevoi, în strîmtorări,
5. în bătăi, în temniţe, în răscoale, în osteneli, în vegheri, în posturi;
6. prin curăţie, prin înţelepciune, prin îndelungă răbdare, prin bunătate, prin Duhul Sfînt, printr-o dragoste neprefăcută,
7. prin cuvîntul adevărului, prin puterea lui Dumnezeu, prin armele de lovire şi de apărare, pe cari le dă neprihănirea ;
8. în slavă şi în ocară, în vorbire de rău şi în vorbire de bine. Sîntem priviţi ca nişte înşelători, măcar că spunem adevărul;
9. ca nişte necunoscuţi, măcar că sîntem bine cunoscuţi ; ca unii cari murim, şi iată că trăim ; ca nişte pedepsiţi, măcar că nu sîntem omorîţi;
10. ca nişte întristaţi, şi totdeauna sîntem veseli; ca nişte săraci, şi totuş îmbogăţim pe mulţi; ca neavînd nimic, şi totuş stăpînind toate lucrurile.
224
Apostolul Pavel începe din nou în 5 : 11 în felul caracteristic pe care deja l-am arătat amănunţit la 4 : 1. Pornind de la cele

spuse în 5 : 10, şi pe care le rezumă încă o dată drept cunoaştere a fricii de Domnul, el vrea din nou să fie sigur de cugetul său bun înaintea lui Dumnezeu — şi apoi înaintea Bisericii. El vrea, de fapt, să spună : "pentru că cunoaştem frica de Domnul — sîntem împăcaţi cu Dumnezeu. Pentru cel care trăieşte avînd în vedere ziua de judecată a lui Hristos, nu poate rămîne nimic neclar şi confuz. Din nou îşi aminteşte de unul din acele reproşuri făcute lui de Corinteni. Aceştia îl învinuiseră că trata pe oameni într-un mod pervers, că îi "încredinţa" în loc să-i convingă (ca şi în 1 Cor. 2 : 4). Iar în 6 : 8 pare să-1 fi numit un "înşelător". Apostolul are suficientă tărie interioară şi superioritate morală, pentru a persifla această expresie de a "încredinţa" (cum va face mai tîrziu şi cu cuvîntul "înşelător") — poate cu un uşor ton de ironie amară, ca şi cînd ar vrea să spună : "Ei, da, fie şi aşa, pentru cine îmi atribuie acest cuvînt de batjocură".
în versetele ce urmează, am pus de două ori semnele citării ; pentru a arăta că este vorba de replici ale Corin-tenilor. "A se lăuda singur" este reproşul cel mai vechi (v. 12) făcut de Pavel şi noi îl cunoaştem destul de bine (3 : 1). în versetul 13 pare să răsune calomnia că uneori şi-ar "ieşi din minţi", ceea ce se leagă probabil de întîm-plările pe care Pavel le descrie mai tîrziu, în 12 : 1, sau de vorbirea sa în limbi, pe care a mărturisit-o în 1 Cor. 14 : 18. Ca nişte pînze de păianjen îl înconjurau mereu bănuielile.
Apostolul Pavel trece cu o ironie uşoară peste prima din aceste calomnii (v. 11). Pe a doua o respinge răspicat iar de a treia se ocupă precum mai înainte în 1 Cor. 14 : 2 în problema vorbirii în limbi. Un astfel de "ieşit din minţi" nu priveşte de fapt Biserica, ci ceva ce se petrece între creştin şi Dumnezeu singur (v. 13).
Centrul de greutate al acestor trei fraze (v. 11 — 13) şi totodată intenţia acestui pasaj, merge în altă direcţie : de

fiecare dată apostolul Pavel răstoarnă acuzaţia pe care i-o

face Biserica, şi dă pe faţă ce are pe inimă. Ar vrea să ajungă şi cu Biserica "în curat" şi înlăturînd acuzaţia de înşelător, Biserica să rămînă cu o părere justă despre el. Această dorinţă izvorăşte din cugetul lui curat înaintea lui Dumnezeu (v. 11). Ca Biserica să fie înarmată la atacurile duşmanilor săi, pe care aici îi caracterizează precis (ca şi în 3 : 1), ceea ce este mobilul laudei de sine (v. 12). Şi că mai bine spune cinci cuvinte înţelese, decît zece mii în altă limbă (1 Cor. 14 : 19), aceasta din pricina Bisericii. Acel "pentru voi" este marele şi unicul mobil al comportării lui Pavel faţă de Corinteni, aşa cum am văzut nu numai o dată de-a lungul epistolei sale.
De acestea se leagă direct acum (5 : 14), prin faptul că apostolul desemnează **dragostea lui Hristos** ca fiind ceea **ce** 1-a "strîns" pe el, ca o realitate nouă de viaţă. Această ideie domină întregul pasaj (5 : 14—6 : 2) şi chiar parte din (6 : 3). Şi aici este vorba de slujba apostolului şi de adevărată motivare şi îndeplinire a ei. La această slujbă se referă fraza particulară din versetul 16, care exclude între apostol şi fraţii săi din Corint orice relaţie pur lumească, întemeiată pe simpatie sau antipatie. Astfel, dezminte toate calomniile, cum că el ar fi activat în Corint din motive "lumeşti" (comp. şi reproşurile din 1: 12;2:17;4:2). Despre întemeierea acestei slujbe pe o însărcinare a lui Dumnezeu este vorba apoi în (v. 18 şi 19) ; caracterul acestei slujbe apare drept însărcinare a lui Hristos, după cum îl arată versetul 20. Iar 6 : 1 pune din nou aceeaşi slujbă în comunitatea frăţească a Bisericii. Fraza puternic dezvoltată din 6 : 3—10 (care în textul original începe în 6 : 1) apără demnitatea interioară a slujbei apostolice faţă de toate suspiciunile. Intrucît în 6 : 4 apare încă o dată "lauda de sine", devine foarte clar că întreg contextul este dominat de apărarea apostolului faţă de defăimarea slujbei

sale.
In mijlocul acestor descrieri mereu reînnoite a ţinutei interioare a slujbei de apostol şi ca temelie propriu zisă a ei, stau ca nişte blocuri de granit acele declaraţii ale apostolului despre **lucrarea lui Hristos,** ele fiind printre cele mai puternice şi condensate rezumări ale soliei sale.
226
Rezultă următoarea împletire :
îndeplinirea slujbei apostolice : **Doctrina împăcării** :
v. 14 a
v. 14 b
v. 15 v. 16
v. 17
v. 18 a v. 18b
v. 19 a v. 19 b v. 20
v. 21 6:1
Nu a fost nicidecum intenţia apostolului să dea aici în 2 Corinteni o învăţătură de credinţă. El o presupunea existînd la Corinteni. Dar tocmai pentru că face referire la ea, oarecum în treacăt, devine şi mai clar, cît de adînc înrădăcinată era gîndirea şi acţiunea apostolului în istoria împăcării dintre Dumnezeu şi lume.
în ea se reflecta **acea** răsturnare a lumii, care a determinat slujba sa ca trimis al lui Hristos şi 1-a ridicat deasupra bănuielilor nedemne ale Corintenilor.
Dacă desprindem acum aceste formulări esenţiale din legătura lor directă cu intenţia de bază a pasajului, rezultă următoarele :
La mijloc stau cele două expresii din versetele 18 şi 19, care, repetate, cuvînt cu cuvînt sau uşor modificate (un mod de exprimare caracteristic pentru Pavel tocmai în astfel de locuri ; comp. 4 : 10—11), descriu faptul central al împăcării, pe cînd celelalte referinţe aduc doar explicaţii şi completări. Punctul de pornire pentru toate este Dumnezeu. Fapta Sa este

împăcarea dintre El şi noi, sau cum spune versetul paralel 19 :"şi lume" (comp. Rom. 8 : 21—22). Aceasta s-a realizat prin faptul că "Dumnezeu era în Hristos" (Pavel foloseşte aici acelaşi mod de exprimare ca în altă parte, pentru relaţia credinciosului cu Hristos).   Aşa dar, toate cîte se întîmplă, se petrec

"prin Hristos" (v. 18). împăcarea constă în aceeea că Dumnezeu nu "le" (ar fi putut să zică şi "ne" sau "lumii") ţine în socoteală păcatele lor (v. 19), ci îi consideră neprihăniţi, sau cum spune Pavel mai cu efect : îi face neprihănire (v. 21). Acest lucru este posibil deoarece Hristos care n-a "cunoscut" păcatul (şi care nea învăţat rugăciunea "iartă-ne", dar pentru El nu a trebuit s-o spună niciodată), a fost făcut păcat "pentru noi". Pentru cei care sînt "în El", se realizează acel schimb miraculos, în inima căruia neprihănirea lui devine neprihănirea lor. In moartea pe cruce a lui Hristos se petrece lucrul fundamental : Unul moare pentru toţi. Printr-o tainică legătură de viaţă (care este o comuniune de iubire cu Hristos, deşi apostolul Pavel nu dă aici alte explicaţii) se cuprinde în El moartea tuturor, dar şi învierea lor împreună cu El. De aici încolo, această legătură de viaţă cu Hristos, cel în care se manifesta Dumnezeu, este de nedesfăcut — ei nu mai trăiesc pentru "ei înşişi", ci pentru El (v. 15). în felul acesta ei au devenit o nouă făptură — deoarece ei sînt "în Hristos" (acum apostolul Pavel îi încadrează pe "toţi" din (v. 15). înseamnă că pentru aceştia există un trecut închis şi sfîrşit. Apostolul Pavel raportează aceasta tot la relaţia sa cu Hristos. Dacă mai înainte L-a cunoscut "în felul lumii", adică numai "după forma sa trupească" — Pavel lasă să se subînţeleagă aceasta — acum nu îl mai cunoştea ca Cel pe care îl urîse, ci numai ca pe Fiul lui Dumnezeu răstignit pentru noi şi înviat (v. 16). Concluzia acestor lucruri şi o parte inseparabilă din întreg, reprezintă

sarcina încredinţată nouă de Dumnezeu, de a prelua slujba împăcării (v. 18), sau propovăduirea împăcării (v. 19). Ea înseamnă rugămintea de a primi în dar împăcarea cu Dumnezeu (v. 20), în caz contrar, pierzînd nu un lucru oarecare, ci un har al lui Dumnezeu (6 : 1). Astfel se duce la îndeplinire printre noi vechea făgăduinţă despre o zi sau un timp al împlinirilor, iar noi trăim într-un "acum" de neasemuită însemnătate (6 : 2 şi 5 : 16). Astfel, slujba apostolică primeşte o demnitate şi disciplină interioară (6 : 3), care aparţine "slujitorilor lui Dumnezeu (6 : 4).

Prin urmare, evenimentul despre care vorbeşte apostolul Pavel, este triplu :

a) O lucrare a lui Dumnezeu dincolo de timp — un eveniment în istorie, cînd Unul a murit pentru toţi — un fapt în prezentul propriei noastre vieţi.

b) în al doilea, ca centru a! tuturor lucrurilor, se împlinesc celelalte. Prin Hristos şi în moartea Sa, Dumnezeu acordă împăcarea Sa. Iar prezentul nostru este deja atras în acea moarte şi înviere, luînd naştere făptura cea nouă. Chiar dacă din ea se vede încă foarte puţin, aşa cum reiese din 6 : 2—10.

c) în acest fel, crucea lui Hristos este punctul de întretăiere a celor două direcţii menţionate. Numai în slujba propovăduirii împăcării, mărturia adevărului este adusă lumii şi se termină în acel eveniment perpetuat prin Biserica din toate timpurile, prin care inimile oamenilor aud chemarea evangheliei şi ajung să se împace cu Dumnezeu.

Numai pentru că slujba propovăduirii împăcării constituie o componentă esenţială a însăşi împăcării, este cu totul altceva decît o "propagandă" exterioară — fapt care îl susţine pe apostolul Pavel în **toate situaţiile.**

Lungul şir de situaţii enumerate aici se împarte în trei

grupe :
a) Mai întîi (4 : 5) un şir de încercări de tot felul (ca în 11 : 23 şi 14 : 9).
b) Apoi (6 : 7) un şir de virtuţi şi puteri, care nu pot fi caracterizate în mod expres ca supranaturale, la care darul Duhului Sfînt este adăugat mai degrabă ca o putere printre altele, dar care tocmai de aceea reprezintă desăvîrşirea şi nobleţea umanităţii reînnoite, a "făpturii celei noi".
c) Urmează apoi (v. 8—10) un şir de antagonisme care contrapun nevoii şi calomniei la adresa apostolului, demnitatea şi slava sa. El readuce în dezbatere acel gînd profund din 4 : 10—11 despre moartea şi viaţa cu Hristos, iar în încheiere este reînpită ideea despre "săracii" bogaţi din 4 : 18.
229
Ca ţesător de foaie de cort, apostolul Pavel desigur că cunoştea diferite tipuri de corturi. Aceste patru modele de corturi, care se găsesc pe coloana lui Traian, erau folosite de soldaţii Romani (113 după Hr.).
230
5. ÎNCĂ O DATĂ : PRECIZIE LA ADÎNCIMEA CREDINŢEI
(2Corinteni6 : 11 - 7 : 16).
11. Am dat drumul gurii faţă de voi, Corintenilor ! Ni s-a lărgit inima.
12. Voi nu sînteţi la strîmtoare în noi; dar inima voastră s-a strîns pentru noi.
13. Faceţi-ne şi voi la fel: vă vorbesc ca unor copii ai mei ~ lărgiţi-vă şi voi!
14. Nu vă înjugaţi la un jug nepotrivit cu cei necredincioşi. Căci ce legătură este între neprihănire şi fărădelege ? Sau cum poate sta împreună lumina cu întunericul ?
15. Ce înţelegere poate fi între Hristos şi Belial ? Sau ce

legătură are cel credincios cu cel necredincios ?
16. Cum se împacă Templul lui Dumnezeu cu idolii ? Căci noi sîntem Templul Dumnezeului celui viu, cum a zis Dumnezeu : "Eu voi locui şi voi umbla în mijlocul lor; Eu voi fi Dumnezeul lor, şi ei vor fi poporul Meu".
17. De aceea : "Ieşiţi din mijlocul lor, şi despărţiţi-vă de ei, zice Domnul; nu vă atingeţi de ce este necurat, şi vă voi primi.
18. Eu vă voi fi Tată, şi voi îmi veţi fi fii şi fiice, zice Domnul Cel Atotputernic".
(2 Corinteni 7 : 1-16).
1. Deci, fiindcă avem astfel de făgăduinţe, prea iubiţilor, să ne curăţim de orice întinăciune a cărnii şi a duhului, şi să ne ducem sfinţirea pînă la capăt, în frica de Dumnezeu.
2. Inţelegeţi-ne bine! N-am nedreptăţit pe nimeni, n-am vătămat pe nimeni, n-am înşelat pe nimeni.
3. Nu spun aceste lucruri ca să vă osîndesc, căci am spus mai înainte că sînteţi în inimile noastre pe viaţă şi

pe moarte.
4. Am o mare încredere în voi. Am tot dreptul să mă laud cu voi. Sînt plin de mîngîiere, îmi saltă inima de bucurie în toate necazurile noastre.
5. Căci şi după venirea noastră în Macedonia, trupul nostru n-a avut nicio odihnă. Am fost necăjiţi. în toate chipurile : de afară lupte, dinlăuntru temeri.
6. Dar Dumnezeu, care mîngîie pe cei smeriţi, ne-a mîngîiat prin venirea lui Tit.
7. Şi nu numai prin venirea lui, ci şi prin mîngîierea cu care a fost mîngîiat şi el de voi. El ne-a istorisit despre dorinţa voastră arzătoare, despre lacrămile voastre, despre rîvna voastră pentru mine, aşa că bucuria mea a fost şi mai mare.
8. Măcar că v-am întristat prin epistola mea, nu-mi pare rău ; şi chiar dacă mi-ar fi părut rău — căci văd că epistola aceea

v-a întristat (măcar că pentru puţină vreme) —
9. totuşi, acum mă bucur, nu pentru că aţi fost întristaţi, ci
pentru că întristarea voastră v-a adus la pocăinţă. Căci aţi
fost întistaţi după voia lui Dumnezeu, ca să n-aveţi nicio
pagubă din partea noastră.
10. In adevăr, cînd întristarea este după voia lui Dumnezeu,
aduce o pocăinţă care duce la mîntuire, şi de care cineva nu se
căieşte niciodată ; pe cînd întristarea lumii aduce moartea.
11. Căci, uite, tocmai întristarea aceasta a vostră după voia
lui Dumnezeu, ce frămîntare a trezit în voi! Şi ce cuvinte de
desvinovăţire ! Ce mînie ! Ce frică ! Ce dorinţă aprinsă ! Ce
rîvnă ! Ce pedeapsă ! In toate voi aţi arătat că sînteţi curaţi în
privinţa aceasta.
12. Aşa că, dacă v-am scris nu v-am scris nici din pricina
celui ce a făcut ocara, nici din pricina celui ce a suferit ocara,
ci ca să se arate marea noastră purtare de grijă pentru voi
înaintea lui Dumnezeu.
13. De aceea am fost mîngîiaţi. Dar, pe lîngă mîngîierea
aceasta a noastră, ne-am bucurat şi mai mult de bucuria lui
Tit, al cărui duh a fost răcorit de voi toţi.
14. Şi dacă m-am lăudat puţin cu voi înaintea lui, n-am fost
dat de ruşine. Ci, după cum în orice lucru v-am spus

adevărul, tot aşa şi lauda noastră cu voi înaintea lui Tit, S'a
adeverit.
15. El are o şi mai mare dragoste pentru voi, cînd îşi aduce
aminte de ascultarea voastră a tuturor, şi de primirea pe care
i-aţi făcut-o, cu frică şi cu cutremur.
16. Mă bucur că mă pot încrede în voi în toate privinţele.

* * #

Citind pasajul 6 : 11—7 : 16 mai întîi în întregime, bate la ochi schimbarea din dispoziţia apostolului. De-abia auziserăm gîndurile sale dezvoltate în linii mari, puternice. Acum

apostolul Pavel se opreşte ; întregul chin al situaţiei în care se găseşte, îl cuprinde încă o dată. Ca un "necaz" — o strîmtorare — simţea el toată suferinţa pe care io produceau Corintenii. Aceste expresii, arătate în introducerea epistolei, revin şi aici (7 : 4—5).
Această trecere şi şirurile de idei care urmează, pot fi înţelese numai dacă ne este clar că aici i-au venit în minte încă o dată, în mod brusc, toate amănuntele care au fost discutate în lungile pagini ale epistolei, care păreau lămurite, ba chiar îşi aveau ecoul în marile idei fundamentale. Oare în acest loc Pavel a pus să i se citească încă o dată cele dictate ? Sau o discuţie cu unul dintre însoţitorii de călătorie a fost prilejul ca să se răscolească totul în el ? Nu ştim. Dar vedem cum se iveşte acum încă o dată, nu numai durerea privind atitudinea generală a Bisericii faţă de el (6 : 12—13), ci şi acuzaţiile ordinare mergînd pînă la cea de necinste (7:2), apoi chestiunea cu "epistola lacrămilor" (7 : 8—11) şi cu cel ce jigneşte (7 : 12).
în felul acesta se întîlnesc în acest pasaj aproape toate acele expresii pe care noi le-am socotit caracteristice pentru epistola a doua către Corinteni. Pe lîngă necazuri, cuvintele "întristare" şi "temere" apar de opt ori. Dar tot aşa de puternic răsună şi "mîngîiere" (6 ori) şi "bucurie" (4 ori). Iar din acel "peste măsură" care străbate întreaga epistolă, revine ceva şi aici (7 : 4, 13, 15). Aşa

dar apostolul Pavel se luptă din nou cu toate cîte ni se păreau deja "lichidate" — prin urmare, şi aici se schimbă, ca altă dată, impresiile şi dispoziţiile sale sufleteşti.
Numai dacă se consideră această atitudine generală, se poate înţelege cum s-a ajuns la pasajul 6 : 14 — 7 :1. Trecerea de la 6 : 13 la 6 : 14 este aşa de abruptă, conţinutul pasajului aşa de ciudat, legătura dintre 7 : 2 şi 6 : 13 aşa de strînsă, încît s-a

crezut, că aici ar fi o înserare mai tîrzie, care ar distruge corelaţia originală. Aceasta ar fi de înţeles, dacă în textul de faţă am avea de-a face cu o expunere rece, raţională, cîntărită. Aşadar, este o presupunere zadarnică pentru cel care a trăit tensiunile interioare din această pagină de epistolă.
Separarea riguroasă **de cei "necredincioşi".**
Ideea principală din acest pasaj (6 : 14—18) este, mai întîi, îndemnul puternic la o separare riguroasă de cei "necredincioşi". Teoretic, aceasta se poate lega de 5 : 21—6 : 2. Dar cu siguranţă că ea este determinată de anumite evenimente petrecute în Corint, în legătură cu "întristarea" (2 : 5) de către "cel care a făcut ocara" (7 : 12), despre care noi ştim mai puţine decît Corintenii. Evenimente ca cele pe care le vestejeşte epistola întîia către Corinteni (5 : 9—13 şi 10 : 14-22) nu pot fi depăşite în cîteva luni.
întrebările tari, care se repetă de cinci ori, au un singur înţeles. De o parte se află : Neprihănirea — Lumina — Hristos — Credincioşii — Templul lui Dumnezeu. De cealaltă : fărădelegea — întunericul — Belial (o denumire iudaică pentru diavol) — necredincioşii — idolii. Aceştia, ţin fiecare parte, una de alta şi nimic nu poate fi scos afară din şir (comp. 1 Cor. 10 : 21). Cui aparţin "ei" ? Acum (v. 16 b) se include şi pe sine şi scrie "noi" — pentru a le aduce la conştiinţă preţioasele făgăduinţe din Biblie, (v. 16). Acolo, în Vechiul său Testament el găseşte deja întreţesut marele ori-ori al hotărîrii (v. 17— 18).
Toate acestea par de la sine înţelese. Dar, cum pentru Corintenii, care erau împletiţi cu mii de fire în lumea

păgînă din jur, aceasta însemna necesitatea unor hotărîri greu de luat, aşa şi nouă, care ne aflăm deopotrivă în colectivitatea poporului şi în familie, ni se pare toc aşa de greu. Faptul că aproape tot poporul din jurul nostru încă se numeşte "creştin",

va duce la o mai mare răspunderea pentru cei care iau în serios acest nume de onoare. Pavel are cunoştinţă de acest lucru, cînd leagă cerinţa de separare netă, cu îndemnul de a păstra curat, în carne şi duh (aici în sensul din 1 Cor. 7 : 34 ca desemnare a omului) demnitatea creştină (7 : 1). Nobleţea pe care ne-a dăruit-o Dumnezeu, vrea să fie mereu adeverită! Astfel 7 : 1 nu este o contradicţie la 1 Cor. 6:11.
Revenind pe neaşteptate şi în legătură directă cu 6 : 12, cuvintele apostolului ne poartă din nou în 7 : 2 de la cerinţele de bază faţă de Biserică la o apărare personală a bunului său nume. Frazele concise, uniforme, respin-pingînd hotărît grele reproşuri cunoscute, trădează, încă o dată, adînca indignare a unui suflet rănit în onoarea sa.
Pare cu atît mai nepotrivit faptul că în Bibliile noi, pasajul care începe aici este intitulat "Apărarea apostolului". Acum nu mai continuă cu aceasta. Dimpotrivă, tot ce urmează (7 : 3—16) ilustrează efortul binevoitor de a repune în ordine relaţia cu Biserica şi de a vindeca toate rănile care mai sîngerează. Ce se petrece acum, este un fel de dialog pe care apostolul îl ţine cu Biserica sa.
Tocmai i-a auzit strigînd : "Apărîndu-te pe tine, tu ne osîndeşti pe noi ? De aceea, dovedind o simplă neînţelegere asprimea celor spuse (3 a) şi pentru a se justifica, reia ideea profundă despre comuniunea de viaţă şi de moarte dintre el şi Biserică, din cauza căreia el nu poate să apară în faţa lor ca un judecător. Cînd tratează cu Biserica, el are de-a face cu propria sa inimă(3b).Trăind sub amintirea celor spuse mai înainte în 1 : 6—7 ; 4 : 15, Pavel este conştient de a fi spus lucruri ultime, hotrîtoare despre comuniunea de viaţă dintre apostol şi Biserică. Astfel, se schimbă total, noile orizonturi ale apărării se limpezesc. Acum este în stare să-şi exprime indignarea clocotitoare şi să schimbe complet tonul. Acum vorbeşte despre bucurie fără margini — ba chiar o bucurie privind pe

Corin-

teni (v. 4) ! Va putea sufletul creştin să învingă suferinţa, amărăciunea, durerea la izvorul limpede al mîngîierii ? Nu sînt dispoziţii sufleteşti pe care Pavel le trezeşte, în mod voluntar, ci o experienţă pe care o desfăşoară încă o dată în faţa Corintenilor, sub influenţa veştilor aduse de Tit din Corint (v. 5—7). Acum nu-şi va mai ascunde sentimentele cel împovărau şi pe care mai înainte le indicase doar pe scurt. După lungi pagini de epistolă, care l-au purtat spre cea mai intimă taină a slujbei sale, el restabileşte legătura cu cele trăite în Macedonia, a căror relatare o întrerupsese în 2 : 12—13 (v. 5). Aici nu jubilează un optimist necugetat, ci un "umil" care ştie cît de mare nevoie are de mîngîiere. O astfel de inimă este sensibilizată la orice mîngîiere ce i se acordă. Şi cît de conştiincios interpretează Pavel totul, în amănunt (6 :7) ! Cît de serios şi important consideră el tot ce i se spune despre manifestările îmbucurătoare de iubire ale Bisericii sale din Corint ! Aproape am putea crede că el dorind atît de mult să fie înţeles, vede mai mult decît se recunoaşte după cele spuse în 6 : 12 b. "Dar epistola aceea supărată", parcă îi aude obiectînd acum pe Corin-teni. îl apasă amintirea proastei dispoziţii pe care a creeat-o în Corint "epistola lacrămilor" sale (2 : 4). Pentru o clipă ar vrea să ştie rezolvată această problemă de conştiinţă, de care se consideră răspunzător (v. 8 a). Dar se corectează repede, ca şi cum ar fi spus prea mult : chiar dacă ar avea ceva să-şi reproşeze (v. 8 b), totul s-a sfîrşit cu bine : din întristarea Corintenilor a ieşit o pocăinţă binecuvîntată, sau, cum spune Martin Luther : "o pocăinţă de care nimeni nu se căieşte" (v. 10). Gîndurile lui Pavel se opresc meditativ la faptul că întristarea poate acţiona aşa de diferit : ucigător sau fericind. Atunci le deosebeşte pe amîndouă după ultima lor consecinţă şi numeşte ceea ce a

făcut el pe Corinteni să simtă, o întristare "după voia lui Dumnezeu" (v. 10). Pentru a înţelege aceasta am putea lua frazele din 4 : 7—18. De aceea, Pavel arată o mare iubire şi enumera pe rînd efectle bune pe care crede că el le vede în Corint ca o urmare a epistolei sale. După cum lasă să se înţeleagă din expresiile folo-
236
site, apostolul are în vedere măsuri foarte concrete ale Corintenilor în problema răufăcătorului (2:5) — pe care îl numeşte aici "cel ce a făcut ocara". Desigur că despre aceasta i-a relatat Tit foarte amănunţit. Acum Pavel nu ezită să declare că "treaba" este pentru el lichidată. Totodată, poate considera epistola întristătoare (v. 12) într-o nouă lumină, mai înaltă. Persoana sa şi a răufăcătorului se retrag. Aşa cum mai înainte (2 : 4) el dorise să arate că adresînd epistola sa n-a voit altceva, decît să-şi dovedească iubirea faţă de Biserică, acelaşi efect se simte din partea Bisericii, adîncind relaţia interioară a acesteia faţă de apostol. Dar aceasta nu mai ţine doar de întîmplările care au loc de obicei între oameni, ci este "înaintea lui Dumnezeu" (v. 12). încă o dată (ca mai înainte, în 6 : 7) Pavel gustă ceea ce el numeşte mîngîierea şi bucuria sa. Şi anume, că dispoziţia bucuroasă a celorlalţi, adică a Corintenilor şi a trimisului său Tit, este totodată şi bucuria sa (v. 13). Acum simte încă o dată şi riscul pe care-1 încearcă oricine, dacă face pe un altul purtătorul său de încredere în trative grele. Biserica nu 1-a dezamăgit, cînd el i-a lăudat pe trimisul său poate mai mult decît ar fi îndreptăţit personalitatea celui trimis şi tocmai de aceea apostolul era cu inima strînsă. Se poate înţelege că ei au primit "cu teamă şi cutremur" vestea că un trimis personal al apostolului va veni Ia ei. Foarte uşor ar fi putut avea loc o agravare a încordării dintre apostol şi Biserică. Apostolul Pavel, prin epistolă, ceruse "ascultare" (2 : 9). Ascultare pe care Tit a constatat-o de fapt în cele enume-

rate în 11 (v. 14—15). Apostolul Pavel poate astfel să rezume această primă parte a epistolei sale, lungă, adesea cutremurată de durere, într-o declaraţie de încredere care consolidează relaţia sa cu Biserica, mult peste neînţelegerea avută.
Nu putem lăsa această mare parte din epistolă, care se termină aici, fără ca, din felul cum apostolul îndură sufleteşte marea încordare cu Biserica sa, să nu tragem pentru noi încă o învăţătură. Caracterul deschis şi delicateţea ce se îmbină mereu în această controversă, pot să ne fie un model pentru toate greutăţile asemănătoare dintre
237
creştini. Totuşi, mai importantă rămîne poziţia de principiu pe care o are apostolul Pavel faţă de Biserica din Corint. După cum în epistola întîia el nu refuză ceva acestei Biserici, cu toate dezbinările şi aberaţiile ei, nici chiar titlul de onoare de Biserică a sfinţilor, la fel şi acum cînd s-a ajuns la neînţelegeri personale grave între el şi Biserică, apostolul Pavel nu uită că are de-a face cu un "Templu al Dumnezeului cel viu". De aceea el o poate numi "iubită", ca laudă pe care el le-a adus-o într-un ceas critic, şi înţeleasă de Tit foarte bine.
238

CAPITOLUL II.
LUCRAREA DE DRAGOSTE PENTRU IERUSALIM
(2 Corinteni capitolele 8 şi 9)

239

w

H c« **O O**

<

Q

w

Q

<

<

o p
>
< ii
C/3 JU
►3 "o rt -ti
S'S
£ -s
w o
fin U CM
tu
■o.
<3
-s*
><3
.s «J
5 tu
tu
s-
ţii U
3 &
'« s
>«
S «
u „-
tu tu
■fe'S
3
3 ~
« v.
O • »-* '—*
« .«
u C
« >u *~ tu

■4-S
3 "S3
tu îs
3 >«
S £
3 -S
^§ •s >a
"TS s
cu 3
's *> E^
><3 -k> "Q « <a ^
3 '« *yy* tu
3
-S **
• ta
« tu
O
£-2
< E
3 tu
<U "t3
s

3
-e
3
!~
-k>
a
tu •kv
.a-
3
CM

-*5
<^>
**.   t3
<U   bp
tu
■a.   3
v.   <?
.«   tu
<u -~ O
ss
tu
-S. 3
.8 ~C
3 >a ■G   S
>u g ■a. s
tu   «
^ -~
s s
T3   S
<u   «
tu   <->
bo « c *> ■<~   u
S   «
.g 'ts"
3 O C
O
3 S
i
Ci
3-
5. s
s
tu

u 3
« «
ta -~
- Uy .g t?->rj
-S s
3 -2
? o
■ii n

-«• -2 5» *>
« tu
«
tu
>C3 K
~ 3
to
S
e *~ ■"
" <c
tu ^**
'ta

+^,
tu
;s $ îs 3
tu o ft. <u
3 <u
o
>5S
*v ţu ^>
<o
tu
tu

tu b©
O g 3
.Q-5 Jt3
§ c o
g 3 s
~ ■*-» tu
^ 5 '«
r «»
s **.
O 3
tu
O »k
«
■§ s
a-2 « s
5 «
3 5
S « 3 «3 ■O. 8
"° tu
g g
o x: 3
3
c
tu
tu u
ta

3
•s
3
s
3
3

C
S o
Q
3
«3 -«
tu to-
o e 3 u
«2.'
co-
ta -^ o u
» Jt3
? bo 5 "> O s
3 -S 3
S £ «
^>cs >« « a a
S? a .a
-o -~^ fc
3-a.
to.« t;
UJg S
2 •» e '« e*-^
.S tj
s" e
s *~
a*
S »
3 "~
'a
13 i bo a
■a, ^
3 R
-kj 3
c ^>

a >
tu
h '•*£
. ° u
3 >(3 a -~
~ 3 t£,S
tu
3 O
S ft" tu S
•«■h
c a
s *» 3 ^
■C tu
tS ii •-
<u ta
>«3 c
tu ■~H a

ta
-ka <^ <U
-53
o »
'« s
3
t3 T3
»a"
u
3
■ki
s
tu
a,
CN

CM
"Dacă se desface **casa pămîntească a cortului nostru trupesc, avem o clădire în cer de la** Dumnezeu" (2 **Corinteni** 5 : **1). Un cort modern de Beduini în apropierea unei oaze în Nordul** Africii. Apostolul **Pavel a muncit din greu ca ţesător de foaie de cort, pentru a putea propovădui** Evanghelia fără a depinde **de alţi oameni. (1 Corinteni 9 : 18).**
avîndu-se în vedere ce are cineva, nu ce n-are.
13. Aici nu este vorba ca alţii să fie uşuraţi, iar voi strîmtoraţi;
14. ci este vorba de o potrivire : în împrejurarea de acum, prisosul vostru să acopere nevoile lor, pentru ca prisosul lor să acopere, la rîndul lui, nevoile voastre, aţa ca să fie o potrivire ;
15. după cum este scris : "Cel ce strînsese mult, n-avea nimic de prisos, şi cel ce strînsese puţin, nu ducea lipsă".
16. Mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu, care a pus în inima lui Tit aceeaşi rîvnă pentru voi.
17. Căci el a primit îndemnul nostru ; ba încă, stăpînit de o rîvnă arzătoare, a pornit de bună voie spre voi.
18. Am trimes cu el şi pe fratele a cărui laudă în Evanghelie este răspîndită prin toate Bisericile.
19. Mai mult, el a fost ales de Biserici să meargă împreună cu noi în această lucrare de binefacere, pe care o săvîrşim spre slava Domnului şi ca o dovadă de bunăvoinţa noastră.
20. în chipul acesta, vrem ca nimeni să nu ne defaime cu privire la acest belşug de ajutoare, de care îngrijim.
21. Căci căutăm să lucrăm cinstit nu numai înaintea Domnului, ci şi înaintea oamenilor.
22. Am trimes cu ei pe fratele nostru, a cărui rîvnă am încercat-o de atîtea ori în multe împrejurări, şi care, de data aceasta, arată mult mai multă rîvnă, din pricina ma-rei lui

încrederi în voi.
23. Astfel, fie avînd în vedere pe Tit, care este părtaşul şi tovarăşul meu de lucru în mijlocul vostru ; fie avînd în vedere pe fraţii noştri, cari sînt trimeşii Bisericilor şi fala lui Hristos :
24. daţi-le înaintea Bisericilor dovadă de dragostea voastră, şi arătaţi-le că avem dreptul să ne lăudăm cu voi.
(2 Corinteni capitolul 9)
1. Este de prisos să vă mai scriu cu privire la strîngerea de ajutoare pentru sfinţi.

2. *Cunosc, în adevăr, bunăvoinţa voastră, cu care mă laud cu privire la voi către Macedoneni, şi le spun că Ahaia este gata de acum un an. Şi rîvna voastră a îmbărbătat pe foarte mulţi din ei.*
3. Am trimes totuşi pe fraţi, pentru ca lauda noastră cu voi să nu fie nimicită cu prilejul acesta, ci să fiţi gata, cum am spus.
4. Dacă vor veni vreunii din Macedonia cu mine, şi nu vă vor găsi gata, n-aş vrea ca noi (ca să nu zicem voi) să fim daţi de ruşine în încrederea aceasta.
5. De aceea, am socotit de trebuinţă, să rog pe fraţi să vină mai înainte la voi, şi să pregătească strîngerea darurilor făgăduite de voi, ca ele să fie gata, făcute cu dărnicie nu cu zgîrcenie.
6. Să ştiţi: cine samănă puţin, puţin va secera ; iar cine samănă mult, mult va secera.
7. Fiecare să dea după cum a hotărît în inima lui: nu cu părere de rău, sau de silă, căci "pe cine dă cu bucurie, îl iubeşte Dumnezeu".
8. Şi Dumnezeu poate să vă umple cu orice har, pentru ca, avînd totdeauna în toate lucrurile din destul, să prisosiţi în orice faptă bună,
9. după cum este scris : "A împrăştiat, a dat săracilor,

neprihănirea lui rămîne în veac".
10. "Cel ce dă sămînţă sămănătorului şi pîne pentru hrană", vă va da şi vă va înmulţi şi vouă sămînţa de sămănat şi va face să crească roadele neprihănirii voastre.
11. în chipul acesta veţi fi îmbogăţiţi în toate privinţele, pentru orice dărnicie, care, prin noi, va face să se aducă mulţumiri lui Dumnezeu.
12. Căci ajutorul dat de darurile acestea, nu numai că acopere nevoile sfinţilor, dar este şi o pricină de multe mulţumiri către Dumnezeu.
13. Aşa că dovada dată de voi prin ajutorul acesta, îi face să slăvească pe Dumnezeu pentru ascultarea pe care mărturisiţi că o aveţi faţă de Evanghelia lui Hristos, şi pentru dărnicia ajutorului vostru faţă de ei şi faţă de toţi;
14. ţi-i face să se roage pentru voi, ţi să vă iubească din
243
inimă, pentru harul nespus de mare al lui Dumnezeu faţă de voi.
15. Mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu pentru darul Lui nespus de mare !

* * *

între capitolul 7 şi 8 se află în epistolă ceva ca o pauză de respiraţie. Apostolul Pavel şi-a pregătit în lungile discuţii purtate mai înainte, condiţiile propice pentru o chestiune deosebit de importantă pentru el — propriu zis, singura chestiune obiectivă pe care o conţine această epistolă aşa de personală : chestiunea colectei. Şi legat de aceasta, anunţarea unei noi vizite a lui Tit în Corint. Putem presupune că în cursul dictării a avut loc o pauză, de ore sau zile, între capitolul 7 şi 8, pentru că în niciun caz, apostolul nu putea să redacteze o astfel de scriere dintr-o singură trăsătură, fără întrerupere. Dar mai important este să ştie acum apostolul, puse în ordine, relaţiile sale cu Corintenii. Ceea ce se încumeta să apară în 7 :

4, încă sub presiunea explicaţiilor grele, devine acum o expresie deplină, de nemărginită încredere (8 : 7). Delicateţea şi prudenţa cu care apostolul Pavel adresează rugămintea (spre deosebire de concizia din 1 Cor. 16 : 1), resimte vibraţia invitaţiei dinainte : ţine foarte mult să nu stîrnească noi neînţelegeri şi indispoziţii (vezi în deosebi, modul de exprimare în 8 : 8, 10 ; 9 : 2—3). Dacă "bănuiala", pe care în 8 : 20 crede că trebuie prevenită, înseamnă vreuna din acuzaţiile ridicate împotriva lui în Corint de "comerţ cu cuvîntul lui Dumnezeu" (2 : 17) sau de "înşelăciune" (7 : 2), trebuie să rămînă deschis în discuţie.

A. In primul rînd, vom avea o privire de ansamblu asupra colectei, aşa cum reiese din diferitele afirmaţii ale apostolului.

1. Pentru apostolul Pavel, originea acestei lucrări de dragoste, se lega cu amintirea unei ore extraordinare din

viaţa sa. Ora din Ierusalim, cînd cei trei conducători ai primei Biserici, Iacob, Petru şi Ioan îi întindeau mîna (şi lui Barnaba de asemenea) pentru pecetluirea unei conlucrări în domeniul Evangheliei, pentru istoria creştinismului a fost de o nebănuită însemnătate. Atunci ia fost adjudecată în mod solemn lui Pavel misiunea printre neamuri ca domeniu propriu de activitate, în deplină libertate şi fără nici o altă obligaţie, decît datoria de "a-şi aduce aminte de săraci" (Galateni 2 : 10). Această lucrare de dragoste privea pe creştinii din Palestina, fiind o continuare a faptei de dragoste pornită, se pare, de la prima Biserică creştină dintre neamuri, cea din Antiohia (Fapt. Ap. 11 : 29). Faptul că apostolul Pavel preluase acolo în Ierusalim, la începutul călătoriei sale în mod solemn cît şi formal, sarcina aceasta ca parte a lucrării ce-i revenea (Gal. 2 : 10), dovedind o rîvnă deosebită, s-a născut prima şi la început singura legătură organizatorică în cadrul bisericilor creştine. Este de remarcat că apostolul Pavel, privind această lucrare, nu

vorbeşte atîta de biserici în parte, ci de "provincii bisericeşti" : Galatia, Macedonia, Ahaia (1 Cor. 16 : 1 ; 2 Cor. 9:2; Rom. 15 : 26). Acestea apar ca purtătoare ale lucrării, fiind stimulate la întrecere la dărnicie şi conlucrare.
2. în acest scop sînt deja stabilite de apostol anumite "rînduieli" : Colecta nu este adunată în cadrul serviciului divin, ci fiecare creştin să reţină ceva în acest scop "în ziua dintîi a săptămînii" (cea mai timpurie menţionare a duminicei) pentru ca apoi să-i fie înmînat tot ce s-a strîns apostolului Pavel (1 Cor. 16 : 1—2). Cînd apostolul apare în biserici, colecta se încheie şi anumiţi fraţi sînt delegaţi s-o ducă la Ierusalim. Ei sînt însărcinaţi cu această slujbă de încredere de către biserici şi se legitimează prin scrisori ale apostolului (1 Cor. 16 : 3). Se pare chiar că unul dintre aceşti fraţi nenumiţi (din Galatia sau Macedonia ?) călătoreşte împreună cu apostolul, ca om de încredere al lucrării, ales în mod deosebit de către biserici (2 Cor. 8 : 19). Toate acestea se fac mai ales cu scopul de a evita orice bănuială în ceste "treburi băneşti (2 Cor. 8 : 20).
245
Participarea sa la ducerea acestor daruri către Ierusalim, apostolul Pavel, mai întîi, o face dependentă de importanţa acestora (1 Cor. 16 : 3) ; abia mai tîrziu s-a decis definitiv (Rom. 15 : 25-28).
3. în perioada redactării epistolei a doua către Corin-teni, această problemă era în plină desfăşurare în Corint. In 1 Cor. 16 : 1, apostolul Pavel vorbeşte despre ea ca de ceva cunoscut, care avea nevoie doar de anumite precizări, în textul nostru el face referire la o hotărîre a Corin-tenilor în această problemă, care a fost luată "acum un an" (8 : 10 ; 9 : 2) ; ea fusese luată probabil în prezenţa apostolului Pavel (aşa dar, înainte de prima epistolă către Corinteni) şi acţionase deja stimulator asupra Macedonenilor (9 : 2). A urmat apoi o anumită acţiune,

care încă nu era terminată (9 : 10—11). Acum apostolul 1-a trimis pe Tit, care abia sosise din Corint la Pavel în Macedonia, ca să-1 informeze (7 : 6), — din nou la Corint ca să încheie strîngerea darurilor, pentru care el se străduise deja cu prilejul vizitei sale anterioare în Corint (8 : 6). Lui Tit i s-au dat doi însoţitori : unul este acel om de încredere al bisericilor pentru darul dragostei, despre care am auzit (8 : 18). Felul de exprimare folosit de apostolul Pavel aici, lasă să se înţeleagă că acesta, un însoţitor vechi de călătorie al lui Pavel, se bucura de multă încredere din partea acestor Biserici. De aceea, este oarecum de mirare că numele lui este trecut sub tăcere. Este fără rost să se facă presupuneri asupra motivului acestei tăceri. De asemenea este delegat şi un al doilea tovarăş de călătorie, fără a i se da numele (poate acelaşi ca în 12 : 8 ?), şi care are cu Pavel o deosebită relaţie de încredere (8 : 22). Ambii sînt însă în mod expres denumiţi ca "apostoli" ("trimişi" — comp. Rom. 16 : 7 şi Fii. 2 : 25) ai Bisericilor şi prin aceasta este subliniat caracterul de "slujbă" al sarcinii lor în problema ajutoarelor băneşti (8 : 23).

Dacă cei trei începuseră deja călătoria cînd avea loc redactarea acestei epistole, sau dacă ei s-au făcut şi curierii epistolei, nu se poate stabili, întrucît datina epistolarăa a antichităţii folosea timpul care corespundea cititorului

în momentul primirii. Ultima supoziţie ni se pare mai verosimilă (de asemenea acel "a pornit" din 8 : 17 trebuie înţeles ca al nostru "va porni"). Deoarece apostolul Pavel, cu greu ar fi pierdut ocazia, de a-i da lui Tit în nouasa călătorie, această epistolă (2 Corinteni), care poartă ecoul celor aflate de la el. Problema colectei îl preocupă în sensul de a grăbi o hotărîre, încît în 9 : vorbeşte de posibilitatea unei atitudini care n-ar face cinste. De aceea, să aprofundam felul în care apostolul Pavel prezintă chestiunea colectei în acest pasaj.

B. Felul deosebit al acestor pagini din epistola apostolului Pavel.

Cine a întreprins vreodată, sau cel puţin poate să se închipuie în această situaţie — de a ruga o biserică pentru bani — acela va înţelege felul deosebit al acestor pagini din epistola apostolului Pavel. Atunci ne cuprinde sentimentul dublu : ceva ca un mare respect, aproape o solemnitate, în faţa obolului modest pe care îl "jertfeşte" un om cauzei Dumnezeului cel nevăzut şi nevoii fraţilor îndepărtaţi, niciodată văzuţi — şi totodată ceva ca o ruşine că creştinii trebuie să fie încă rugaţi pentru o astfel de slujbă. De aceea vorbirea devine solemnă şi intrebuinţea-ză pentru lucrul prozaic, murdar "bani", acele cuvinte tainice care altminteri desemnează cele mai profunde lucruri ale credinţei : "har" — "binecuvîntare" — "slujbă". Epistola capătă un aspect delicat, aproape o ezitare, cînd este vorba să se impună bisericilor creştine în conştiinţă ceva ce ar fi trebuit să fie privilegiul lor deosebit şi bucuria lor ascunsă, ameninţată mereu de către lene (aşa spune apostolul) şi zgîrcenie.

1. H a r i s

Există în vocabularul apostolului Pavel, ca şi al nostru, un cuvînt prozaic "colectă", obişnuit în lumea din jur pentru strîngerile de tot felul. Chiar şi el 1-a folosit o dată (1 Cor. 16 : 1). Dar aici îl evită total. în locul lui foloseş-

te în primul rînd o expresie (haris), care în uzul limpbii greceşti are un conţinut atît de cuprinzător, încît cu greu îl putem traduce unitar. El exprimă atît "farmec" (ex. Col. 4 : 6), cît şi "mulţumire" (ex. 2 Cor. 9 : 15), sau "graţie", "har" (ex. în pasajul nostru 8 : 9 şi în foarte multe locuri, în deosebi la începutul şi sfîrşitul epistolelor). Acestor expresii le este comun un sentiment de bunăvoinţă şi de prietenie, şi atunci cuvîntul poate să însemne şi fapta care rezultă dintr-o astfel de

atitudine sufletească. în acest sens îl foloseşte aici apostolul Pavel pentru colectă (8 : 6—7 şi 19). Ar putea fi redat şi prin "operă de caritate", sau ca Martin Luther cu "faptă bună", dacă nu am vrea să folosim simplul cuvînt "har", sau "lucrare a harului", pentru a păstra legătura dintre această parte din viaţa bisericii creştine şi lucrul cel mai înalt pe care-1 cunoaşte un creştin, Harul lui Dumnezeu. O soluţie lexicală complet satisfăcătoare, care să fie limpede şi să păstreze în acelaşi timp strălucirea pe care o are modul de exprimare al lui Pavel în textul original, nu există.

2. Diaconi a.

Un al doilea cuvînt pe care-1 foloseşte apostolul Pavel aici pentru desemnarea colectei, ţine de asemenea de înaltele cuvinte ale Noului Testament şi ale creştinătăţii originare, şi de cele pe care noi le-am scos în evidenţă în introducerea acestei cărţi, drept cuvinte favorite ale epistolei a doua către Corinteni : D i a c o n i a. Acesta, noi l-am tradus cu "slujbă" (3 : 7 ; 4 : 1 ; 5 : 18 ; 6 : 3) ; alţii îl traduc cu "serviciu", sau "slujire". In creştinătatea originară, această denumire cuprindea diferitele slujbe ce se născuseră în Biserică şi nu luaseră încă forma de servicii stabile (1 Cor. 12 : 5). Cunoaştem locul din Faptele Apostolilor, unde îşi are originea instituirea slujbei de diacon, ceea ce dovedeşte că pe vremea aceea, cuvîntul nu era încă limitat la o "diaconie" în lucruri exterioare (Fapt. Ap. 6 : 4). Cînd apostolul Pavel îl foloseşte aici pentru desemnarea colectei (în sensul de "prestare de

slujbă" 8 : 4 ; 9 : 1, 12—13), cuvîntul păstrează încă toată demnitatea şi nobleţea pe care o are orice slujbă în Biserică şi prin aceasta, este prevenită orice socotire a colectei ca un "lucru secundar".

3. P ăr t aş.

Cît de puternic simţea apostolul Pavel participarea sa la

această operă de dragoste pentru "sfinţii" din Ierusalim, se vede din aceea că poate întrebuinţa pentru ea mai departe în mod simplu cuvîntul "părtaş" (8 : 4 — în legătură cu slujba ; 9 : 13, şi mai ales în Rom. 15 : 26 ; comp. Rom. 12 : 13). Aici se păstrează ceva din amintirea primei Biserici din Ierusalim, pentru care era caracteristic că aveau totul în "comun" (Fapt. Ap. 2 : 44 ; 4 : 32) şi de a căror prime indicii ţinea "împărtăşirea" (Fapt. Ap. 2 : 42).

4. Binecuvîntare.

în fine cuvîntul "binecuvîntare" în sensul de "dărnicie" ne ajută să înţelegem despre ce lucru important este vorba la o astfel de faptă de dragoste (9 : 5). Apostolul Pavel are acum prilejul să arate amănunţit în ce lanţ minunat de dăruire şi primire este inclus cel care priveşte cu seriozitate darul său la colectă.

Cu acestea, noi am anticipat detalii din interpretare şi acum să revedem succesiunea de idei a apostolului în întregime. Ne izbeşte îndată cît de bogat şi compact este stilul lui aici. Fraze ca 8 : 1—2 şi 9 : 11—15 sînt aşa de des umplute, încît putem să le descompunem mai întîi în propoziţii separate (cu creion şi hîrtie) şi abia după aceea să lăsăm să acţioneze asupra noastră întreaga lor forţă. în rest, ar mai fi un al cincilea lucru de scos în evidenţă la acest capitol.

5. Prudenţa.

în primul rînd remarcăm prudenţa cu care apostolul Pavel se apropie să facă această rugăminte (8 : 1—5). El începe prin a istorisi ceea ce tocmai trăise în legătură cu colecta la bisericile din Macedonia. Evident, el vrea să evite de a surprinde pe Corinteni imediat cu dorinţa sa. începe cu cuvinte tainice, solemne, abia apoi numeşte lucrul însuşi şi intensifică de la frază la frază expresiile, pînă cînd ceea ce la început fusese numit un Har al lui Dumnezeu, apare în cele din urmă ca o

dăruire personală faţă de Domnul însuşi şi totodată faţă de apostol şi în sfîrşit, ca un act de voinţă al lui Dumnezeu (8 : 1 —5). Atunci, dovedind priceperea sa în mînuirea cuvîntului scris (v. 6), îi atrage şi pe Corinteni în această "lucrare a Harului" plină de sfinţenie — evitînd însă o rugăminte directă, mai degrabă, lăsînd să se înţeleagă că ar fi vorba de continuarea şi terminarea unui plan deja început.

C. Neîntrecută este apoi delicateţea cu care este adresată Corintenilor (v. 7 — 15) invitaţia la participare.

1. Recunoaşterea fără rezervă (v. 7) alternează cu respingerea precaută a oricărui ton de poruncă înţeles greşit şi cu provocarea "autenticităţii" (ad literam : legitimitate", ar putea fi spus şi : "al nobleţei") dragostei lor(v.8). Acum apostolul intercalează una din minunatele sale referinţe care descriu lucrarea lui Hristos cu noi în toată măreţia ei (ca în Fii. 2 : 6) şi o face punînd-o în aceeaşi linie cu "harul" acestei strîngeri de ajutoare — cu toate că despre aceasta vorbeşte numai ca despre ceea ce Biserica ştie deja (v. 9). Pentru ca imediat, să arate lămurit că el nu este aici un "colectant" zelos, ci un sfătuitor gata să ajute într-o problemă, care-i preocupa deja pe Corinteni, de acum un an (v. 10). Poate oare îndrăzni să spere a-i putea determina la acţiune ? Nu o face, fără a adăuga "potrivit cu mijloacele" (v. 11) şi apoi să explice că bunăvoinţa se măsoară numai după capacitatea de a da (v. 12). Totodată el respinge ideea că bisericile din raza

misiunii sale ar fi împovărate unilateral în favoarea săracilor din Ierusalim (v. 13—15). Este vorba mai degrabă de ceva compensatoriu, aşa cum relatează textul citat din Moise (v. 5) despre strîngerea manei în pustie. Acest lucru nu a fost spus inutil dacă ne gîndim cît de sărace erau bisericile în Corint (1 Cor. 1 : 26) şi chiar în Macedonia (2 Cor. 8:2). Mai tîrziu, într-o relatare către Biserica din Roma (Rom. 15 : 27), dă expresie

în alt mod aceluiaşi lucru, aşa că putem bănui, ce îndoieli stăruiau de la început în calea lucrării de iubire.

2. Apostolul Pavel poate să treacă acum la discutarea măsurilor pregătitoare, pe care le luase în vederea lucrării de dragoste în Corint şi pe care noi le-am întîlnit la prezentarea problemei colectei (v. 16—24). Acest pasaj ar putea fi intitulat : Un frate printre fraţi. Şi aici începe cu o rugăciune de mulţumire şi termină cu un apel la iubirea şi demnitatea Bisericii, îndemnînd chiar prin cuvintele sale, la o deschidere a dragostei şi preţuirii pentru ca trimişii săi să aibă o intrare îndreptăţită în Biserică.

S-ar părea că acum vrea să se ocupe mai amănunţit de însemnătatea colectei (9 : 1). Aparent, parcă ar fi uitat hotărîrea pe care o luase Ahaia (provincia romană a cărei capitală era la Corint) şi pe care el o lăudase atît de mult în biserici. Se pare că doreşte mai presus de orice să sublinieze legătura sa cu Corintenii. De aceea consideră necesar să explice pentru ce trimite înainte pe fraţi ca solii săi în această chestiune. Mărturiseşte cu acest prilej că el se simte legat în onoarea sa cu Corintenii înşişi. Este foarte serios interesat Ca la sosirea sa în Corint, unde îl vor însoţi trimişii bisericilor din Macedonia, acest dar de iubire să fie cu adevărat încheiat şi să nu fi avut un rezultat sărăcăcios (v. 3—5).

3. O deosebită îngrijorare îi provoacă încetineala, şi zgîrcenia Corintenilor, ceea ce se vede îndată din insistenţa cu care, sfîrşitul acestor pagini, vorbeşte despre bine-cuvîntarea darului bogat. Deasupra acestui pasaj s-ar putea scrie (9 : 6—15) : Despre nobleţea dăruirii creştine.

Apostolul Pavel este cel prin gura căruia, ni sa transmis, ca un fragment din experienţa sa proprie, acel cuvînt al lui Isus altundeva necunoscut : "Este mai ferice să dai de cît să primeşti" (Fapt. Ap. 20 : 35). Textul nostru pare o frumoasă

interpretare a acestuia. Pentru apostolul Pavel darul din iubire este un semănat în vederea secerişului. Aşa dar, numai un nechibzuit va semăna cu zgîrcenie. Numai un nestatornic îl face cu neplăcere, sau din silă (6 : 7). Ogorul lui Dumnezeu este locul în care se seamănă darul iubirii — şi acum expresiile se precipită într-un crescendo ("orice har", "să vă umple", "în toate totdeauna din destul", "să prisosiţi") pentru a ilustra mărinimia şi puterea lui Dumnezeu care răsplăteşte "harul" (= lucrarea din iubire) cu har şi cu aceasta face din nou posibilă "fapta bună".

4. Mai presus de toate, dintr-o astfel de lucrare a dragostei se înalţă ca un fum de jertfă, către Dumnezeu mulţumirile celor cărora li s-a oferit darul. Pe El îl priveşte, în cele din urmă totul — chiar şi acest fragment de serviciu modest de la biserică la biserică. De la Domnul îşi primeşte o astfel de lucrare de dragoste demnitatea ei neîntrecută, şi poate fi numită o "ascultare pe care o mărturisiţi faţă de Evanghelie". în ea se arată ce este un creştin şi pentru acest lucru Biserica celor săraci din Ierusalim va mulţumi lui Dumnezeu (v. 11 b—13 a).

Dar, în acelaşi timp, o astfel de rugăciune de mulţumire aduce în faţa tronului lui Dumnezeu darul preţios al unei "împărtăşiri". Darul din dragoste a stabilit o legătură între Corint şi Ierusalim şi prin această "mană a bisericilor" între toţi creştinii risipiţi peste mări şi ţări (v. 13 b). In felul acesta, rugăciunea de mulţumire a Bisericii din Ierusalim devine totodată expresia acelei ecumenicităţi către care aspiră copiii risipiţi ai lui Dumnezeu (Ioan 11 : 52), — deşi rămîne mulţumire şi nimic mai mult, pentru ceea ce Dumnezeu a lucrat cu fraţii din depărtare(v. 14). In mulţumirea pentru "harul nespus de mare al lui Dumnezeu", pentru acest "dar nespus de mare" îşi uneşte glasul şi apostolul Pavel cu ultima sa frază. Astfel,

252
aceste capitole care voiau, de fapt, să vorbească despre
darurile Corintenilor, se termină cu bucuria privind darul cel
mare al lui Dumnezeu, faţă de care păleşte tot ce-I putem noi
dărui.
253
m
CM
H
Z C
O
ai r_l
* **«C O 1**
M
M **Oi u O**
J > z
3 bj 5 _o
V2 "o
_] i *J
—-
i
O >< SARI i capi
H <
N **5** ***ai*** **B**
-1 **V**
& **u<** ***Ui*** **■***
4 -»
< >< > .5
u oi Q 0
< C
J
C
M

Corint. O parte a pieţii cu coloane şi cîteva cîrciumi, avînd puţuri cu adîncime de 12 metri şi care la bază erau legate între ele prin canale prin care curgea apă proaspătă. Lapte, vin şi carne puteau fi păstrate aici la rece. în aceste fîntîni au fost găsite urcioare, vase pentru lapte, zaruri şi fluiere, aruncate de soldaţii Romani care au jefuit oraşul în anul 146 în. Hr.

m

CM

1. APOSTOLUL PAVEL AJUNGE ÎN ISPITA SA SE LAUDE SINGUR (2 Corinteni 10:1- 18)

1. Eu, Pavel, vă rog, prin blîndeţa şi bunătatea lui Hris-tos, — eu, cel "smerit cînd sînt de faţă în mijlocul vostru, şi plin de îndrăzneală împotriva voastră, cînd sînt departe",

2. — vă rog, dar, să nu mă faceţi ca, atunci cînd voi fi de faţă, să alerg cu hotărire la îndrăzneala aceea, pe care am de gînd s-o întrebuinţez împotriva unora, cari îşi în-chipuiesc că noi sîntem minaţi de firea pămîntească.

3. Măcar că trăim în firea pămîntească, totuşi nu ne luptăm călăuziţi de firea pămîntească.

4. Căci armele cu cari ne luptăm noi, nu sînt supuse firii pămînteşti, ci sînt puternice, întărite de Dumnezeu ca să surpe întăriturile.

5. Noi răsturnăm izvodirile minţii şi orice înălţime, cari se ridică împotriva cunoştinţei lui Dumnezeu ; şi orice gînd îl facem rob ascultării de Hristos.

6. îndată ce se va săvîrşi ascultarea aceasta din partea voastră, sîntem gata să pedepsim orice neascultare.

7. La înfăţişare vă uitaţi ? Dacă cineva crede că "este al lui Hristos", să aibă în vedere că, după cum el este al lui Hristos, tot aşa sîntem şi noi.

8. Şi chiar dacă m-aş lăuda ceva mai mult cu stăpîni-rea, pe care mi-a dat-o Domnul pentru zidirea voastră, iar nu pentru dărîmarea voastră, tot nu mi-ar fi ruşine.

9. Zic aşa, ca să nu se pară că vreau să vă înfricoşez prin epistolele mele.
10. "De fapt", zic ei, "epistolele lui sînt cu greutate şi pline de putere ; dar cînd este de faţă el însuşi, este moale, şi cuvîntul lui n-are nici o greutate".
11. Cine judecă aşa, să fie încredinţat că, aşa cum
257
sîntem în vorbă, în epistolele noastre, cînd nu sîntem de faţă, tot aşa vom fi şi în faptă, cînd vom fi de faţă !
12. Negreşit, n-avem îndrăzneala să ne punem alături sau în rîndul unora din aceia cari se laudă singuri. Dar ei, prin faptul că se măsoară cu ei înşişi şi se pun alături ei cu- ei înşişi, sînt fără pricepere.
13. Noi, însă, nu ne lăudăm dincolo de măsura noastră, ci în măsura marginilor, pe cari le-a însemnat Dumnezeu cîmpului nostru ca să ajungem pînă la voi.
14. Nu ne întindem prea mult, ca şi cînd n-am fi ajuns pînă la voi, căci, în adevăr, pînă la voi am ajuns în Evanghelia lui Hristos.
15. Nu ne lăudăm peste măsura noastră, adică, nu ne lăudăm cu ostenelile altuia ; ci avem nădejdea că, dacă credinţa voastră creşte, va creşte şi cîmpul nostru de lucru între voi, nespus de mult, după măsura noastră.
16. Aşa că vom putea propovădui Evanghelia şi în ţinuturile cari sînt dincolo de al vostru, fără să intrăm în cîmpul de lucru al altuia, ca să ne lăudăm cu lucrări făcute deagata.
17. Ci, "oricine se laudă, să se laude în Domnul".
18. Pentru că nu cine se laudă singur, va fi primit, ci acela pe care Domnul îl laudă.

* * *

Cine parcurge mai întîi în fugă aceste rînduri ale epistolei, rămîne de două ori surprins : Oare nu domneşte aici o cu totul altă dispoziţie sufletească decît mai înainte, în discutarea

liniştită, chiar plină de pioşenie a darului din iubire ?
a) Nu este oare greu de înţeles care stabilirea păcii între apostol şi Biserică, aşa cum a primit expresie mai ales în 7 : 4 şi 16, apoi ca un ecou în 8 : 7, — poate fi din nou tulburată de o altă izbucnire ? Oare nu par să fie aruncate în faţă acuzaţii noi şi aşa de grele, încît nu înţelegem, cum au putut rămîne neamintite mai înainte ? Nu-i de mirare că unii cercetători au ajuns la concluzia că aceste
258
patru capitole, 10—13, ar fi fost iniţial o epistolă separată, şi ulterior alăturată la epistola a doua către Corinteni. Această presupunere trebuie să ţină seama, că lipseşte pentru aceasta atît un început cît şi o încheiere normală la sfîrşitul capitolui 9. Prin urmare, această supoziţie este inacceptabilă.Pe de altă parte, legătura dintre primele două părţi (mai ales 1—7) şi această a treia parte este mai strînsă decît pare la prima vedere, ceea ce se poate repede observa, dacă se examinează încă o dată acea serie de "cuvinte favorite" ale epistolei a doua către Corinteni, semnalate în introducerea comentariului nostru, unde am observat expresiile caracteristice pentru epistola noastră se află atît în această a treia parte, cît şi în cele anterioare.
Dar este adevărat că nu 10 : 1 începe ceva nou. Că însuşi apostolul Pavel aşa a simţit, o arată chiar începutul solemn : "Eu, Pavel...". S-a presupus, poate pe drept, că apostolul Pavel introduce cu această figură a stilului său, o parte a epistolei scrisă cu mînă proprie. In price caz, nu ar fi de mirare, ca apostolul Pavel, care deobicei îşi dicta epistolele, să fi luat el însuşi condeiul, pentru a depune o mărturie aşa de pasionantă şi personală, cum o conţin aceste patru capitole.
Mai important însă este să se vadă cum în întreaga epistolă, o relatare continuă cronologică, prezentînd evenimentele de după plecarea lui Pavel din Efes. El a început cu întîmplările

din Efes (1 : 1). A trecut apoi la considerentele privind schimbarea planului său iniţial de călătorie (1 : 15). Descrie apoi cele petrecute în călătoria prin Troa (2 : 12) spre Macedonia şi întîlnirea cu Tit (7 : 5). în capitolele 8 şi 9 reglementează noua trimitere a lui Tit şi a însoţitorilor săi la Corint şi ajunge acum în 10 : 1, la propria sa oprire în Corint, pe care o are în perspectivă imediată.
Că acum tonul şi tema epistolei dau impresia unei angajări cu totul noi, este uşor de înţeles, dacă ne gîndim că epistolele mai lungi ale lui Pavel nu puteau fi scrise în niciun caz într-o singură şedinţă, ci presupun mai multe interpretări. Dar cine poate şti cît de lungă a fost între-
259
ruperea dintre capitolul 9 şi capitolul 10 ? Cine poate aprecia ce impresii noi, ce discuţii cu colaboratorii săi, poate chiar şi veşti noi din Corint, l-au surprins pe Pavel înainte ca el să-şi fi continuat epistola ? Iar explicaţiile cu Biserica din Corint preocupau pe apostol şi după încheierea provizorie din capitolul 7, lucru constatat şi cu prilejul interpretării capitolelor 8—9, nu o singură dată.
La studiu mai atent, se remarcă în acest prim pasaj al părţii a treia, că noua discuţie poate fi pusă în legătură cu încheierea păcii din capitolul 7. Două observaţii se impun aici : De mai multe ori devine clar că Pavel nu consideră pe deplin terminate explicaţiile sale cu Biserica (vezi expresii ca : "îndată ce se va săvîrşi ascultarea aceasta din partea voastră" (10 : 6) şi "dacă credinţa voastră creşte" (10 : 15).
Mai important este că la această nouă discuţie, apostolul Pavel scoate în relief în raport cu totalitatea Bisericii, mult mai clar decît în prima parte a epistolei, acea parte din Biserică sau "anumiţi oameni" ("unii") din mijlocul ei asupra cărora îşi îndreapă atacul (exemplu 10 : 2,6, 11 şi 12).
b) La prima citire a acestui capitol, vor fi rămas cititorului de

astăzi, mai mult ca de obicei, încă multe de neînţeles. Mai puternic decît în alte părţi ale epistolei se remarcă faptul că noi nu cunoaştem împrejurările şi întîmplările la care se referă apostolul Pavel în această discuţie, dar pe care destinatarii epistolei le ştiau foarte bine. Noi le putem presupune, din aluzii, şi trebuie să ne mulţumim cu aceasta. înainte de toate, nu ştim cine erau adversarii apostolului. Din 10 : 7 s-ar putea trage concluzia că era vorba de acei oameni, care în 1 Cor. 1 : 12, apăruseră ca o partidă specială, ce voia să fie "ai lui Hristos" (aceleaşi expresii în ambele locuri ! Vezi comentariul la 1 Cor. 1 : 12). El îi combate aici mai aprins decît în 1 Cor. 1:12; ceea ce n-ar fi de mirare, în caz că această "împărţire a lui Hristos" (1 Cor. 1 : 13) ar fi continuat în Corint. Pe de altă parte, adversarii poartă aici anumite trăsături ale acelor potrivnici cu care apostolul Pavel se

răfuieşte şi în altă parte, de exemplu în epistola către Galateni : Ei aduc o altă propovăduire decît el (11 : 4 ; comp. Gal. 1 : 6) ; se laudă cu originea lor de Iudei (11 : 22) ; ei par să facă speculaţii în mod deosebit (19 : 5) şi să se fălească cu cunoştinţa lor (11:6 comp. 1 Cor. 1 : 18). Dacă ne gîndim cît de tînără şi încă neconsolidată era Biserica din Corint, întemeiată numai cu 4—5 ani mai înainte, trebuie să respingem ideea că s-ar fi avut în vedere o învăţătură greşită conturată. Mai degrabă putem presupunem că era vorba de curente în cadrul bisericii foarte instabile din marele oraş, în care se întîlneau diferite duşmănii faţă de Pavel. Foarte limpezi sînt o serie de lozinci pe care aceşti duşmani le aruncau asupra lui Pavel şi pe care el însuşi le prinde în replica sa. în măsura în care am crezut că le recunoaştem, noi le-am marcat în traducerea noastră cu semnele citării, chiar şi acolo unde apostolul nu le-a prezentat ca în 10 : 10 drept citate (10 : 1 ; 7 : 10 ; 12 : 16). Conform acestora, ei îi imputau lipsa de

vlagă a comportării sale, care devine laşitate, cu atît mai mult cu cît este în contradicţie cu tonul sigur de sine al epistolelor. Apoi "umblarea după firea pămîntească", adică viclenie, şiretenie — reproşuri care răsunau în parte deja în prima parte a epistolei (comp. 1 : 12 şi 17 : 1, 13 ; 4 : 2 ; 7 : 2) şi prin aceasta dovedesc din nou cît de strîns se înlănţuie partea a treia cu cele dinainte. întrucît toate acestea erau de fapt înaintea ochilor apostolului, el îşi începe apărarea cu o forţă şi precizie care fac din aceste pagini de epistolă cele mai tulburătoare şi mai pline de temperament, care ne-au rămas de la Pavel. El se află doar înaintea unei întîlniri personale cu Biserica sa (12 : 14 ; 13 : 1). Pentru a evita noi şi grele ciocniri, ca cele care umbriseră a doua sa vizită (13 : 2), era necesar să dezbată totul temeinic.
Pentru că mai înainte de toate, el doreşte să impună o comportare sfîntă, apostolul Pavel cheamă ca martor "blîndeţea şi bunătatea lui Hristos", atunci cînd îşi exprimă rugămintea de a fi cruţat la sosirea sa, de a dovedi că poate să fie şi energic, dacă este necesar (v. 1 şi 2). O ironie calmă, ce aparent îşi însuşeşte bănuielile adversarului
261
(v. 1 b şi 6 : 8 "înşelător") alternează cu severitate ame-ninţătoare (v. 2). Apoi ia aşa de concret amarul reproş de "umblare firească, pămîntească", încît cu cuvinte simple face (v. 3) distincţia caracteristică pentru gîndirea sa, între "a trăi în firea pămîntească" (= în trupul părnîn-tesc ; comp. Gal. 1 : 16 ; Fii. 1 : 11 ; Col. 2 : 1) şi "firea pămîntească" sau "călăuziţi de firea pămîntească" (= păcătos ; comp. Rom. 8 : 5 şi comentariul la epistola către Romani). Folosind un limbaj figurativ care compară lucrarea sa cu asediul unei cetăţi întărite, apostolul Pavel lasă să vorbească faptele, ca dovadă a "puterii" sale (v. 4—6). Aici ne putem gîndi la toate cele discutate în lupta înverşunată pe plan spiritual cu Biserica din

Corint şi care mai răsună în unele întorsături de frază (comp. 1 Cor. 1 : 18—2 : 5). Această luptă nu este încă terminată ; abia după supunerea deplină a cetăţii duşmane, comandantul va cere pedepsirea (v. 6) ?
îşi dă seama aici că asemenea cuvinte tari, pot trezi din nou faţă de el acuzaţia de asprime ? (v. 8—10). In felul acesta înţelegem mai bine de ce li se adresează : în loc să vorbiţi mereu despre mine, priviţi-mă mai bine în ochi — şi veţi vedea : un creştin (sau cum spune Pavel, care încă nu foloseşte cuvîntul "creştin" : pe unul care este al lui Hristos, sau mai concis "al lui Hristos" ; comp. 1 Cor. 3 : 23 ; 15 : 23). Este ceea ce el oferă de meditat celor care pretind a cunoaşte o anumită siguranţă (v. 7). Atitudinea sa de creştin îl fereşte şi pe Pavel tocmai de acea nesiguranţă care pîndeşte tainic înapoia tuturor cuvintelor tari ale oamenilor (v. 8). Ţelul său este clar : nu dărîmarea, ci zidirea Bisericii (v. 8). Acestuia îi corespunde lipsa de echivoc a purtării sale (v. 11), care exclude orice dezacord între înfăţişarea sa personală si cea epistolară (9 : 10). Acum apostolul Pavel trece la atac, punînd în contrast vorbele tari aruncate lui de adversari cu lăudăroşenia lor personală. Aici unitatea de măsură este hotărîtoare : este uşor să te consideri un om mare, dacă te iei pe tine însuţi ca măsură (v. 12). Apostolul Pavel are dimpotrivă un "cîmp" determinat, pe care însuşi Dumnezeu i 1-a atribuit

262

ca sarcină şi măsură. Ajuns aici el nu continuă cu aspecte generale, aşa cum le cunoaştem în Gal. 2 : 7, ci : "tu Biserică din Corint eşti cîmpul meu, pe care mi 1-a indicat Dumnezeu, şi credinţa voastră este măsura cu care mă va măsura pe mine Dumnezeu" (v. 14 şi 15). Astfel îşi are lauda sa limitele ei. Această dorinţă de delimitare clară şi respingerea oricărui "peste măsură" îi este firul călăuzitor pentru a nu activa în cîmpul de lucru al altora, deoarece prin dezvoltarea proprie a

Bisericii din Corint va deveni liber drumul spre noi, şi înalte sarcini (comp. Rom 15 : 20 ;şi 2 Cor. 10 : 15—16). Se simte în aceste rînduri de epistolă, chiar din modul ciudat de exprimare, cît de clar vede apostolul că se află pe un teren ispititor şi periculos cu o astfel de "laudă" a lucrului său. Atunci, cu un citat din Ieremia 9 : 22, şi cu fraza de încheiere (v. 18), înlătură tot ce spusese ca "laudă de sine". "Domnul singur" este conţinutul şi autorul laudei noastre.

"A fi ai lui Hristos" înseamnă desigur o acuitate a conştiinţei şi o pătrundere cu privirea a minciunii acestei lumi, astfel că în gîndirea şi purtarea creştinului se constată o însufleţire cu totul nouă. în paginile epistolei putem observa ceva din toate acestea şi totodată contempla direct ceea ce însuşi apostolul Pavel spune : "Dacă este cineva în Hristos, este o făptură nouă"(5 : 17).

2. APOSTOLUL PA VEL SE RIDICA ÎMPOTRIVA LAUDEI DE SINE

(2 Corinteni 11 : 1 - 21 a).

1. O, de aţi putea suferi puţintică nebunie din partea mea ! Ei, haide, suferiţi-mă !

2. Căci sînt gelos de voi cu o gelozie după voia lui Dumnezeu, pentru că v-am logodit cu un bărbat, ca să vă înfăţişez înaintea lui Hristos ca pe o fecioară curată.

3. Dar mă tem ca, după cum şarpele a amăgit pe Eva cu şiretlicul lui, tot aşa şigîndurile voastre să nu se strice de la curăţia şi credincioşia care este faţă de Hristos.

4. în adevăr, dacă vine cineva să vă propovăduiască un alt Isus pe care noi nu l-am propovăduit, sau dacă este vorba să primiţi un alt duh pe care nu l-aţi primit, sau o altă Evanghelie, pe care n-aţi primit-o, oh, cum îl îngăduiţi de bine !

5. Dar socotesc că nici eu nu sînt cu nimic mai pe jos de

apostolii aceştia "nespus de aleşi!"
6. Chiar dacă sînt un necioplit în vorbire, nu sînt însă şi în cunoştinţă ; şi am arătat lucrul acesta printre voi, în tot felul şi în toate privinţele.
7. Sau, am făcut un păcat, cînd m-am smerit pe mine însumi, ca să fiţi înălţaţi voi, şi v-am vestit fără plată Evanghelia lui Dumnezeu ?
8. Am despoiat alte Biserici, primind de la ele o plată, ca să vă pot sluji vouă.
9. Şi cînd eram la voi, şi m-am găsit în nevoie, n-am fost sarcină nimănui; căci de nevoile mele au îngrijit fraţii, cînd veniseră din Macedonia. In toate m-am ferit, şi mă voi feri să vă îngreuiez cu ceva.
10. Pe adevărul lui Hristos care este în mine, nimeni nu-mi va răpi această pricină de laudă în ţinuturile Ahaiei!
265
11. Pentru ce ?... Pentru că nu vă iubesc ?... Ştie Dumnezeu !
12. Dar lucrez şi voi lucra astfel, pentru ca să tai orice prilej celor ce caută un prilej, ca să poată fi găsiţi deopotrivă cu mine în lucrurile cu cari se laudă.
13. Oamenii aceştia sînt nişte apostoli mincinoşi, nişte lucrători înşelători, cari se prefac în apostoli ai lui Hristos.
14. Şi nu este de mirare, căci chiar Satana se preface într-un înger de lumină.
15. Nu este mare lucru dar, dacă şi slujitorii lui se prefac în slujitori ai neprihănirii. Sfîrşitul lor va fi după faptele lor.
16. Iarăşi spun : să nu mă creadă nimeni nebun. Sau altmintrelea, suferiţi-mă măcar ca nebun, ca să mă laud şt eu puţintel.
17. Ce spun în această îndrăzneală, ca să mă laud, nu spun după Domnul, ci ca şi cum aş spune din nebunie.
18. De vreme ce mulţi se laudă după firea pămîntească, mă voi lăuda şi eu.

19. Doar voi suferiţi cu plăcere pe nebuni, voi, cari sînteţi înţelepţi!
20. Dacă vă robeşte cineva, dacă vă mănîncă cineva, dacă pune cineva mîna pe voi, dacă vă priveşte cineva de sus, dacă vă bate cineva peste obraz, suferiţi!
21. Spre ruşinea mea o spun, că am fost slabi!

* * #

în spatele acestui întreg pasaj (v. 10-12) se află o anumită ispită serioasă. Fiecare din noi am simţit-o, cînd se ivesc în faţa noastră oameni care ne înjosesc pe nedrept, dar în acelaşi timp se ridică pe ei. Putem atunci să ne apărăm altfel, decît îcepînd şi noi să ne lăudăm ?

Aceasta este aici situaţia lui Pavel. Şi totuşi el ştie, că orice laudă vanitoasă, înseamnă o lipsă de pricepere, deoarece te masori cu propria ta măsur (10 : 12 şi 17).

Cu toate acestea, să încerce ? El este destul de cinstit pentru a şti că atunci se pune în rîndul celor "fără de

pricepere" de care tocmai a vorbit. Dar el face şi acest lucru acum temeinic, biciuindu-se pe sine, folosind o expresie dură, tradusă aici cu "nebunie" (10 : 1, 16, 21).

a) Ideea principală spre care se îndreaptă acum epistola este următoarea : "Acum vreau să fiu o dată nebun şi să mă laud singur". Ea apare în 11 : 1, apoi în 11 : 16-17, dar este mereu temperată de alte idei şi abia în 11 : 21 izbucneşte definitiv. Avem impresia că apostolul Pavel face aici din nou legătura cu unele replici ostile, acolo unde este vorba de "suferiţi-mă" (comp. 11 : 1, 4, 16, 19) şi de "nebunie". Poate că ar trebui să fie puse "între ghilimele" cuvintele din 11 : 1 "a suferi puţintică nebunie din partea mea". Probabil că din Corint i s-a azvîrlit : "Nu vrem să mai suferim nebunia ta" ; şi el prinde mingea — pe jumătate binevoitor, jumătate ironic (ah, voi suferiţi aşa de multe !). Tocmai amintirea a cît de multe

"sufăr" Corintenii de la alţii, în timp ce faţă de el sînt aşa de puţin răbdători, duce acum mai departe cursul de idei al apostolului. Pasajul 2—4 trebuie să-1 înţelegem din fraza finală ("cum îi îngăduiţi de bine !" Primejdiile pe care le indică aici (v. 4) sînt aşa de grave încît ele depăşesc tot ce a atins pînă acum şi, ca în Galateni 1 : 6, ameninţă însăşi temelia Bisericii. Că aici nu era vorba numai de eventualităţi, ci de realităţi grave, este în afară de îndoială. Dacă ţinem seama de caracterizarea duşmanilor din 11 : 13. înseamnă oare că rîvna sa împotriva acestor ameninţări şi duşmani o respingeau Corintenii ca "nebunie de nesuferit ?" Atunci înţelegem de ce acum (v. 2) îşi mărturiseşte această "gelozie" ca fiind după voia lui Dumnezeu (comp. în Vechiul Testament de exemplu 2 împăraţi 19 : 31 ; Isaia 9 : 6 ; 37 : 32 ; 59 : 17 ; Ezechiel 5 : 13), iar relaţia sa faţă de Biserică o prezintă încă o dată aşa de delicat (comp. 1 Cor. 4 : 15 şi Gal. 4 : 19), ca a unui părinte faţă de copilul său — aici fiica sa pe care a logodit-o cu Hristos şi pentru a cărei amăgire se teme (v. 2—3). Gîndul la ziua lui Hristos, care este ziua nunţii şi totodată ziua judecăţii, stă în planul central al acestei gelozii sfinte, pe care o simte

apostolul Pavel pentru Biserica sa.

b) Iar acum (v. 5) apostolul face încă o încercare de a se lăuda, comparîndu-se cu duşmanii săi pe care îi numeşte "apostoli nespus de aleşi", pentru că evident cre-zîndu-se de o înaltă capacitate, priveau cu dispreţ la apostolul Pavel (comp. 10 : 5). Dar Pavel este prea cinstit pentru a nu opri lauda de sine, conştient că de fapt în darul vorbirii el stă în urma lor, lucru pe care îl afirmă şi în alte părţi (1 Cor. 2: 4). Dar nu poate el, totuşi, să se laude cu "cunoştinţa" sa, anume cu acea pătrundere a căilor lui Dumnezeu, care caracterizează întreaga comportare a creştinului ?

Nu ! — şi aici aude din nou opoziţia cicălitoare din Corint !

Nu ştim ce 1-a dus la aceasta (poate vreo vorbire de rău, despre care i-a relatat Tit ?) : Faptul că Pavel renunţase la sprijin din partea Bisericii sale din Corint (comp. 12 : 13), lăsîndu-se ajutat de darurile din Macedonia (comp. 1 Cor. 9 : 4 şi 7 ; Fii. 4 : 10), Corintenii l-au biciuit ca nedreptate (v. 7) şi lipsă de dragoste (v. 11) ! Faţă de asemenea afirmaţie absurdă apostolul Pavel poate să arate că această purtare este pentru el cu adevărat o jertfă, o "smerire" (v. 7) şi că ea presupune de asemenea jertfa serioasă a celorlalte biserici, ba chiar o jefuire a lor (v. 8), şi că el a luat povara Corintenilor (v. 9). Dar acum consideră că sa apărat destul : Cu demnitate el îşi îndreptăţeşte purtarea, considerînd-o "lauda" sa, şi încă se gîndeşte să procedeze la fel şi în viitor (10). întrebarea, pentru ce tocmai în Corint şi Ahaia a procedat aşa, rămîne deschisă desigur şi pentru noi. Apostolul Pavel o simte aici foarte limpede ca o întrebare a Corintenilor (v. 11). Dar, respingînd încă o dată reproşul de lipsă de iubire, el îşi închide motivele în scurta referire la Dumnezeu : "Ştie Dumnezeu '." — adică: cît vă iubesc (şi noi am putea adăuga) : şi prin dureroase experienţe, această iubire pentru voi trebuia să se adeverească tocmai în renunţarea la sprijinul vostru. Dacă ne reamintim cît de limpede, înapoia delicateţei apostolului în capitolele 8 şi 9, iese la iveală o stare jalnică la Corinteni a coloniei

pentru Ierusalim, atunci ne putem gîndi la "zgîrcenia" (9:5) Bisericii din Corint.
Este exclus ca apostolul Pavel să fi luat anticipat hotă-rîrea de a nu primi niciun sprijin de la Corinteni, avînd în vedere pe duşmanii săi. Dar acum şi aceasta îi devine o armă pentru viitor, cu care să-i lovească (v. 12). Cel puţin în această privinţă, poate să fie în avantaj faţă de ei.
c) Acum, ca o flacără izbucneşte din inima lui Pavel o uriaşă pasiune. Cu cele mai tăioase cuvinte caracterizează el pe

adversari. îi pune în rînd cu însuşi Satana, despre care o legendă veche povestea că s-a deghizat într-un înger de lumină (pentru a amăgi pe Eva, a doua oară), înfiorătoare este gravitatea cu care el vorbeşte despre sfîrşitul slujitorilor lui Satana — şi totuşi, de înţeles, dacă ne gîndim înapoi la v. 4 (13—15).
Abia acum epistola se reîntoarce la cele cu care a început capitolul : Acum aşadar, vrea într-adevăr, ca un nebun, să se laude singur (v. 16). Cît de greu îi vine, nu o putea exprima mai bine decît afirmînd că o astfel de vorbire nu este "după Domnul", ci "după firea pămîn-tească". Vrea el cu adevărat să dea de o parte singura măsură pe care el, ca şi creştin, o recunoaşte (comp. 10 : 3), voinţa Domnului său (v. 17) ? Pentru moment întrebarea rămîne deschisă. Căci încă o dată, îl face să se abată amintirea cuvintelor spuse de Corinteni şi atunci, ca mai sus în v. 4, spune vorbe tari, despre felul cum Biserica îngăduie totul, chiar lucruri de care el însuşi nu ar fi capabil (v. 19—21 a). "Din păcate prea slab pentru aşa ceva !" (v. 21 a), o spune desigur ironic şi amintirea reproşului de moliciune (10 : 10).
Cel care citeşte acestea astăzi, ar putea să critice cu uşurinţă asprimea şi ironia acestor rînduri (v. 13—21), ca fiind nepotrivite pentru un apostol al lui Hristos. Dar el nu simte cum pe bărbatul, aşa de binevoitor altminteri, îl ia cu cald şi cu rece, la gîndul de a întrepinde ceva care era împotriva tuturor principiilor sale. Cu atît mai mult cu cît avea în faţă felul de a fi al Domnului său, aşa cum el însuşi 1-a descris în Fii. 2, sau 1 Cor. 13. Aici într-ade-
269
văr nu este redactare cumpănită în linişte — aici vuieşte în inima unui ucenic al lui Isus o luptă de o forţă neobişnuită. Cui are ochi pentru aceasta, îi piere repede contestarea.

3. ÎN CELE DIN URMĂ APOSTOLUL PAVEL
SE LAUDA TOTUŞI CU SLĂBICIUNEA SA (2Corinteni
11 : 21 b - 12 : 10).
*21. Totuşi, orice poate să pună înainte cineva — vorbesc în
nebunie — pot pune şi eu înainte.*
*22. Sînt ei Evrei ? Şi eu sînt! — Sînt ei Israeliţi ? Şi eu sînt !
— Sînt ei sămînţă a lui Avraam ? Şi eu sînt! —*
*23. Sînt ei slujitori ai lui Hristos ? — vorbesc ca un ieşit din
minţi — eu sînt şi mai mult. In osteneli şi mai mult ; în
temniţe, şi mai mult ; în lovituri, fără număr ; de multe ori in
primejdii de moarte !*
*24. De cinci ori am căpătat de la Iudei patruzeci de lovituri
fără una ;*
*25. de trei ori am fost bătut cu nuiele ; odată am fost
împroşcat cu pietre ; de trei ori s-a sfărîmat corabia cu mine ;
o noapte şi o zi am fost în adîncul mării.*
*26. Deseori am fost în călătorii, în primejdii pe rîuri, în
primejdii din partea tîlharilor, în primejdii din partea celor
din neamul meu, în primejdii din partea paginilor, în primejdii
în cetăţi, în primejdii în pustie, în primejdii pe mare, în
primejdii ître fraţii mincinoşi.*
*27. în osteneli şi necazuri, în priveghiuri adesea, în foame şi
sete, în posturi adesea, în frig şi lipsă de îmbrăcăminte !*
*28. Şi, pe Ungă lucrurile de afară, în fiecare zi mă apasă
grija pentru toate Bisericile.*
*29. Cine este slab, şi să nu fiu şi eu slab ? Cine cade în păcat,
şi eu să nu ard ?*
*30. Dacă e vorba să mă laud, mă voi lăuda numai cu
lucrurile privitoare la slăbiciunea mea.*
*31. Dumnezeu şi Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, care
este binecuvîntat în veci, ştie că nu mint!...*
32. în Damasc, dregătorul împăratului Areta păzea

cetatea Damascenilor, ca să mă prindă.
33. Dar am fost dat jos pe o fereastră, într-o coşniţă, prin zid, şi am scăpat din mîinile lor.
(2 Corinteni 12 : 1-10).
1. E nevoie să mă laud, măcar că nu este de folos. Voi veni totuşi la vedeniile şi descoperirile Domnului.
2. Cunosc un om în Hristos, care, acum patrusprezece ani, a fost răpit pînă în al treilea cer (dacă a fost în trup nu ştiu ; dacă a fost fără trup, nu ştiu : Dumnezeu ştie).
3. Şi ştiu că omul acesta (dacă a fost în trup sau fără trup, nu ştiu : Dumnezeu ştie),
4. a fost răpit în rai, şi a auzit cuvinte, cari nu se pot spune, şi pe cari nu-i este îngăduit unui om să le rostească.
5. Cu un astfel de om mă voi lăuda ; dar întrucît mă priveşte pe mine însumi, nu mă voi lăuda decît cu slăbiciunile mele.
6. Chiar dacă aş vrea să mă laud, n-aş fi nebun, căci aş spune adevărul; dar mă feresc, ca să n-aibă nimeni despre mine o părere mai înaltă decît ce vede în mine, sau ce aude de la mine.
7. Şi ca să nu mă umflu de mîndrie, din pricina strălucirii acestor descoperiri, mi-a fost pus un ţepuş în carne, un sol al Satanei, ca să mă pălmuiască, şi să mă împiedice să mă îngîmf
8. De trei ori am rugat pe Domnul să mi-l ia.
9. Şi El mi-a zis : "Harul Meu îţi este de ajuns ; căci puterea Mea în slăbiciune este făcută desăvîrşită". Deci mă voi lăuda mult mai bucuros cu slăbiciunile mele, pentru ca puterea lui Hristos să rămînă în mine.
10. De aceea simt plăcere în slăbiciuni, în defăimări, în nevoi, în prigoniri,, în strîmtorări, pentru Hristos ; căci cînd sînt slab, atunci sînt tare.
*   *   * Acum totuşi apostolul Pavel îndrăzneşte să se laude !

Ne reţinem involuntar respiraţia, întrucît am trăit împreună cu apostolul întreaga încercare şi greul unei astfel de situaţii. Va cădea el într-adevăr în ispita mîndriei omeneşti ? Va lăsa el ca legea purtării sale să-i fie prescrisă de duşmani — şi încă de cei mai de dispreţuit ?
a) Ca un somnambul — sau pentru a folosi cuvintele lui : ca un nebun (v. 21) şi un ieşit din minţi (v. 23) păşeşte Pavel pe drumul atît de neobişnuit şi de dispreţuit al îngîmfării omeneşti. Mai întîi, îi aşează pe adversari în faţa sa şi la avantajele originii cu care se laudă ei, el opune un îndărătnic "şi eu" (comp. Rom 11:1; Fii. 3 : 4— 5, unde Pavel evită de asemenea cuvîntul "Iudeu", care este încărcat de duşmănia faţă de Hristos). Dar cînd, de la aceste titluri de onoare înnăscute, ajunge la pretenţia lor de a fi "slujitori ai lui Hristos" (v. 11—13), nu mai poate continua astfel. Oricît ar suna de nebuneşte, ca şi cînd demnitatea unui slujitor al lui Hristos ar putea fi comparată (comp. 1 Cor. 15 : 10), cu acel "eu şi mai mult" el dă la o parte toate pretenţiile "apostolilor mincinoşi" (v. 23). O listă impresionantă a suferinţelor apostolului, expusă aproape cu precizie de jurnal, aduce acum "lauda" apostolului. Acum, comparaţia cu ceilalţi, dă în curînd (începînd de la v. 24) înapoi. In primul plan al amintirii sale păşesc situaţiile în care el, slujitorul lui Hristos, s-a dovedit slab — ca împroşcarea cu pietre (comp. Fapt. Ap. 14 : 19) şi sfărîmarea corăbiei — sau care, pe lîngă grozăvia lor, erau şi nemaiauzit de ruşinoase — ca biciuirea de către autorităţile iudaice (care din motive de precauţie dădeau 39 de lovituri, pentru a nu depăşi numărul maxim de 40), sau de către oficialităţile romane (vezi Fapt. Ap. 16 : 22). Toate acestea însemnau întotdeauna o primejdie de moarte şi ne arată cît de fragmentar cunoaştem noi viaţa lui Pavel. Faptele Apostolilor, în afară de 14 : 19 şi 16 : 22 nu ne istorisesc nimic din toate acestea ! Ele ne învaţă însă să

înţelegem în plina lor însemnătate şi fraze ale lui Pavel, ca cea din 4 : 10 şi Col. 1 : 27, şi ar trebui, ca oameni, să ne zmulgă fiecăruia o profundă consideraţie faţă de un asemenea

drum de jertfă.
Apostolul Pavel însă tratează toate acestea, fără a zăbovi la amănunte, aproape ca o cronică seacă. Ba chiar, primejdiile neînsemnate şi ostenelile care ameninţau pe vremea aceea un călător, le consideră cel puţin tot aşa de importante (v. 26) şi la urmă adaugă la ele, aproape sarcastic, şi "primejdiile între fraţii mincinoşi", ca cele care l-au necăjit aşa de mult tocmai în Corint. Privaţiunile fără aparenţă, ce chinuiau pe peregrinul lipsit de mijloace, zi de zi, sînt adăugate, într-un şir lung (v. 27), şi în cele din urmă, acest "catalog" al suferinţelor sale se termină cu neliniştea şi compătimirea adevărată pe care o simte el în ascuns, ca tată al Bisericii sale (v. 28—29 ; comp. 1 Cor. 9 : 22-23).
Unde ne-a dus încercarea nebunească a lui Pavel de a se lăuda singur ? A ieşit într-adevăr, cu totul altfel decît ne-am fi gîndit şi după cum se părea la început (v. 21). Nu mai este vorba de daruri deosebite (ca încă în 11 : 6 "cunoştinţă) sau jertfe (ca renunţarea sa din 11 : Io), sau activităţi (lucrarea sa misionară în 10 : 13) ; nu auzim nimic despre semnele, minunile şi faptele puternice, la care Pavel ar fi putut să se refere (comp. 12 : 12). Aici a rămas numai "slăbiciunea" (v. 30), aşadar ceea ce oamenii de obicei ascund bucuros şi cu care în orice caz ei se laudă cel mai puţin ; prin urmare, ceea ce într-un alt sens, îi reproşau batjocuritor cei din Corint (10 : 10). Inima lui Pavel, însăşi, este adînc mişcată la toate acestea : în cuvinte solemne, el cheamă pe Dumnezeu ca martor al relatării sale (v. 31). Faptul că în v. 32 urmează încă ceva* ca o mică completare, deosebit de afectuos descrisă, a mirat întotdeauna pe comentatori. Ei au explicat această relatare, care se găseşte şi

în Fapt. Ap. 9 : 23—25, prin aceea că :
1. ar fi fost vorba de o împrejurare deosebit de primejdioasă ;
2. sau de apărare împotriva acuzaţiei de fugă laşă ;
3. sau că aceasta ar fi fost prima primejdie de moarte din viaţa apostolului.

Dar nici una din aceste explicaţii nu pare întemeiată.

274

cunoaşte limbajul viu al lui Pavel şi felul său de a dicta (comp. 1 Cor. 1 : 16), acela va admite că aici este vorba doar de o completare, pe care amintirea i-a impus-o imperios în acel moment, încît avem acest adaos. Din compa-raîia între cartea Faptele Apostolilor 9 şi această parte a epistolei, reiese că apostolul Pavel a povestit adeseori această întîmplare care a avut loc la începutul activităţii sale.

b) Ce urmează acum (12 : 1—10) se alătură de 1 Cor. 13 ; Rom. 8 şi Fii. 2, constituind punctele culminante ale epistolelor lui Pavel. Dacă celelalte pagini stau în faţa noastră ca ceva minuţios pregătit, aici trăim împreună mărturisirea celei mai personale experienţe, ca urmare a luptelor interioare la care participă apostolul Pavel, fiind astfel martorii unui eveniment de o simţire foarte adîncă şi intimă.

înţelegem aceasta, din modul personal în care se apropie apostolul Pavel de acest lucru. Astfel, pentru a treia sau a patra oară, îndrăzneşte să se "laude". Ce se va în-tîmpla acum, dacă încercările precedente s-au terminat cu totul altfel decît era de aşteptat ? Destul de neplăcut îi este şi acum. Se întrerupe (ca în 11: 21b) chiar la început cu suspinul că nimic de preţ nu poate ieşi de aici. Apoi, cu o solemnitate strictă care caracterizează şi frazele următoare, numeşte obiectul laudei sale şi ajunge astfel la punctul în care se simte cu deosebire atins de cuvintele despre laudă neîntemeiată a Corintenilor : Acele experienţe extraordinare pe care le-a avut cu Domnul său. Cu adîncă teamă, vorbeşte despre sine ca de un al treilea,

un om "în Hristos" (comp. cu "al lui Hristos" din 10 : 7). Se consideră că frazele din 2 şi 4 descriu aceeaşi întîmplare, a doua ceva mai detaliat. (Unii comentatori presupun două întîmplări). Apostolul mărturiseşte trăirea unei răpiri, care, după datele pe care le deţinem a avut loc după circa 7—8 ani de la convertirea sa. El a fost dus pînă în al treilea cer, adică, după felul de a vorbi al învăţătorilor săi : pînă în cea mai înaltă slavă cerească, pînă în paradis. Acolo a auzit cuvinte de nespus, pe care limba
275
omenească nu le poate reda. Oare se referă la "limbile în-gereşti" din 1 Cor. 13:1? Nu ştim. Este ca şi cum, peste taina pe care abia o descoperise, apostolul trage din nou vălul. Cu aceasta, nu numai că ne opreşte orice altă întrebare, dar arată şi cititorilor săi, foarte clar, că în această întîmplare extraordinară — singura în felul ei, în mai mult de 20 de ani de viaţă creştină !— este vorba de ceva care înseamnă de fapt o experienţă deosebit de preţioasă pentru el, dar nu şi un obiect de comunicare către alţii (ICor. 2 : 2 şi 13 : 12).
Numai un lucru este subliniat, prin contrast, de două ori, în fraze intercalate : Cum a avut loc această răpire rămîne încă pentru el o taină — fie că sufletul i s-a despărţit de trup, fie că toată persoana lui a intrat în lumea cerească. Ambele i se par desigur un gînd nefamiliar, şi imposibilitatea de a-şi da socoteală în această privinţă, face şi mai impresionantă pentru el şi cititorii săi, taina lui Dumnezeu, care stă înapoia acestor lucruri.
Tocmai pentru că la această răpire s-a întîmplat cu el ca în cazul unei anulări a voinţei şi conştiinţei proprii, poate continua de parcă nici n-ar fi vorba despre sine însuşi. In felul acesta, dispare încă o dată încercarea de a se lăuda singur. După aceea renunţă să continue cu altceva de felul acesta (experienţa Damascului !), întrerupe firul mărturisirii pentru a

nu mai rămîne decît "lauda" cu slăbiciunile (11 : 30).
S-ar înţelege greşit considerînd că n-ar avea nimic important de spus în acest domeniu. De aceea se apără cu cuvinte tulburătoare : Aşa, în orice caz, nu poate fi înţeleasă "nebunia" lui. El nu este un şarlatan (comp. 11 : 31). De aceea, nimeni să nu-l judece pe baza unor astfel de "descoperiri strălucite", ci fiecare să se ţină de ceea ce vede sau aude la el (v. 6).
Ce părere avea fiecare despre el ? în această privinţă apostolul s-a exprimat clar de mai multe ori (comp. 1 Cor. 2 : 3 şi Gal. 4 : 13), arătînd că era convingerea lui de a face uneori, dacă nu întotdeauna, o impresie nu extraordinară sau chiar neplăcută. El nu s-a obişnuit cu aceasta. Dar o primeşte ca pe o disciplină salutară a

276

Domnului său împotriva unei ispite, uşor de înţeles la el, ca să nu se "umfle de mîndrie" (repetat de două ori ! v. 7). Astfel, el poate vorbi foarte deschis despre "ţepuşul în carne".
c) Astfel, apostolul Pavel înaintează spre înţelegerea cea mai adîncă numită de repetate ori "lauda cu slăbiciunea". Nu rămăsese deschisă încă întrebarea dacă enumerarea propriilor ostenili şi suferinţe (ca în 11 : 22), nu conţine totuşi o laudă de sine şi contrazice prin aceasta propriul principiu în 10 : 17 ?
Ca răspuns la asemenea întrebare, apostolul Pavel lasă pe cititorii săi să asiste la o adevărată luptă dezlănţuită în inima sa, care arată clar cît de îngrozitor de nesuportat sînt pentru el suferinţele, cînd îl ating în mod personal (în propria "carne").
Experienţa avută de apostolul Pavel în orele de comuniune cu Dumnezeu indică natura lucrurilor care constituiau terenul de luptă a lui Pavel, cunoscute din paginile precedente şi alături de care sînt înţelese a fi şi împrejurări nefericite, ca ispită a vieţii sale. Dacă avea nevoie de disciplina lui Dumnezeu ca să nu se "îngîmfe", nevoit fiind însă a păşi în faţa apostolilor mincinoşi cu lauda slujbei de apostol, la fel, răspunsul lui

Dumnezeu, care din singurătatea miezului de noapte, stă ca dăltuit înaintea lui, 1-a pus în faţa marelui "de ajuns". Harul lui Dumnezeu este singurul lucru de care, în cele din urmă, are omul nevoie. Astfel de Har înseamnă putere. De aceea, el foloseşte "slăbiciunea", sau "neputinţa" omului ca pe o casă goală care poate fi umplută de har (v. 9).
întrebarea, despre natura acestui "ţepuş" — sau, cum se mai poate traduce "stîlp de martiriu" — a fost mult discutată inclusiv din punt de vedere medical, întrucît expresia "în carne" părea să indice o boală. Făcînd legătura cu Gal. 4 : 15 s-a presupus că ar fi vorba de o boală de ochi, sau datorită expresiei "a lovi cu pumnii" s-a bănuit o epilepsie ; s-a gîndit de asemenea la isterie sau malarie. Nu avem niciun motiv să luăm parte la această diagnoză a unui pacient care a murit în urmă cu peste 1900 de ani. Să recunoaştem dubla constatare a medici-
277
nei moderne, că trăiri vizionare, izolate, (la Pavel cu totul rare !) nu formează o bază pentru stabilirea unei boli mintale şi că mai ales epilepsia, după aspectul spiritual general al lui Pavel, este exclusă.
Important de reţinut, că apostolul Pavel simce această necontenită suferinţă drept efect al unei forţe satanice. Chiar dacă pentru vremea aceea era uşor de înţeles legătura dintre boală şi puterile demonice, astăzi nu mai sîn-tem îndreptăţiţi să presupunem că apostolul Pavel considera pur şi simplu orice boală ca manifestare a Diavolului ; dimpotrivă, el consideră starea sănătăţii sale în rîndul celorlalte obstacole, care împiedică mereu lucrarea apostolului şi pe care le enumera acum încă o dată (v. 10). El s-a obişnuit cu ele. "Simt plăcere" (sau s-ar putea traduce : "cu totul de acord") este o expresie crudă, dacă **ne** reamintim mulţimea de suferinţe îndurate de către apostolul Pavel. Dar ea înseamnă într-adevăr

o linie de încheiere sub tot chinul inimei sărmane şi îngrijorate. Căci în spatele ei se află o **concepţie nouă** a **suferinţei,** o răsturnare din temelii : Ceea ce lumea şi omul natural numeşte "slăbiciune", este pentru creştin condiţia prealabilă pentru a înfăptui puterii lui Dumnezeu, "înnoirea omului din lăuntru", şi astfel, este în realitate "tărie" (comp. 4 : 16).
Aceasta nu are desigur absolut nimic de-a face cu făţărnicia şi cu autoflagelarea. De aceea, această atitudine nici nu poate fi imitată contrafăcută. Ea presupune acel mare eveniment care constituie fundamentul unei demnităţi speciale şi a necuprinsei bogăţii a copiilor lui Dumnezeu şi care se cuprinde în cuvîntul "Har". Atunci cele mai grele şi mai înălţătoare ceasuri ale vieţii de creştin vor fi cele care vor conduce la acest loc din epistola lui Pavel. Ele vor fi încoronate de experienţa neasemuită, astfel că o viaţă întreagă de om are destul şi prea destul, dacă stă sub titlul "pentru Hristos" (v. 10).
278
4. DAR ACUM - ÎNCHEIEREA (2Corinteni 12 : 11 - 13 : 13).
11. Am ajuns nebun : voi m-aţi silit. Dar voi trebuia să mă lăudaţi; căci, măcar că nu sînt nimic, totuşi cu nimic n-am fost mai pe jos de aceşti apostoli aşa de minunaţi.
12. Semnele unui apostol le-aţi avut printre voi în toată răbdarea, prin semne, puteri şi minuni cari au fost făcute între voi.
13. în adevăr, în ce aţi fost voi puşi mai pe jos decît celelalte Biserici, afară doar că numai eu singur nu v-am fost o sarcină ? O, iertaţi-mi nedreptatea aceasta !...
14. Iată că sînt gata să vin a treia oară la voi; şi tot nu vă voi fi o sarcină ; căci nu caut bunurile voastre, ci pe voi înşivă. Ce-i drept, nu copiii sînt datori să agonisească pentru părinţii lor, ci părinţii pentru copiii lor.

15. Şi eu, voi cheltui prea bucuros din ale mele, şi mă voi cheltui în totul şi pe mine însumi pentru sufletele voastre. Dacă vă iubesc mai mult, sînt iubit cu atît mai puţin ?
16. Fie şi-aşa ! Nu v-am fost sarcină de loc. "Dar", zic ei, "ca un om isteţ ce sînt, v-am prins prin şiretlic". —
17. Dar, am tras eu oare vreun folos de la voi prin vreunul din aceia, pe cari i-am trimes la voi ?
18. Am rugat pe Tit să vină să vă vadă ; şi împreună cu el am trimes şi pe fratele : a cerut Tit ceva de la voi ? N-am fost noi călăuziţi de acelaşi Duh, şi n-am călcat noi pe aceleaşi urme ?
19. De multă vreme voi vă închipuiţi că, vrem să ne apărăm înaintea voastră ! Noi vorbim înaintea lui Dumnezeu în Hristos ; şi toate aceste lucruri, le spunem, prea iubiţilor, pentru zidirea voastră.
20. Fiindcă mă tem ca nu cumva, la venirea mea, să vă găsesc aşa cum n-aş vrea să vă găsesc, şi eu însumi să fiu găsit de voi aşa cum n-aţi vrea. Mă tem să nu găsesc gîl-

ceavă, pizmă, mînii, dezbinări, vorbiri de rău, bîrfeli, îngîmfări, tulburări.
21. Mă tem ca, la venirea mea la voi, să nu mă smerească din nou Dumnezeul meu cu privire la voi, şi să trebuiască să plîng pe mulţi din cei ce au păcătuit mai înainte, şi nu s-au pocăit de necurăţia, curvia şi spurcăciunile, pe cari le-au făcut.
(2Corinteni 13 : 1-14).
1. Vin la voi pentru a treia oară. "Orice vorbă să fie sprijinită pe mărturia a doi sau trei martori".
2. Cum am spus, cînd am fost de faţă a doua oară, tot aşa şi azi, cînd nu sînt de faţă, spun iarăşi mai dinainte celor ce au păcătuit mai înainte, şi tuturor celorlalţi, că, dacă mă voi întoarce la voi, n-am să cruţ deloc ;
3. căci căutaţi o dovadă că Hristos vorbeşte în mine : El care nu este slab faţă de voi, ci este plin de putere între voi.

4. In adevăr El a fost răstignit prin slăbiciune ; dar trăieşte prin puterea lui Dumnezeu. Tot astfel şi noi sîntem slabi în El, dar, prin puterea lui Dumnezeu, vom fi plini de viaţă cu El faţă de voi.
5. Pe voi înşivă încercaţi-vă dacă sînteţi în credinţă. Pe voi înşivă cercaţi-vă. Nu recunoaşteţi voi că Isus Hristos este în voi ? Afară numai dacă sînteţi lepădaţi.
6. Dar trag nădejde că veţi recunoaşte că noi nu sîntem lepădaţi.
7. Totuşi ne rugăm lui Dumnezeu să nu faceţi nimic rău ; nu pentru ca să ne putem arăta noi înşine primiţi, ci ca să faceţi ce este bine, chiar dacă noi am trece drept lepădaţi.
8. Căci n-avem nici o putere împotriva adevărului ci pentru adevăr.
9. In adevăr, ne bucurăm cînd noi sîntem slabi, iar voi sînteţi tari; şi ne rugăm pentru desăvîrşirea voastră.
10. Tocmai de aceea vă scriu aceste lucruri, cînd nu sînt de faţă, pentru ca, atunci cînd voi fi de faţă, să nu mă

port cu asprime, potrivit cu puterea pe care mi-a dat-o Domnul pentru zidire, iar nu pentru dărîmare.
11. încolo, fraţilor, fiţi sănătoşi, desăvîrşiţi-vă, îmbăr-bătaţi-vă, fiţi cu un cuget, trăiţi în pace, şi Dumnezeul dragostei şi al păcii va fi cu voi.
12. Spuneţi-vă unii altora sănătate, cu o sărutare sfîn-tă.
13. Toţi sfinţii vă trimet sănătate.
14. Harul Domnului Isus Hristos, şi dragostea lui Dumnezeu, şi împărtăşirea Sfîntului Duh, să fie cu voi cu toţi! Amin.

* * *

Furtuna care a răscolit sufletul apostolului, se potoleşte încet. încă vibrează în el o emoţie adîncă. Şi astfel iese la suprafaţă o bucată sau alta din amara controversă care părea biruită. Pe fundal stă gîndul că în curînd va trimite epistola, şi astfel, se

va afla pentru a treia oară în faţa Bisericii sale din Corint (12 : 14, 20 ; 13 : 1, 10). Tocmai aceasta îl face să lămurească tot ce pare incomplet aplanat din tensiuni şi ce ar putea să dea prilej de noi ciocniri. Este ca o ultimă dereticare prin aceste pagini. Motiv pentru care sînt lipsite de o linie unitară şi gîndul sare aproape neliniştit, ici şi colo. Dar, prin faptul că lasă să pîlpîie, încă o dată, cea mai puternică emoţie, ironie şi mînie, luptîndu-se hotărît cu toate acestea, constituie o încheiere caracteristică acestei epistole.

a) Mai întîi (12 : 11) apostolul se află încă sub impresia mărturisirii care izbucnise din sufletul său (12 : 1—10) şi la care priveşte acum aproape speriat să se laude. Deci, s-a întîmplat totuşi să se laude singur (chiar dacă în mod minunat) săvîrşind prin urmare ceea ce el a numit "nebunie" şi încă de repetate ori (10 : 12 ; 11 : 1, 16). Cum s-a putut ajunge aşa de departe ? Desigur, pentru că Biserica datoare să fie agentul onoarei sale şi să-1 "recomande", a refuzat s-o facă, ba mai mult 1-a acuzat pe el de "slăbiciune". Nu de aici venea tot necazul şi toată pălă-

281

vrăgeala despre "lauda de sine", de care se amintea din primele pagini ale epistolei (3:1)?

Dreaptă şi mîndră se ridică încă o dată conştiinţa de sine apostolică şi repetă aproape cuvînt cu cuvînt o frază întrebuinţată mai înainte (11 : 5) împotriva adversarilor. Numai că acum o precizează şi mai atent, punînd-o în întregime sub amintirea acelei trăiri înaintea lui Dumnezeu (12 : 7), care 1-a arătat pe el ca fiind "slab" şi "nimic". De la această ultimă concluzie nu-1 mai poate abate nimic. Ea se întîlneşte şi în cele ce urmează (13 : 4, 9).

în timp ce apostolul Pavel socoteşte că slujba sa de apostol nu a rămas cu nimic datoare Bisericii (v. 12—13), îşi aminteşte pe neaşteptate încă o dată de acel reproş gratuit al Corintenilor,

care şi în 11 : 7 întrerupsese în mod surprinzător cursul ideilor şi care părea să fi fost rezolvat pînă acum (13 b). Cum că el ar fi nedreptăţit Biserica **nelăsîndu-se întreţinut de** ea ! Cît de adînc trebuie că 1-a rănit aceasta ! Foloseşte pînă şi arma tăioasă a ironiei, cerîndu-şi iertare pentru o nedreptate care pentru el nu este nedreptate.
Dar această problemă nu poate fi înlăturată. Ea trebuie să apară din nou, odată cu sosirea lui la Corint şi, aşa cum a făcut cunoscut deja (11 : 12) râmîne la principiul său de pînă acum, de a nu se lăsa întreţinut de Corinteni (12 : 14). El tranşase pe scurt întrebarea justificată despre motivul comportării sale (11 : 11). Nici acum nu spune de fapt motivul direct pentru acest tratament special al Bisericii din Corint ; pe departe însă el răspunde cu o întrebare : "Pentru că nu vă iubesc ?" (11 : 11) în modul cel mai temeinic. Aruncăm acum o privire adîncă într-o iubire apostolică, ce nu-şi caută ale sale, ci se dă pe sine deplin pentru alţii, ba chiar face aceasta cu bucurie. Iată de ce pare absurd ca Biserica să-i răsplătească cu reproşuri tocmai dovada unei iubiri adevărate, cum era pentru apostolul Pavel renunţarea la întreţinerea lor. Invers ar fi trebuit să fie (v. 15) !
b) Ah, abia s-a tranşat aceasta, cînd miasme otrăvite se ridică iar din mlaştina clevetirilor corintene ! Nu ştin la
282
ce se gîndeau Corintenii cînd imputau lui Pavel că ia "prins cu şiretlic", sau că a "tras folos" de la ei. Deoarece contextul arată trimiterea lui Tit şi a "fratelui" (8 : 6), aceste calomnii par să fi fost în legătură cu colecta şi astfel înţelegem de ce apostolul Pavel pune atîta preţ tocmai acum pe atitudinea corectă (8 : 20). Apostolul Pavel în fruntea colaboratorilor săi, calomniaţi de asemenea, se pune împreună cu ei în legătura Duhului (lui Dumnezeu) şi a umblării pe urmele lui Hristos. La întrebarea sa din versetul 8 b el nu mai aşteaptă niciun răspuns. Faţă de asemenea bănuieli lipsite de temei, este suficientă simpla

constatare : aveţi de a face cu creştinii !
Dar nu sună toate acestea ca şi cînd apostolul s-ar apăra înaintea Bisericii şi ar scrie deci încă o dată o "scrisoare de recomandare" pentru sine ? Cu grava seriozitate cu care apostolul Pavel devine mereu conştient în aceste pagini de prezenţa lui Dumnezeu şi de noua sa stare "în Hristos" (comp. 1 : 23 ; 5 : 11 ; 11 : 10, 31) el respinge o astfel de înţelegere greşită a purtării sale şi arată din nou Corintenilor legea lui Dumnezeu, căreia **el** i se supune. Aceasta este : "pentru voi", iubirea, care nu caută ale sale, ci binele cel mai mare al celuilalt (v. 19). îl auzim spunînd limpede, ceea ce noi am simţit printre rîndurile de pînă acum ale epistolei : vrea ca prin această epistolă să fie înlăturate toate pricinile de suspiciune înainte de vizita sa în Corint, încît să fie excluse noi ciocniri între apostol şi Biserică, aşa cum se întîmplase la a doua sa vizită (v. 20—21). Totodată, aflăm din gura apostolului, cîte slăbiciuni omeneşti şi păcate se puteau găsi în tînăra Biserică şi cît de umilitor a fost drumul apostolului în mijlocul lor.
Şi pentru ca ei să nu nesocotească seriozitatea **temerilor sale cu acea ridicare din umeri** pe care o cunoaştem : "dacă vine, el este totuşi numai un slăbănog" (10 : 1, 10), el repetă intenţia de a lua măsuri energice şi de a aduce ca martor înaintea scaunului de judecată al lui Dumnezeu în privinţa Corintenilor, mărturia întreită prescrisă de Vechiul Testament (v. 1 şi 2). încă o dată el el face să se înţeleagă că lovindu-1 pe el, Corintenii îl

lovesc pe Hristos însuşi a cărui putere au simţit-o în ei înşişi şi că în vorbirea lui Biserica trebuie să-1 recunoască pe Hristos (v. 3). Descriindu-1 pe Hristos în slăbiciunea sa pe cruce şi în slava sa la dreapta Tatălui, el spune ceea ce spusese mai înainte (12 : 7—10) despre sine, adică, "putere în slăbiciune", ceea ce semnifică relaţia sa de viaţă cu Hristos. Cu acestea, el

răspunde definitiv insinuărilor Corintenilor despre slăbiciunea şi puterea sa. O apreciere pe criterii omeneşti a persoanei sale, spre care ameninţa mereu să-1 împingă apărarea "faimei" sale, este biruită printr-o supremă vedere a creştinului Pavel de la Dumnezeu (v. 4).
c) Ne îndreptăm spre sfîrşitul epistolei (v. 5 — 10). Frazele devin mai scurte. Adesea sînt numai îndemnuri concise şi porunci. Dacă la început se pare că nu prea au legătură cu cele dinainte, acum devine limpede cît de mult îl preocupă pe apostol ceea ce s-a discutat despre "slăbiciunea" sa şi cît de bucuros este acum că nu mai trebuie să se desvinovăţească din pricina slăbiciunii sale, pentru că cunoaşte o putere, care nu este în contradicţie, ci completează desăvîrşit slăbiciunea pe care el o are acum pentru Corintenii săi (v. 9). îl cuprinde încă o dată toată teama (ca în 12 : 20) la gîndul că va trebui să păşească printre ei cu putere pedepsitoare în vederea lucrării Domnului (v. 10). De aceea, apare clar că, acum şi întotdeauna, se punea problema stării de credinţă a Corintenilor şi legătura lor cu Hristos, aşadar, "valoarea" lor interioară. El nu poate s-o rostească, fără a se include cu umilinţă emoţionantă şi pe sine în această încercare, lăsînd chiar Corintenilor dreptul să hotărască asupra lui (v. 6). Apoi îşi ridică mîinile în rugăciune pentru ocrotire împotriva a tot "răului" care i-ar putea face pe Corinteni să cadă din nou. Dacă înţelegem just continuarea acestei fraze în 7 b, atunci Pavel vrea, în delicateţea a cugetului său, să îndepărteze din această rugăciune orice gînd la propria sa onoare, aşa cum era de înţeles în 3 : 2, şi preferă să pară el însuşi nedemn, numai ei să umble pe drumul cel drept şi să aibă cinstea cuvenită. Se bucură

de asemenea în datoria sa faţă de "adevăr", în sensul celor din 1 Cor. 13 : 6, unde el a numit "bucuria de adevăr" o

caracteristică a acelei iubiri care nu se caută pe sine (v. 8). Această iubire tăgăduitoare de sine este aceea, care în fraza următoare (v. 9) îl face să vorbească despre bucuria care poartă cu dragă inimă propria slăbiciune, cînd numai fraţii sînt "tari". Specificul acestor cuvinte, remarcabile prin concizie, indică spre o mulţime de alte probleme foarte profunde, pe care apostolul Pavel le-a discutat amănunţit cu Corintenii şi pe care aceştia, acum la încheiere, le pot înţelege uşor.
în încheiere (v. 11—14) însă, toate acestea se dau înapoi. Epistola poate să se termine cu acele îndemnuri şi binecuvîntări cu care se încheie de obicei epistolele sale. O bucurie frăţească, răspundere şi armonie paşnică — constituie imaginea unei biserici creştine, aşa cum trăieşte ea în sufletul lui Pavel. Este ca şi cînd mîna unui tată ar mîngîia încă o dată capul copilului cu care a trebuit să vorbească aşa de aspru şi grav. Se poate înţelege, tocmai pe fundalul acestei epistole, de ce salutările speciale care se găsesc în 1 Corinteni şi în altă parte, de data aceasta lipsesc. Salutul de binecuvîntare, cu care după specificul epistolelor în antichitate încheie această lungă redactare, este formal împărţită în trei, comparabil cea mai bogată pe care a folosit-o apostolul Pavel în epistolele păstrate pînă la noi. Noi o citim totodată sub semnul împăcării sale cu Biserica, şi ca imn de bucurie al unei inimi îngrijorate şi zdrobite. La aceasta se referă Psalmistul :
"Jertfele plăcute lui Dumnezeu sînt un duh zdrobit : Dumnezeule, Tu nu dispreţuieşti o inimă zdrobită şi mîhnită" (Psalmul 51 : 17).

O *oi a**
z
u
H Z
a! O u

u; ai H >«<
< p o *a*
< o
H
C/3 CL,
<
< <
2
C/3
w Q
P H Z
>
P
3
•S
3 +-»
C/3
c
p
3
z s
o
•g-o a
-C *i Bl
fi O
£ 15
u
cu
>
>**BÎ Bl**
SH oa Bl rj **O <3 CU cu**
CU N
ni

cu H
>B! U
CU
Ml CU S
>cd »^ C
+e cu-a o. ci
u fi n
CU *-* CU
SH . 4->
+-[1])Bl Bi
.* O *|
to- o >c3
m B fi
cu •« 3
u o ■—i
*** B .3**
Cu-g o
3>« ^
-^ fi o
H 3 t)
s I .§
o - ti
*> 5 B
H fi <«
2 •> o
cn- CU
___ SH
3 r3
'3
Bl C/3-
ni cu
Bi
-s

O >
a o a,
3
3
'3
cu
E
■Bi O
3 в!
H u
: в!
4H
Bl >вS
U ,Q
>KS Bl
S;fe
2 ii
3 .-
Bl Bl
W g
cu cn-
ScU
o o
.- >

cn.
cu
cu »
cu CU
.S (H
+J- U
>вJ fi >
Bi

3
cu N cu -3
fi < 5 G
3 i"
Q3
cu £
Cu 3
cu Q +->
a 5
33
CU
<u -y
"3 ■*-• Pi
?«
t.* l
CU ~j Bl
cu ,3 cu
SH cn
T3 Bi d
> <-■
ni +"1 H
■H (H >BJ
,22" 6 cu <rt fi
'o .2 J
>Bl y
S P.S
u li
"°)BS U
"3 u B1
3 .S 3
« _ OJ
U)«1 ">
2- S S

CU CU <3
cn SH
• ~< 4-> ~
o c 8
cn» cu Jti
U cu 33
3
Bl w
rt u
T3 ^
J ti
H cn- .r-**3** ***V*** **cn-**
«JJ fi
cu <rt
33 O ,BJ
^ 'C 3*
Bl 3 J
+-*+-> cn
cu cf--^H *V* cn.
-°<a
>Bi
u o
«- :3 >H **Cu -y- Bl**
•G ^ Q
x d
4-> **Bj fi** > <-
CU CU
U cn
■3 a ° ~° <S
J cu
H re cu
*—l SH
1"*

3 ra iw
CU'BI T3
g 13 .-
<5 u cn-

o -[u]
I R
B .S
■[rt]**<S**
0 3 cn **o**C) c >
3 g U Bu B E
3 I 1
3 c[u] (
n H
4 C BB C B C
2 U i J U S J
. c >
3 n B
3 **< a fi** ^ 0 OCJ
< **S, O** 4 U**c**
r **s** Hu **u**
-
4
Bd **.5** Cf **c** > f **s**
i ***U*** Ui **u**Bi
f > e i B
i fi j **3** i
C **E**
U

S
H
f 3 **u** > i B* n + 1

i - S i C -
T « >
3 -
B> - O Bc 4
I r M I e H
t i
C* Bi f TI • C> n
UJ BI i) i' FU
) H
- c -o - c c c <S>
3 r -g a + d n s H 3
O; .2 4 ^ 4 - C C
U- - 3 - 3 UCJ
+ > ci T c J CSU>
- B■ ' u CU H c
> i 3 Cj Ut n
3 4 S CS s B.
- fi 4 I c Ci j
» cn - u U Q
- - , O
;_ S 3
, H
3 T
3

>Ccn * Cs**E**4c'
BM-cj ţ U**c**3Hj **u**
I Ocu 33**ua**- cc
eŞT >**S**0CBnu
aM3 B CUi -'
1 tă i 3u *c**5**
.S +**q** SGuC
> HS U
B - B -
3- > 4H
i 3
. H
f C
i U
'
S S
c H
u
f >1 £3>BSC**s**
i B3 X**E**BI HJB
33u c0i e**£** i
BBfi n" u f **c**
I I cu **3** **T** i C
e4 B **i** a U
u^ i 3
C 3 e
U u

reşte. înalţ

3. CU Tc3co
>J 3u n>
- e
H ă
zu)B NCCQucC
i UU . uJ
fi c 1 9
e u 3 c
a f n
i
00 CM

Perspectivă asupra Pieţei antice din Corint. Bema (tribuna oratorului) unde apostolul Pavel s-a înfăţişat în faţa lui Galion (51—53 după Hr.) se vede în partea din stînga, la mijloc. Drumul spre Licaonia porneşte din dreapta, din Agora. Drumul spre Kenchrea porneşte din stînga, de lîngă Bema. în dreapta se vede templul lui Apollo.

cn

îl rosteşte numai Dumnezeu, ieşind, astfel, din unicitatea Sa de nepătruns.

Despre această împăcare, care străbate întreg Noul Testament, există cîteva expuneri rezumative, şi una din acestea se află în comentariul la epistola către Romani, al Prof. Emil Brunner. Aici însă cititorul este invitat să-şi formeze o concepţie proprie despre acest mesaj fundamental şi central al creştinismului. Ea îi va fi astfel mai clară şi mai pătrunzătoare, decît dacă ar prelua-o simplu ca un dar gata făcut din învăţătura Bisericii. Amintim pasajele cele mai importante din Noul Testament care vorbesc despre împăcare. Acestea sînt următoarele :

2 Corinteni 5 : 14-21;
Romani 8 : 1—5 şi 31—38; (sau chiar întregul capitol).
Romani 5 : 1—21;
Coloseni 1 : 14-23;
Galateni 1 : 4; 3 : 13; 6 : 14;

Romani 3 : 24-25;
Filipeni 2:5;
Evrei 2 : 17 şi 9 : 11-14; 1 Ioan 2 : 2.
Fără **a** fi neapărat necesar, este totuşi bine ca aceste citate biblice să fie scrise mai întîi pe hîrtie, pentru a le avea înaintea noastră, spre comparaţie şi studiu.
^ Apoi prelucrăm CUVlNTUL DESPRE ÎMPĂCARE în patru direcţii :
1. în unitatea dintre Dumnezeu şi Fiul Său **Isus Hristos (crucea).**
Aici să se înceapă notîndu-se toate declaraţiile în care să fie prezentat Dumnezeu însuşi acţionînd, de exemplu din 2 Corinteni 5 : "El a ... împăcat"; ... "El ne-a dat slujba"; ... "Dumnezeu era în Hristos"; ... etc. — un şir foarte lung. Toate acestea erau păstrate mai dinainte în însuşi Dumnezeu, aşa cum subliniază foarte clar 1 Ioan 4 : 10 şi astfel toată activitatea , idolatria şi zelul omenesc sînt făcute de ruşine şi dovedite zadarnice. Acum

cititorul poate medita liniştit şi să se pătrundă de cinstea, harul şi iubirea lui Dumnezeu.
Apoi, pentru a dovedi că nu ne priveşte, ca oameni, nimic în ceea ce priveşte această împăcare, trebuie să se considere toate textele şi să se sublinieze cuvintele care descriu **lucrarea lui Dumnezeu** — prin urmare 2 Corinteni 5:18 "prin Hristos"; 5 : 19 "în Hristos"; Romani 5 : 9 "prin sîngele Lui"; 8:32 "L-a dat la moarte". într-adevăr temeinic şi-a făcut Dumnezeu lucrarea! Nu mai poate fi nici o îndoială că totul a fost făcut în **întregime** şi **împlinit,** înainte ca noi să venim şi să ne străduim pentru aceasta!
Apoi, să se aibă în vedere pentru a treia oară acele declaraţii biblice, în care **Mîntuitorul Isus Hristos este subiectul principal** : Romani 5 : 8 "Hristos a murit pentru noi"; 2

Corinteni 5 : 15 "El a murit de aceea pentru toţi"... într-adevăr El însuşi era prezent în această lucrare a lui Dumnezeu — dar nu aşa cum ar putea crede unii, doar exterior, ca un miel adus ca ispăşire şi care nu ştie ce se întîmplă cu el, ci aşa cum arată Filipeni 2 — ca un copil care acceptă voia şi planul Tatălui.

2. în **dualitatea Dumnezeu** — om (justificarea).

Dar şi omul este prezent, cînd Dumnezeu instituie împăcarea! Nu, ci mai degrabă : **pentru el are loc!** Să se citească încă o dată acele cuvinte despre acţiunea lui Dumnezeu, care au fost descrise mai înainte : Este vreuna în care să nu fie cumva vorba şi despre "noi"? Mai mult : Sînt numeroase locuri în Biblie care vorbesc despre o lucrare a lui Dumnezeu cu noi. Cum se desluşeşte, de pildă, venind din înălţimea necuprinsă a unicului Dumnezeu: "Dumnezeu era în Hristos şi împăca lumea cu sine", şi pînă jos de tot, la noi "neţinîndu-le în socoteală"... (2 Corinteni 5 : 19). Astfel, tot ce este spus despre "justificare", tot ce se leagă strîns de "împăcare", (Romani 5 şi 2 Corinteni 5), ne demonstrează că problema noastră este cuprinsă în unicitatea lui Dumnezeu şi a Fiului Său iubit, în singurătatea crucii. în legătură cu

aceasta, se cuvine a păstra o consideraţie specială — pînă la urmă aceasta ar putea fi lucrul cel mai important din acest capitol !

Să se ia acum o nouă foaie de hîrtie. Să se îndoaie de-a lungul şi pe una din jumătăţi se scriu toate cuvintele care arată starea jalnică şi mizeria omului : aşa dar temutele cuvinte "condamnare", "slăbiciune", "păcat", "duşmănie faţă de Dumnezeu" — pînă cînd se umple pagina cu ele. Apoi, pe cealaltă jumătate a foii, se scrie, peste tot, în locul cuvenit, alături, unul din cuvintele mari despre ceea ce ne dăruieşte nouă Dumnezeu — ca "pace", "libertate", "făptură nouă" şi multe altele. Sînt sigur că nu va rămîne niciun loc liber, unde,

pentru un cuvînt întunecat să nu se poată găsi şi scrie un cuvînt luminos, strălucitor. Eu am încercat aceasta pentru mine. în faţa mea se află un asemenea şir. Cum am putea apoi să ne uităm la ele, fără ca mîinile noastre să se unească spre mulţumire şi să spunem din inimă, "da", la aşa dovadă de îndurare a lui Dumnezeu.

De aceea, aici stă la locul său şi cuvîntul despre credinţă : "Credinţa ta te-a mîntuit", se evidenţiază din minunile Mîntuitorului, pe pămînt. (Unde ?); "neprihănit prin credinţă" stă nu numai în Romani 3 : 28, ci şi în alte locuri. (Unde ?).

3. în comunitatea oamenilor (slujba împăcării).

Dumnezeu îl integrează pe credincios în lucrarea Sa : Unde este exprimat mai clar acest lucru, decît în 2 Corin-teni 5 : 18—19. Slujba, care propovăduieşte împăcarea, este slujba de mărturisire a creştinilor despre viaţă, rugămintea către fraţi "lăsaţi-vă împăcaţi cu Dumnezeu". (Unde se mai găseşte scris despre slujba de mărturie ?).

Numai nu trebuie nimeni să creadă că ar fi vorba aici doar de mărturisirea cuvîntului. Aceeaşi primă epistolă a lui loan, care începe aşa de puternic cu "Mărturisirea despre viaţă", nu poate accentua destul (unde ?), că această mărturisire, fără iubire pentru fratele, şi anume iubire adevărată şi activă, vine din întuneric şi depărtare

de Dumnezeu. Şi nu a spus Domnul destul de clar că o mărturisire, fără a fi însoţită de ascultare, şi că o împăcare cu Dumnezeu fără împăcarea cu fratele nu valorează nimic ! (comp. 1 Corinteni 13 : 1). O astfel de împăcare între oameni, se naşte direct din împăcarea cu Dumnezeu ! (Romani 5:5).

4. în lume (noua creaţie).

Am observat deja că în 2 Corinteni 5 : 19 apostolul Pavel schimbă în fraza despre împăcare pe "lor" şi "nouă" cu "lume". La fel scrie el şi în Romani 11 :15. Aceasta ne reaminteşte şi

loan 3 : 16 "Atît de mult a iubit Dumnezeu lumea", precum şi de tonul special din 1 loan 2 : 2.
Dar dacă se poate admite că aici "lume" vrea să însemne "omenire", este totuşi surprinzător că apostolul Pavel şi apostolul loan au ales tocmai această expresie. Ne reamintim ce spune apostolul Pavel în legătură cu împăcarea întregii creaţii şi dorinţa ei de înnoire. Coloseni 1 : 19—20 nu mai lasă nici o îndoială că lucrarea lui Dumnezeu (Dumnezeu este subiect în aceste versete) prin Hristos deschide drum unei împăcări cuprinzătoare, aşa cum a văzut în Duh autorul Apocalipsei. în vederea acestui mare ţel al omenirii şi al universului, se poate de aceea vorbi şi de o continuare a lucrării de împăcare. Ea este de fapt "îndeplinită" (vezi la puctul 1), dar se realizează într-o nouă creaţie, care este încă în curs şi la care colaborează solii împăcării (vezi la punctul 3).
291
POSTFAŢĂ
(La prima ediţie 1935)
Am scris acest comentariu la epistola întîia către Corin-teni în lunile cînd una din acele colonii ale sfinţilor pe pămînt, una dintre cele mai binecuvîntate, Biserica germană a Reformei — a fost pustiită aşa de cumplit, cum rar s-a mai întîmplat în istoria creştinătăţii. Şi de data aceasta nenorocirea nu a venit din afară, ci din mijlocul ei. Dacă situaţia va fi învinsă repede, sau dacă va apăsa mult asupra noastră, nu o ştie niciun om. Cu siguranţă însă, că ceea ce s-a întîmplat printre noi va continua să rămînă, peste generaţii şi peste secole, în istoria Bisericii, ca un scandal derutant şi ca un exemplu nedorit de ce poate fi Biserica Sfinţilor prin ea însăşi. A fost oare ceva din ce s-a întîmplat aici, mai puţin îngrozitor decît cele mai rele stări şi necazuri din Biserica din Corint ? Sau, tot ce s-a întîmplat odinioară într-o creştinătate, încă atît de tînără : dezbinări, ambiţie omenească, modalităţi lumeşti de viaţă, desfrînare,

lipsă de iubire, făţărnicie, mîncarea jertfelor idolatre, erezii — nu se găsesc acumulate şi printre noi ?
Aşa a fost. Dar tocmai de aceea, interpretând paginile epistolei întîia către Corinteni, ne-a sprijinit o mare şi nespus de mîngîietoare siguranţă că aici, printre noi — ca odinioară în Corint — se află totuşi Biserica Sfinţilor. Ea există ! Ea există realmente ! Acest deosebit de minunat lucru de pe pămînt — o colonie a Duhului Sfînt în mijlocul păcătoşilor şi al păcatului ! Ce siguranţă fericită : Eu cred — o Biserică a sfinţilor !
292
POSTFAŢA
(La a doua ediţie 1948)
Cum comentariul de faţă a putut să rămînă neschimbat la noua sa ediţie, pînă în cele mai mici amănunte, nu am nimic de adăugat la postfaţa anterioară — doar umila mulţumire că, îndurarea lui Dumnezeu ne-a binecuvîntat aşa de minunat, întrecînd toate rugăciunile şi dorinţele noastre, cu lucrarea pentru o înnoire a citirii Bibliei în creştinătatea evanghelică a Germaniei, tocmai în anii asupririi.
293
Monede corintice :
1. Faţa : capul Afroditei; dosul : capitol doric, încoronat cu o leoaică ce stă cu labele pe un berbec sfîşiat (mormîntul lui Lais). Din timpul lui August.
2. Faţa : capul zeului soarelui Helios cu coroană de raze; dosul : statuia lui Neptun, pe un dig, în portul din Kenchrea.
3. Faţa : capul lui Tiberiu; dosul : templu cu şase coloane şi cu inscripţia "Geniuli" în onoarea împăratului Iulian.
4. Capul lui Claudiu pe faţă; pe dos : templul Afroditei de pe Acrocorint unde, conform unor izvoare, slujeau pînă la 1000 vestale.
5. Faţa : capul lui Drusus Cezar; dosul : statuie de cult, o femeie şezînd şi avînd braţul sting ridicat, simbolul dinastiei

lui Iulian, împăratul Roman.
6. Faţa : capul lui Antonius Pius; dosul : statuia Afroditei, privindu-şi chipul într-o oglindă. Copie a statuei din templul Afroditei din Acrocorint. Statuia provine din timpul lui Iulius Cezar.
294
TABLA DE MATERII

295

ÎMPOTRIVA DISTRUGERII BISERICII

CAPITOLUL III.

Publicaţii apărute în colecţia : GLASUL ÎNDRUMĂTORULUI CREŞTIN

1. întîmplările pelerinului în călătoria sa. Prelucrare după John Bunyan
2. Isus în rugăciune. Prelucrare după M. D. Dodd
3. Am iubit o fată. Traducere după Walter Trobisch

4. Neemia — paharnicul de la Susa. Ieremie Hodoroabă
5. înaintea porţii. Prelucrare după C. H. Spurgeon
6. Viaţa din belşug. Prelucrare după C. H. Spurgeon
7. întoarcerea. Prelucrare după C. H. Spurgeon
8. Asemenea Lui. Meditaţiuni de Andrew Murray
9. Puterea rugăciunii. Traducere după M. Basilea
10. Realităţi. Traducere după M. Basilea
11. Flacăra de la Rusalii. Predici de Albert Greiner
12. Pacea cu Dumnezeu. Traducere după Billy Graham
13. Secretul fericirii. Traducere după Billy Graham
14. Lumea în flăcări. Traducere după Billy Graham
15. Ei au găsit secretul. Traducere după V. R. Edman
16. Există un drum spre Dumnezeu. Predici de A. Schulte
17. Cîntările Evangheliei. (671 cîntări cu note)
18. Mărturia creştină, prozelitismul şi libertatea religioasă
19. Conferinţa creştină 82
20. Conferinţa creştină 83
21. Credinţa noastră. Traducere după Emil Brunner
22. Rugul în flăcări — Viaţa lui D.L. Moody. Petru Popovici
23. Teologia Evangheliei. L. A. Drummond
24. împreună lucrători cu Dumnezeu. Traian Dorz
25. Manualul I. Lecţii biblice. Ieremie Hodoroabă
26. Manualul II. Lecţii biblice. Ieremie Hodoroabă
27. Armonie cu patru voci. Persoana şi învăţătura lui Hristos
28. Biblia şi ştiinţa. Daniel Vernet
29. Biserica în mers — un pas înainte. Bryan Gilbert
30. Străinul din Galiea. A. S. Lucaciu
31. Privind ţintă la Hristos. John R. W. Stott
32. Dacă vrei să ajungi departe. Ralph Shallis
33. Predici : Caietul 1. 2. 3.